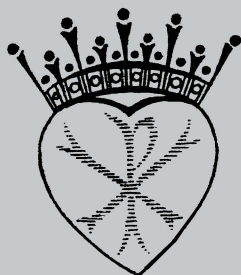

P. MÁTEO

JÉZUS
A SZERETET
KIRÁLYA

SZALÉZI MŰVEK

JÉZUS A SZERETET KIRÁLYA

P. Mateo Crawley-Boevey

**előadásainak
a gyűjteménye**

Első kiadás

**Szalézi Művek
Rákospalota**

**Nihil obstat. Carolus Szitkey S. S. censor dioecesanus.
Imprimatur. No. 6370|1938, Vacii die 25-a Novembris 1938 † Stephanus Episcopus
Vaciensis.**

**A „Direction Général de l'Intronisation“ engedélyével
fordították :**

**POLYÁKOVICH VIKTÓRIA ÉS
TRUGLYNÉ LINGAUER MÁRIA**

Ismertetésül

A trónraemelés művének központi igazgatósága magyarázó sorokkal bocsátotta nyilvánosság elé a híres Jézus Szíve apostol, P. Mateo könyvének francia kiadását, amelynek lényegesebb pontjait a magyar kiadás élére is ideállítjuk.

Azok a csodás eredmények, amelyekkel Jézus Szíve e lelkes apostolának fáradozásait megáldotta, mint természetyszerű következményt hozták magukkal, hogy azok a szerencsés kiválasztottak, akik hallhatták a nagy apostol szavait, indítatva érezték magukat rá, hogy e tanításokat mások számára is hozzáférhetővé tegyék. Feljegyzéseket készítettek tehát, amelyeket röpiratok és füzetek alakjában nyilvánosság elé is vittek. Ennek az eljárásnak azonban nagy hátrányai is voltak: a feljegyzések nem mindig adták vissza híven az előadások lényegét és nem egyszer olyan kijelentéseket is adtak a szónok szájába, amelyeket az sohasem tett, sőt neve alatt olyan kiadványok is kerültek forgalomba, amelyeknek a létezéséről ő maga egyáltalán nem is tudott. Így történhetett meg vele a következő kis eset is: 1916-ban szükségessé vált, hogy egészségi okokból néhány heti pihenőt engedélyezzen magának P. Mateo. A híres franciaországi Sept Fons trappista apátságba vonult vissza, abban a boldog reményben, hogy ott senki sem ismeri: nyugodtan végezheti tehát lelkigyakorlatait is ez idő alatt, melyet a hajszott munkából való kikapcsolódásra kell fordítania. Milyen nagy volt azonban megdöbbenése, mikor megérkezése után azzal a kérdéssel fordult hozzá az apát: hány előadást volna hajlandó napjában a szerzetesek számára tartani? Hiába volt az apostol minden érvelése: hogy szervezete végképp kimerült s hogy égetően nagy szüksége van néhány heti pihenés-

re. Működésének híre — éppen az említett feljegyzések útján — eljutott ugyanis Sept Fonsba is és ott sokkal nagyobb lelkesedést váltott ki, hogysen hajlandó lett volna az apát lemondani arról a kiváltságos szerencséről, hogy őt szerzetesei is hallhassák. Mindössze anynyi engedményre volt hajlandó, hogy külön előadás helyett saját elmélkedéseit végezze fennhagon a nagy lelki gyakorlatozó, amely elmélkedéseken a kolostor lakói is jelen lehessenek. Arról persze már nem tudott P. Mateo, hogy a trappisták minden szavát feljegyezték s feljegyzéseiket — nagy siker jegyében — ki is adták.

Ilyen körülmények közt lassankint elkerülhetetlenné vált, hogy az alapjában véve jószándékú, de különféleképpen sikerült feljegyzések egységesítve, a szerző ellenőrzése mellett kerüljenek kiadásra. A könyvet óriási lelkesedés fogadta, csakhamar több idegen nyelvre lefordították és Európának szinte minden országában olvasták.

Vajjon mi magyarázza meg egy szerény kis könyvnek ezt a soha nem várt sikerét, amikor az még csak igényt sem tart irodalmi babérokra és egyszerűen csak az evangéliumnak egy lapja kíván lenni? — A következő tényezők: nyelvezetének, tartalmának mesterkéletlen átlátszó egyszerűsége, amely meggyőzőbben hat minden irodalmi remekműnél; továbbá a szeretetről szóló, lelkeket megfogó tanítása, amely semmi újat nem mond ugyan, de amely a mai önző, anyagi világban mégis az újság erejével hat. Maga P. Mateo is nem egyszer mondta: *„jámbor lelkekben nincs hiány, az igazán szerető lelkek azonban kevesen vannak.”* — Harmadik magyarázata a sikernek, hogy a feltűnő megtérések, megrázó élmények és csodák, amelyekkel P. Mateo tanításait átszövi, az átélt eleven valóság meggyőző erejével hatnak a lelkekre és a legmagasabb fokban lekötik az olvasó érdeklődését és megnyerik rokonszenvét.

A trónraemelés művének központi igazgatósága már régebben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy az ere-

detinél jóval terjedelmesebb kiadásban jelentesse meg a könyvet, amelyben most már az utóbbi évek feljegyzéseit, élményeit, tapasztalatait is közreadná. Már folyamatban is voltak az új kiadás előmunkálatai, amikor P. Mateo egy teljesen új kötettel lepte meg kiadóit, amelynek terjedelme mintegy a kétszerese volt előbb megjelent, a különböző feljegyzések után összeállított művének. Az isteni Gondviselés munkáját kell látnunk benne — mint egyébként másban mindenben is — hogy ez megtörténhetett. A munkával túlon-túlterhelt P. Mateo ugyanis valószínű, hogy soha nem jutott volna hozzá, hogy irodalmi munkássággal foglalkozzék, ha hosszabb lejáratú betegség lehetlenné nem teszi, hogy apostoli vándorútját folytassa. Betegágyba, majd három hónapi szobafogságra kényszerülve azonban valóra válthatta régebbi mondását: „*ha már beszélni nem tudok, irni fogok* . . .” Eredeti szándéka az volt, hogy spanyolra fordítja francia nyelven megírt előbbi kis munkáját, saját magát fordítani azonban nem könnyű dolog, különösen nem könnyű az olyan vágású embereknek, amilyen P. Mateo. Három hónapi szobafogság után tehát egy egészen új, spanyol nyelven megírt kötet került ki a tolla alól, amely Madridban jelent meg, „Jesus, Rey de Amor” — Jézus, a Szeretet Királya címen. A párisi központ most már ennek a műnek a francia fordítását szorgalmazta és elképzelhető az öröme, amikor maga az apostol vállalta a francia kiadás elkészítését is.

Egészen új munkáról van itt tehát szó, amelyet örömmel teszünk magyar fordításban hazánk Jézus Szíve tisztelői számára is hozzáférhetővé, ugyanazzal az ajánlással, amellyel P. Mateo a spanyol eredetit útnak bocsátotta:

„A Szeplőtelen Szűzanya keze által, Szent Fia apostolainak és barátainak, mindkettejük: a Szeretet Királyának és Királynőjének dicsőségére.

Adveniat! Magnificat!”

Bevezetés

Vivat Cor Jesu Sacratissimum!
Adveniat regnum tuum!

1907-ben Amerikából Európába küldték előljárói P. Mateot, hogy megrongált egészségét helyreállítsa. Komoly betegségével Paray-le-Monialba sietett, de nem azért, hogy a testi gyógyulás csodáját kiesdekelje; az ő vágya csak az volt, hogy minél jobban szerethesse Jézus legszentebb Szívét s úgy haljon meg, amint egy szent paphoz illik.

Alig kezdett imádkozni a jelenések kápolnijában, mikor hirtelen heves rázkódást érzett egész lényében... Meggyógyult! Hogy mit érzett abban a percben, azt nem lehet leírni... sejtjük azonban, hogy szívét gyógyíthatatlanul megsebezte... a szeretet nyila. Mert még aznap este, mikor a szentórát végezte, nem kisebb megbízást adott neki a Szent Szív, mint azt, hogy családról-családra hódítsa meg számára az egész világot és egyben a Trónraemelés tervezetét is megmutatta neki abban a formában, amint azt ma az egész világon gyakorolják.

Mint olyan szerzeteskongregációnak tagja, amelynek célja, hogy a szeretet és engesztelés szellemében Jézus és Szűz Mária szívének tisztelését terjessze, P. Mateo-nak eddig is az volt a legfőbb boldogsága, ha Jézus Szívéről beszélhetett, vagy amint ő maga mondani szokta: ha szeretetet prédikálhatott. Rómába sietett tehát, hogy az akkor uralkodó X. Pius pápa engedélyét apostoli munkájának megkezdéséhez kikérje.

— Nem, fiam, — válaszolta a Szentatya, mikor a kérést és az előterjesztést meghallgatta, — nem engedem meg.

— De Szentséges Atyám!

— Nem, nem engedem meg, — folytatta a pápa, ajkán azzal a kissé huncutkás mosollyal, amely őt anynyira jellemezte. Azután két karját kitérve, szívére ölelte a kérelmezőt s tovább beszélt:

— Nem engedem meg, de parancsolom, érted? parancsolom, hogy egész életedet a szociális újjászületés e nagy művének szenteld. Nagyszerű munka ez — áldozd oda neki az egész életedet.

Miután küldetése elnyerte az Egyház Főpásztorának jóváhagyását, P. Mateo, akár egy új Szent Pál, elindult, hogy meghódítsa a világot. A szó legszorosabb értelmében vett apostol módjára, tarsoly, erszény nélkül járta a világot; egyetlen fegyvere önmagával nem törődő lelkes ügyszeretete volt. De ezzel szavának uralma alá hajtotta a lelkeket és lánggra gyújtotta őket annak a tűznek a parazsával, amely a saját lelkében izzott. Egyszerűen, természetes közvetlenséggel beszélt, de karizmája kisugárzásának nem lehetett ellentálni. Egyszerű volt beszédeinek tárgya: maga az evangélium; egyszerű szavakkal mondta el, amit mondani akart, de a lelkében lakozó isteni erő magával ragadta hallgatóit. Maga a Mester beszélt apostola ajkán keresztül s őt hallva, azt érezték hallgatói, amit azok érezhettek, akik kétezer évvel ezelőtt az Üdvözítő nyomában jártak. Mindenkit megfogott, megrázott, átalakított a beszéde s lelkes szavai nyomán apostollá lett az is, aki az imént még csak tanítvány volt.

— Nem irigylem az őrangyalomat, — szokta mondani — s a többi angyalokat sem, mert ők nem misézhetnek, nem prédikálhatják a Szeretetet és nem szenvedhetnek a Szeretetért.

„A trónraemelés gondolata, miután népszerűvé lett Csilében, Peruban, Ecuador államban, Uruguayban, Argentínában, Braziliában, Kolumbiában, Panamában, Bolíviában, Mexikóban, Venezuelában és az Egyesült Államokban, elterjedt Spanyolországban, Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Olaszországban, Angliában, Lengyelországban, Koreában, Kairóban, Madagaskár-

ban, Kongóban, Szenegáliában, Ausztráliában, sőt Molokkai leprás telepein is.

Azok az eredmények, amelyek P. Mateo apostoli munkáját követték, szószerinti értelmezésben is csodásnak mondhatók. Egy püspök pl. ezt írta neki:

— Atyám, amit én láttam, az nem egy halott feltámasztása, de egy egész temetőé.

A világháború kitörése útban találta P. Mateot Európára felé. Visszatérésre már nem is gondolhatott.

— Vajjon mit kezd most Franciaországban? — tündöttek előljárói. — Ugyan ki hallgatná most a beszédeit, mikor mindenki a háborúval van elfoglalva!

És mégis hallgatták. A háború inkább megnyitotta a lelkek útját Jézus Szíve felé, a tengernyi gyász, megpróbáltatás útján, amely rájuk zúdult . . . A családoknak támaszra, vigasztalóra volt szükségük.

Alig szállt partra P. Mateo, mikor a gyász hírről értesült: X. Pius pápa meghalt.

XV. Benedek pápa elődjének jóakarásával fogadta az apostolt; sajátkezüleg írt levelet adott át neki, amely hivatalos formában is jóváhagyja a Trónraemelés intézményét és egyben megbízta, hogy apostoli munkáját egész Olaszország területén folytassa. Két évvel később, egy újabb kihallgatás folyamán újra meg újra annak a kívánságának adott kifejezést a pápa, hogy a megkezdett kereszteshadjárat az egész világon folytattassék s nyomatékosan kijelentette, hogy ez a mű az ő műve.

Siessünk megállapítani, hogy a Főpásztor kívánsága nagyrésztben megvalósult már és Jézus Szíve trónraemelésének gondolata az útjába tornyosuló nehézségeken és ellenszegüléseken diadalmaskodva, ma már szinte világszerte elterjedt. Alig van Európának olyan országa, amelyet személyesen be nem járt volna a lelkes apostol, aki jelenleg Ázsiában folytatja propaganda körútját. És mindenütt rendkívüli események, feltűnő megtérések bizonyítják, hogy isteni fémjelzéssel folyik a munkája, hogy ez az új Pünkösöd, amely meg fogja újítani a föld arculatát.

Ime: néhány szóban ez az isteni eredete egy isteni műnek: isteni az eredetében, mert Urunk határozott kívánságára indult meg; isteni a kihatásaiban, mert természetfölötti módon átformálja a lelkeket.

Hadd mondja el most P. Mateo maga: mit ért ő Jézus Szívének a családok körében való trónraemelésén?

Első rész

A trónraemelés

I. fejezet

Mi a trónraemelés? - A trónraemelés fontossága A trónraemelés a gyakorlatban

Mi a trónraemelés?

Igy határozhatjuk meg:

A trónraemelés hivatalos és társadalmi elismerése Jézus Szíve uralmának a keresztény családban.

Határozott, nyíltan megvallott állandó elismerése azáltal, hogy ez isteni Szív képét ünnepélyesen elhelyezzük a lakás legegelőbb helyén és neki felajánljuk magunkat.

Ő maga akarja ezt így, az irgalmasság Istene: hogy minden áldás kútforrása lévén, bőven onthassa azt mindazokra a helyekre, ahol Szívének képét kiteszik és azt szerető tisztelettel veszik körül.

Azt mondja továbbá:

— Uralkodni fogok ellenségeim és azok ellenére, akik szeretnék uralmatat megakadályozni.

A trónraemelés tehát nem egyéb, mint hiánytalan valóraváltása ama kérések összességének, amelyeket a Szent Szív Paray-le-Monialban elmondott és azoknak a nagyszerű ígéreteknek, amelyekkel kéréseit kísérte. Azt mondtam: összességének, mert a családok megszentelése az a magasztos cél, amelyre ez apostoli törekvés irányul; szociális sejt, amelyen a Szeretet Királyának trónja felépüljön.

Hogy átalakuljon, újra megváltódjék a világ, kell, hogy állandósuljon Karácsony szelleme és mindig közöttünk lakjék Emmanuel, az Evangélium Jézusa.

Ha azt akarjuk, hogy eljőjön hozzánk Jézus szociális uralma, a társadalom alapépitményénél kell elkezde-

nünk a munkát és a keresztény családot kell megreformálnunk.

A családokban mutatkozik meg: mennyit ér egy nép? Azok a nemzet legigazibb értékmérői. Amilyen a család, olyan a nép.

Egy nagy konvertitával beszélgettem egyszer:

— Atyám, ön sohasem fogja túlértékelni tudni annak a kereszteshadjáratnak a jelentőségét, amelyet folytat. Nekünk, túloldaliaknak ugyanis az a legfőbb célunk, hogy kiöljük a családokból a keresztény szellemet. Szívesen meghagyjuk a katolikusoknak a templomaikat, székes-egyházaikat: nekünk csak az fontos, hogy a családokat a kezünkbe kerítsük: rajtuk keresztül játszva formáljuk át a társadalmat. Ha egyszer kezünkben a család, hiába az Egyháznak minden erőfeszítése!

Ó, milyen igazak Jézus szavai:

— A világ fiai okosabbak a világosság fiainál!

Századunknak nagy baja, hogy elvesztette kapcsolatát a természetfölötti világgal. Van-e gyógyszere ennek a betegségnek?

Igen van: vissza kell térnünk Názáretbe.

Názáretben, a Szent Család ölében kezdte meg az Ige a világ megváltását. A mai társadalomnak is oda kell visszatérnie, ha nem akarja, hogy a megváltás gyümölcsei kárbavesszenek rajta.

A háború folyamán templomokat romboltak szét a megszállott országokban. Katolikus lelkünk fellázadt még a gondolatára is e szörnyűségnek! Pedig a keresztény család szétdúlása ezerszer nagyobb baj mindezeknél!

A család a templomok temploma. Nem a kőből épült templomok, nem a fényes katedrálisok fogják a világot megmenteni, de ezek: a keresztény családok; Názáret.

Könnyű megérteni: miért?

A család az élet forrása, a gyermek első iskolája. Ha pedig a nemzet életének forrása megmérgeződik, meghal a nemzet. Mi azért dolgozunk, hogy Jézus Szívének hitét, szeretetét beleoltsuk a családok életébe. S ha Jé-

zus Krisztust oltottuk a gyökerébe, Jézus Krisztus lesz maga a fa is.

Mi a trónraemelés? Jézus Krisztus, aki eljön, hogy elfoglalja helyét a családban, amint valamikor, apostoli útjai estéjén is betért betániai barátaihoz, hogy vendégszeretetüket kérje. És pedig a főhely illette meg, mert hiszen király Ő és — ismételjük: — uralkodnia kell minden családban, hogy nemsokára az egész társadalmon uralkodhassék. De nemcsak mint király jön hozzánk az isteni Vendég: mint jóbarát kopogtat szívünk ajtaján és elvárja, hogy bizalmas meghittséggel családkörében, asztalunknál, a tűzhelyünk mellett készítsünk számára helyet. Hiszen Szívével, szeretetével akar uralkodni rajtunk.

A trónraemelés tehát az Emmanuel: az Evangélium körünkben lakozó Jézusa.

Sajnos: nagyon kevésbé ismerjük Jézust és éppen azért nem is szerethetjük őt eléggé! Félünk tőle, tiszteletteljes távolon tartjuk magunkat tőle. Azt mondjuk neki: „maradj te csak a tabernakulumodban, mi meg majd éljük a magunk életét itt, az otthonainkban! És főképp: nehogy nagyon közel jöjj hozzánk, nehogy szólni találj hozzánk, mert — mint a zsidók mondták hajdan — meghalunk a félelemtől!

És a Sinai Jehováját látjuk az Üdvözítő Jézusban, aki pedig olyan szelíd, olyan jó s olyan bizalmas meghittséggel hajol le hozzánk! Emmanuel ő, a „Velünk az Isten,” akinek gyönyörúsége, ha az emberek fiai közt lakozhatik, aki földi életében attól sem idegenkedett, hogy bűnösök, publikánusok asztalához leüljön; aki még menyegzőre is elment, hogy megértesse velünk: mennyire kívánja velünk élni családi életünket, annak minden örömeivel, minden gondjával együtt.

Sokan a méltatlanságukkal hozakodnak elő De hát méltó volt-e Jézus jelenlétére Zakeus, akit a pusztá kíváncsiság hajtott az Úr útjába? Nem; bizonyos, hogy

nem volt méltó, de hitt Jézus leereszkedő jóságában... és Ő el is látogatott hozzá, a házába.

És a szamariai nő, farizeus Simon, a kanonai asszony és a többiek mind! A többiek, akik annyira hasonlítanak hozzánk erkölcsi nyomorúságukban, vajjon azok mind szentek voltak-e már akkor, amikor Jézushoz közeledtek? Nem: egyetlen egy sem volt méltó kiválasztásra azok közül, akik Jézus bizalmas közelségében éltek; de egy dologban előnyösen különböztek tőlünk: abban, hogy megrendíthetetlen hittel hittek Jézus irgalmas szeretetében, amely az Ő közelségébe vonzotta őket. Nagy érdemük volt, hogy hittek és egyszerű, bízó szívvel fogadták el a meghívást, amelyet Jézus ingyenes ajándékképpen felkínált nekik. Boldogok azok a szerencsétlenek, akiknek a szánandó lelki rútsága magához vonzotta az isteni Szépség teljét: az Üdvözítő irgalmas Szívét! Így tért be az üdvösség Zakeus házába és a többi kemény, sötét szívbe!

Mert Jézussal béke, megváltás, üdvösség tért be mindenüvé.

Másokat a tisztelet tart távol Jézustól. Ő kéri a szeretetünket, koldul érte, esengve tárja felénk a karját. s mi távol maradunk tőle... csupa tiszteletből.

Völgyeket, hegyeket rakunk közénk és Isten közé... merő tiszteletből. Ő, milyen farizeusi álszenteskedés! Istennek, aki irántunk való szeretetből levetette magáról királyi köntösét, dicsőségének koronáját, aki felénk nyújtja a kezét, a szívét: ennek a csupa-szeretet Istennek alacsony tompaságunkban ilyesmit vágunk az arcába: „Ne felejtse el, hogy Isten vagy, Király vagy; maradj hát meg a trónodon, ne jöjj közel hozzánk!” Elfelejtettük, vagy talán soha meg sem tanultuk, hogy az igazi keresztény tiszteletnek mindig szeretet a lényege, nem pedig holmi kicsinyes szertartásosság. A tisztelet, amellyel neki tartozunk, soha sem jelenthet távolságot; hiszen hozzá való kapcsolatunkból kiküszöbölt Ő minden távolságtartást, a jászolban csakúgy, mint az Eucharishtiában.

De bárha a távolságokat eltörölte is, bizonyos, hogy a keresztényektől sokkal tökéletesebb behódolást kíván, mint amilyennel a zsidók — távolból és nagy reszketések közt — Jehovát illették. De vajjon mit szólnának ezek a reszketők, ha — mint annyi más bűnös — a „barátaim, fiacskáim” néven hallanák nevezni magukat? Talán szörnyet is hálnának, nem ugyan a szeretettől, de a rémülettől. — Igen, vannak megkeresztelt egyének, akiket — legyen szabad ezt a kifejezést használnom — lélekben zsidóvá tesz a rettegés: „ne beszéljen hozzánk Isten, nehogy meghaljunk a félelemtől!”

Én pedig ezt mondom: „hallgassanak el Mózes és a többi próféták. Ne szóljanak hozzám az emberek. Én csak Jézust kívánom hallani, Jézust, akinek dalosa vagyok, Jézust, az én szerelmemet.

Nálad, egyedül nálad vannak, Jézus, az örök élet, a szeretet igéi... Engedd, hogy igyam a szavaidat, a tiedet, Jézus, az élő Istennek Fia, Szűz Mária Fia, hogy a Te szíved nyelvén szólva, sok, nagyon sok lelket vezethessek vissza hozzád! Sokat, mindazokat, akiket a hamis tisztelet tart távol Tetőled!

Igen, sokkal jobban félek egy janzenistától, mint száz másvallásútól, vagy akár egy hitetlentől.

Ismertem egy urat, aki jó katolikusnak, nagyon „jó katolikusnak” mondta magát, aki — a trónraemelésről lévén szó, — így kiáltott fel:

— Nem, atyám, ezt már nem teszem... hogy a szalonnomban állítsam fel a képét! Nem, ilyen tiszteletlenségre nem vagyok kapható!

Ó, janzenizmus! szörnyű janzenizmus!

Míntha bizony az, aki jól érezte magát a kánai menyegzőn, nem volna helyén a mi szalonjainkban is!

Valóban: nem szeretik a Szeretetet! Nem szeretik eléggé! Nem szeretik... Nem beszélünk eleget Jézus szeretetéről, pedig élet az, erő, tűzláng, nem pedig — ezerszer nem — beteges érzélgősség! Minden hősiességnek a titka ez, nem pedig érzelmes lágyság!

Ha gyakrabban olvasnók, mélyebben átelmélkednénk az evangéliumot, rá kellene jönnünk, hogy Jézus vágyvagyik a velünk való bizalmas életközösségre.

Vajjon félték-e tőle Judea és Galilea apró gyermekei, akik utána futottak, karjaiba vetették magukat és akkor sem tágitottak mellőle, mikor az apostolok el akarták úzni őket tőle? S ha elűzték, ő visszahívta, megsímogatta, magához ölelte őket...

Igen, ismétlem: ha félünk Jézustól, az csak azért van, mert nem ismerjük, mert soha nem néztünk eléggé közelről az arcába... Távolról meg hogyan tudnánk megismerni? De hogyan tudjunk közel jutni hozzá, ha lelki életünknek nem szüntelenül növekvő bensőséges bizalom az alapja? Hogyan szerethetnők mérhetetlen szeretettel, isteni szenvedélyességgel, ha szükségszerűen csak a halvány árnyképét ismerjük, mert hiszen a nagy távolság, amely bennünket tőle elválaszt, ha talán nem is torzítva, de múlhatatlanul elmosódva engedi látnunk isteni szépségét!

Figyeljük meg a következő történés-sorozatot, Jézus betániai látogatásainak sorozatát. Ha szívünkkel gondoljuk át a részleteket, bizonyosak lehetünk róla, hogy lényegében úgy történt minden, amint itt felvázoljuk. A keretet én adom, maga a festmény azonban evangéliumi hitelességű.

Mikor első ízben kérte Jézus a betániaiak vendégszeretét, csak ketten voltak otthon: Lázár és Márta. Magdolna már elhagyta a családi tűzhelyet és idegen úton járt. Ők ketten fogadták tehát a Mestert. Megtisztelőnek tartották ugyan látogatását, de azért bizonyosfokú tartózkodással s inkább némi kíváncsisággal fogadták be otthonukba. Híres ember volt, csodatevő, mindenki csak órála beszélt. Vajjon ki is lehet tulajdonképpen? Rabbi? Mindenesetre megtisztelő rájuk nézve, hogy épen őhozzájuk kíván betérni... Érdekelte is őket ez a különös — nagyon különös — ember, de ez volt minden. Tiszteletteljes távolban tartották magukat tőle, illendő

módon hallgatták a szavait s mindenestre meg is vendégelték. Bizonyos azonban, hogy erős vonzóerő áradt személyéből, mert mikor távozott, Lázár és Márta már egy szerény kérést is megkockáztattak:

— Mester, ha ismét erre visz az utad, térj be hozzánk megint!

És Jézus elfogadta a meghívást.

Ezúttal újszerű érzelmekkel készültek a fogadására. Örömmel várták jövetelét s a küszöbön állva üdvözölték. Mikor pedig bent volt a házban, már közelebb ültek hozzá, a beszélgetés fesztelenül folyt s bizalmas családi ügyek is megbeszélésre kerültek. Olyan jó volt a Mester, olyan egyszerű, olyan közvetlen. Meleg szeretetre gyúltak iránta a szívek és mikor távozásra került a sor, a háziak már esedezve kérték:

— Mester, jőjj vissza megint! Tekintsd otthonodnak szerény hajlékunkat!

És a harmadik fogadtatás. milyen más volt ez már, mint az előbbie! Figyeljük csak meg jól: ez már maga a trónraemelés:

A lelkekben boldog, örömteljes várakozás. ünnep-lőbe öltözött a ház ragyogó tisztaság, virágok mindenütt! — Lázár és Márta számlálják a perceket ó, bár jönne már a Mester! Végre is nem győzték tovább várni, eléje siettek, bevezették a házba, a legjobb helyre ültették és egészen, egészen közel telepedtek le meléje. Ma már nincs köztük távolság. csak szeretet van és családiasság. A beszélgetés bizalmas tárgyak körül forog, a szívek rejtekei egymásután nyílnak meg, olyannyira, hogy adott pillanatban látva: milyen jó, milyen részvevő szívű, milyen segíteni kész az Úr Lázár a lába elé borul. . . és elfojtott zokogással a hangjában megvallja családjuk szomorú titkát:

— Mester! látod: csak ketten vagyunk pedig hárman voltunk Mária, a nővérünk, akit ma Magdolnának hívnak nincs többé velünk A

családunk szégyene ő Uram, tedd, hogy visszajöjjön!

A Mester szeméből is kibuggyan a könny és mikor este elbúcsúzik „barátaitól,” a remény balzsámát csöppenti szívükbe:

— Ne búsuljatok: Magdolna visszajön!

A többit tudjuk: a bűnös nő Jézus lábai előtt Simon házában csodálatos megtérése.

Mikor negyedszer is betért a Mester a betániai házába, már ismét együtt voltak mindhármán.

Otthon volt Mária Magdolna, akit az erkölcsi halálból támasztott fel az Úr és ettől kezdve úgy beszél róla az Evangélium, mint aki soha többé el nem hagyta Jézus nyomdokait. A megújódott családi otthonban pedig az egymásratalált három testvér szíve elválaszthatatlanul egybeforrt Jézus Szívével: Betániának mindenkorra ő a lelke, ő a központja.

Jézus mindent tud: tudja jól, milyen fájdalom árnyékolja be a két betániai testvér életét; de nem szólt semmit, várt, hogy azok bizalommal avassák be szomorú titkukba. Mindaddig nem tett csodát, amíg mint meghitt jó barátot be nem fogadták a családi otthonba és bizó szeretettel meg nem nyitották előtte szívüket.

Nem gyönyörű képe-e ez a Jézussal való bensőséges barátság szellemének?

És ez a trónraemelés szelleme is!

Napról-napra feltűnő, váratlan csodák felelnek a családok bizalmára, akiknek volt rá bátorságuk, hogy elmondják: „Mane nobiscum!” Igen, maradj velünk, Uram! Bezárjuk mögötted az ajtót, hogy ne távozhass tőlünk, hogy velünk maradj mindörökre!

A trónraemelés fontossága

Legsürgősebb feladatunk tehát, hogy újra felépítsük Názáretet, a Szent Családot, és Betániát, Jézus barátainak házát.

Főképp Betániáról szeretnék beszélni, mert Názáret évezredek távolságán keresztül is utánozhatatlan, egyedülálló fenségben ragyog felénk, Betária ellenben éppen olyan családi otthon, mint bármelyikünké, következésképp mindnyájunk által utánozható. Názáret: teljes híja az erkölcsi nyomornak; nincs ott beteg lélek, nálál . . . Ellenben ki tarthatná számon a Betániákat, amelyeknek megvannak a maguk Lázárjai, Magdolnái . . . a tékozló fiai és a halottai! Jézus kész itt is csodákat művelni, ha befogadják, mint családtagot: halottakat fog ő itt is feltámasztani, lelkeket átformálni.

Sajnos azonban: hányan hagyják Jézust az ajtó előtt állni, mintha kéregető koldus volna! Ha befogadják is, bizalmatlanul, tartózkodással kezelik, akár egy idegen jövevényt. Nem a meghitt, bizalmas barátot látják benne, legfeljebb az egynapos szállóvendéget. Barátságuknak, gyengédségüknek csak a morzsáit nyújtják neki, neki, aki pedig az esztelenséggel határos szeretettel szeretett és szeret most is minket, embereket.

Ó, miért tartjuk őt távol családi tűzhelyeinktől, mikor sehol másutt úgy ki nem mutathatjuk iránta való szeretetünket, mint éppen itt! . . . Mikor olyan nagy szükségünk van rá a családi szentélyünkben!

Igen: nagy szükségünk van Istenre.

Nincs a napnak egyetlen órája, amelyben rá nem volnánk utalva az Ő szerető segítségére. Mert nem a templomban töltjük az életünk javarészét: nem ott dolgozunk, küzdünk; nem ott szenvedünk, nem ott halunk meg. Ha szükségünk van egy Istenre, akit a templomban imádunk, szükségünk van olyanra is, akinek otthon szolgáljunk.

A pogányoknak megvoltak a maguk házi isteneik; az első keresztények otthonaikban őrizték a szent Eucharisziát. És ami a Szent Kenyér volt az első századok keresztényeinek életében, az legyen a mienkben a családi otthonainkban trónraemelt Jézus. Nem, mintha azonosítani akarnám Jézus Szívének képét a konzokrál

Szentostyával, de állítom, hogy a helyesen átértett és át-
élt trónraemelés Isten jelenlétének és a Jézusért, Jé-
zussal leélt keresztény életnek kiváltságos kegyelmeit
fogja a családi otthonok számára megközölni.

Hiba, hogy nem domborítjuk ki, nem éljük eléggé azt
a kapcsolatot, amely a Jézus Szíve és az Eucharisztia
kultusza, továbbá a két tabernakulum a családi otthon
és az Eucharisztia tabernakulumuk között fennáll. Minden
törekvésünk arra irányuljon tehát, hogy a komolyan át-
élt trónraemelés útján eucharisztikus szellemet vigyünk
a családokba. Hogy legyen két tabernakulum, de mind-
kettőben ugyanaz az egy Jézus: a Király és a Jóbarát.

Ó, majd ha Királya lesz Jézus a családi szentélyeknek,
majd ha otthonosan érzi magát benne: akkor fogja meg-
mutatni: mit tud Ő?

Ha van valami, ami néha zavarba hoz a szószéken,
amikor arról a csodálatos lelki fellendülésről kezdek
beszélni, amelynek napról-napra tanúja vagyok: az csak
azért van, mert nem tudom: melyik példát hozzam fel a
csodás történések elibém táruló nagy sokaságából? Mert
az én ékesszólásom mindössze abban áll, hogy a meg-
történt tényeket beszélem el.

Láttam hegyeket elmozdulni a helyükről; láttam meg-
rögzött fanatikus hitetleneket az igazság fényétől földre
sujtva, mint új Szent Pálokat a damaszkuszi úton, oly-
annyira, hogy ezt mondhattam a pápának:

— Szentséges Atyám, elvesztettem a hitemet a csodák-
ban. Mert hogy higgyen valaki, ahhoz nem szabad lát-
nia; én pedig napról-napra csodákat látok.

Legtöbbször egy anya, egy feleség, egy leány —
akárhányszor egy cselédleány készíti elő a családokban
a trónraemelés útját, aki azután, további apostolkodásá-
val leesdi Isten kegyelmét egy-egy eltévedt lélekre.
Megtörtént pl., hogy egy hirhedt szabadkőműves hozta
el hozzám a páholyelnöki diplomáját, és egyedül te tu-
dod, Jézusom, rajta kívül még hányat sujtott földre ir-
galmad fényessége.

Másik példa: egy hitetlen családapa esete.

Felesége sokat sírt: imádkozott és imádkoztatott két kicsi leánykájával férje megtéréséért. Egy alkalommal eljött a beszédemre és megfogta szívét a trónraemelés gondolata — csak éppen azt nem tudta, hogyan fogjon hozzá a keresztülviteléhez.

Szerencsés gondolata támadt: születésnapja közelgett s ezt a napot minden évben ünnepélyes keretek közt szokta megülni a család. Ezúttal — miután imával és áldozatokkal kellőképp előkészítette a talajt — már előre azt kérte férjétől születésnap ajándékkul: engedje meg neki, hogy Jézus Szíve képét ünnepélyesen felállíthassa a szalonban. A férj — s ez már magában véve felért egy kisebb csodával — beleegyezett felesége kérésébe, azzal a kikötéssel, hogy neki magának nem kell jelen lennie a szertartáson.

Megtörtént a trónraemelés, bensőséges kis családi ünnepség keretében. Úgy a ház úrnője, mint a kicsikék buzgón imádkoztak a családfő megtéréséért. Mikor befejeződött a szertartás, ő is bejött közibénk a szalónba és mindenekelőtt a képet vette szemügyre, de rögtön le is sütötte a szemét. Nem bírta ki a Vendég tekintetét. Restelve gyengeségét, új kísérletet tett — az eredmény azonban most is csak ugyanaz maradt. Látható bosszankodással hagyta el a szalont, de mintha titkos erő vonzaná, megint csak visszatért. Az Üdvözítő tekintete azonban most sem hagyta békén. Ingerülten fordult a feleségéhez:

— Kit hoztál be a házamba? Valaki van itt, mondom, hogy van itt valaki...

Az anya felindulástól reszketve hívta be leánykáit és felszólította őket, hogy atyjuk előtt is mondják el azt az imádságot, amelyet az imént elmondtak érte.

Könnyek jelentek meg a szektárius szemében. Most már ő is térdreborult.

Ez csak találomra kivett *egy* eset a sok ezer közül.

Csodálatos dolgok ezek, noha végeredményben nem

egyebek, mint szószerinti beteljesülései azoknak az igéreteknek, amelyeket azok javára tett az Üdvözítő, akik Szívének képét otthonukban kifüggesztik és tiszteletben tartják, vagy akik Szívének tiszteletét terjesztik:

- Meglágyítom a legkeményebb szíveket is.
- Békét adok családjuknak.
- Megáldom minden vállalkozásukat.
- Megadom nekik mindazokat a kegyelmeket, amelyekre szükségük van.

Fogadjátok hát be Jézust, a Királyt és a Jóbarátot családi otthonaitokba!

„Te mondd: király vagyok.” Jézus szavai ezek, amelyekkel Pilátus szavaira felelt. És azt akarja, hogy királyi voltát nemzetek, családok is elismerjék.

Tőlünk is ezt kívánja és pedig teljes joggal, mert hiszen Istenünk és Üdvözítőnk Ő.

De kívánja azért is, hogy ezzel is engesztelést, vigasztalást nyújtsunk sok bántalmat elszenvedett Szívének.

A véres tövisekkel megkoronázott, agyonkínzott Mester esengve nyújtja felétek a kezét s kér: nyissátok meg előtte családi tűzhelyeiteket, mint menedékhelyet, amelynek légkörében enyhülést találjon a gyűlölet tomboló viharában megkínzott Szív. A parlamentekből már kikergették; kiűzték a hivatalokból, az iskolákból, sőt esetenként még magukból a templomokból is, hogy hazátlanul, otthontalanul vándoroljon utcán, országutakon, az ellenségeskedés, a bántalmak záporában. Bekopogtat a házatok ajtaján:

— Nyissátok ki; én vagyok: Jézus, a Szeretet Királya

— Szegény Jézus! — így kiáltott fel egy szent. — A tömeg eszeveszett gyűlölködéssel tolong a nyomában és vad rikoltozással kiabálja: „Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék rajtunk!”

Nyissunk tehát ajtót előtte és mondjuk neki, Szívét engesztelve:

— Lépj be, Uram. Mert mi igenis azt akarjuk, hogy te uralkodjál rajtunk.

Azért is kéri ezt tőletek, mert jót akar tenni veletek. Senki sem szeret ugyanis annyira benneteket, mint éppen ő.

Van-e köztetek valaki, akinek súlyos a keresztje? Majdnem kegyetlen, vagy legalább is felesleges kérdés és ez soknak közületek talán égető sebet vérez meg a szívében. Vajjon ki gyógyítja be ezeket a sebeket? Hisztek talán még az emberek vígasztalásában?... Vagy megvígasztalhatja-e valaki azt a gyászaborult édesanyát, hitvest, fiatal leányt, akik támaszukat, legdrágábbjukat veszítették el háborúban? A testi sebek orvoslására az irgalom szeretet-intézményeit léptették életbe. De van-e olyan Vöröskereszt, amely a szétmarcangolt lelkek gyógyítására vállalkozik?

Van. Úgy hívják: „Jézus Szívének uralma a családokban”.

Bekopogtat valaki az ajtón:

— Vannak-e nálatok vérző szívek? Ha igen: nyissatok ajtót: én Jézus vagyok.

Engedjétek belépni az irgalmasság Cireneusát, a Nagy Vígasztalót.

Igen, nyissatok ajtót a Nagy Orvos, a hű Jóbarát előtt: Ő az egyetlen, aki soha nem változik, soha senkit el nem felejt... Megenyhít titeket is, amint megenyhítette a betániai otthon szomorkodó szíveit. Hacsak kinyitják előtte az ajtót, Ő nem várát magára.

Milyen haszontalan erőpocsékolás e Jóbarát nélkül küzdeni, szenvedni! Metszőbb a fájdalom, esendőbb az erő, ha nélküle, tőle távol sírunk! „Ha ő itt lett volna” ebben vagy abban az esetben, nem lettek volna olyan keserűek a könnyeink. De azért még most sem késő: az ő szeretete kitaróan tud várni.

El sem akarjuk hinni, hogy igazán bizalmas barátságára hív bennünket az Úr. Csak messziről merjük ráemelni tekintetünket és megtörténik, hogy akárcsak az

apostolok, mi is kísértetnek véljük így, a távolból. A tavon is csak bizalmasa, János ismerte fel; ő kiáltotta bele a háborgó szélvészbe: „Az Úr az!”

Közelről kell ismernünk Jézust, hogy olyannak lássuk, amilyen. Így ismerik, így látják egymást a család tagjai, a jóbarátok és mert ismerik: szeretik egymást. Tegyük így mi is drága Mesterünkkel!

Meg akar vigasztalni bennünket: igaz. De mégsem ez a főcélja: üdvözíteni akar bennünket.

Ha királyunknak fogadtuk, lélekben és igazságban: el fog árasztani bennünket kegyelmeivel.

Trónraemelés a gyakorlatban

Jézust barátunknak, királyunknak fogadni, képét otthonunk legelőkelőbb helyén kifüggeszteni, mint érzékelhető zálogát e királyá-, baráttá-fogadásnak: ez az első teendők; az első lépés azon az úton, amely Jézus iránt való bizalmas gyermeki szeretetre vezet.

A szívek egyéni lelkesedése a gyengéd figyelem ezernyi megnyilvánulásával teszi ünnepélyessé ezt a ténykedést és visz életet, lelket a különben könnyen merő formasággá válható trónraemelési szertartásba. Rendszerint egybegyűlnek ilyenkor a szülőkön, gyermekeken kívül a közelebbi rokonok és a bizalmas barátok is a virágokkal díszített kép körül, amely előtt gyertyák égnek az ünnepség alatt. A szertartást lehetőleg pap végezze, aki alkalomszerű beszédben méltatja a trónraemelés jelentőségét. Majd az egész család fennhangon, tiszteletteljes tartásban, közösen elmondja a Hiszek-egyet. A család hódolata ez isteni Vendége előtt.

Néhány ima következik ezután; megemlékezés a család távollevő vagy meghalt tagjairól, akiket a Mester különleges szeretetébe ajánlunk, majd a családfelajánlás mélyértelmű szavait mondjuk el, ami lényegében nem egyéb, mint ünnepélyes ígélet, hogy Jézusban minden-

kor családjunk hozzátartozóját, bizalmas barátját fogjuk szeretni.

Azt mondtuk: családfelajánlás, holott sokkal több az, ami itt történt: Krisztus isteni királyságának ünnepélyes törvénybeiktatása. A szeretet és engesztelés Hozsannája, az Ave Rex, amelyet a szűkebb haza, a családi otthon mond el a gyakran értelmetlenül távolálló nagy haza helyett.

A Királyok Királya, a Mester az, aki hozzánk ellátogat. Fogadjuk annyi szeretettel, amennyire csak képesek vagyunk — nehogy mi is azt a szemrehányást halljuk tőle, amellyel Simon farizeust illette. Simon ugyanis meghívta házába a Mestert, de pusztán kíváncsiságból és még csak arra sem érdemesítette, hogy a keleti vendéglátás etikettjének elemi szabályait figyelembe vegye vele szemben. Mikor azután csodálkozva nézte Magdolnát vendége lába előtt, csendes szemrehányással fordult hozzá az Úr:

— Mikor bejöttem házádba, vizet lábamra nem adtál meg nem csókoltál olajjal nem kented meg fejemet.

Ne felejtjük el ezt a szemrehányást.

Milyen tiszteletadással fogadnánk egy püspököt, egy hadvezért, egy herceget . . . a Mestert pedig csak egy mellékszobába bocsátanók be?

Pedig hát ugye, hogy a család Királya ő?

Őt illeti tehát a legelső hely. Úgy fogadjuk, mintha éppen most jönnénk vele együtt a Tábor hegyéről.

Némelyek azt akarják elhíttetni, hogy társadalmi szempontból talán nem egészen illő, vagy legalább is szokatlan dolog őt éppen a szalonunkban fogadni. Hozzánk, keresztényekhez azonban sehogyan sem illik az emberek ítélete előtt való ilyen meghátrálás. Lakjék Ő csak a szalonjainkban, a legjobb szobánkban! Tegyük így jóvá azokat a mellőztetéseket, amelyek őt királyi mivoltában érik.

Urunk Jézus maga jelentette ki Szent Margit Mária

előtt, hogy pompa, ünnepeltetés keretében kíván bevonulni a királyok és a nagyok házaiba, hogy elégtételt nyerjen azokért a bántalmakért és megaláztatásokért, amelyekben kinszenvedése idején része volt.

Az a társadalom, amelynek ugyancsak vérszegény a katolicitása, nemcsak ürügyet, de valóságos illendőségi érveket is tud felhozni az ellen, hogy a trónraemelés egy nagy háznak éppen a legelőkelőbb helyiségében történjék meg. Számításba veszik a hitetlenek látogatásait, rosszindulatú kritikáikat és azt sem tartják szerencsés gondolatnak, hogy éppen a zajos társas összejövetelek helyiségében legyen felállítva a nagy Vendég trónja. Alapjában attól tartanak, hogy túlságosan követelő lesz ez a Vendég; menekülni szeretnének a tekintetétől és zavartalanul élvezni szomorú szabadságukat. Mintha bizony csak jelkép volna az, amelyet tetszés szerint elővesz vagy félrerak az ember, nem pedig a Mester tulajdon személye, evangéliuma, szelleme, törvénye!

Legyünk következetesek a hitünkben és becsületesen őszinték magunkkal szemben; tekintsünk el ezektől az okoskodásoktól, amelyek egy elfajzott, roskatag kereszténységre támaszkodnak. Legyen bennünk is bátorság, mint a hitetlenekben — vagy még annál is több — és valljuk meg nyíltan meggyőződésünket. Katolikusok vagyunk, megtehetjük, sőt meg is kell tennünk, hogy hangoosan gondolkodjunk, legalább az otthonunkban. Kiált-suk tehát egész lelkünkől: Vivat Rex in aeternum! Éljen a király örökre! Legyünk félelem és gáncs nélküli katonák. De hogy igazán azok lehessünk, nem szabad elfelejtenünk a következőket:

A királynak előjoga, hogy mindig és mindenütt tanúja legyen életünk minden mozzanatának, a szalonunkban csakúgy, mint magánszobánkban. Joga van neki hozzá, hogy mindenütt jelen legyen és mindent lásson; mindent, de mindent. És ha úgy érezzük, hogy van valami a magán, vagy a nyilvános életünkben, ami szálka lehetne az ő szemében, vagy sérthetné az ő finom izlését — jaj,

küszöböljük ki azt férfias elhatározással, késedelem, habozás nélkül! Mondjunk le — akár szórakozásról, akár közéleti szereplésről, akár üzleti érdekről, vagy csak más rovására történő szellemeskedésről legyen is szó — mondjunk le mindenről, amit ő nem helyeselhet vagy éppen ami az ő parancsai ellen volna, legyen az utcán vagy szalonban. Amit az ő jelenlétében meg nem tehetünk, vagy nem mondhatunk, azt ne tegyünk, ne mondjuk a háta mögött, rejtekben sem.

Uralkodni akar ő a kicsinyeken és szegényeken is.

Úgy jött el hozzánk, hogy letette királyi jelvényeit. Egyetlen dísz: a sebei voltak. Egyetlen kincsforrása: a Szíve, amely annyira szeretett bennünket. A szegény Názáreti ő, a nép gyermeke, az istálló szülőtte; szegény kézműves, aki tudja: mi az, mikor bizonytalan a holnap kenyer, aki megízlelte a szegénysors minden keserűségét — a kicsinyek, az alázatosak iránti szeretetből. De viszont ő is akarja, hogy a szegények, a munkások s mindazok, akiknek küzdelem, nélkülözés az osztályrészük, elismerjék az ő isteni Szívének királyi jogait. Akarja, hogy övé legyenek mindazok, akiket Betlehem koldusszegénysége, a Golgota teljes kifosztottsága árán vásárolt meg magának. Akarja, hogy a nagy tömeg, amely sír, szenved, amely éhezi és szomjazza az igazságot, őbenne higgyen és reméljen, őt imádja, őt szeresse — gyermeki, baráti szeretettel. Vágya, hogy a szegények hajlékaiban is trónraemeltessék. Hiszen Jézus ő, Názáret nagy Szegénye.

Szegény szalmakunyhó is kielégíti az ő igényeit, ha áll benne a szeretet trónja s ha a benne lakók testvéri szeretettel várják Azt, akit valamikor az „ács fiának” neveztek.

Kicsiny a házatok, asztaltokról nem egyszer még a szükséges is hiányzik, bútoraitok szegényesek. És mégis: hívjátok bátran magatokhoz a Mestert, hogy szegénységeteket megossa, hogy megpihenjen, hogy vigasztalást találjon körötökben, szívetek szeretetében és ő palotát, ki-

rályi palotát csinál a házikótokból, amelynek derűs légkörében a világ legnagyobb boldogsága: a béke és szeretet fog lakozni. Ezt hozza ő magával otthonotokba, amelynek állandó lakója lesz — hiszen király ő, nagyhatalmú király, akinek a bőkezűsége nem ismer határt.

Soha senki a népet úgy nem szerette, mint Jézus. A tömegnek — amelynek kedvéért a kenyeret megsokasította — ma is szüksége van isteni táplálékra, amely a Mester Szívéből fakad: az ő jóságos szeretetére. A szívek szeretet-éhségét pedig csak Jézus tudja kielégíteni. Adjuk tehát nekik Jézust, kárpótlásul azért a sok nélkülözésért, amely úgy anyagi, mint erkölcsi vonatkozásban olyan gyakran jut nekik osztályrészül. Egyetlen kincse van a világnak, amely méltó kárpótlása lehet ennyi nélkülözésnek: Jézusunk Szíve. Őiránta való szeretetből és szánalomból a proletariátus iránt, amelyet lelketlenül kizsákmányolnak az Egyház ellenségei, járjuk be a munkásházákat, a pince- és padláslakásokat, a külvárosok nyomortanyáit, menjünk el hozzájuk, mint a reménység apostolai, vigyük el Jézus Krisztust mindazokhoz, akik — néha anélkül, hogy maguk is tudnák — emésztő hongvágyat éreznek az ő Szívének szeretete után. Ó, tegyünk meg mindent, ami tőlünk telik, hogy falun és városban egymásra találjon az a két pólus, amelyek mindegyikének az a rendeltetése, hogy egymást megismerje és szeresse: a nép szíve és Jézus Szíve.

Feszítsük meg erőinket, hogy visszavezessük Jézusához, szabadítójához az idegen utakra tévedt népet: segítsük rá, hogy ismét boldog legyen és hívő; hogy szomjazza az evangéliumot és az Eucharisziát. Próbálkoztunk már vele itt is, ott is — de most fogjunk hozzá megújult erővel, fokozott buzgalommal, hogy szeretetünkkel megújhódásra segítsük a szegények, a páriák lelkét. Tanítsuk meg Isten szeretetére azokat, akikkel nem törődik s akiket nem szeret a világ. Vigyük el otthonaikba Jézus Szívének melegét, tanításának világosságát.

Jézus akarata ez s ő számon fogja kérni testvéreink

lelkét. Kerüljön tehát mégannyi áldozatunkba, álljunk munkába bizó, bátor szívvel. A Király velünk van.

Amint említettük: Jézus mindenekelőtt a társadalom hódolatát kívánja tőlünk — a családon keresztül.

Nagy jelentősége van ennek a hódolatnak, különösen ma, a társadalom Istentől-elfordulásának napjaiban. De bármilyen felemelő, bármennyire megokolt legyen is ez a hódolat, önmagában még nem végcél. Csak kezdete, alapfeltétele a hitben, szeretetben megújhodott keresztény életnek.

A családfelajánlás csak annyiban érték, amennyiben igazán átéljük és általa a család legfőbb törvénykönyvévé, éltető lelkévé válik az Evangélium, amennyiben ezután csakugyan együtt élünk Jézussal, akit ünnepélyesen házunkba fogadtunk; ha tőle kérjük, hogy megáldja minden vállalkozásunkat, reggeleinket és estéinket, békénket és küzdelmeinket, mosolyunkat és könnyeinket. Ha királyunk ő és jóbarátunk, bizalmasunk és tanácsadónk, ha minden kezdeményezésünkben övé a döntő szó. Ha semmit nem teszünk nélküle és örömlőnk, bánatunkat, gondjainkat és sikereinket: mindent megosztunk Övele.

Milyen nagyszerű gondolat: az élő Jézus a családi otthonban, Emmanuel a megszentelt család szentélyében! Ime: hiába dúlnak viharok: új távlat, mennyei távlat nyílik meg a családok, azok előtt a családi tűzhelyek előtt, amelyek megértik: mit jelent Jézus Szívének tökéletes, fenntartás nélkül elfogadott, valósággá lett királysága.

Amióta helyet foglalt a Király a szülők, a gyermekek körében, nem kénytelenek ezek többé egyedül szenvedni olyan gyötrelmeket, amelyeken — egyedül viselve — könnyen elvérzik a szív, de a lélek is. De örömeiket sem élvezik egyedül, s így bizonyosak lehetnek róla, hogy nem lesznek azok csalóka, futó örömlők, s nem marad utánuk önvád, halál a lélekben. Betánia megtalálta a titkát: hogyan tudjon szenvedések közepette is énekelni a lélek, mert Jézus jelenléte nemcsak az örömlőt édesíti

meg, de a szenvedésbe is a boldogság érzelmeit vegyíti s örök értéket ad neki, amely értéket sem rozsdá, sem moly meg nem emészt.

Milyen könnyű békén szenvedni, békén küzdeni, békés szívvel örvendezni, amikor Jézus szeretete öröködik a család napja és éjszakája felett! Napfény ez a szent Szív, amely bearanyozza a kicsikék bölcsőjét és a remény sugaraival világít rá a sírhantra, amelyre annyi fájó, de megbékélt könny hullt.

Óvele szenvedve, nem fogjuk megismerni a lázongó, keserű fájdalmat, amely megmérgezi a lelket, sem az égető könnyeket, amelyek azok szeméből hullnak, akik Jézus nélkül gyászolnak.

Betániában egészen különleges értelmet nyernek a dolgok, akár gyászosak, akár örvendetesek legyenek azok. Az a kéz teszi ezt, amely itt a kormánypalcát tartja és a dolgok menetét irányítja. Mindig szelíd, gyengéd ez a kéz és akár áld, akár büntet, mindig csak az az egy cél vezeti, hogy barátainak szívét magához közelebb vonja és üdvösségüket munkálja.

Jézus sokat tart rá, hogy az a család, amely őt trónra emelte, benne csakugyan a Királyt, a családi élet közép-pontját, minden öröm és minden bánat kútforrását lássa. Vagyis: élő Királyt, mindig jelenlévő Jóbarátot: Jézust, aki bennünk él és mi Őbenne.

Be kell azonban vallanunk, hogy legtöbbször nem így élnek a családok, még azok sem, amelyek pedig kereszténynek mondják magukat. Mindent elrontottak a kétes értékű vallásosság formáságai, Istennel való érintkezésünk etikettje, amennyiben ezek foglalták el lelkünkben az Istennel való bizalmas életközösség, röviden: a szeretet helyét. Mi most a trónraemelés által helyre akarjuk állítani, újraépíteni azokat a szentélyeket, melyekben Jézus Élő Valóság; tagja és nem bútor a családi otthonnak; családfő, akinek joga van parancsolni; Király, akinek annál szívesebben engedelmeskednek, mert szenvedélyesen szeretik.

Eszembe juttat ez egy saját magammal megtörtént esetet:

Bolognában prédikáltam. El akartam hagyni a szószéket, mikor a bíboros megszólított:

— Atyám, maradjon még egy kissé. Nagy igazságról beszélt most nekünk, amelyhez szeretném hozzáfűzni a saját megjegyzésemet. Nagyobb ünnepeken úgy a székesegyházam, mint a város minden temploma zsúfolásig megtelik ájtatoskodókkal. Azt azonban nem látom, hogy társadalmunk csak kissé is keresztényebbé lenne. Hogyan lehet az? Mert itt a templomban imádkoznak egy kissé, otthon pedig élnek tovább a maguk természetes, pogány életét. Helyesen mondta ön az előbb: a családi otthonokat távolról sem lehet tabernakulumhoz hasonlítani: nem találjuk fel Jézust a családi tűzhely mellett. Itt a baj gyökere. Ezen kell segíteni.

Megpróbálok néhány valóban megtörtént esettel rávilágítani: mik a kihatásai a valóban átélt családfelajánlásnak? Egyetlen eleven példa többet mond itt, mint a magyarázatok egész sorozata.

A nagy háború alatt egy felajánlott család táviratot kapott, hogy legidősebb fia elesett a harctéren. Az anya a ház Királyának képe elé helyezte a táviratot.

Behívta gyermekeit, a cselédséget, gyertyákat gyújtott a kép előtt, friss virágokat tett a vázába s hősnő módjára énekelni kezdte: „Jézus az én reményem .” Majd közösen elmondták a Hiszekegyet, mire a körülállókhoz fordult:

— Isten mindig jó és bölcs Legyen meg az ő akarata.

Csak akkor kezdtek el folyni a könnyei, Jézus szívének képe előtt.

Ime: a legtökéletesebb hódolat! A lélek alázatos behódolása a Szeretet Királya előtt; a trónraemelés, a családfelajánlás mélyen átélt értelmezése.

Másik családban iskolából jönnek haza a gyermekek. Díjkiosztás után vannak és mindegyikük jutalomkönyveket, koszorúkat hoz haza. Boldogan sietnek szüleik-

hez, hogy sikereikről beszámoljanak nekik. Az atya azonban elhárítja őket magától: „Menjünk először Jézushoz, az ő lába elé tegyétek le koszorúitokat. Ő a családunk feje, én majd csak őtána öllek meg benneteket. Mi, a szüleitek előbb vagy utóbb meghalunk, de ő mindig a Királyotok marad.”

Apostoli munkásságom első időszakában abban az örömben volt részem, hogy egy fiatal munkáscsalád otthonában végezhettem a trónraemelést.

A fiatal pár úgy akarta, hogy mindjárt az esküvőjük napján beköltözzék hozzájuk az Úr Jézus.

— Hadd legyen az otthonunk Királya mindjárt az első perctől kezdve — mondták.

Néhány évvel később azzal kéretett magához a munkás, hogy nagybeteg a felesége. Szegényes szobájukon, amelyben laktak, meglátszott, hogy nagy nyomorban élnek, de látszott egyéb is: az, hogy a nagy szegénység mellett is béke lakozik a szívükben. Hogy honnét ez a béke?

A bejárással szemközt, a főfalon szép Jézus Szíve kép függött, előtte néhány szál virág.

Mikor elmondták fiatal házasesetük történetét, részvétel fordultam a magas lázban fekvő fiatal asszonyhoz:

— Sok csapás ért benneteket, szegény gyermekeim. Ugye, nagyon szerencsétlenek vagytok?

— Szerencsétlenek? — ismételte meg szavaimat a nagybeteg, lázban égő tekintetét rám emelve, — nem, igazán nem vagyunk szerencsétlenek. Sokat szenvedtünk, az igaz. Sokat sírtunk, de mindig tudtuk, hogy Ő velünk van és ez megenyhítette szenvedésünket. Mikor ön, atyám, trónraemelte nálunk Jézus Szívének képét, azt mondta, hogy Ő meg fog vigasztalni bennünket szenvedésünkben s megenyhíti a fájdalmainkat. És így is lett, atyám.

Azután férje felé fordult, aki halkán zokogott az ágy mellett és kiaszott, vértelen kezével annak kérges kezét megsimogatva, megkérdezte tőle:

— Mondd te is: szerencsétlenek voltunk-e?

— Szerencsétlenek? Soha, egy percig sem. Hogy szenvedtünk, az igaz, de hát ilyen az élet; ez elkerülhetetlen. De hogyan lettünk volna szerencsétlenek, mikor velünk volt Jézus? Igaz, hogy most a feleségemet akarja elvenni tőlem, de hát joga van hozzá . . . Legyen meg az akarata. De hamarosan eljön majd énértem is és akkor újra boldogok leszünk hármásban a mennyországban, mint amilyen boldogok voltunk hármásban itt, ebben a szegényes kis házikóban.

Nem fenséges dolog-e ez? Ezek az egyszerű emberek megértették az evangélium bölcséletét: tudták, hogy nem mindegy: sírni, szenvedni vagy szerencsétlennek lenni.

Nem érték be azzal, hogy otthonukba fogadják Jézust, hogy naponkint buzgó szívvel elmondjanak előtte egy imát, vagy hogy időnkint valamely jelentősebb hódolattal is kedveskedjenek neki: ők igazán családtagot, bizalmas barátot láttak benne, akivel meegosztották minden örömeiket, bánatukat.

Jézus pedig Cireneusuk lett, melegszívű, gyengéd segítőtársuk.

Nagyon bájos az is, ahogyan egy fiatal falusi asszony értelmezi a trónraemelés mibenlétét:

— Azóta Jézus kis gazdasszonya vagyok: érte dolgozom, neki ajánlom öreg édesapámat, virágaimat, mindenemet, amim csak van; amit teszek, azt pedig őerte teszem. Kis házuk az ő otthona, tehát mi tulajdonképpen az ő palotájában lakunk.

Megbámultam ezt az egyszerű gyermeklelket, amely ilyen tisztán átérti a trónraemelés lényegét.

Egy alkalommal — ezt az esetet gyakran felemlítettem prédikációimban — ceruzával írott, helyesírási hibáktól hemzseggő levelet kaptam:

— Egyszerű cselédleány vagyok, atyám, és hallottam, mikor a multkor a trónraemelésről beszélt ön a templomban. Ma volt az esküvőm. Mikor vége volt a lakodalmi ebédnek, megcsináltuk férjemmel a trónraemelést és meghívtuk Jézust, hogy legyen vendégünk az esküvőn

is, meg azután is, egész életünkben. Nagyon jól megértettem, amit jó atyám mondott, hogy magunkhoz kell őt hívnunk és magunknál tartanunk, nem csak egy órára, egy napra, de az egész életünkre. És nemcsak a képét, de magát az igazi Jézust, hogy ő legyen a családi élet központja. Szeretnénk, ha így lenne nálunk is, hogy részt venne ő örömeinkben és bajunkban, mindenben, de mindenben. Áldja meg, atyám és erősítse meg a távolból felajánlásunkat.

Ime: egyszerű, tanulatlan cselédleány, aki így megérti: mit akar tőle Jézus? Úgy meghatott ez a levél, de annyira épültem is rajta, hogy úgy, amint volt, elküldtem Őszentsége, XV. Benedek pápának s meg vagyok győződve róla, hogy a Szentséges Atya, aki engem eme keresztes hadjárat megkezdésére felbuzdított, nemcsak mosolygott rajta, de könnyezett is a meghatottságtól, mikor elolvasta.

Egy utolsó, nagyon megrázó eset:

X. város egyik legelőkelőbb családja egy pénteki napra kérte a trónraemelést. Előtte való szerdán azonban agyvérzést kapott a családfő és még ugyanaz nap este meg is halt. Esméletét csak rövid időre nyerte vissza és akkor megigértette feleségével, hogy nem halasztja el a trónraemelést és azt még az ő holtteste mellett fogják elvégezni.

— Jézus Szíve legyen ezentúl a gondviselők helyettem is — suttogta elhaló hangon.

A mélyen vallásos, erőslelkű özvegy közölte férje végző akaratát a temetésre összegyűlt ismerősökkel és ezt mondta nekik: „Mielőtt végleg elhagyna bennünket jó férjem, trónraemeljük Jézus Szent Szívét, hogy ő legyen ezentúl ennek a gyászborult családnak a feje. Önök, uraim és kedves barátaink, mondják el most velünk a Hiszekegyet és a családfelajánlás szavait.

Az ima befejeztével levette férje koporsójáról Jézus Szíve képét, amely addig azon nyugodott és elhelyezte a már előre elkészített kis házi oltáron. Majd a jelenlétükhöz fordult:

— Most már elvihetik a testét. Lelke közöttünk marad, Jézusunk, a mi Királyunk szívében.

Ó, milyen különbség e békés, megadással viselt fájdalom és olyan szívek gyásza között, amelyekben a kétségbeesés fekete örvényét hagyják hátra az elköltözők! Az elválás okozta űrt semmi sem tudja betölteni a lélekben, mint csupán Jézus, aki magának tartotta fenn és féltékenyen őrizte ezt a szent jogot.

Hallgassák meg még a következő részletet, mint bizonyítékát az állításomnak:

Szörnyűséges, borzalmakkal teli éjszaka volt; olyan, mint amilyennek az utolsó ítélet bevezető eseményeit elképzeljük: földrengés pusztította el egy virágzó város legnagyobb részét. A föld még vonaglott, az ég vérvörös fényben izzott, mint az Isten haragja s apokaliptikus lángoszlopok száguldoztak végig a rombadőlt városon.

Ebben a szörnyű órában rombadőlt kis családi ház előtt vitt el az utam; előtte, térdenállva a család. Az asszony rámismert a tűzvész pokoli fényénél. Rámszólt:

— Atyám, atyám, nézze: mi maradt a házunkból: semmi! De azért olyan béke van a szívünkben, olyan bizalom, hogy szinte a Magnificatót tudnánk énekelni. Ön mondta a trónraemelés napján: „minden elmúlik, minden elmúlik egyszer, csak Betánia marad meg és Betániában Jézus.” Igen ő megmarad nekünk most is és őbenne a szívünk békéje, amelyet semmi el nem vehet tőlünk.

Ime: így akar Jézus a családoknak Királya, Barátja, központja lenni!

Ha elismertük a Mester isteni királyságát, ennek logikus következménye, hogy teljesítjük kívánságait is, amelyekhez végtelen irgalmának ígéreteit kötötte.

Híven megünnepeljük tehát a hónap első péntekét és gyakran járulunk a szentáldozáshoz — az engesztelés szellemében.

Jézus Szívének napját mint nagy ünnepet fogjuk megülni; péntekre esik ugyan, de azért úgy osztjuk be dolgainkat, hogy családi otthonunkban is megadjuk neki a

pirosbetűs napok jellegét. Ne mondjuk, hogy nem tudjuk ezt megtenni. Jézust bántjuk meg vele, ha feltételezzük róla, hogy olyant kíván tőlünk, amihez nem adja meg a keresztyűvitel lehetőségét. Nemcsak a templomban fogjuk tehát megünnepelni, de otthonunk szentélyében is, lehetőleg a családfelajánlás megújításával, házi örömközel. Egészen különleges kegyelmeket fog ez a nap reánk árasztani — hiszen maga az Úr Jézus az, aki a megünnepelését kéri tőlünk. Ó, legyen ez a nap a mi nagy ünnepünk, a család kedves ünnepe. Tegye ezt a szeretet törvénye Jézus Szíve barátainak húsvéti ünnepévé.

Tegyük szokássá, hogy legalább esti imánkat közösen végezzük Jézus Szíve képe előtt és amennyiben lehetséges, előtte tartsuk a szentórát, ezt a csodás szépségű áhítatgyakorlatot, amelyet különösen a megtérések kegyelmével jutalmaz feltűnő bőségben az Úr.

Ismétlem: a pápa akarja és tekintélyének súlya szorgalmazza ezt az ájtatosságot, és benne a kis társadalom: a család megújodása révén az egész emberi társadalom megújodásának eszközét látja. A trónraemelés ugyanis Jézus Szívének szellemét oltja bele a családokba, hogy azok ölen szent új nemzedéket neveljen, amint ezt igéretei során hallottuk tőle.

Ha mi hűséges szeretettel teljesítjük kívánságait, ő is „tetézett mértékkel” fogja megadni mindazt, amit nekünk szeretetének végtelen irgalmában megígért.

XV. Benedek pápa levele

Szeretett fiúknak, Mateo Crawley-Boevey, Jézus és Mária Szíve kongregációjának szerzetesének

Szeretett Fiunk, üdvözet és apostoli áldás.

Érdeklődéssel olvastuk leveledet, valamint az ahhoz mellékelt írásokat. Azt látjuk belőlük, hogy immár több év óta szeretettel és megértéssel fáradozol azon, hogy a

családok minél nagyobb számban ajánlják fel magukat Jézus Legszentebb Szívének. Boldog emlékű elődünk, XIII. Leó ugyan már az egész emberiséget felajánlotta a Szent Szívnek, ez azonban még korántsem teszi feleslegessé az egyes családok felajánlását. Hiszen ami magántulajdonunk, az sokkal közelebb áll szívünkhöz, mint a közös tulajdon. Éppen azért nagy örömmel tölt el bennünket munkálkodásodnak reményen felüli szép sikere és arra buzdítunk, hogy azt lankadatlan kitartással folytasd.

Valóban, napjainkban alig lehetne bármi is időse-
rűbb, mint ez a te kezdeményezésed, most amikor olyan sok oldalról nyilvánul meg az a törekvés, hogy az Egyház által kiépített erkölcsi rendet felforgassák és az Egyház törvényeinek hatályon kívül helyezésével a pogányság útjára vezessék vissza az emberiséget. Támadásaikat elsősorban a társadalom alapja: a család ellen irányítják, mert hiszen az rejti magában, mint csírát, az egész polgári társadalmi rend elemeit. Múlhatatlanul elérnék céljukat, a meglévő társadalmi és erkölcsi rend felforgatását, ha sikerülne nekik a család alapvető törvényeit meglazítani. Nagyon jól tudják ők ezt. Siettek tehát a házasság felbonthatóságát törvénybe iktatni, hogy ezzel a család alapjait megingassák. Az ifjúságot állami iskolákba kényszerítik, ahol teljes hiánya uralkodik a vallásos szellemnek és ahol szükségszerűen kihal a fiatal lelkekből a szülői tekintély tisztelete. Itt van továbbá a természet törvényeivel való szégyenletes szembehelyezkedés, amely a házasságban csak a vágyak ki-elégülését keresi, a velejáró kötelességekről azonban hallani sem akar, ami piszkos bűnökkel szennyezi be a családi élet szentségét és istentelen módon már alapjában veszélyezteti az emberi nem fennmaradását. Nagyon helyes módon kelsz tehát, szeretett fiunk, az egész emberi nem nagy érdekeinek védelmére, amikor felébrszted a családokban a keresztény szellemet, Jézus Krisztus szeretetét alapozod meg bennük, hogy az egész életüknek irányítója legyen. Jézus Krisztus kívánsága

szerint való ez a te munkálkodásod, aki kegyelemáldását ígérte meg azoknak a házaknak, amelyekben Szíve képét jámbor tisztelettel veszik körül.

Minden bizonnyal szent és üdvös dolog tehát a hódolatnak és tiszteletnek ilyen megnyilvánulása szeretett Üdvözítőnkkel szemben. Ezzel azonban még nem történt meg minden. Mindenekelőtt arra van szükség, hogy Krisztust megismerjük; Krisztust, vagyis tanítását, életét, szenvedését és megdicsőülését. Őt követni nem anyyi, mint a vallásosság felületes érzelmeitől vezetetni magunkat, még akkor sem, ha azok a meghatottság könnyeit sajtolják ki a gyengébb szívekből. Krisztust követni annyi, mint Őt kitartó, eleven hittel felfogni, amely hit értelmünknek, érzelmeinknek és akaratunknak irányítója és éltetője legyen. Hogy Jézust olyan sokan figyelemre sem méltatják, annak az az oka, hogy őt az előbbiek egyáltalán nem, ez utóbbiak pedig kevéssé ismerik. Folytasd tehát, kedves fiunk, áldásos munkálkodásodat az irányban, hogy Jézus Szívének szeretete új tüzre gyulladjon a katolikusok házaiban. Eme áldásos törekvésed akkor fogja gyümölcsseit megteremni, ha előbb minden házban megismerik Jézust, az ő igazságát és törvényeit. Hogy ez így legyen, szívből kívánjuk.

Szolgáljon műved terjedésére buzdításul, hogy mindazokat a búcsúkegyelmeket, amelyeket Istenben boldogult elődünk, X. Pius pápa 1913-ban Csile püspökeinek kérésére, az ottani családok számára engedélyezett, akik Urunk Szent Szívének ajánlották fel magukat, az egész világ katolikus családjaira kiterjesztem, akik ezt a felajánlást elvégzik.

Mint a mennyei javak zálogát és atyai jóindulatunk bizonyítékát, vedd, fiunk, apostoli áldásunkat, amelyben egész szívünkben részesítünk.

Kiadva Rómában, Szent Péter mellett,

1915. április 27-én, főpásztorságunk első évében.

XV. Benedek pápa.

II. fejezet

Utolsó simítások Betánia képén

**Jézus Szíve,
minden szív királya
és középpontja**

Amint tudjuk, a pápa nagy fontosságot tulajdonít a mi kedves kereszteshadjáratunknak. Igyekezzünk tehát a magunk részéről is mindent megtenni, hogy az a Szeretet Királya irgalmas szándékainak minél hathatósabb eszközévé váljék. Igen, tegyünk meg mindent, hogy az valóban gazdag gyümölcsöket teremjen a lelkekben és hogy ezt elérjük, célszerű lesz kezdeményezésünknek érdekes és sokatmondó részleteiről is beszélnünk. Jézusunk Szíve már kezdetben, akciónk első nekilendülésével kapcsolatban feltűnő bizonyítékait adta végnélküli hatalmának és irgalmának, hogy a neki tetsző mű elterjedését megkönnyítse és annak hatását a lelkekben megerősítse. Minthogy azonban az most már meglehetősen elterjedt az egész világon, nekünk magunknak kell nagy hűségünkkel, ha lehet: még feltűnőbb csodákat kiesdekelnünk. A kegyelmeknek kezdetben észlelt első áradata ingyenes ajándéka volt Istennek, amellyel mintegy hitelesíteni kívánta a keresztény társadalom előtt művünk gondviselészerű jellegét; ma, a második időszakban már azt akarja, hogy mi magunk dolgozzunk meg ezekért a rendkívüli kegyelmekért, azáltal, hogy a megkezdett művet az Ő Szent Szívének szellemében építjük tovább.

A legnagyobb csoda tulajdonképpen maga az a hitből, szeretetből sarjadt, száz százalékban katolikus mű, amely máris elképzelhetetlenül gazdag gyümölcsöket érlelt a tökéletes bizalom és istenreahagyatkozás szellemében. Kétség sem fér hozzá, hogy a trónraemelés ezen-

túl is csodák forrása lesz, mert bizonyos, hogy az Úr egész Szívét és ebben a legfőbb kegyelmek csíráját helyezte bele.

Kérjük kedves barátainkat és apostolainkat: jegyezzék meg jól tanácsainkat és észrevételeinket, amelyeket a következőkben akarok közzéadni. Sok évi tapasztalataim gyümölcsei ezek, amelyeket a jelen mű terjesztése révén szereztem.

Egyik fontos titka a trónraemelés természetfölötti sikerének, hogy gondosan elkészítsük számára a talajt, mielőtt ismertetésébe belekezdnenék. Kedves apostolaink: vállalják magukra az Előfutár szerepét, egyenesítsék az Úr útját, hárítsák el előle az akadályokat, vagyis készítsék elő a családokat Jézus Szívének befogadására, magyarázzák meg nekik e kezdeményezés értelmét és jelentőségét. Értessék meg velük egyszerű, megnyerő közvetlenséggel: miről is van tulajdonképpen szó? Nem arról, hogy eggyel több szentképet függeszsenek a többi mellé, sem arról, hogy szívhezszóló, meleg ünnepséggel tegyenek bizonyosságot róla, hogy semmi katolikus kezdeményezésben való részvétel elől el nem zárkoznak, — de igenis arról, hogy maga Jézus kívánja elfoglalni a családban azt a helyet, amely őt megilleti, és pedig nem mint átutazó vendég, de mint a család tagja, legjobb, bizalmas barátja, aki állandó lakást kíván venni a családi tűzhely mellett.

Ha egy uralkodó valamerre ellátogat, szertartásmesterének dolga, hogy előre helyszíni szemlét tartson és megbeszélje a szerencsés családdal, amelyet a király látogatásával kíván megtisztelni, a vendéglátás külső körülményeit, nehogy olyan fogadtatásnak tegyék ki a magas vendéget, amely annak méltóságával nem volna összeegyeztethető. Nem mintha Jézus súlyt helyezne a formaságokra, de méltán elvárhatja a családtól, amelyet kegyelmeivel kíván elárasztani, hogy a maga részéről külső udvariassági tények által is kifejezést adjon tiszteletének, amellyel a nagy Vendég iránt viselkedik, valamint örömeinek is, amelyet jövetelén érez,

anélkül természetesen, hogy túlhajtott szertartásossággal ártana az ünnepség családiában bensőséges jellegének.

Az önök dolga legyen, kedves apostolok, hogy szülők is, gyermekek is tisztában legyenek vele: milyen jögon jön hozzájuk ez az isteni Vendég s hogy nekik, alattvalóknak melyek a kötelességeik Vele, azzal a Nagy Királlyal szemben, aki mint jóbarát, mint családtag kíván körükben megtelepedni.

Nagyon kérem: gondosan készítsék elő a trónraemlést, még azokban a családokban is, amelyek jószándékúak és vallásosak. Mert amint a kegyelem állapotában levő lélek sem éri be ennyivel, ha a szentáldozáshoz akar járulni, de elmélkedéssel, imádsággal készül fel isteni Vendége fogadására, úgy Betániának is virágokkal illik felékesítenie házát, felállítania a trónt és elkészítenie a lakomát, mielőtt a várva-várt Mester megérkeznék.

Nagyon illendő, nagyon felemelő, ha szépen feldíszített házioltár áll a lakás főhelyén, ha virágok, gyertyák pompáznak rajta, ha nagyszámú ünneplő társaság állja körül. Mindez nagyon helyén van, csak valahogyan el ne hanyagoljuk mellette a másfajta virágokat: a lélek virágdíszét; a másik gyertyákat: a szív szeretetlángjait; az igazi oltárt: a szülők és gyermekek hitét, szeretetét és azt az eltökélt akaratukat, hogy mindenkor maguknál tartják és szeretetükkel veszik körül a hozzájuk érkező isteni Jóbarátot.

A szegények, a kicsinyek gyakran meglepő tisztán látnak Isten dolgaiban; természetfölötti megvilágosítás útján értenek meg dolgokat és hatolnak mélyére olyan misztériumoknak, amelyekkel szemben értetlenül állnak a világ nagyjai. Egy alkalommal Rotterdam nagy kikötőjében ejtett ámulatba egy egyszerű munkás éleslátása, akinek otthonában aznap végezte a plébános a trónraemlést. Jóleső látvány volt ez a ragyogóan tiszta kis munkáslakás. Az ajtót virágfüzér fonta körül, bent pedig ünneplőbe öltözve térdelte körül az oltárt a soktagú család. Míg a szertartás folyt, több ízben halk zoko-

gás tört fel a családfő, egy, a harmincas éveiben járó erőteljes fiatal férfi szivéből. Az ünnepség befejeztével megkértem a plébánost, tudja meg tőle: mi az, ami annyira meghatotta?

— Ó, hogyné sírnék, — vallotta meg a férfi, — mikor Jézus, az én Királyom jön el szegényes hajlékomba, és pedig nem is csak átmenetileg, egy órára, de, amint főtisztelendő atyám mondta: úgy jön, hogy mindenkorra velünk maradjon, velünk élje a szegénység és munka életét és mindvégig a barátunk, családjunk tagja maradjon. Hát hogyan tudnám megállni, hogy ne sírjak?

Ugye, megkapó átértése a dolgoknak? Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ebben a családban csak úgy, mint száz másban, köröskörül a nagy hollandus kikötőben, buzgó apostolok lelkes csapata járt házról-házra, hogy Jézus Király dicsőséges látogatására előkészítse.

Eme előkészítő munka nélkül annak tenné ki magát az apostol, hogy a trónraemelés egyszerű külsőség maradna, minden mélyebb hatás nélkül. Hiszen bizonyos: az is valami, ha Jézus Szívének képét ünnepélyes keretek közt helyezik el a házban, végcélnak azonban ez még vajmi kevés. Hogy Jézus Szívének képével valóban áldás térjen be a házba, hogy igazán átfomálódjanak nyomán a lelkek, ahhoz kell, hogy tisztában legyen a család a trónraemelés igazi értelmével és tudja: mi nek a külső jelképe az? Érthetően és főképp: nagy szeretettel kell megmagyaráznunk nekik, mit jelent a Király és a Jóbarát elnevezés Jézusra vonatkoztatva? Épp úgy meg kell értetnünk velük a szép Betánia név értelmét, amely ezentúl a Jézus Szívének ajánlott családok közös nemesi jelzője legyen.

Ez a legjobb, sőt egyetlen módja annak, hogy a trónraemelés eleven, folyamatos cselekménnyé legyen. Az ünnepség elmúlik, a virágok elhervadnak, a díszes ol-tár csak ritka alkalmakkor jelenik meg újra az otthon díszhelyén, — talán amikor a családfelajánlást megújítják, Jézus azonban közben is ott él a családban, —

mint a szívek szeretetének tárgya és központja. Igen: ezerszerre jobban szeretik most Jézust, mint amint eddig szerették: jobban ismerik és jobban szolgálnak neki, otthon és a templomban.

Munkára fel tehát, Jézus Szívének kedves apostolai! Legyetek hű, buzgó előfutárok; dolgozzatok lelkesedéssel, de túlhajtás nélkül. Igyekeztek úgy előkészíteni a trónraemeléseket, hogy ne múljék el hatásuk szalmláng módjára az első lelkesedéssel, de állandó ünnep maradjanak, amelyet a szeretet élete tesz soha nem fakuló pirosbetűs nappá a Betániáinkban.

Még egy fontos megjegyzés: ne az legyen a főtörekvésünk, hogy sok helyen csináljuk meg a trónraemelést, de a lelkiélet kimélyítése legyen a legfőbb cél, amelyért dolgozunk és amelyet szegénynél-gazdagnál egyaránt el kell érni. Ne statisztikai adatok lebegjenek a szemünk előtt, mert a felületesen, sebtében végzett trónraemelések nem volnának egyebek görögtűznél, amely könnyen fellobban, de elmúlik anélkül, hogy nyomot hagyna maga után. Többet ér a szemünkben egyetlen család, amelyet Jézus Szívének szelleme hat át és amely értékelni tudja azt a gondolatot, hogy Jézus kiváltságos barátai közé tartozhatik, mint tíz vagy akár száz másik, amely inkább érzelmi felbuzdulásból, mint meggyőződésből ünnepli otthonában a Szeretet Királyát. Hogy pedig a szeretet és a Jézussal való együvé tartozandóság szelleme el ne lanyhuljon a családokban, amelyeket buzgó fáradozásaival megnyert, elmulaszthatatlan feladata legyen az apostolnak, hogy ezeket időről-időre meglátogassa, hogy soha magukra ne hagyja és minden alkalmat, ürügyet felhasználjon rá, hogy őket újra, ha kell: tízszer meg százszor is figyelmeztesse — persze a leggyengédebb tapintattal és bölcs elővigyázattal — a Király barátainak kötelességeire.

Egyszerre, egyetlen látogatással természetesen nem lehet mindent elérni; bizony sok türelemmel kell felfegyverkeznünk, hiszen Jézus is milyen türelmes volt tanítványaival! És milyen türelmes mivelünk is! Ne

csüggedjünk el, ha nem értik meg mindjárt: hogyan értelmezzük mi a trónraemelést. Vizsgáljuk meg bensőnket és ismerjük be, hogy minden jóakaratumk mellett mibennünk is csak fokozatosan kezdett működni a kegyelem; mennyivel kevesebbet szabad tehát várnunk azoknál, akik talán fele, vagy negyedrésznyi kegyelemkincset sem kaptak, mint amennyivel minket ajándékozott meg az Úr. Türelem tehát! Legyünk kitartók, jöjünk vissza újra meg újra, hogy a kegyelem szent tüzét élésszük s ha már befolyásra tettünk szert a családban, igyekezzünk azt növelni és jóra felhasználni — nem a magunk érdekében, de azért, hogy a családnak jót tegyünk, Jézusnak pedig örömet szerezzünk általa.

Használjuk ki a ragaszkodást, amellyel irántunk viseltetnek, arra, hogy Jézussal való bizalmas érintkezésre vezessük a lelkeket, hogy a gyakori szentáldozás utáni vágyat felébredszük bennük és az Istenre-hagyatkozás szellemének ébredtartása útján az eljövendő nehéz napok elviselésére felerősítsük őket.

És ha az apostol gyakorlott szeme valahol gondot, nehéz keresztet lát, igyekezzék sok szeretettel, tapintattal, — amit Jézustól kell kiesdekelnie — segíteni és javítani, de mindig csak a Megváltó türelmével, aki hónapokig, esztendőig várt, dolgozott rajtunk, amíg megértettük a szándékát: hogy jóbarátaivá, apostolaivá akar tenni bennünket. Igen, fordítsuk minden tehetségünket a családi tűzhelyek átformálására, megnemesítésére, mert ez a mi feladatunk ebben a keresztes hadjáratban. Azonban, hogy ezt a célunkat elérjük, fel kell vértelnünk magunkat Annak a szelid türelmével, irgalmas szeretetével, aki bennünket küldött. Minden elmélkedésnél jobban megvilágítja ezt a gondolatot a következő történet, — feltéve persze, hogy készséges szívvel hallgatjuk:

— Egy nagyon előkelő hölgy, aki egész életét a Jézus Szíve tisztelet terjesztésére szentelte, tudomást szerzett egy szegény hadirokkantról, aki gyűlölettel teli szívvel tért haza a harctérről. Gyűlölte Istent és az embereket,

gyűlölte a papokat és az egész társadalmi rendet. A hölgy megszerezte a szegény rokkant címét és felkereste otthonában, amelynek pedig nem volt jobb híre egy kigyófészeknél.

A katona a ház előtt a napfényben sütkérezett és mindössze egy megvető pillantásra érdemesítette a vendéget, aki pedig barátságos közvetlenséggel köszöntötte. A hölgyet nem fegyverezte le ez az ellenséges érzelméről tanuskodó fogadtatás: tudakozódni kezdett a szegény rokkant. hogylétéről, majd azután érdeklődött: nem volna-e szüksége valamire, akár a maga, vagy felesége vagy a gyermekei részére? Erre már megszólalt a katona s dühösen rivallt rá a hölgyre: „Pusztuljon innen olyan gyorsan, amint csak tud, amíg nem késő. Tartsa meg magának az ajándékait, nem kell nekem semmi! Tudja meg, hogy nekem csak egy vágyam van: hogy mielőbb eljőjön a bosszú napja, amikor végre belegázolhassak a papoknak és az olyan dámáknak a vérébe, amilyen maga. Takarodjék innen, mondom, takarodjék!”

— Jól van, elmegyek. De tudom, hogy maga nagyon sokat szenvedett és szenved, szeretnék hát kissé enyhíteni a sorsán, mert én szeretem magukat, mint a jó Istenben testvéreimet s azért holnap újra eljövök.

— Csak maradjon ott, ahol van, nem kell a látogatása — kiabált a dühöngő.

A márkinő derült nyugalommal tűrte a szidalmak pergőtüzét. Mosolyogva intett búcsút a szegény rokkantnak:

— Hagyja azt csak rám, szegény barátom. A fejembe vettem, hogy segítek magukon. Tehát a viszontlátásra!

Másnap megint megjelent a küzdőtéren a hősrlelkű apostol. A fogadtatás ezúttal még a tegnapiénál is durvább volt, ő azonban most sem hátrált meg. Erős fegyver volt a kezében: a szeretet. Tudta, hogy azt le nem győzi a pokolnak semmi hatalmassága. Hat vagy hét napig tartott ez a csatározás anélkül, hogy a legcsekélyebb enyhülés is látszott volna a katona ellenséges indulatában, végre azonban mégis kezdte megadni magát:

— Ha már nem tudok másképp megszabadulni magától, — mondta olyan hangon, amelyből most már mint ha kevesebb gyűlölet csengett volna ki, — nem bánom, idehívom a feleségemet. Mondja el öneki, amit mindenáron nekem akar dumálni Aztán hagyjon bennünket békén!

Néhány perc mulva kevéssé megnyerő külsejű, kócos hajú asszony lépett ki az ajtón és félszeg udvariassággal nyújtotta kezét a márkinő felé:

— A férjem mondta, hogy beszélni kíván velem a nagysága

Leültek egymás mellé a fal melletti padra s az apostol-lelkű hölgy azzal a finom tapintattal, amelyet csak a jó Isten adhat meg az embernek, beszélni kezd a gyermekekről, érdeklődik szükségleteik felől, majd óvatosan, de kertelés nélkül Istenről, az Üdvözítő Jézusról kezd beszélni. A férj mellettük áll és kíváncsian hallgatja: ugyan mi mondanivalója lehet ennek az erőszakos asszonynak, aki pedig lám: nem is lehet rossz, amint eleinte gondolta. Az udvar egyik zugában játszadozó rongyos apróságok is közelebb merészkedtek és tágranyított szemmel nézték a szép nénit, akinek hozzájuk is volt egy-egy jó szava és szeretettel simogatta meg az elhanyagolt, kócos hajukat

Az első katekizmus lecke várakozáson felül jó eredménnyel zárult: az asszony szeméből sűrűn patakzott a könny, mikor az előkelő vendég a betlehemi szegénységről, a szalmán született Jézuskáról és arról beszélt, hogy ez a Jézus ma is a szegényeket, a szenvedőket öleli legnagyobb szeretettel a szívére

A férfi hallgatagon, a bajuszát rágva állt mellettük és csak akkor szólalt meg, mikor vagy egy óráig tartó beszélgetés után órájára nézve hirtelen felugrott a hölgy:

— Lássák, hogyan elbeszélgettem az időt. Észre sem vettem, hogy már délfelé vagyunk s nekem már otthon kellene lennem, mert vár a férjem.

— Nem maradhatna még egy kissé? — szólalt meg a katona. — De ugye, máskor is eljön?

Elképzelhetjük, mekkora örömmel ígérte meg ezt a hölgy! Magához ölelte a könnyező asszonyt, a gyerekeket végigcirógatta, a zavartan előtte álló katonának pedig barátságosan megrázta a kezét:

— Eljövök, hogyne jönnék, hiszen nagyon megszerettem magukat. De most mennem kell, mert a férjem nem szereti, ha nem vagyok pontos.

Legközelebb egy fiatal leány kíséretében jelent meg a nyomortanyán, aki a gyermekekkel foglalkozott, ő maga meg a házaspárral telepedett le, hogy folytassa a félbenmaradt beszélgetést. Ezúttal már a katona szemét is elhomályosította a könny és időnkint ő is megkockázott egy-egy megjegyzést:

— Dehát igaz lehet ez? Miért, hogy nekünk soha senki nem beszélt ezekről a dolgokról?

Két hónappal később meghívta a márkiné a plébánost, hogy velemenjen a rosszhírű nyomortanyára. A lelkipásztor nem szívesen fogadta el a meghívást, félt, hogy megjelenése azon a hírhedt tanyán felzúdulást vált ki és inzultusnak teszi ki vele a papi talárját. Ki írja le tehát a meglepetését, mikor az egész háznép örömmel sietett eléje és úgy fogadta, mint egy jó atyát! Megbeszéltek ezúttal az egész család első áldozásának a napját is, miután előbb egyes erkölcsi vonatkozású kérdések rendezése is napirendre került.

Ez áldott nap estéjén aligha hitt volna a két szemének az, aki hosszabb távollét után került vissza a hírhedt „kigyófészek” tájára: tisztára sepert udvarán, a virágfüzérés ajtó előtt boldogan mosolygó házaspár, tisztára mosdatott gyermekek fogadták a márkiné társaságában érkező vendégeket, akik jelen akartak lenni a család örömnepén, amikor a jó plébános a trónraemelés és családfelajánlás szertartását fogja elvégezni ebben a megbékélt, boldog Betániában.

A szegény hadirokkant mélyen meghatódva, békés mosollyal köszöntötte vendégeit és elcsukló hangon köszönte meg jóságos pártfogója fáradozásait.

— Csak most tudom — mondta, — mi hiányzott eddig

az életemből. Üresnek, feketének láttam mindent, mert anélkül, hogy magam is tudtam volna, vágytam Isten után, akit nem ismertem. Mióta szívembe tért ma reggel, tudom, hogy ő volt az, aki után szomjazott a lelkem. Boldog vagyok, hogy most a lakásomba is eljön az a jó Jézus, hogy mindig velünk legyen és megossza velünk szegénységünket és boldoggá tegyen bennünket.

Felemelő, szép példa ez ugye, kedves apostolok? Minden magyarázatnál jobban megmutatja ez, hogyan kell munkához fognotok a családok körében való apostolkodásnál. Mint ez a csodálatraméltó hölgy, fegyverkezetek fel szeretettel és kitartással, járjátok sorra a családi otthonokat, kopogtassatok be az ajtókon; ha egyszerre nem nyílnak ki, kopogtassatok újra, ha kell: tízszer, hússzor s ha előkészítettétek a trónraemelés talaját és megtörtént, amiért fáradtatok, legyetek tovább is résen, hogy ki ne aludjék a lelkekben a szeretet lángja, amelyet azokban felgyújtottatok.

Már földi dolgokban is fontos, hogy jól csináljunk mindent, amit csinálunk, hát még a lelkiekben, azokban, amelyek Isten dicsőségét szolgálják! Végezzétek hát jól, amit az ő dicsőségéért, öríránta való szeretetből vállaltatok magatokra.

Sokszor felmerült már a kérdés: végezhetjük-e a trónraemelést publikánusok házaiban is?

Hogy elkerüljük az esetleges félreértéseket, amelyek árthatnának kedves művünknek, különbséget kell tennünk publikánus és publikánus közt. Megtörténik pl. — sajnos, nem is ritkán, — hogy a családfő, világi értelmezésben kiválóan derék ember, talán „jó keresztény” is, nem él mélyebb lelki életet. Nem hitetlen, de közömbös: nem jár templomba, nem érdeklik az egyház dolgai, nem él a szentségekkel. Ebben az esetben meg lehet-e csinálni a trónraemelést?

Ha az anya és a gyermekek vallásosak, ha az egész család praktizál, akkor igen. Akkor csak hadd jöjjön a nagy, az isteni Orvos. Nem így tettek-e Betániában Márta és Mária: ők is a szelíd, jó Mestert hívták, kér-

ték, hogy meggyógyítsa, feltámassza a halott Lázárt? Mert nehogy azt higgyük, hogy a trónraemelés, az irgalmasságnak e műve csak az igazakban fejt ki hatásait. Mert ha részben úgy tekinthetjük is a Király látogatását, mint az igazak, a kipróbált párthívek jutalmát és kitüntetését, nem szabad elfelejtenünk, hogy az egyúttal a gyógyulás, a megtérés kegyelmének eszközlője is: annak az orvosnak látogatása, aki egyedül ismeri a lélek minden titkát. De azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy azok a hívek, akik erkölcsi csodát kérnek, szükségszerűen kell, hogy kettőzött mértékben szerezzenek, hogy képesek legyenek magukra vállalni annak a szeretet-tartozásnak a lefizetését, amelyet a szegény beteg megtagad Istenétől. A Kálvária példájából is tudjuk, hogy az irgalmasság csak akkor juthat szóhoz, amikor az igazságosság követelményei már elégtételt nyertek.

Igen: vezessük el Azt, aki azért jött hozzánk, hogy megváltson és üdvözítsen bennünket, vezessük el a szomorú Betániákba, hogy meggyógyítsa azokat a Lázárokat, akik ugyan nem haltak még meg és talán nem is haldoklanak, de nem sokat törődnek a betegségükkel és nem tesznek semmit, hogy meggyógyuljanak. És nehogy úgy tekintsék valamiképp a trónraemelést, amint X. Pius pápa előtt a szentáldozást tekintették: a szentség legfőbb jutalmának, nem pedig eszköznek arra, hogy valóban szentekké lehessünk.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy ott is megcsinálhatjuk a trónraemelést, ahol már nyilvános botránynyá fajult a bűn. Nem. A botrányoktól megfertőzött családi tűzhely és Bélpoklos Simon háza közt felmérhetetlenül nagy a távolság: Simon meghívta Jézust, publikánusok társaságát gyűjtötte össze köréje és még csak nem is feltételezhető, hogy Jézus rosszul érezte volna köztük magát, vagy tiszteletlenséget látott volna a társaság illetlen összeállításában. Bizonyos, hogy gyengédséget érzett irántuk a szívében és jóságos tekintete nem egy bűnös szívben készítette elő a megtérés útját.

Hányszor lehettem tanuja magam is hasonló győzelmeknek, lassú, de határozott irányú átalakulási folyamatoknak, amikor éppen egy ilyen nagybeteg érdekében kérte a mélylelkű anya. vagy a jámbor gyermek, hogy Jézus az ő családjukban is elfoglálja királyi trónját! Hányszor volt már rá eset, hogy egy hitetlen férj vagy apa hozzátartozói iránti gyengédségből eltűrte, hogy trónra kerüljön otthonában Jézus. Ó, hányat terített földre e jószándékú publikánusok közül, akik pedig sziklaszilárdan érezték lábuk alatt világnézetük talaját: hányat terített földre, halálos sebesüléssel a nagy Lélek vadász, aki fáradhatatlanul ottjár a nyomukban, csapdákat állít az útjukba s akkor veti ki utánuk csodás hálóját, amikor legkevésbé gondolnának rá.

Ime egy példa: egy a száz közül.

Pompásan berendezett szalonban voltam. A zongora fölött, gazdagon faragott keretben mint király uralta a helyzetet Jézus Szívének képe.

Kiváló férfiú ült mellettem: nagystílű, köztisztületben álló, feddhetetlen életű nagyúr: admirális, a családfő. Sajnos: Istentől, vallásgyakorlattól távol élt mindig, már ifjúkora óta. A trónraemelés óta azonban nagyon jó barátok voltunk. Hogy felesége kedvét megtegye, szívesen beleegyezett, hogy Jézus Szívének képét a szalonjában trónraemeljék.

Hárman voltunk a szalonban: a trónraemelt Király, az admirális és én.

Azért jöttem, hogy rohamot intézzek e kiváló lélek ellen és azt Isten segítségével meghódítsam.

Néhány semmitmondó szólásmód után, Isten irgalmaságához folyamodva segítségért, egyenesen házigazdám szívének szegeztem a fegyvert:

— Tudja-e, tengernagy úr, miért jöttem ma este?

— Bizonyosan azért, hogy engem megörvendeztessen és hogy kissé kipihenje magát az otthonomban, amely az ön otthona is.

— Nem. Ezúttal sokkal fontosabb ügyben járok: azért jöttem, hogy önnek a feloldozást megadjam.

— A feloldozást? — mosolygott a nagyr. Nyilván azt hitte, hogy tréfálok.

— Igen, igen: jól hallotta. Fel akarom oldozni. Csak éppen meg kell gyónnia előbb.

Az admirális hangosan felcacagott:

— Szóval: teljes harci felszereléssel jött?

És ismét nevetett.

— Igen, teljes harci felszereléssel. Nem tréfálok, kedves tengernagy úr. Nézze ezt a képet: az én Királyomat ábrázolja, de az önét is. Ő a kicsinyek és nagyok, az admirálisok és a matrózok törvényhozója, akik mind egyforma értékét jelentenek az Ő szemében. Az ön feleségének is Királya és ebben a házban mindenki térdenállva imádja Őt, az Ő törvényei szerint él mindenki, egynek a kivételével. És ez a kivétel ön, kedves admirális uram. Nos hát, az Ő nevében kérem, annak a Szívnek a nevében, amely önt olyan nagyon szereti s amely engem ideküldött, hogy irgalmát önnek felkínáljam; az Ő nevében kérem: mondjon igent, ismerje el Őt ön is Urának, hódoljon be ennek a szívnek a nagy szeretete előtt Meg fog gyónni, ugye?

Házigazdám most már nem nevetett; megváltozott hangon válaszolt:

— Majd meglátom; majd gondolkozom rajta talán majd később Ilyen komoly dolgot nem szabad elhamarkodni, ha jól akarja végezni az ember

— De ha még ma este meglepné önt a halál, vajjon azt mondaná-e neki, hogy várjon még s majd egy-két hónap múlva jöjjön vissza, mert ma még nincs elkészülve? Szerencsére most nem a halál kopogtat a szíve ajtaján, de az élet: maga Jézus kéri, követeli a jogait; ne utasítsa el Őt magától, azt a Szívet, amely olyan nagyon szereti önt. Az Ő nevében kérem, admirális úr: boruljon térdre!

Halottsápadt volt az arca. Nem szólt semmit. Látszott rajta, hogy kemény küzdelem folyik a lelkében.

— Jézus Szívének nevében jöttem önhöz, az Ő nevében, aki önnek a mennyországot, a bocsánatot küldi; kö-

nyörgök önnek: mondja, hogy igen. Legyen igazi katona, hódoljon be a nagy Király, a Szeretet Királya előtt! Tengernagy úr: boruljon térdre!

Megtörtént. A kemény katona szeméből kibuggyant a könny. Magam is lelkem mélyéig meg voltam rendülve és hosszan átöleltem, mikor elkészültünk. „Consummatum est.” Csodálatos buzgósággal végzett előkészület után, tizennégy nap mulva az egész Betánia az Úr asztala előtt térdelt. A legboldogabb maga a nagy katona volt, a hússzor kitüntetett hős, aki rátalált Urára, a Szeretet Királyára. Ezúttal is könnyek csillogtak a szemében. Néhány év mulva karjaimban halt meg, e szavakat suttogva: „Jézusom, szeretlek, mert Jézus vagy. Jöjjön el a Te országod”.

„Azért jöttem, — mondja az Úr, — hogy keressem és üdvözítsem, ami elveszett. Nem az egészségeseknek van szükségük az orvosra, de a betegeknek. Misericordiam volo”. Átszúrt Szívem az irgalmasság kimeríthetetlen tengerét hordja magában. Azért állok ajtótok előtt, hogy ezt felkínáljam nektek. Nyissátok hát ki!

„És ha barátaim, a ház lakói megértik hangomat, bizalommal fogadnak engem házukba és mérhetetlen szeretettel magukra veszik az eltévelyedettek és elveszettek bűneit, hogy azokért nekem elégtételt nyújtsanak, akkor én meggyógyítom szeretett betegeiket, az ő örömeikre és az én dicsőségemre, hogy híveim szívét megörvendeztessem és nekik Szívem hűségét bebizonyítsam. És ők meg fogják érteni: miért mondtam, Zacheus házába belépván, e szavakat: „Ma üdvössége lett e háznak”. Bízatom bennem; én vagyok a föltámadás és az élet.”

Hányszor mondtam már beszédeimben: Jézus a Nagy Ismeretlen ezen a világon. Még barátai sem ismerik eléggé.

Igen, korunk nagy bűne, — még a buzgó keresztényeké is, — hogy érthetetlen módon idegenül állnak Jézussal szemben. A kereszténység húsz évszázada után még mindig halljuk az Üdvözítő panaszát: „Ilyen régen vagyok veletek és ti még mindig nem ismertek engem.”

Kedves apostolok, nem használhatnánk fel apostoli munkásságunkat arra is, hogy eloszlassuk kissé a családok körében ezt a szálnalmas sötétséget azért, hogy lassan, tapintatosan az evangélium olvasására szoktassuk őket? Nagy áldás volna és nagy haladást jelentene, ha ilyen módon ezer és ezer család körébe bejutna ez a szent könyv, amely családok vallásossága, éppen lelki képzettségük és kellő ismeretek híján, nélkülözi a szilárd talajt.

Az evangélium lapjairól olyan egyedülállóan csodálatos erkölcsi erő, annyi kegyelem árad, mint a világnak egyetlen, de egyetlen más könyvéből sem. Amint Szent Terézke mondja: „Jézus lelkének nyoma, illata árad minden lapjáról, minden szavából”.

A világirodalom egyetlen művének — legyen az bár a legszebb, leggazdagabb, legcsodálatosabb valamennyi közt, — nem adatott meg az a kiváltság, amely az evangéliumok sajátja, hogy egy szavával Isten egész Lényét megismertesse, a szív békéjét helyreállítsa és a legnehezebb kérdéseket is megoldja. Mindezt pedig megtaláljuk ebben a könyvben, azoknak az igéknek a visszhangjában, amelyeket Az mondott, aki úgy beszélt, mint rajta kívül senki és aki úgy szerette az embereket, amint rajta kívül senki sem tudott és nem is tud szeretni. Keresztény családokban esetenként a jámbor olvasmányoknak, aszkétikus és elmélkedési könyveknek egész gyűjteményét találhatjuk, csak éppen az evangélium hiányzik közülük. No igen: régi könyv ez, amelyről mindenki azt hiszi, hogy már úgyis eléggé ismeri, amelyet azonban talán még soha el nem olvasott figyelemmel, átgondolva. Pedig kár, nagyon kár, mert annak a léleknek az életéből, amelynek nem az evangélium a kedvenc olvasmánya, a legkiadósabb szellemi tápláléka, annak az életéből mindig hiányozni fognak éppen a legkomolyabb alapvető elemek, amelyek nélkül nehezen fog egészen magasra, Isten közelébe emelkedni.

Munkára tehát, kedves apostolaink! Apránként, lé-

pésről-lépésre igyekezzetek odahatni, hogy minden család olvassa az evangéliumot. Hát még ha azt el tudnátok érni, hogy minden családban közösen olvasnának belőle mindennap legalább egy fejezetet! A magunk részéről csak sok jóakaratot vár az Úr, a többit: szavának magával ragadó közvetlenségét, a kegyelem erejét hozzáadja Ő maga. Elsősorban mi, a családok apostolai vagyunk hivatva rá, hogy megindítsuk és sikerre vigyük ezt a mozgalmat, hiszen Evangélium és Jézus Szíve nem szorosan együvé tartoznak-e? Az evangélium: szóba-rögzítése annak az égő szeretetnek, amely ebből a Szívből fakad.

Vegyük csak szemügyre a modern „intellektüellek”, a szociális apostolok próbálkozásait, akik nagyhangú elméleteikkel, világboldogító eszméikkel ugyancsak számtalan kudarcot vallottak. Különböző utakon indultak neki, hogy a világnak a rég áhított boldogságot megszerezzék; csak egy ponton értettek valamennyien egyet: hogy Istent detronizálják és törvényeit hatályon kívül helyezték. Hogy ma világszerte viharok dúlnak, azt az ő szíves fáradozásuknak köszönhetjük: szelet vetettek és most arathatják a vihart. A szerencsétlenek! Azt már nem tudjuk megakadályozni, hogy puffogó szólamaikkal, sántikáló bölcsesletükkel tovább ne mételyezzék azokat a lelkeket, akik biztos iránytű nélkül, tétovázva járnak az élet utait, de azt igenis megtehetjük, hogy ezeknek a tétova vándoroknak biztos talajt adunk a lábuk alá azáltal, hogy Jézust megismertetjük, megszerettetjük velük és így ellenállóvá tesszük lelküket a minden oldalról felkínálkozó istenellenes tanításokkal szemben.

Mert ha Ő elmegy közülünk, ha elúzik maguktól a modern hitetlenség apostolai, vajjon akkor kinél lesznek az örök élet igéi? — Sajnos, Őrajta kívül senki, de senki sem adhatja azokat nekünk. Ismertessétek meg tehát, kedves apostolok, minél szélesebb rétegekkel Jézus evangéliumát, az evangélium hamisítatlan, igazi Jézusát.

III. fejezet

Betánia mint tabernakulum

Éjszakai szentségimádás a családban

Már régen ég bennem a vágy, hogy Jézus Szívének egy nagy ügyéről beszéljek, amelyről nagy általánosságban, inkább csak sejtetve tettem is már említést beszédeimben. Ezúttal azonban nyíltan szeretnék szólni róla, édes Üdvözítőnk nagyobb dicsőségére és a családok természetfölötti életének nagy hasznára. Bizonyos, hogy első hallásra csak a legbuzgóbb lelkek fognak fellelkesülni szavaimon, — hiszen olyan szeretetszolgálatról lesz itt szó, amelyet tényleg csak kiváltságos lelkektől várhatunk el, bár reméljük, hogy idővel a kevésbé buzgó, bár azért szintén istenszerető családok is megpróbálkoznak vele s nagylelkű áldozatosság dolgában semmivel sem fognak az elsők mögött maradni. Előrebocsátom: amit most teszek, az nem más, mint óvatos tapogatózás.

Arról van szó, hogy a szép Betánia elnevezést, amelylyel a Szeretet Királyának meghítt baráti körét illettük, valamely, a célnak megfelelő módon a gyakorlatba is átvigyük. Megpróbáljuk: nem tudók-e Őt még az ediginél is jobban, sokkal jobban szeretni? Tehát: szent merészséggel terjesztem elétek a tervemet: szervezzük meg az éjszakai szentségimádásnak egy nemét a családi otthonokban, a családok részvételével; — mikor ezt mondom, természetesen csak Jézus Szívének kiváltságos híveire, a neki felajánlott családokra gondolok. Ezek ma már, hála Istennek, — olyan sokan vannak, hogy nem lesz nehéz velük e dédelgetett kedves tervemet megvalósítani. Éppen ezért vártam immár éveken át, hogy a családok által foganatosítandó szociális engesztelés

gondolatával a nyilvánosság elé lépjek. A jelentkező családokat két csoportba osztanánk. Az egyikbe azokat, akik minden első péntek előestéjén, vagy akár a hónapnak tetszés szerint választandó másik napján végeznék a szent óra ájtatosságot otthon, a Szeretet Királyának képe előtt. Megjegyzem: ma már meglehetősen nagy azoknak a családoknak a száma, amelyek szokásba vették, hogy Jézus Szívének ilyen módon mutassák be az engesztelő szeretet hódolatát. Szülők és gyermekek öszszegyűlnek Jézus Szívének lehetőleg virágokkal feldíszített képe előtt, a nekik legalkalmasabb időben, — talán mingyárt az esti étkezés után, 8 és 9 közt vagy később. Szeretnénk szerencsét kívánni nekik és további lelkesedésre biztatni őket, ezeket a kedves Betániákat, amelyek a béke és szeretet oázisait nyitják meg az Üdvözítő annyiszor megbántott, annyi mellőzést szenvedő Szíve előtt.

Most pedig beszéljünk a második csoportról. Mint-hogy ezzel szemben nagyobb igényeket támasztunk, nehezebben teljesíthető áldozatot kérve tőlük, azt hiszem, róluk szükségszerűen mindig csak mint a kiválasztottak kiválasztottjainak kis csoportjáról fogunk megemlékezni.

Tudjuk mindnyájan, hogy a mennyországot csak azok fogják meghódítani, akik kitartással, bátran küzdenek érte. A magam részéről azonban nagyon szeretném, ha Jézus Szíve barátainak elszánt kis csapata nemcsak azért szállna harcba, hogy a mennyországot a maga számára kierőszakolja, de azért is, hogy a föld egy-egy zugocskáját Jézus Szíve számára meghódítsa, éspedig olyan módon, hogy ezekben a zugocskákban — mélységesen keresztény családok otthonában — néhány család — a kiválasztottak legjobbjai — arra köteleznék magukat, hogy egy nagy lépéssel előbbre vigyék a tökéletes kifejlés útján az otthoni éjszakai szentségimádás gondolatát.

Vajjon megvalósítható volna-e, hogy legbuzgóbb családjaink — elsősorban a népesebb családok jöhetnek itt számításba — havonként egyszer, talán leginkább az első pénteket megelőző éjszakán, mondjuk: este tíztől reg-

gel ötíg tartó engesztelő imádást tartanának Jézus Szíve tiszteletére? Túlságosan sokat kérünk-e, amikor azt kérjük, hogy Jézus baráti körének legjobbjai egyszer egy hónapban az éjszakájuknak egy óráját az Üdvözítőnek szenteljék, mikor a világ fiainak ezrei áldozzák oda az éjszakáikat — nem is egyszer egy hónapban, de akár-hányszor napról-napra — olyan túlhajtott szórakozásoknak, amelyek bárminek mondhatók inkább, mint ártalmatlannak és legtöbbször nemcsak a test egészségét, de a lélek üdvösségét is veszélyeztetik? Valóban: szomorú volna, ha csak a bűnnek volna joga áldozatot kérni, az engesztelésnek, a szeretetnek azonban nem? Júdás ébren tudott maradni, hogy árulását végrehajtsa, sőt társai is akadtak, akik vele virrasszanak; csak éppen Jézus barátait gyűrje le mindig az álom?

A templomokban megszervezett éjszakai szentségimádás gyakorlata óriási módon fellendült az utóbbi időben és olyan fokú vallási újraébredést, a kegyelmeknek olyan bőségét vonta maga után, mint rajta kívül talán egyetlen ájtatossági gyakorlat sem. Megbámuljuk ennek az ájtatosságnak a résztvevőit, mély tisztelettel adózunk nekik, a derekak közt is a legderekabbaknak. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy e csodálatraméltó hadsereg mögött egy másik is áll: számban még ennél is jelentékenyen nagyobb, amelynek szintén lángoló szeretet a fegyvere: az atyák és anyák, a fiatal fiúk, leányok, sőt gyermekek serege, akik lelkes örömmel hagynák el otthonukat, hogy ők is a templomban mutassák be hódolatukat, ezt azonban koruk, egészségi állapotuk, vagy egyéb körülmények miatt nem tehetik.

Érdekes megfigyelni, hogy bárhol legyen is a férfiak éjszakai szentségimádása megszervezve, mindenütt azok vesznek részt rajta legbuzgóbban, legnagyobb kitartással, akiknek nehéz, küzdelmes az életük: a kisemberek, az üzleti és gyári munkások, parasztok, akik gyakran kilométereket gyalognak, hogy jelen lehessenek az Oltáriszentség előtt tartott seregszemlén. Felteszem a kérdést: nem lehetne-e először is ez éjszakai imádás részt-

veőinek a tábort jelentékenyen felerősíteni azokkal a családokkal, akik ugyan nem mehetnek a templomba, otthon azonban lelkes örömmel kapcsolódnának a templomban adorálók ájtatosságába? Másodsor: nem volna-e leghathatósabb előkészület a templomi szentségimádsárra, ha a férfiak már gyermek-, vagy legalább serdülő ifjúkorukban megismernék és megszeretnék az istenszolgálatnak e mélyenszántó, hitvallókat nevelő fajtáját? Nem sokszorosítottuk-e meg lassankint a templomi szentségimádság résztvevőinek a számát már pusztán azáltal is, hogy az otthoni imádság gondolatát népszerűsítettük és megszerveztük?

Elismerjük, hogy többféle nehézséggel állunk szemben, ezek azonban nem leküzdhetetlenek. Hiszen manap a legtöbb családban minden különösebb ok nélkül is szokás, hogy a késői órákig fennmaradjanak, nem is említve azt az esetet, amikor vendégek vannak, vagy amikor beteg van a háznál. Általában véve nem szokatlan és nem túlságosan nagy áldozat tehát, ha valaki a megszokott időn túl fennmarad, vagy ha szokatlan időben megszakítja éjszakai pihenőjét. És éppen csak az elhagyott, elhanyagolt Jézus kedvéért nem tudnánk meghozni ezt az áldozatot? Ismétlem: én itt csak a kicsiny csapatot, a százszázaléki vallásos családok szűken körülhatárolt kis társaságát tartom szem előtt. Az ideális Betánia volna ez, az imádság, az engesztelés s a szeretet tabernakuluma. Szinte látom — és velem együtt ti is látjátok — az áldás és kegyelmek gazdag áradatát, amelyet ez a gyakorlat a családokra és rajtuk keresztül a társadalomra és az egész világra lehoz.

A Nagy Király családjai! Az Ő Szívének nevében intézem hozzátok ezt az ünnepélyes kérést! Mindazok, akik e szavaimat halljátok vagy olvassátok: gondolkozzatok rajtuk a tabernakulum előtt. Gondoljatok rájuk az éjszaka sötétjében, amikor a felszabadult sátán végigszáguld a világon és lánggra gyújtja az aljas szenvedélyek, a mindenfajta bűnök máglyáit. Ha kérnétek érte Jézust, bizonyos, hogy ő is készséggel járná be ugyan-

azt az utat, megelőzné nagy ellenségét és egészen másfajta tüzeket gyujtana lángra. A szívetek, a családok hívását várja ő, vár benneteket Betánia bizalmas családi találkozásán.

És akkor, az első péntek előestéjén, kedélyes, meghitt beszélgetés után, amely vacsora utánonkint még egy ideig együtt tartja a család tagjait, megbeszéljük a pontos időbeosztást és meghatározzuk: a család melyik tagja, melyik órában fog virrasztani? Azután meggyújtjuk a Szeretet Királyának képe előtt a gyertyákat, mire a család közösen elmondja a Híszkegyet, tetszés szerint énekel, vagy valamely imát mond el közösen, mire az, aki a szeretet őrszolgálatának sorát megnyitja, megkezdzi az imádás óráját, a többiek pedig nyugalomra térnek, amíg a sor rájuk nem kerül; apa, anya, gyermekek és a vallásos lelkű cselédség. Ó, milyen gyönyörű éjszaka az ilyen! Éspedig nem annak *ellenére*, de *éppen azért*, mert egy órai alvást odaáldoztunk Jézusnak, hogy őt imádjuk, engeszteljük, neki hálánkat, hódolatunkat bemutassuk, akárcsak mintha a tabernakulum előtt térdelnénk.

Nagyon kérek benneteket, ne tartozzatok ti is azok közé az egyébként jószándékú lelkek közé, akik nagyon szeretnének ugyan szolgálni a jó Istennek . de nagyon hajlamosak rá, hogy a mindennapitól csak kisé is eltérő minden megmozdulásban túlzást lássanak és pesszimista módon lehetetlennek mondják a keresztülvitelét.

Mondjátok inkább, hogy habár az, amit itt javaslatba hozok, nem mindenki, sőt nem is a nagy többség méreteire van szabva, azért még mindig akad, éspedig tekintélyes számban akad olyan lelkes kisebbség, amely örömmel hoz akár nehéz áldozatot is, ha ezzel Jézus iránt való szeretetét kimutathatja és neki örömet szereshet.

Mondjátok meg továbbá, hogy ha a sötétség fejedelme olyan soha meg nem pihenő éberséggel használja fel az éjszakát, hogy annak leple alatt nyitott ajtókon

besurranjon és gyenge szívekhez közelférközzék, akkor nem tarthat-e Jézus is igényt rá, hogy legalább szűkebb baráti köre résen legyen és áldozattal, soronkívüli szolgálattal igyekezzék vigasztalást, elégtételt nyújtani mindazért, amit a tulsó oldalon csinálnak, vagy amit tenni elmulasztanak?

Meg kell mutatnunk ez alkalommal, hogy Benne igazi Királyunkat látjuk, olyan Királyunkat, aki a Szíve szeretetével uralkodik rajtunk. Elmondhatom, hogy talán még sohasem koldultam, sohasem nyújtottam ki az Ő nevében a kezemet anélkül, hogy a szeretet gazdag alamizsnája nem hullott volna belé az Ő számára. Nagyon remélem tehát, hogy ezúttal sem fogok csalódní. Az Ő nevében kopogtatok a szíveteken, az ajtókon, amelyek a Bárány vérével, Szűz Mária nevével vannak megjelölve: meg fognak azok nyílani, hogy Őt befogadják, Őt, aki számára készenlétben égnek Betánia lámpái és akit ujjongó szívek meleg szeretete vár .

Milyen sok tékozló fiú fog visszatérni, milyen sok Lázár feltámadni, milyen sok sánta, vak talál gyógyulást és az üdvösségnek milyen gazdag kegyelemkincsei jutnak osztályrészül mindazoknak a családoknak, amelyek az oly sokszor megbántott, mellőzött Király Szívével a szeretetnek ezt az egyességét megkötötték!

Úgy röpittem ezt a gondolatot világgá, mint tüzes nyilat, amely azonban nem az én szívemből, de a Királyéból száll felétek. Most pedig várjuk mindketten — Ő is, meg én is — választokat, ti kedves betániai családok. Neki imádságtokban, nekem pedig néhány sorban mondjátok el, hogy tudjam: nem pusztában elhangzó szó volt-e a kérésem, hogy nem hiába nyújtottam-e az isteni Koldus nevében felétek a kezemet szeretetért? Ha csak egyetlen családot is sikerült megnyernünk ennek a gondolatnak, már meg vagyok elégedve az eredménnyel. Ők lesznek az a lámpa, amelynek lángjánál majd azoknak a világossága is felgyullad, akik később, Istentől számukra elrendelt időben állnak be zászlónk alá.

Ezeket a sorokat 1927 júniusában írtam s azokat, mint felhívást, több nyelvre lefordítva küldtük széjjel jó katolikus családok otthonaiba. Hála Istennek, az elért eredmény minden várakozásunkat felülmúlta. És éppen ez a természetfölötti siker bátorít fel rá, hogy állandósítsam ezt a felhívást és mint állandó fejezetet iktassam könyvembe, amelynek az a hivatása, hogy a betániai családok mindennapi olvasmánya, elmélkedési anyaga legyen.

Ugyanez oknál fogva — és látva a lelkes fogadtatást, amelyben az otthoni éjszakai szentségimádás gondolata részesült, — bizonyosra vesszük, hogy Isten országának érdekeit szolgáljuk és a lelkeknek is hasznára leszünk, ha ugyancsak könyvemben két további cikknek is helyet adunk, amelyek előzőleg hivatalos folyóiratunkban jelentek meg és arról az általános rokonszenvről tesznek bizonyosságot, amely ezt az újszerű gondolatot immár széles körben népszerűsítette. Abban reménykedünk, hogy e cikkek állandósításával nemcsak a meglevő lelkesedés ébrentartását könnyítjük meg, de azt is lehetővé tesszük, hogy általuk újabb és újabb családok is felbuzduljanak a mozgalomban való részvételre és napról-napra növekedjék az a gárda, amelynek hivatása, hogy a családok életében Jézus Szívének uralmát előkészítse.

Zörgesselek Jézus nevében és megnyitnák nektek

Immár ezredszer történik meg, mióta mint az isteni Koldus vándor apostola szeretetet koldulni járok, hogy szinte lesújt és megdöbbsz az az elképzelhetetlen nagylelkűség, amellyel jóságos Uram az én szerény próbálkozásomat alátámasztja. Áldassék érte szent neve!

Júniusi körlevelemben bekopogtattam azoknak a családoknak az ajtaján, amelyek megértik és forró szeretettel viszonyozzák Jézus Szívének lenyügözően nagy szerelmét és azért könyörögtem nekik, hogy a szeretet szent

örületével, a hősiességig menő áldozatossággal hódoljanak az engesztelés szellemében ennek az imádandó Szívnek, és arra kértem őket, hogy iratkozzanak fel vagy a havonkénti szentóra, vagy az ugyancsak havonként megtartandó otthoni éjszakai engesztelő imádás listájára. A királyok Királyának nevében, aki szomjazik szeretetünkre, az Ő sokat bántalmazott Szíve nevében nyújtottam feléjük kezemet s lélekben bejártam a családi otthonokat, mint a szegény Jézus szószólója Köszönet, Uram, ezért a megtiszteltetésért!

Ujjongó szívvel újságolom, hogy ezúttal minden várazokozást felülmúlóan fényes eredményekről számolhattam be drága Uramnak. Nekem magamnak is meglepetésszámba ment ez a nagy siker, aki pedig kezdettől fogva törhetetlen bizakodással néztem a fejlemények elé, noha megvallom, hogy sem ilyen gazdag, sem minőségileg ilyen elsőrendű aratásra nem mertem volna soha számítani. Igen: örvendetesen nagy a Király ama barátainak száma, akik cselekedeteikkel cáfolnak rá Annak keserű panaszára: „vígasztalót kerestem és nem találtam”.

Milyen boldog lehet tehát most ez az isteni Üdvözítő, hogy panaszát immár örömkialtás válthatja fel: „örvendetek velem, ég angyalai, mert egyetlen hű barátot kerestem és ime: népes sereget találtam; félénken kopogtattam néhány szív ajtaján és egész családok tárták fel szívüket előttem, hozsannát énekelve Az éjszaka sötétjében, amikor az alvilág szellemei orgiájukat ülik, ezekben a Betániákban enyhülést találok tikkadt ajkaimra, balzsamot sebeimre s ottani barátaim szeretettel, mérhetetlen szeretettel csillapítják szívem égő szeretet-szomját”.

*

Meg fog bocsátani a názáreti otthon Nagyasszonya, ha gyermeki merészséggel azt állítom, hogy a jelen esetben több szerencsével jártam, mint ő maga . . . Mikor ugyanis Mária, dicső anyává-levésének előestéjén végig-

járta Betlehem házait, zugocskáért könyörögve, amelyben gyermekével meghúzhassa magát, minden ajtó bezárult előtte. Énelőttem ellenben majdnem minden ajtó kinyílt! Ennek a különbségnek azonban nagyon szép és egyszerű magyarázata van: mikor ugyanis a Szép Szeretet Anyja házról-házra járt, trónust keresve Jézuskája számára, — így mondaná Kis Terézke: — nem volt egy másik Szűz Máriaja, aki az utat egyengetné előtte; én mellettem ellenben ott volt a hatalmas Királyné, a jószágos Anya, aki lehetővé tette a lehetetlent is. Neki köszönjük tehát, hogy Jézust ezúttal nem szegényes istálló, de szerető szívek tabernakulumai várják, hogy bennük megpihenjen, hogy Szívének szeretetszomja szeretetükben kielégülést találjon.

Megértem, hogy ezek előrebocsátása után türelmetlenül várják olvasóim, hogy kézzelfogható bizonyítékait is adjam azoknak a sikereknek, amelyekről nagy általánosságban olyan sokat beszéltem. Annál is szívesebben teszek eleget kívánságuknak, mert erősen hiszem, hogy a közreadott konkrét esetek nemcsak nekik — a betániai bizalmasoknak — lesznek nagy örömeikre, de fel fognak lelkesíteni olyanokat is, akik tele vannak ugyan jószándékkal, de kissé talán félénkek ahhoz, hogy saját elhatározásukból ismeretlen utaknak nekiinduljanak. Következő soraimban néhány ragyogó drágakövet szándékozom bemutatni azok közül, amelyek most már szinte naponkint érkeznek hozzám — a Szeretet Királyának koronája számára. Boldogok, ezerszer boldogok azok a családok, amelyek, az adott példákon felbuzdulva, szintén kedvet kaptak rá, hogy szeretettől izzó szíveikkel — mindmeggannyi élő rubinkóval — minél díszesebbé tegyék azt a koronát, amelynek az a rendeltetése, hogy kiszorítsa helyéről azt a másikat, amelyet töviséből fontak a Nagy Király homlokára.

Egy hölgy ezeket írja:

— Valósággal ujjongó szívvel olvastam felhívását, amelyet körlevele útján intézett hozzánk. Anélkül, hogy

csak egy percig is haboznék, lelkes „igennel” felelek kívánságára és boldog vagyok abban a tudatban, hogy válaszomat, a többivel együtt, oda fogja tenni szentmiséje alatt forrón szeretett Mesterünk lába elé. Nagyon kérem tehát, szíveskedjék engem a Szentórát tartó hívek sorába bejegyezni, valamint azt is, hogy engesztelő órát minden hónap első péntekjén, hajnali négy órától ötig fogom tartani. Holnap mindjárt megkezdem. Bár méltatna rá Jézus, hogy buzgó engesztelő lelket csinaljon belőlem!

Egy másik:

— Amint befejeztem körlevele olvasását, sietek megkérni, hogy a Szentóra ájtatosságra engem is bejegyezni szíveskedjék. De mondja, tisztelendő Atyám: nem venné szívesebben a Szeretet Királya, ha minden csütörtökön megtartanám ezt az órát?... Nagy készséggel kötelezem rá magamat, hogy a kegyelmek bőségét vonjam le házamra. Midőn ezt az ígéretemet Jézusom lába elé teszem, kérem tisztelendő Atyámat: adjon engem fenntartás nélkül az Ő szent Szívének, amelynek áldott sebéből enyhülés fakad a mi sebeinkre.

Más:

— Mélyen meghatva olvastam körlevelét és ígérem, hogy ezentúl minden hónapban megtartom a Szentórát, három kislánnyal egyetemben, és pedig a mi trónraemelt Királyunk képe előtt.

Mélyen megrendülve olvastam egy nagybeteg sorait:

— Igen, én is igennel felelek az ön felhívására .

Mint kórházban fekvő beteg, persze nem végezhettem imádási órát a kápolnában, de elvégzem itt, a kórágymon. Felajánlom kínos szenvedéseimmel együtt, különösen az éjszakaiakkal, amelyek a legérdemszerzőbbek, mert még az álomtól is megfosztanak Harminckét éve, hogy beteg vagyok .

Ó, Jézus, látogass el ehhez a betegágyhoz, amint sok évszázaddal ezelőtt Siloe tavához is ellátogattál és mosolyogj rá erre a keresztfeszítetre!

Ime, néhány mondat egy úriember leveléből, akit csak Jézus Szívében van szerencsém ismerni:

— Kérem, helyezzen engem is az oltárra, amikor szentmiseáldozatát bemutatja és ígérje meg nevemben az isteni Királynak, hogy én is meg fogom tartani a Szentórát, sőt meg is hosszabbítom mindaddig, amíg a fáradtság erőt nem vesz rajtam . . . Szíveskedjék azt is mondani Neki, hogy ezentúl még inkább az övé kívánok lenni, szegény szívem minden dobbanásával.

Ilyen hadsereggel nemsokára Virágvasárnap Királyává kiálthatjuk ki Nagypéntek Királyát, csakhogy ezúttal nem pálmát és babérágakat, de szeretettől izzó emberszíveket szórunk diadalútjára!

Most pedig néhány olyan levél, amelyekről azt hiszték, hogy térdenállva, könnyhullatás közt íródtak:

— Éppen most olvastam — inkább így kellene mondanom: mohón faltam — az otthoni éjszakai engesztelő imádásra vonatkozó körlevelét. Késedelem nélkül felelek hívó szavára, amelyet a Szeretet Királyának nevében intéz a világhoz. A Szentórát eddig is megtartottam minden hónapban, de ezentúl nagylelkűbb szeretnék lenni Jézus Szívével szemben és megígérem, hogy mostantól kezdve az első pénteket megelőző éjszakát egészen imádásban töltöm. — Havonkint egy éjszaka: valóban nem nagy dolog! Nagyon kérem Jézust: adja meg az erőt, hogy szívvel-lélekkel tudjak virrasztani vele, hogy vigasztalója, segítőtársa lehessen ezen az éjszakán. — Igen, azt akarom, hogy az otthonom igazi Betánia legyen, ahol Jézus enyhülést, örömet találhasson szívünk nagy szeretetében, akaratára való fenntartás nélküli ráhagyatkozásunkban. Ó, bárha elfogadná felkínálkozásunkat és rásegítene, hogy világító lámpái lehessünk az engesztelésnek ebben az éjszakájában. Bízom benne, hogy teljesíti e kérésemet, bár tudom, hogy nagyon gyarló vagyok. Mondja, Atyám: ugye, hogy szívesen veszi ajánlkozásunkat Jézus?

És mit szoltok a következő levélhez:

— Örömmel olvastam folyóiratának azt a számát, amelyben főtisztelendő atyám az otthoni Szentóra és otthoni éjszakai imádás gondolatát adja közre. Mivel válaszunkat is kéri erre a felhívásra, — látni akarva: nem pusztában elhangzó kiáltás sorsára jut-e e felszólítása — sietek megírni, hogy házam, amelyben már úgyszólván teljhatalommal uralkodik a Szeretet Királya, kimondhatatlan örömmel fogadta az ön javaslatát. Nem vagyunk sokan, mert családunk, saját személyemen kívül csak két gyermekből és egy kiszolgálónőből áll. Úgy tervezzük tehát, hogy elsőnek ez a jó leány végezze imádási óráját, 10-től 11-ig. Utána a gyermekek következnenek, mindegyikük egy-egy órán át, az éjszaka többi részét pedig én vállalnám, reggel négyig. Gyermekeim ugyan szeretnék, ha valamelyik későbbi, nehezebb órát engedélyezném nekik, ebben a kérdésben azonban, ha nem kíméletlen tolakodás részemről, az ön tanácsát szeretném kikérni, atyám: arról van szó, hogy gyermekeim ugyan örömmel kérik ezt a kissé nagyobb áldozatot, de kérdem: szabad-e ezt elfogadnom tőlük? Hideg téli éjszakákon nem fogja-e túlhaladni erőiket a magukra vállalt kötelezettség? Kegyeskedjék tehát megírni: teljesítem-e kívánságukat? Kérésemmel gyermekeim egyenes kívánságára fordultam főtisztelendő atyámhoz. Ők mondták: „kérdezd meg, anyuskám, az atyát s amit ő mond, bizonyos, hogy az az Isten akarata”.

Azt írtam ennek a hölgynek, hogy minden bizonnal óvni kell a drága kicsikék egészségét, jól fel kell öltöztetni őket, hogy meg ne hüljenek hősies szeretetszolgálatuk ideje alatt, de . . . Jézus is szenved a hidegtől, dermesztő, halálosan dermesztő hidegtől, amely a szívekből feléje árad . . . A derék gyermekek álláspontját pártolom tehát, amely egyúttal a Király álláspontja is.

Boldog anya, akinek ilyen kérdések fölött kell döntenie!

Aldd meg, Uram, ezt a kis családi fészket és hullasd rá áldott Szívednek szeretetkönyveit!

Ismét egy virágszál, amely méltó rá, hogy az isteni Király oltárán illatozzék:

— Kimondhatatlan örömmel és lelkesedéssel olvastam lapunkban az ön gyönyörű tervét, amellyel Jézus Szívének nagyobb dicsőségét kívánja szolgálni: a családi szentélyekben megtartandó folytatólagos imádási órákról, amelyeket az engesztelő szeretet szellemében tartanánk meg, akárcsak a templomi éjszakai szentségimádásokat. Egy napot sem szeretnék késni válaszómal és sietve tudatom, hogy örömmel vállalkozom a Szentóra megtartására, minden első péntek előtti este, Jézus Szívének képe előtt. Júliustól kezdve pedig az éjszakai engesztelő imádást is meg fogom kezdeni. Két éven keresztül majdnem minden éjszakámat kedves betegeim ágya mellett virrasztottam át: férjem, gyermekeim ágya mellett, az előbbi halálát várva. Ha tehát akkor tudtam virrasztani, anélkül, hogy egészségemre károsan hatott volna az alvás hiánya, havonként egy éjszakát bátran felajánlhatok Jézusom Szívének engesztelésére! A magam részéről népszerűsíteni is igyekszem a gondolatot, hogy minél többen legyenek az olyan családok, amelyek az engesztelés szellemében szolgálnak a Szentségi Jézusnak

Ime: milyen erős tud lenni a szeretet:

— Atyám, felhívását olvasva, sietek megírni, hogy az engesztelő éjszakai imádás listájára való bejegyzésemet kérem, és pedig naponta legalább éjfélig, mert ilyenkor mindig egyedül vagyok. Áldjon meg, Atyám, engem is és az enyémeiket is és higgye el, hogy boldog vagyok, ha Jézus Szíve hívó szavának eleget tehetek.

Ha tehát valakit bármi akadályozna benne, hogy magára vállalt szeretetszolgálatát a pontos időben megkezdje, nem kell félnie, hogy Jézus hiába vár, hogy nincs, aki szeretetével körülvegye: ez a jó anya azok helyett is virraszt, akik szívesen jönnének az engesztelésre, de esetenként akadályozva vannak.

Ugye, hogy mindeme sorokból az engesztelés vágyá-

nak esengése, a Szeretet Királyát dicsőítő himnusz diadalmas szólama csendül ki?

De azért ez még nem minden. Tartogatok én kedves olvasóim részére egyéb meglepetést is. Ime:

Mikor felhívásommal a Jézus Szívét tisztelő családokhoz fordultam, bizonyos, hogy a szerzetesi közösségekre is gondoltam, mint akik bizonyára a legkedvesebb Betániái lehetnének isteni Mesterünknek. Felszólítani azonban nem mertem őket, tudva, hogy a zárdáknak amúgy is megvan a maguk lelki napirendje, amelyen sem változtatni nem lehet, sem új pontok hozzáadásával nem szabad túlterheltségüket kockáztatnunk.

Nem szóltam tehát, ezek a csodálnivaló közösségek azonban mégis eltalálták a gondolatomat és még fájlalják is kissé, hogy nem vettem számításba az ő együttműködésüket, amikor engesztelő imahadjáratomat megterveztem. Mintegy szent előjogukat kérik tehát, hogy ők is tabernakulumai lehessenek az engesztelő szeretet nagy lélek-templomának.

Nagyon óvatos, tapintatos akarok lenni az idézetemmel, — hiszen a hozzám írt levelek nem a nagy nyilvánosság számára íródtak, — de azért úgy érzem: nem szabad agyonhallgatnom egyes részleteket, amelyek — eleven példáról lévén szó — sokkal inkább megragadják a lelkeket, mint akármilyen prédikáció. Leközlök tehát belőlük néhány különösen értékes részletet. Menynyi örömét, vigasztalását találhatja bennük a mindenkittől elhagyott, szenvedő Jézus!

X. zárda

Főtisztelendő jó Atyám,

lelkes örömmel olvastam körlevelét s amit abban az igazi, az élő Betániáról ír. A szeretet lelkesedése gyúlt fel szívemben, arra gondolva: mennyi vigasztalására lesz Királyunk Szívének a gyengéd, nagylelkű szeretetnek ez a megnyilatkozása! És mindjárt arra is gondoltam: hogy én magam is családanya vagyok, mert hiszen min-

den méltatlanságom ellenére is egy nagy család: egy szerzetesi közösség gondozását bízta rám az Úr! Négyen közülünk amúgyis virrasztanak minden éjjel a Golgota Királya szenvedő tagjainak szolgálatában, miért nem ajánlanák fel éjszakájukat, a szeretetből virrasztó családok áldozatával egyesítve azért, hogy minél előbb eljőjön és mindeneket magába öleljen a Szeretet Királynának uralma? Mit szól hozzá, jó Atyám? Gyakran olyan fáradságosak, olyan nehezek ezek az éjszakák: következésképp temérdek értéknek a hordozói! Minden nővérnek harminc beteg van a gondjaira bízva. És milyen betegek! Az egyik nyugtalanul szenved, a másik talán haldoklik, és hány köztük az olyan lélek, amely még nem hódolt be a kegyelem ereje előtt. Mennyit gyötrődik, aggódik ilyen éjszakákon a virrasztó nővér! És amíg reszket az Örökkévalóság küszöbén álló lélek sorsáért, a szenvedő betegek hol ilyen, hol amolyanfajta szolgálatait kérik, jelenlétére, vigasztaló, fölemelő szavaira áhítoznak! És az előre nem látott lehetőségek, amelyek miatt szüntelenül résen kell lennie . itt egy lázálmában nyugtalanodó beteg, amott egy seb, amely váratlanul vérezni kezd . egyiket megfojtja a köhögés, ha segítségére nem siet, . . a másíknak borogatásait kell váltani, cserepes ajkait egy korty vízzel hűsíteni .

Ó, bár fogadná el Jézus, az isteni Orvos, minden munkánkat, minden fáradozásunkat, szegény betegeink álmatlanságával, szenvedésével egyesítve, Szívének engesztelésére, a lelkek javára! Ezentúl még nagyobb örömmel fogunk készülni ezekre a virrasztó éjszakákra, hogy azoknak minden percét ez isteni szándék szolgálatába állíthassuk.

A meghitt családi otthonokban a Táborhegy szelleme kel életre ezeken a hódoló imádásban eltöltött éjszakákon. Mi, az Isten szolgálatára szentelt szerzetescsaládok a Golgota szellemét éljük át a bennünket körülvevő szenvedés áradatában.

Mondja, Atyám, jónak látja-e elgondolásomat? Nem

túlságosan merész kívánság-e részemről, hogy ilyenmódon állítsuk be hivatásszerű munkánkat Jézus Szívének szolgálatába? Az én rögeszmém ugyanis az *Adveniat* . .

Növéreink esténként egész éjszakai munkájukat és virrasztásukat Jézus Szíve uralmának az egész világon való elterjedéseért és az éjszaka folyamán elkövetett bűnökért engesztelésül fogják felajánlani ezzel az imával:

„Istenem, a Szeretet Királya, felajánlom neked Szűz Mária szeplőtelen szíve által mindazokat a munkákat, fáradalmakat, gondokat és aggodalmakat, amelyek az éjszaka folyamán rám várnak, amíg itt ez élő feszületek, a Te fájdalmas tagjaid mellett virrasztok.

Felajánlom továbbá az ő álmatlanságukat, égető szomjúságukat, halálküzdelmüket, minden szenvedésüket, hogy mint Király uralkodjál az egész világon, különösképen a papi és a neked szentelt lelkekben.

Fogadd el ezért szívem minden dobbanását, mint égő könyörgést uralmad kiterjedéséért s minden lépésemre váljék erősebbé szereteted uralma a lelkekben, a családok, a nemzetek életében”.

Növéreink este 9-kor kezdik meg szolgálatukat és munkáikat a következő beosztás szerint ajánlják fel:

9—10-ig: Jó Istenem, felajánlom neked ennek az órának a szolgálatát azért, hogy a gyermekekben és az ifjúság lelkében megerősödjék az uralmad.

10—11-ig: a Jézus Szívét tisztelő családokért.

11—12-ig: a pápáért, papokért, szerzetesekért.

12—1-ig: misszionáriusokért, pogányokért.

1—2-ig: államfőkért és kormányon levőkért.

2—3-ig: világias családokért, szülőkért.

3—4-ig: szegényekért, betegekért, kísértések közt élőkért.

4—5-ig: kispapokért, noviciusokért.

5—6-ig: katolikus iskolákért, tanítókért, tanítónőkért.

6—7-ig: az Egyház ellenségeiért, szabadkőművesekért.

7—8-ig: eretnekekért, szakadárokért.

Minden óra kezdetén ezt a röpirát imádkozzák:

„Jézusom Szent Szíve, jöjjön el a Te országod”.

Ez a levél már önmagában is a szeretetnek ragyogó hitvallása Jézus Szíve előtt. És hány buzgó szerzetesi közösség indul majd el a nyomán, hogy engesztelő szeretetáldozatával Jézus Szívének kedveskedjék!

A következőkben egy olyan hangot továbbítunk olvasóink felé, amely egy szemlélődő szerzetestársaság rácsain keresztül jutott el hozzánk:

— Igen, atyám, a tüzes nyíl célba talált, megsebzett itt nálunk minden szívet. Ma éjjel már bemutattuk Urunknak az első termést, amelyet az ön elgondolása fakasztott a lelkekben: megtartottuk az első engesztelő imádat, 11 órától reggel 5-ig . . . Köszönöm, atyám, hogy olyan érthetően tárta elénk Jézus Szívének kívánságát! Lehet-e nagyobb boldogság idelent, mint megismerni az Ő kívánságait és azokat valóra váltani? Bár minél több családi tűzhely változnék át az imadás, engesztelés és szeretet tabernakulumává!

*

Bizonyosra veszem, hogy önök éppúgy meg vannak hatva, mint én magam, amikor ezeket az aranykönyvbe illő sorokat olvassák és azt gondolják, hogy a világ legboldogabb embere vagyok, minthogy titkára lehetek az irgalmas szeretet Királyának, Jézus Szent Szívének. És igazuk is van, ámbár itt újra megismétlem, amit beszédeimben már számtalanszor elmondtam: hogy mindez bármily csodálatosnak lássék is, engem egy cseppet sem ejt bámolatba. Hogy miért? Egyszerűen azért, mert mindezt Jézus nemcsak kinyilatkoztatta, de ünnepélyesen meg is ígérte mindazoknak, akik Szívének tiszteletét terjesztik és uralma eljövételének az útját egyengetik. Akkor volna tehát okunk csodálkozásra, ha nem így történt volna minden.

Jézus olyan mértékben áll mellettünk, amelyen mértékben mi tényleg erőfeszítéssel törekszünk rá, hogy

Szent Szíve uralmának apostolai legyünk. Mert Ő maga a hűség.

Betániai családok, akik olyan lelkes megértéssel válaszoltatok kopogtatásomra, köszönöm, ezerszer köszönöm a szívek imádandó Koldusa nevében is nagylelkű készségeket! Vérének, könnyeinek minden elhullott cseppje váljék kegyelemáradattá rajtatok, a nagy kegyelmek áradatává, amelyeket a Szent Jánosok, a Kis Terézkek, az Alacoque Margitok és azok számára tart fenn Jézus, akik, mikor adnak, nem méricsgélnek, csak adnak, csendben, mosolygó hősiességgel; akik, ha lehetséges volna, még az angyalok előtt is elrejténék, amit Jézusért tesznek, amit neki adnak — hogy csak Ő maga tudjon róla és senki más. Igen: ez a kiválasztottaknak szóló kegyelemáradat szálljon rátok, mindnyájatokra!

Eddigi tapasztalataimon felbátorodva, újlag felétek nyújtom kezemet, nagy hittel, megingathatatlan bizalommal kopogtatok újabb családok ajtaján, akiket — tudom — nagyon szeret Jézus, de akiktől éppen azért a viszontszeretet megnyilatkozását várja.

Igen: kopogtatok, tiszser, ha kell: százszor, mert nem akarok sem kevésbé elszánt, sem kevésbé kitartó lenni, mint ez az arcátlan világ, amely nemcsak kéri, de követeli, hogy feláldozzátok neki éjszakáitok pihe-
nését és helyette könnyelmű — legtöbbször bűnös — mulatozással töltsetek a nyugalom óráit. S jaj! milyen gyakran győz a világ és sárba tapos tegnap még ragyogóan fehér lelkeket is!

Ki lesz hát erősebb: Jézus-e, vagy Barabbás és a sötétség fejedelme? A Nagy Király barátai: feleljetek!

Várom tehát, hogy kiadós, gazdag levélcsomókkal állítson be hozzám a pósta . várom, kérem a leveleiteket! Kedves Betániák, lelkes apostolok, a mi kedves kereszteshadjáratunk tüzesszívű előharcosai: próbálkozzatok meg újabb felhajtással a barátaitok, az ismerőseitek körében. Szóljatok hozzájuk az apostolok lángnyelvén, lelkesítsetek fel egyeseket, családokat egyaránt. De kérjétek fel őket a nevemben arra is, hogy azt a nagy

Igent, amellyel lekötik magukat Jézusnak, énnekem is megküldjék levélben, hogy hiánytalan legyen annak a nagy hadseregnek a névsora, amelyet minden reggel Jézusnak ajánlok a szentmisében: édesanyákat és gyermekeket, apákat és fiúkat, fiatal leányokat és cselédeket, — hogy Szívébe zárja őket a Szeretet Királya, amikor mint lámpásokat állítom fel őket a kelyhem körül . . . Néhány nap mulva pedig kis képecske érkezik majd hozzájuk, amelyet szívesen hitelesítek az aláírással, s amely elviszi hozzájuk Jézus „Igenjét,” válaszul az ő „Igenjükre,” szinte azt mondhatnám: Jézus aláírását, amellyel bizonyítja, hogy Szívét adja nekik cserében a Neki felajánlott szívükért.

Annyi gyönyörű meglepetésben volt már részem a buzgólkodástok révén — ne engedjétek hát, hogy ezúttal meg csalódás érjen!

Hogy minél megértőbb lélekkel értékeljék a hit és szeretet ama csodás megnyilatkozásait, amelyeket kedves Betániáink elé terjesztek, nagyon kérem: vessenek egy pillantást két jelenetre és igyekezzenek megérteni és átélni azok szívbemarkoló jelentését.

Az egyik jelenet Nagycsütörtök késői óráiban játszódott le, amikor a lelkileg már agyongyötört Jézust a zsoldos katonaság szentségtörő gúnyolódása, durva röheje veszi körül börtönében. A gúny, a bántalom első-sorban isteni Királyságának szól; isteni felségjogait akarják lábbal taposni, gyűlölettel szívükben, gyilkos gúnyolódással ajkukon . . .

A másik kép Paray-le-Monial. Ugyanaz a Király, véreinek piros palástjában, szemében elgyötört fájdalom kifejezésével jelent meg Margit-Mária elragadtatott tekintete előtt. A bűnök mindent elseprő zápora elől menekülve, bizalmasa és lelkes apostola szívében keresett menedéket . . . Az Ecce Homo alakjában mutatta meg magát neki, olyannak, amilyennek hóhérai látták azon

a szörnyű Pénteken s úgy beszélt meghitt bizalmasával, mintha azokkal beszélne. Hangjában mélységes fájdalom rezgésével szeretetet kért s nyilvános elégtételt azokért a bántalmakért, amelyekkel isteni Személyét és szent törvényeit illetik. Akarja, hogy irgalmas bocsánatát azok számára is kierőszakolják, akik a bűn, az érzékiesség, a könnyelmű élvezetvágy és a nemtörődömség áradatában farsangolják végig az életet s ezzel Őt újólag megostorozzák Igen: vágyik rá, hogy nekik is megbocsáthasson, a megbocsátás örömét és dicsőségét azonban meg akarja osztani Margit-Máriával és azokkal az engesztelő lelkekkel, — az engesztelő lelkeknek immár népes táborával — akik annak csodás hivatását, részben legalább, örökségképp megnyerték.

Jaj! a gyalázatnak és fájdalomnak két képe él, végigvonul olyan korszakokon is, amelyek pedig kereszténynek mondják magukat.

A Nagy Király Betániái, nem halljátok-e, akárha távolról is, annak az orgiának a morajlását, amely éjszánkánként ezer büntanyából felétek száll? A pipafüstös vagy a fényes büntanyákból, ahol a sátán, mint diadalmas Vénusz gúnyhahota közepette arculveri Jézus Krisztust! Nézzétek: az ütések nyomán a vére is kiserken

Igen: nézzétek innen a távolból a bűnnek ezeket az átkozott tanyáit, ahol napról-napra eszelős bolondnak minősítik Isten Fiát és gúny tárgyává teszik törvényeit, különösképpen azt, amely az Ő szemében a legkedvesebb: a tisztaság törvényét. És pedig nem is éppen pogányok vagy szegény tudatlanok előtt, akik nem ismerhetik az Isten törvényeit, mert nagyrészen olyanok köréből kerül ki a nézőközönség, akiknek eleinte még el kell hallgattatniok a lelkiismeretük szavát, amikor idejönnek. Sőt többet mondok: személyszerint tudok magam is olyan keresztény családokat, amelyek tagjai semmiképp el nem mulasztanák az elsöpénteki szentmisét és áldozást, esténként pedig az ilyenfajta „úri” büntanyákon szórakoznak. Ó, a modern kor merész fő-

lényességgel törölt a bűnök lajstromából néhány kellemeilen tételt s levegőbe röpített nem egy erkölcsi so-rompót! — Szegény Jézus!

Durvaság, cinikus szemérmertlenség, érzékes jelene-tek, a bűnnek megannyi élőképei, isteni törvények láb-baltiprása: a botrány és erkölcsi süllyedésnek ez a fel-vonultatása raffinált művészettel, sátáni találékonysággal összeállított keretek közt történik . Nagypéntek dél-előttjének története ötvenezerszer újul meg éjszakán-kint a világ nagy Babilonjainak mulatóiban. A jelenete-zést ügyes üzletemberek végzik, igazi művészek segéd-letével s a látványosság, a program nagyszerűen jöve-delmez. Megfizetik, megtapsolják, szalónképesse teszik olyan emberek, akiknek pedig van is hitük és viláért sem szeretnének hirtelen meghalni itt, az ostorozás osz-lopa előtt, ahol véresre ostorozzák, gúnnyal, szitkokkal illetik azt, aki talán már holnap bírójuk lesz, csak azért, mert azt merre mondani, hogy kivétel nélkül mindenki, aki bűnös szándékkal gondol, vágyik valamely tiltott gyümölcsre, vagy azt bűnös szándékkal nézi, súlyosan vétkezik és méltó a gehenna tüzére. Ezt azonban nem akarja megérteni a mi, élvezetek után futó, gondtalan jólétben élő kereszténynek nevezett társadalmunk. És mivel Jézus sem engedményekre, sem megalkuvásra nem hajlandó és idelent a barátságot, odafönt pedig az örök boldogságot csak a régen megállapított ár ellené-ben hajlandó megadni: felhangzik az ajkakon a „le ve-le!” s a tömeg, — még a felső tízezrek világa is — me-gint csak Barabbást választja Ahelyett, aki olyan szigo-rúan szembehelyezkedik a szív, a szemek és az érzékek kívánságával.

Szegény Jézus! Élő seb az egész teste, nincs rajta te-nyérnyi ép folt, szinte a csontjait is megszámlálhatnánk rongyokra tépett bőrén, húsán keresztül. Valamikor csa-pások sorozatát küldte Egyiptomra, hogy megmentse Iz-raelt és ma az egykori Izrael egy része, a katolikusság is ellene fordult, megostorozza Ót és halálnál is fájóbb keserőséggel itatja vérző Szívét!

Tekintete körüljár és epedve kutat a sokaságban baráti szemek után; lázcserepes ajka könyörgést suttog: irgalmat kér maga és kínzóí számára . Szíve, szívének fel-feltörő zokogása a szívek ajtaját próbálja megnyitni, balzsamot, gyengédséget, megértést kérve betániai barátaitól, engesztelő szeretetet híveinek kicsinyke nyájától. „Nyissatok ajtót — hallik a szava — bocsássatok be. Az éjszaka hidege, a bűnös lelkek fagyos jégharma-ta megdermeszti tagjaimat Nyissatok ajtót, legalább ti, betániai barátaim! Én vagyok Jézus, a Királyotok, egyetlen igaz barátotok. „Miseremini Mei, saltem vos amici mei . . . Legalább ti, a barátaim, legyetek jó szívvel hozzám.” Nyissatok ajtót, nehogy fájdalmában haljon meg az a Szív, amelynek szeretet az élete!

Merészségnek látszott a részemről, hogy júniusi körlevelemben Jézus Szívének metsző fájdalomkiáltására hivatkoztam. Hadd lássuk: álmodozó voltam-e akkor, a költői képzelet világában jártam-e, vagy igazam volt-e, amikor bízva hittem Jézus Betániáinak hősies hűségében? Augusztusi cikkem, amelyet bizonyára örömteljes meglepetéssel vettek olvasóim, a beérkezett válaszoknak gyönyörű szemelvényeit hozta ugyan, de még korántsem meríti ki a legnemesebb nagylelkűség példasorozatát . Olvassák el tehát a következő levelet; hadd beszéljen helyettem egy nagyon keresztény családi otthon nagyasszonya.

A tövissel koronázott, hálátlan gyermekei és hűtlen barátainak keze által ütött ezernyi sebből vérző Jézus — annak a szegény papnak közbenjárása által, aki e sorokat írja — bekopogtatott a családi tabernakulum ajtaján. A válasz: gyönyörű élőkép, amelyet ez a derék Veronika állított össze, aki megértette Betánia gondolatának minden meleg, életteljes szépségét és lelkes szeretettel felel a kopogtató kérésére: „Nyissatok ajtót . . . szomorú vagyok mindhalálig. Ime a Szív, amely titeket

annyira szeret, szeressétek viszont, azok helyett is, akik hidegen elfordulnak tőle. Én vagyok a Szeretet, akit olyan kevesen ismernek a földön .”

A bűn sötét, fekete éjszakája van. A gazdagok, a nagyok szalónjaiban, színházakban és mulatókban terpeszkedik a kevélység, a bűn; szenvedély lángja reszket végig a fényes estélyi ruhákban hullámzó társaságon. A sötétség hatalmának diadalmos órája ez. A felszabadult ellenség elégedetten vigyorog, mert a nagyvilági élet ragyogásában, gondtalan kacagásában újra meg újra arculverik a Názáretit

„Nyissatok ajtót, fogadjatok legalább ti szeretettel magatokhoz” — eseng Jézus a Betániák küszöbén.

1937. június 3. A Szeretet Királya hónapjának első péntekén.

Főtisztelendő Mateo atya!

Nem, nem fog csalódni várakozásában, amelynek a titkárságokhoz intézett júniusi körlevelében kifejezést ad! Nem koldult hiába a szeretetre szomjazó Király számára! Legalább a mi szívünk mélységes hálával fordul Affelé, aki nekünk ezt a gyönyörű gondolatot sugalmazta és ma, június első péntekén már írom is válaszomat, amíg lelkünkben tovább él a Jézus közelében töltött imádságos éjszaka ünnepi hangulata.

Az Ó Szent Szíve intézte, hogy váratlanul mihozzánk is eljusson az ön körlevele, amelyben Jézus nevében a szentóra és az éjszakai engesztelő imádás gondolatát ismerteti.

Nem volt itt gondolkodni, tépelődni való! Egész házunk népe egyhangúlag, nagy lelkesedéssel tette magává az ön elgondolását és egyetlen gondunk csak az volt, hogy azt minél méltóbb módon segítsük megvalósulásra. Mindnyájan kimondhatatlan örömmel készülünk rá, hogy Jézust vendégül lássuk s előtte szívünk ajtaját feltárjuk, hogy közvetlen társaságában tölthetjük

el az első péntek áldott éjszakáját, amikor neki — kis áldozat árán is vigasztalást nyújthatunk és előtte szeretetünkről bizonyosságot tehetünk.

Mikor az est beállt, a szerető szív találékonyságával virágokkal, gyertyákkal feldíszítettük a kis oltárt, amely a trónraemelt Király képe előtt áll s az esti családi étkezés után megbeszéltük a virrasztás sorrendjét, a két legkorábbi órát a kicsikék és a napi munkában kifáradt cselédség számára tartva fenn. Azután letérdeltünk mindnyájan az oltár körül; mindnyájan; apa, anya, hat gyermek, a sógornóim, a cselédség s úgy vettük körül szeretetünkkel a Nagy Király képét, mintha csak megakarnánk védelmezni ama bántalmak ellen, amelyeket éppen az éjszaka óráiban intéz ellene legsűrűbben a bűn. Azután megkezdtük szeretetszolgálatunkat. Amint mondtam: először a kicsinyek kerültek sorra, azután a házi személyzet. Gimnazistáink a legnehezebb órákat kérték a maguk számára és 2—3-ig tartották meg imaórájukat. Boldogító tudat, hogy gyengéd szeretetünkkel vigasztalást, örömet szerezhettünk Jézusunknak, aki ezen az estén bizonyára elmondhatta: „Vigasztalókat kerestem és habár kicsinyeket és gyarlókat is, de mégis csak találtam.”

A bevezető közös ima után mindenki elköszönt Jézustól és nyugalomra tért, a két kicsi kivételével, akik nyomban megkezdték imádási órájukat. Én, az anya, ki mondhatatlan boldogsággal gyönyörködtem buzgó áhítatukban és így fohászkoztam: „Jó Uram, ha Péter, János és Jakab elaludtak melletted és Te mégis apostolaidnak, dicsőséged munkálóinak választottad őket: ugye, magadhoz emeled, apostolaiddá teszed az én drága kicsikéimet is, akik zsenge koruk ellenére is itt virrasztanak veled Hiszen tudod, semmi egyéb vágyam nincs, mint hogy szolgálodra szentelhessem őket s hogy ők majdan minél több lélekben gyűjthassák fel a te ismereted világosságát, szent Szíved szeretetének tüztét.”

Az apróságok után a cselédek következtek. Ha már

engem is annyira meghat alázatos önzetlenségük, mekkora örömeire lehet az isteni Mesternek, amikor napi munkájukban kifáradva itt térdelnek előtte! Mikor leküzdik fáradtságukat azért, hogy Neki vígasztalására lehessenek! Éjféli után kettőkor ragyogó arccal jelentek meg diákjaink a szalonban. Nyilván nagyon büszkék voltak rá, hogy férfias erőpróbával mutathatják ki szeretetüket isteni Királyuk iránt. Utánuk a nagynénik, majd a szülők következtek, akik örömkönnyekkel a szemükben, szívükben azzal a békével térdeltek le az oltár elé, amelyet csak Isten közelsége adhat meg az embernek... Mintha csak részesévé akart volna tenni bennünket Jézus annak az örömnak, amelyet szent Szíve szeretetszolgálatunk nyomán érzett. — Boldogan emeltük hozzá szívünket, de nemcsak azért, hogy Őt imádjuk, engeszteljük, de imádkoztunk önért is, atyám, aki nekünk ezt a gyönyörű gondolatot sugalmazta. Azt hiszem, az ön szemében legértékesebb pénzzel fizettünk akkor, amikor arra kértük Urunkat: segítse minél szélesebb körben elterjedésre ezt az ájtatossági gyakorlatot, hogy ne legyen a világon egyetlen katolikus család sem, amelyben az otthonossá nem válnék. — A magunk részéről igérjük, hogy híven kitartunk mellette, amíg csak élünk.

A Szentórát már eddig is meg szoktuk tartani s ha már az után is minden esetben érezhetően tapasztaltuk, hogy valamely különös kegyelemadományban részesíti családunkat a jó Isten, milyen kegyelemáradat fog az éjszakai engesztelő imádás nyomán fakadni, amelyet pedig végeredményben nem is olyan nehéz megtartani! Csak egy dolog kell hozzá: szeretet. Ezen fordul meg minden.

Ezzel be is fejeztem beszámolómat, amelyet ön tőlünk kért. Most pedig önt kérem, főtisztelendő atyám, hogy ígéretét beváltsa: a család várja, amit ön neki felajánlott: a képecskét S ha egy sor írás is lesz rajta: annál nagyobb lesz az öröm.

Nem kell sokat magyaráznom, mit érezhetett Urunk Szent Szíve ezen az engesztelő éjszakán, amikor ismét egy új Betániából szállt feléje a szerető együttérzés, a gyermeki hódolat imája. — Bizonyos vagyok róla, hogy olvasóim is osztják az isteni Király meghatottságát; hogy Vele örülnek, amikor lélekben ellátogatnak ebbe az új Betániába, amely imádó csendben húzódik meg az isteni Vendég lába előtt és gyengéd szeretetével, áldozatos hűségével írt csepegtet égető sebeibe ezen a boldog, mennyei éjszakán.

Bizonyára mindnyájan ismerik azt a híres festményt, amely Üdvözítőnknek a keresztről levett holttestét ábrázolja a Fájdalmas Anya karjában s míg ez tépő fájdalmi közt is Fia hóhéraiért imádkozik, János, Magdolna és a szent asszonyok imádattal hajolnak a szent sebek fölé és csókjaikkal illetik, könnyeikkel öntözik azokat.

Nem ugyanez történt-e ezen az engesztelő éjszakán, ebben a kiválasztott családi otthonban?

Igen: mert ha sokan vannak is, akik halálosan gyűlölik, bántalmakkal illetik Jézust, vannak barátai is, akik tűzbe mennének érte és a szeretetnek olyan mélységeiről tesznek tanúbizonyságot, hogy szinte zavarba hozzák azt a szegény papot, aki im mélységes meghatottsággal számol be apostoléletének erről az egyik legmegkapóbb élményéről.

Mert ez az apa, az apróságok, akiknek szívében egy új Zebedeusok anyja szítja az istenszeretet tűzét; a fiatal leányok, a diákfiúk, akik örömmel vállalják az álmatlanságot, hogy Jézus mellett virrasszanak, a mélyen vallásos, jámbor cselédség: ezek mind mélységes örömmel töltötték el Jézus Szívét, amelynek tátongó sebe a dicsőség és boldogság fényében ragyogott ezen az éjszakán.

És rajtuk kívül is hányan, de hányan vannak, akik ugyanennyi lelkesedéssel, odaadó szeretettel virrasztottak és virrasztanak minden csütörtökön, vagy legalább is minden első pénteket megelőző éjszakán? Milyen

nagyszerű szimfóniája az engesztelő, hódoló imának, amely ezeken a napokon Isten trónja elé száll, s amely arra is elég erős, hogy elnyomja a nagyvilági mulatozások zsviváját, amelyeken úgy árad szerte a bűn fertője, mint az elektromos fény, amely a fényűzés és világias élvezetvágú csarnokait beragyogja.

Egy jámbor lélek sugalmazza a következő gondolatot, amelyet most javaslat formájában, nagy örömmel sietek közreadni:

Sokan vannak vallásos, istenszerető lelkek, akik szeretnének részt venni az éjszakai engesztelő imáadásban, de vagy magánosan élnek, vagy egy kevésbé vallásos család körében állnak egyedül a vágyódásukkal. Irjanak ezek nekem és kérjék, hogy beoszzam őket egy engesztelő éjszaka valamelyik órájára. Ilyenmódon sok egyedülálló lélek illeszkedhetik bele a közös engesztelő ájtatosságba. Rendes jegyzéket fogok vezetni róluk és úgy osztom be, hogy folytatólagosan, mindenki a maga örhelyén, a meghatározott órában végezze szeretetszolgálatát. Így megszervezve, számtalan új, csorbíttatlan engesztelő éjszakát tudunk beállítani kereszteshadjáratusk egészébe.

Erről a javaslatról egy másikra térek át, mert a hallgatóság lelkesedése átragad magára a szónokra is s a júniusban közzétett tervezet csodálatos sikere őt is egyre bizakodóbbá, merészebbé teszi.

Az éjszakai engesztelő imáadásra bejegyzett családok egyértelműleg az első pnteket megelőző éjszakát választották ájtatosságuk számára. Nagyon jól megértem ezt a választást és egész szívemből örülök is neki. Most azonban mégis tovább megyek egy lépéssel és egész hónapra szeretném megszervezni a családok éjszakai engesztelő szeretetörségét.

Az önök megértő lelkesedése, amint látják, merésze, telhetlenné tett Szerelmesünk dicsősége nek munkálá-

sában. Szeretném, ha akadna 30 Betánia, s ezek rám bíznák a virrasztásra szánt éjszaka megválasztását, olyanformán, hogy megszervezhetném velük az egész hónapi, vagyis inkább: a folytontartó éjszakai engesztelő ájtatosságot a családi otthonban. Nem csodaszép gondolat ez? Nem lelkesíti-e fel az egészen katolikus családokat, a kiválasztott lelkeket, azokat, akik békére, világosságra, erőre vágnak, akik éheznek, szomjaznak a kegyelem csodáit?

Újólapon kivetem tehát a hálomat Királyunk, isteni Jóbarátunk érdekében. Mit felelnek erre Jézus Szívének barátai?

Képzeljék el lelkük mélyén a paray-le-moniali látomást, a véresre gyötört, szenvedő Jézust, aki felénk nyújtja a kezét, koldul, kér, követel. . . de ígér is és Szívét kínálja azoknak, akik elég nagylelkűek rá, hogy megnyissák előtte a szívük és az otthonuk ajtaját . . . Hallgassák csak az éjszaka csendjében: Ő az, Jézus, aki a szívünk ajtaján kopogtat . . . Kint áll a küszöbön s bebocsáttatást kér . . . Máshonnan elkergették s most hozzánk jön . . . bízva, reménykedve . . . Vajjon nem rideg elutasítás lesz-e itt is a sorsa?

Feleljenek neki és írják meg nekem is: mit határoztak?

Ó, milyen csodaszép ünnepe volna a szeretetnek ez a harminc engesztelő éjszaka minden hónapban, a kiválasztott Betániákban! Ünnepe volna pedig nemcsak a Királynak, de a Lázároknak, a Mártáknak és a Máriáknak is!

Nem tudom elhinni, hogy ne akadna harminc hűség, áldozatos lelkű család a keresztény Európának külön-külön országában: itt, a katolikus Magyarországon, Szűz Mária, Szent István országában is? Harminc élő tabernakulum, harminc lámpa, amely felváltva szüntelenül ott égne a Keresztrefeszített Király előtt mint a szeretét, az engesztelés és az apostoli lelkület hódolata? Ha arról volna szó, hogy ezzel a kis áldozattal elhárítunk egy készülődő háborút, vagy kieszközlünk egy

epedve várt győzelmet, vagy egy sorsfordulatot, bizonyos, hogy nem harminc, de harmincezer vállalkozónk is akadna.

Csak éppen Te, a szeretet és béke Királya, csak éppen Te nem kaphatod meg azt a harminc dénárt, amely visszavásárolhatna ellenségeid kezéből, hogy visszahe-lyezzen dicsőséged és győzelmed trónusára?

Mint a hamu alatt pislákoló parázs, sok szunnyadó nagylelkűség is lángra kap az első légáramlat érintésére. Sokszor tapasztaltam ezt nagy örömmel és beszéltem is róla utolsó cikkemben. Megvallom: most is hasonló tapasztalásra számítok, olyanra, amely még szebb, meg-
lepetésekben gazdagabb lesz az eddigieknél is, s amely Urunk Szívének is bőséges vígasztalására lesz.

Álmodozó vagyok-e, vagy apostol, amikor ezeket mondom?

Ilyen csodaszép gondolatról beszélve, nem akarom, hogy enyém legyen az utolsó szó. Ideiktatom tehát a következő sorokat, amelyeket egy nagybeteg írt a kór-
ágyáról:

— Boldog örömmel olvastam az ön körlevelét, amelyet egy jó lélek juttatott el hozzám. Magam ugyanis túlságosan szegény vagyok ahhoz, hogy azt megszerezhessem. Igen, gyönyörű gondolat: megszervezni a családokban az éjszakai engesztelő ájtatosságot! .
Atyám, nekem nem lehet részem ebben a boldogságban, legalább is az előírt formában, mert ezt sem az egészségem, sem az életkörülményeim nem engedik. Hat éve, hogy keresztjével ajándékozott meg Jézus s azóta kórházban vagyok, a kedves nővérek gondozása alatt. Nagyon szegény lévén, természetesen közös kórteremben fekszem és így nem is bonthatnám meg a házirendet. De azért én is jelentkezem a felhívásra, jó atyám, mert ezentúl még több szeretetet kívánok adni Jézusnak, akit annyian bántalmaznak mostanában. Úgy gondoltam: lélekben elszállok a tabernakulum elé, ott visszavonulok szegény kis lelkem mélyére, ahol Jézus rejtőzik és ott végzem el éjszakai engesztelő imádasomat. Nem lesz ez

tünnepélyes ájtatosság, csak egy szegény beteg csendes imádása. Nagyon kérem, fogadjon el engem is, atyám, rendelkezék velem és kérje meg Jézust: ne kímélje semmiben ezt a nyomorult kis semmit, ami én vagyok...

Mennyire igaza volt a Mesternek, amikor újra meg újra a kicsinyeket, az alázatosakat, a „semmiket,” a szenvedőket mondta boldognak.

És vajjon nincs-e sok ilyen „semmink” kunyhókban és palotákban? Nagy szükségem van az effajta kis „senkikre,” mert általuk tudom leginkább kényszeríteni Jézust arra, hogy a kegyelmek csodáival árássa el a világot. És amint a Teremtő semmiből hívta életre a csillagok csodás világát, úgy a Szeretet Királya is kitárt karokkal, vágyódó szívvel várja a szegény kis „semmiket,” hogy ragyogó csillagokat teremtsen belőlük nevének nagyobb dicsőségére.

Magnificat! Adveniat!

Most pedig hadd kérjelek meg benneteket, kedves olvasóim: ne engedjétek, hogy soká dideregjen a Szeretet Királya házatok ajtaja előtt. Bocsássátok be, fogadjátok boldog szeretettel és Ő is békés menedékhelyet készít majd számotokra Szívében, addig is, amíg kegyelmének segítségével bejuthattok a béke és szeretet örök hájlékába.

Második rész

Lelkigyakorlat
a trónraemelés apostolai
számára

I. fejezet

Bevezető előadás

**Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?
Hagyj engem cselekedni.**

Az a lelkigyakorlat, amelyet e percben kezdünk meg, nem közönséges lelkigyakorlat, de apostolok lelkigyakorlata.

Nem fogok hosszan beszélni sem arról, hogy mivégre teremtettünk, sem az örökkévalóságról, sem a pokolról. Azért jöttünk most össze, hogy megtanuljuk: hogyan kell az Úr útját egyengetnünk; fel kell készülnünk nagyszerű élethivatásunkra: az apostoli munkára.

Szinte azt mondhatnám: Keresztelő János küldetését bízta ránk az Úr; az a dolgunk, hogy a Szeretet Királynának útját elkészítsük.

Hogy hogyan? — Úgy, hogy Óvele töltekezünk, Benne, Belőle élünk, hogy az Ó képmásai leszünk.

Vagy méginkább: tartályok legyünk; de hogy olyan tartályok lehessünk, amelyek termékenyítőleg hatnak a lelkekre, előbb magunknak is töltekeznünk kell élő vízzel, amelynek forrása az örök életben fakad.

Hogy ezt elérjük, annak első feltétele, hogy előbb teljesen kiüresítsük magunkat; megtölteni ugyanis csak azt lehet, ami üres. A lelkigyakorlat első feladata tehát, hogy kiüresítsük, megtisztítsuk lelkünket: az önszeretettől, apró kedvteléseinktől, emberi érdekeinktől — még ha nem is éppen rosszak azok; nagyon is egyéni élet-szemléletünktől, ítéletünktől, még a lelki dolgokban is.

Szeretnénk szentekké lenni, de csak a magunk kényelmes, megszokott módja szerint. Magunk akarjuk kirajzolni — legalább saját használatunkra — az életszentség útját, pedig elibénk rajzolta azt már Jézus Krisz-

tus; Ő az egyetlen Út, amint Ő az egyetlen Igazság, az egyetlen élet is.

Mit kell tehát tennünk, hogy a tökéletességre eljussunk?

Megmondja ezt Ő maga, mikor Szent Margit Máriával beszél: „szentté teszek, de a magam módja és nem a te elgondolásod szerint”.

Bízd rám magadat.

A lelkigyakorlat feladata, hogy megszabadítson bennünket önmagunktól; ezért fontos, hogy jól végezzük lelkiismeretvizsgálatunkat. A jól végzett lelkiismeretvizsgálat megmutatja: mit kell kiküszöbölnünk a lelkünkben, mit megjavítanunk, mit beleplántálnunk. Végezzük el tehát ezt az önvizsgálatot, de békén, nyugodtan, gyermeki bizalommal állva Urunk színe előtt.

Mondjuk neki egyszerűen:

— Látod, Uram: itt is egy folt, amott is; tele a lelkem nyomorúsággal, de te ezt jobban tudod, mint én magam. Kérlek: gyógyíts meg, javíts meg.

És Ő felelni fog gyermeki kérésünkre, amint felelt Margit-Máriának, mikor ezt azzal küldte hozzá főnöknője, hogy gyógyulását kérje, mint küldetése valódiságának bizonyosságát:

— Egészen az enyém vagy te, az én gondjaimra bízta magadat. Tökéletes egészségben adlak tehát vissza annak, aki betegen küldött téged hozzám.

Mi is azért jöttünk el hozzá, erre a lelkigyakorlatra, hogy gyógyulást keressünk nála. És Ő meg is fog gyógyítani bennünket, bizonyosak lehetünk róla.

De: engedjünk szabad kezet neki; hagyjuk, hogy akadály nélkül működjék bennünk. A mi dolgunk csak az, hogy nagylelkű készséggel engedjünk indításainak.

Tehát:

Kiüresíteni lelkünket mindentől ami a földhöz, önmagunkhoz láncol: ez a jó lelkigyakorlat előfeltétele.

Jézussal töltekezni, hogy Őt másoknak is adhassuk: ez pedig a közvetlen célja.

S mindezt hogyan? — A hit szellemében.

Hinni egymagában nem elég: élnünk kell hitünket. Hassa át a hit szelleme gondolatainkat, ítéleteinket; a hit legyen egyetlen bölcseségünk; az egyetlen.

Legyünk egészen biztosak Isten felől.

Az emberi bölcsesség semmi, ha ezzel a bölcseséggel hasonlítjuk össze. Ha gazdag tehetségekkel áldott meg bennünket az Úr, ha ismereteket, tapasztalatokat szereztünk: nagyon jól van. Köszönjük meg Istennek és használjuk fel képességeinket az Ő dicsőségére. De mindenekelőtt és mindenekfölött keressük Isten bölcsességét, azt a tudományt, amelyről ezt mondja Szent Pál: „Nem szándékoztam mást tudni köztetek, mint Jézus Krisztust és pedig a megfeszítettet”.

Ime: ez az igazi tudomány, a komoly, hasznos, gyümölcsöt érlelő tudomány, a szentek tudománya. Boruljunk le a tabernakulum előtt és — mint az apostolok — tekintetünket isteni Mesterünkre emelve, szívünkkel az Ő szívét keresve, kérjük meg bensőséges vágyódással: segítsen rá bennünket, hogy Őt megismerjük, komoly, mély, tökéletes megismeréssel.

Akinek hite van, annak szükségképp szeretete is kell, hogy legyen: az egyikből természetszerűen fakad a másik: a komoly, az erős, az áldozatkész, az áldozatosság szelleméből élő szeretetre. Legyen itt akár saját megszentelődésünkről szó, akár arról, hogy embertestvéreinket vezessük a megszentelődés útjára: a törekvésünk egyetlen biztos alapja mindig csak az áldozatos szeretet lesz.

Szeressük Jézust komoly, mély szeretettel, azzal, amelynek lényege, hogy feltétlen ráhagyatkozással Őneki adjuk át magunkat. Ne mondjuk neki soha: „Ha akarod, Uram, adhatsz keresztet, csak arra kérlek: ne túlságosan nagyot, ne olyant, amely nagyon megnyomja a vállamat”. Nem: úgy kell Jézus szeretetét értelmeznünk, amint Ő azt értelmezi: rá kell hagynunk, hogy úgy működjék bennünk és általunk, amint azt örök tervei szempontjából jónak látja.

Szeressük Jézust szenvedélyesen, határtalan, túlcso-

duló szeretettel, hogy annak melegtől a hideg szívek is lángra gyuljanak és szeresse mindenki az Ő szeretettől égő Szívét!

Szeressük gyermekien bízó, önzetlen szívvel, soha semmiben magunkat, de mindenben egyedül Őt keresve.

Mindig csak Istenre építsünk, soha önmagunkra. Ismétlem: Ő az, aki bennünk, általunk munkálkodni fog, legyünk bár mi magunk mégoly gyarlók, mégoly esendők. Építsünk holtbizonyossággal Őreá, mert Ő Isten.

Az élet: Jézus Krisztus.

Az életszentség: az átélt Jézus Krisztus.

Kívánja tőlünk, hogy Őt éljük, hogy általunk tovább éljen a lelkekben.

Nem ezt mondta-e Szent Margit-Máriának is?

— Azt akarom, hogy engedelmes eszközöm légy és lelkeket hozz közel szívemhez.

— Isteni szívemben ég az emberek iránt való szeretet és nem tudván visszafojtani e szeretet tüztét, ki kell azt ontanom általad az emberekre ... Téged választottalak szándékom keresztülvitelére, téged, a tudatlanság mélységét, hogy minden énáltalam történéjk.

— Csak akkor nem lesz segítségben részed, ha szívem hatalma megszűnik... amelynek mindenkor te leszesz a kedvenc tanítványa.

Mihozzánk ugyanígy beszél Jézus.

Azonban, hogy engedelmes eszközei legyünk szeretetének, hogy Őt másoknak is adhassuk, világosságát másokra rásugározathassuk, ahhoz elkerülhetetlenül szükséges, hogy bizalmas közelségben éljünk vele, hogy Őt igazán megismerjük s mérhetetlenül forrón szeressük. Kell, hogy neki adjuk ezt a mi szegény, ványadt szívünket és helyette az övét kapjuk cserébe

Mondjuk tehát neki: Uram, tépd ki szívemet, lelkeimet, mindenemet, amim van, ami vagyok, hogy egészen a tied lehessenek!

Minél nagylelkűbbek vagyunk, Jézusnak annál inkább módjában áll, hogy szabadon működjék bennünk, hogy szenteket, apostolokat formáljon belőlünk.

Töltekezzünk vele, hogy egykor mi is elmondhassuk
Szent Pállal: „ számomra az élet: Krisztus .”

Végezzük lelkigyakorlatunkat örömteljes szívvel; te-
gyünk félre minden félelmet, aggályoskodást, minden
kishitőséget. Lelki olvasmány gyanánt válasszuk Szent
Margit-Mária életét: hogy megtanuljuk belőle: hogyan
lehetünk Jézus Szívének teljesértékű apostolaivá? Elke-
rülhetetlenül szükséges, hogy a mai kor minden katoli-
kusa megismerje ennek az életnek a tanítását, a teoló-
giáját. XIII. Leo pápa szavai szerint Paray-le-Monial
oltára az a központ, amely körül ma az egész katolikus-
ság gondolat- és érzelmvilága forog. Olvassuk szorgal-
masan Szent Gertrud életét és a Gyermek Jézusról ne-
vezett Szent Terézkéét is, aki a gyermekek nyelvén
Jézus Szívének kimeríthetetlen kincseshányáját tárja fel
előttünk.

Főképp pedig imádkozzunk, imádkozzunk gyermek-
szívvel, gyermeklélekkel.

Jézus legyen az eleven könyvünk. Ő tanítson bennün-
ket; belőle merítsünk erőt, világosságot.

Gyakori eset, hogy a lelkigyakorlatokban másodrendű
kérdések kötik le figyelmünket; a lényegét: magát
Jézust pedig elhanyagoljuk. Foglalkozzunk mindenek-
előtt Ővele, imádkozzunk sokat, eleven hittel.

És még valamit: senki azok közül, akik itt egybegyül-
tek, ne várjon fényes szónoklatokat. A magam részéről
is mindössze az a vágyam, hogy azt elérjem, amit Szent
Péterrel kapcsolatban jegyez fel az evangélium:

A szenvedés éjszakáján kint az udvarban várta a fej-
leményeket Péter.

Egy szolgáló megszólítja:

— Te is a galilei Jézussal valál?

Péter tagadja:

— Nem tudom, mit mondasz.

S odébb állt, de ismét megjegyzi róla valaki:

— Ez is a názáreti Jézussal volt.

De ő tovább tagad:

— Nem ismerem azt az embert.

A körülállók azonban nem hittek neki:

— Valóban, te is közülük való vagy, mert beszéded is elárul téged.

Ime: ez az én ambícióm: hogy szavaimból, hanglejtésből, a szeretet lelkesedéséből, amely beszédeimet áthatja, ráismerjenek bennem a názáreti Jézus apostolára.

II. fejezet

Éljük hitünket

Szükségünk van a hitre

Uram, erősítsd hitemet

A hit minden lelkeségnek, minden apostoli cselekedetnek az alapja.

Csak az győzhet meg mást, aki maga is meg van győződve. Csak az tehet mást hívóvé, aki maga is hisz.

És hol találhatjuk fel ezt a meggyőződést, a természetfölötti hitet?

Abban, és egyedül csak abban, akit Jézus kegyelme megvilágosít; abban, és csupán csak abban, aki ismeri Jézus Krisztust. Ismeri, de nem csak amúgy felületesen, homályos ködkép alakjában. De ismeri, mint történelmi valóságot, komoly, mély, átfogó ismeretszerzés alapján.

És abban, aki előtt kinyilatkoztatta Jézus Szívének, szeretetének misztériumát és aki alázatosan meghajolt e kinyilatkoztatás szava előtt. Mert csupán csak Jézus mondhatta és egyedül csak Ő mondta tanítványainak: „Barátaimnak mondlak titeket s mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek”. És: „Én vagyok a világ világossága; aki engem követ, nem jár sötétségben”.

Igen: Ő az egyedüli Világosság, mert Ő az Isten bölcsesége.

Az emberek bölcsesége, — amit ezen a néven neveznek — nem egyéb dőreségnél, homálynál, hacsak nem az isteni Nap fénytengeréből árad, hacsak nem az Isten bölcseségének a visszfénye.

Nagy baj, hogy — legalább a világ véleménye szerint — túlságosan tudósok vagyunk, sokat okoskodunk, túlságosan a saját fejünkre hagyatkozunk.

A legtökéletesebb bölcsesség az, amely a hitből árad. Nagy bölcs, nagy tudós az, aki hisz.

Tudják-e, mire van szüksége a világnak, elsősorban a mi korszakunknak? Nem a világ értelmezésében vett bölcsesekre, politikusokra, gondolkozókra, — de igenis: szüksége van szentekre, egyszerű, átlátszó, hívó lelkekre!

Arsi plébánosokra van szüksége! Azok százsorta boldogabbá tennék a világot, mint a tudósok, a zsenik, a bölcsök valamennyien összevéve. Hogy miért? Mert ők Isten világosságának a részesei: azt árasztják maguk körül, Jézust sugározzák magukból; Jézuson kívül pedig csak sötétség van és tévelygés.

Figyeljék meg: hogyan beszélek: nem okoskodom, nem vizsgálódom, de állítok. Miért? Talán, mert a saját tudományomra hagyatkozom? Szó sincs róla! Egyszerűen azért, mert meg vagyok győződve — gázság volna a részemről, ha nem volnék meggyőződve — mindarról, amit állítok, mert nem magamtól mondom, amit mondok: maga Jézus Krisztus az, aki ezeket általam mondja. A hit tanít arra, amiket mondok.

Hitből kell élnünk, nem holmi elmosódott, bizonytalan hitből: a mi hitünknek átlátszóan világos, eleven, cselekvő hitnek kell lennie. Az apostoléletnek első kelléke a hit szelleme. Szükségünk van erre a hitre, hogy Istent megismerjük: „Az Atyát nem ismeri senki más, mint a Fiú és akinek a Fiú ki akarja nyilatkoztatni”.

Azért is szükségünk van erre az erős hitre, hogy általa Jézus Szívét megismerhessük, e Szív bizalmas közelségébe eljuthassunk, hogy általa feltalálhassuk — ne Jézus torz- vagy árnyképét, de Őt magát, az igazi Jézust, szépségének teljességében, „szeretetének magasztosságában”. Mélyebben kell behatolnunk ebbe a Szívbe, mint amilyen mélyre Longinus dárdája behatolt, hogy megtapasztaljuk azokat a kincseket, amelyeket Ő apostolai és bizalmasai számára tartogat.

Servire Deo regnare est — Istennek szolgálni uralkodás.

Tovább megyek: Istent szolgálni nemcsak uralkodást,

de hódítást is jelent. Meghódítását egy egész világnak, hogy az, eredeti szépségét visszanyerve, gyermeki hódolattal boruljon le újra a Szeretet Királyának lába elé. Jézus Szíve számára, az Ő nevében hódítani pedig nagyobb dicsőség, mint uralkodni. És ez a dicsőség lesz az önk ösztályrésze, kedves apostolok és pedig olyan mértékben, amint a hit szellemében megerősödnek, amint Isten után — és egyedül csak Őtána — vágyódnak. Akit ez a szellem hat át, annak semmi egyébre nincs szüksége; annak a szemében minden egyéb: szenvedés és áldozat, üldözés és csalódás másodrendű részletkérdéssé törpül, vagy méginkább: felmérhetetlen értékű gazdagsággá magasztosul.

De hogyan tanít meg bennünket Jézus az Isten ismeretére? — A vele egyesült imaélet útján. Innét van, hogy a világ szemében tudatlanok gyakran többet megértenek ezekből a dolgokból, mint a tudósok. Az ártatlan gyermek, a tanulatlan pásztoember — hacsak jól tud imádkozni — jobban ismeri, tisztábban látja Istent, mint akár a tudományos élet kiválóságai.

Eszembe jut erről egy öreg parasztember, akivel Lourdesban ismerkedtem össze. Megszólt:

— Ugye, atyám, ön prédikált az imént?

— Igen, én. De miért kérdi?

— Nagyon szép dolgokról beszélt: Jézusról, a szeretet, az irgalmasság Királyáról. Igen, az Ő.

Immár húsz esztendeje mindennap áldozom, minden esütörtökön megtartom a Szentórát és mindjobban tapasztalom, hogy Jézus csakugyan az, akinek ön mondja: a szeretet és irgalmasság Királya. Húsz éve kérem tőle: engedje, hogy megismerje a világ azokat az igazságokat, amelyekről ön ma prédikált.

Értik: húsz éve imádkozik azért, hogy hirdettessék Jézus Szívének uralma! Ki tudja: Isten előtt nem ennek az alázatos léleknek az imája volt-e akciónk elindítója?

Meghívtam magamhoz a szállóba, hogy behatóbban beszélgethessek vele. Két óra hosszat beszélt Jézus Szívének csodáiról, kimeríthetetlen jóságáról és én mély meg-

illetődéssel hallgattam, mert olyan finom árnyalati meglátásokat tárt fel előttem, amelyek előtt szinte megszeppenülve álltam. Mikor búcsúztunk, mindkét kezemet nyújtottam feléje:

— De ugye, nem búcsúzunk végleg? Elfogadja-e, ha kérem, jó barátok legyünk továbbra is? És ugye, levelezni is fogunk? Nem azt mondom, hogoy kimondottan leveleket írjon, de fektessen fel egy ív papírt és esténkint, mielőtt nyugovóra tér, írja fel rá, csak úgy írónnal, amit napközben Jézus Szent Szívéről gondolt. Hagyok itt papírt is, megcímezett borítékokat is és mondjuk: kététenkint elküldi majd a címemre, amit írt. Jó lesz így?

Az én jó emberem egy darabig kissé csodálkozva nézett rám, azután elmosolyodott:

— Csakhogy egy kis baj van ám, tisztelendő atyám. Ugyanis sem írni, sem olvasni nem tudok . . .

Először azt hittem, csak meg akar tréfálni új barátom s mosolyogva kérdeztem:

— Ha nem tudna olvasni, ugyan honnan venné mindazt, amiről most nekem beszélt? Honnan?

A tisztos öreg arc elkomolyodott és tekintetét rám emelve, beszélni kezdett:

— Atyám, ön mindennap bemutatja a szentmisét; tehát mindkettőnknek ugyanaz a tanítómesterünk. Már most, ha van valami, amit én tudok, ön pedig nem tud, az nem a Mester hibája, de az öné, atyám.

A meglepetéstől szólanul álltam előtte, amit ő a maga egyszerűségében nyilván úgy magyarázott, hogy nem értettem meg, amit mondott. Magyarázni kezdett tehát, ünnepeles hangon:

— Tegyük fel, atyám, hogy ez az asztal az oltár. Ön ott áll az egyik oldalon és a szent Ostyát tartja a kezében, én meg a másikon. Már most: ha én látom a Napot, — a szent Ostyában lakó Jézust — ön pedig nem látja, az csak az ön szemének a hibája lehet, s nem a Napé.

Mikor elmondtam ezt az esetet Sévin kardinálisnak, ez csodálkozva nézett rám és ezt mondta:

— Irja fel, atyám, ezt a történetet arany betűkkel;

mondja el a teológusoknak és a szeminaristáknak, mert a felsőbb hittudománynak csodálatos lapja ez!

Ki ismeri tehát a Mestert? A tudós? a filozófus? az egyetemi katedra büszkesége? — Nem mindig. — De hát ki akkor? Az, aki — akár tudós, akár tudatlan — legjobban megközelíti ezt a Napot — Jézust s a vele való bizalmas érintkezésben olyan titkoknak jön nyomára, amelyeket semmiféle könyvből meg nem ismerhet; aki a tabernakulum előtt, a Mester lábainál bensőséges imába mélyedve, meghallja Isten szavának rezgését: az, és csak az hatolhat be Isten dolgainak megismerésébe, még ha egyébként csak egyszerű utcaseprő volna is!

Kérdezik: de hát hogyan imádkozunk, hogy imánk elég hatalmas legyen rá, hogy széttépje a bennünket körülvevő ködfátyolt és világosságot bocsásson a lelkünkbe?

Habozás nélkül felelek erre a kérdésre:

„Aki hogyan szeret, úgy imádkozik”.

Hogyan beszél a gyermek az édesanyjával? Talán bizony ünnepélyes szónoklatot tart neki, vagy tudományos fejtegetésekbe bocsátkozik? Ugye, hogy nem? Egyszerűen azt mondja neki, amit a szíve diktál. Egy szó, sőt ennél kevesebb: egy tekintet is elegendő, ha szeretet beszél a szeretethez, ha egyik szív kopogtat a másiknak az ajtaján. És Jézus nem akarja, hogy őt távolabb állónak, nehezebben hozzáférhetőnek tekintsék, mint egy édesanyát. Ő teremtette az anyákat olyannak, amilyenek és az összes édesanyák szeretete, jósága együttvéve sem közelíti meg az Ő Szívének hozzánk lehajló részvétét, mindent megértő, mindent megbocsátó szeretetét. Vessék tehát mélyen szívükbe a válaszat — egyszerű az, de valóság az alapja: ki hogyan szeret, úgy imádkozik.

Ne felejtsék el, kedves apostolok, hogy az önöket eltöltő imádságos szellem az egyetlen kulcsa annak a ter-

mészetfölötti megvilágosításnak, amely elkerülhetetlen kelléke az önök hivatásának; s hogy ez a természetfölötti világosság csupán az önök isteni Jóbarátjuknak a Szívéből forraszik. Imádságunk azonban — a mienk és mindenkié — egyszerű, mesterkéletlenül közvetlen legyen; ez kötelező kelléke minden imának: a gyermekének és földművesének csakúgy, mint a hittudósének.

Arra sincs semmi szükség, hogy különleges imamódokat válasszunk és hogy a katakombákéhoz hasonló tekervényes úton igyekezzünk Isten közelébe jutni. Maradjunk meg ebben is az egyenes, napsütéses úton, induljunk a lélek természetes lendülete után, amely örök forrásainál fog rátalálni az Igazságra, a Szeretetre. Igen: az imádság mindenfokú szellemi képesség számára hozzáférhető, éppúgy, mint a szeretet is, amely pedig valásunk alapfeltétele. Igazam van tehát, mikor újra meg újra ezt ismételem: Aki mint szeret, úgy imádkozik. Amint imádkozol, úgy szereted Istent.

A szeretettől áthatott imából másfajta világosság is sarjad: önmagunk megismerése. Ki az, aki igazán ismeri önmagát? Talán az, aki kétszer, háromszor megvizsgálja a lelkiismeretét naponta? — Nem mindig: az azonban, aki hitből él, aki a Jézus lényéből kiáradó világosság fényénél vizsgálja magát, az okvetlenül bele fog látni lelkiismeretének rejtett mélységeibe; meg fogja látni hibáit és nyomorúságait, hiányait és pozitív értékeit is, mert Isten előtt áll. Mert elvitathatatlan, hogy hibái és nyomorúságai mellett értékei is vannak lelkünknek. Hálátlanok volnánk, ha ezt le akarnánk tagadni. Hiszen ezeket is Istentől kaptuk ajándékba. Törékeny agyagedények vagyunk, az igaz. De Isten, végtelen bőkezűségében nagy értékeket is rejtett belénk. Hogy miért? Mert szeret bennünket és elképzeltetlenül irgalmas hozzánk.

Emberi világosságnál élesebb világításra van tehát szükségünk, hogy megismerhessük magunkat — kevélység és csüggedés nélkül. A hitből kiáradó fényesség, Jézus világossága megmutatja lelkünk fogyatékosait,

nyavalyáit, de kezünkbe adja egyúttal azok gyógyszereit is.

E világhosszág fényénél fogjuk felismerni Isten ajándékainak értékét és ez tanít meg bennünket azok helyes használatára is.

Szükségünk van továbbá a hit fényére, hogy igazi apostolok lehessünk, hogy felismerhessük Jézus uralkodói jogait a lelkek felett. Hogyan töltenénk be hivatásunkat, ha a hit nem jönne segítségünkre?

Soha ne mondjuk: „ha gazdag volnék, egészséges volnék, ha időm, tehetségem volna, sokat tennék Isten dicsőségéért, a lelkek üdvéért, de szegény vagyok és beteges, a dolgom is sok .

Jaj, de szegényes kis hitre, gyarló világhosszagra következtethetünk ezekből a kifogásokból!

Mikor Jézus Krisztus világot meghódító munkáját megkezdte, vajjon kiket választott segítőtársakul? Talán gazdag, előkelő, tudós férfiakat? Ugye, hogy nem? De választott szegény, ismeretlen, tudatlan, egyszerű embereket. Ilyen elemekkel dolgozik most is; ilyenekben dicsőíti meg önmagát. Amint Szent Pál is mondja: „Azokat választotta ki Isten, amik semmik, hogy azokat, amik valamik, megsemmisítse.”

Az ilyen eszközök dicsőítik Őt meg, mert mindenki látja, hogy nem ők cselekszenek, hanem Isten.

Vajjon a lelkek megtérése az emberek műve-e? Tele van a világ könyvtárakkal, ezek nagyszerű könyvekkel, amelyek azonban nem térítenek meg senkit.

A lelkek megtérése Istennek, az Ő kegyelmének műve.

Nagy tudatlanságunkban mi is a látható eszköznek: a szónoknak tulajdonítjuk az eredményeket. Igen: a szónoknak. Pedig tudják-e, kik Isten kegyelmének eszközei? Azok az ismeretlen, elrejtve élő, talán tudatlan kis lelkek, akik imádkoznak, szenvednek, akik a hitet sugározzák maguk körül . Ezek Isten eszközei.

A világot megtéveszti néhány feltűnő megtérés és nagy a hajlamosság rá, hogy valamely logikusan gon-

dolkozó fő érdemének tudják be az egészet. Pedig nem így áll a dolog.

Magam is tanúja voltam egy megtérésnek, amelyet soha sem fogok elfelejteni.

Egy szerencsétlen családapa, aki nagyon messziről tért vissza Istenhez, halálos ágyán feküdt. Itt végezte első áldozását és vele áldoztak — ugyancsak először — felesége és három gyermeke. A szoba egyik sarkában térdelt, csendesen zokogva egy egyszerű asszony, a család szakácsnője. Majd felkelt s könnyeit letörölve, odalépett a haldokló mellé:

— Nagyságos úr, engedje meg, kérem, hogy az öreg szakácsnéja megölelje önt ebben az ünnepélyes órában. Húsz éve már, hogy az önök szolgálatában állok és azóta mindig az volt a vágyam, hogy ne csak cselédje, de apostola is legyek a háznak. Húsz éve minden szent-áldozásomat, minden fáradságomat és szenvedésemet azért ajánlottam fel, hogy Jézus Szíve magához vonzza az önök szívét. Boldog hálával köszönöm neki, hogy meghallgatta kérésem. Most már boldogan halok meg.

Jézus Szívének nagy kegyelme volt ez, közvetítője azonban egy egyszerű, hűséges lélek, aki sziklaszilárdan hitt ennek a Szívnek az irgalmas szeretetében s aki nem fáradt bele az imádságba, az áldozathozásba!

Mit szólnak, kedves apostolok, ennek a szegény asszonynak a Nunc dimittis-éhez?

Apostoli utainkon gyakran fogják elháríthatatlannak látszó akadályok az utunkat állni. Hegyek, amelyeket sem megkerülni, sem rajtuk áthatolni nem tud emberi erő. Vajjon ki fogja őket az utunkból elhárítani?

A hit.

Higgyünk Abban, aki azt mondta: „Én meggyőztem a világot.”

Legyen megrendíthetetlen hitünk, és pedig nem csak a diadal napjain, de akkor is, mikor látszólag romba dőlt körülöttünk minden. De csak látszólag, mert Isten hadviselésében nincsenek igazán elvesztett ütközetek.

Biztos itt a győzelem: Jézus Szívének, szeretetének nagy győzelme!

Aki igazán hisz, az sem nem csalódhatik, sem vesztes fél nem lehet.

Önöknek — akár csak Szent Pálnak — még hályog van a szemükön. Reméljük azonban, hogy a lelkigyakorlat folyamán sikerül majd azt onnan eltávolítani, hogy ezek a napok az élő hit diadalünnepévé legyenek mindnyájunk lelkében. De ugyan kiben is kételkednének? Saját magukban? — Jézusban? — Nézzenek rá, azután induljanak előre! Az Ő végleges uralma elé!

Az élő hit szelleme

„Uram, add, hogy lássak!”

„Ha tudnád az Isten ajándékát és hogy ki az, aki neked mondja: adj innom, te kérnéd, hogy élő vizet adjon neked.”

Ha tudnád

Világosság szellemére van szükségünk, hogy a szeretet szelleme lakozhassék bennünk. A világossággal egyidejűleg meleg is hatol az életünkbe.

Mi az élet? — Változó, ezernyi hullámvásznak alávetett folyamat. Adjunk neki megingathatatlan alapot, hogy nyugalom, béke költözzék belé; központot, amely felé minden megmozdulása irányuljon.

Ez a központ, ez az alapzat csak a tökéletesen megismert Jézus Krisztus lehet.

Az egyetlen igazi boldogság, mint az egyetlen igazi bölcsesség is abban áll, hogy Őt megismerjük és egyedül csak Őt ismerjük.

Hogy Isten örök tervei bennünk és rajtunk megvalósuljanak, annak elkerülhetetlen feltétele, hogy az élő hit szelleme töltsön el bennünket.

— Hiszed-e? — ezt kérdi Jézus irgalmasságának minden egyes cselekedete előtt.

— Hiszed-e, hogy meg tudlak gyógyítani? — kérdi a két vaktól.

— Igen, uram, hisszük. — És a csoda megtörtént.

És apostolaitól:

— Kinek tartanak az emberek? És ti kinek tartotok engem?

— Krisztus vagy te, az élő Isten Fia.

És valahányszor irgalmának, hatalmának valamely cselekedetét kérik tőle, ez az első kérdése:

— Hiszed-e? — És: Minden lehetséges annak, aki hisz.

Ugyanígy beszélt Szent Margit-Máriához is: — Mikor előadtam neki kérésemet, amelyek nehezen teljesíthetőnek látszottak — mondja a szent — úgy tűnt fel mindig, mintha ezeket a szavakat hallanám:

— Hiszed, hogy megtehetem ezt? Ha hiszed, meg fogod látni Szívem hatalmát szeretetem kisugárzásában.

A hit tehát alapja a szentségnek és alapja az apostoli működésnek is.

A szentek nagyrésze külső látszatra éppen olyan közönséges életet élt, mint akármelyikünk, bensejüket azonban királyi Nap világította meg! Jézust élték, az ő világosságát hordozták magukban.

Innét van az, hogy bár az ő életük is alá volt vetve a törvényszerű hullámvásznak, szívük nyugalma, békéje megingathatatlan maradt. Hogyan lehetséges, hogy az ő életük bárkája olyan nyugodtan siklott tova az élet hullámozó tengerén? Honnét merítették csodálatos biztonság-érzésüket?

A világ különckek, dőrének mondta őket. Igen: csak hogy az isteni bölcsesség különcsége volt az övék, azé a világosságé, amelyet magukban hordoztak. A szentek a hit eszelősei, a világosság fanatikussai. A világ pedig sötétségből él.

És ezért nem hisz a világ Jézus szeretetében. Miért? Mert ő „esztelenül” szeretett minket; „*stultitia*”, mondja Szent Pál.

Ezt a nagy misztériumot pedig satnya hittel felfogni nem lehet.

Ó, ha a keresztények, ha a papok hinnének ebben a szeretetben, fel kellene fordítaniok a világot!

„Add meg nekünk, Uram, a szentek hitének mindenhatóságát, akik hittek a szeretettedben!”

Ó, kérjétek *erőszakosan* a szentek hitét!

Hogy van hitetek, elhiszem. De olyan eleven, olyan erőteljes-e ez a hit, hogy áldozatos, apostoli cselekedetekben is meg tudjon nyilvánulni?

Mert én nem olyan hitre gondolok, amely ködös általánosságban elfogadja egy távoli, elmosódott istenfogalomnak a létezését, de olyanra, amely a *valóságban* éli Jézust, amely előtt Jézus: eleven Valóság, Emmanuel: a „Velünk az Isten.”

Amely nem éri be azzal, hogy néhány évre földre szállt Isten Fia, de amely köztünk tudja őt ma is.

Mert Jézus nem volt. Jézus *VAN!*

Hitből él, aki testvéri közösségben él Jézussal.

Az önök hivatása, hogy világosságot gyűjtsanak a sötétségben. Keressék ezt a világosságot Annál, aki maga a világ Világossága. Ő legyen az önök életútjának nagy világossága is.

Korrigáljuk az evangélium koldusának kérését:

Uram, add, hogy lássak!

Mondjuk mi inkább így:

— Uram, add, hogy *téged* lássalak. Nem akarom látni sem a napot, sem a teremtményeket. Csak téged lássalak, téged, ha mással mindennél szemben vak maradok is mindhalálig!

A mennyország előcsarnoka volna az ilyen élet!

Mert miben áll a mennyország boldogsága? Isten látásában.

Ez volt Názáret boldogsága is.

A világ szemében Jézus csak a kis názáreti volt. Mária és József azonban hitük világosságánál felismerték benne a szeretet misztériumának felmérhetetlen mély-

ségeit. A mennyország boldogságának rejtett életét éltek ők hármában a szegény kis mezőváros csendes magányában, távol az emberek tekintetétől. Igen: mennyország volt az életük, ezt a mennyországot azonban nagy hitük adta meg lelküknek.

Ó, bárcsak gyakrabban elmélkednénk a Szent Család életéről és mélyebben hatolnánk bele Názáret misztériumába! Tanulmányozzuk minél behatóbban a hit szellemét, amely ezt a hajlékot betöltötte és amely megbonthatatlan gondolat- és akaratbeli egységbe forrasztotta a názáreti otthon lakóinak szívét. Mária és József módjára tanuljunk meg mi is a Názárettel együtt imádkozni, vele együtt küzdeni, együtt szenvedni. Mert végeredményben a názáreti műhely ma is megvan, itt, köztünk, tabernakulumainkban, ahol meghítt családi életet élhetünk, együtt dolgozhatunk Jézussal, a hit megingathatatlan szellemében.

Igen: a tabernakulum alapján, amelyben valóságban köztünk él a földre szállt Király, könnyű megvalósítani a názáreti együttélést, ha még olyan prózai, hétköznapi életkörülményeknek az osztályosai vagyunk is.

Ha elmélkedve olvassuk Kis Teréz életleírását, könnyen meg fogjuk érteni a hit szellemében folyó élet tanítását, amelyet Názáret tár elénk. Valaki azt írta, hogy Szent Józsefen kívül senki úgy meg nem értette, mint Szent Terézke a szűk keretek közt mozgó, egyszerű názáreti élet misztériumát, amelyet fenségessé magasztosított a hősi fokban átélt hit szelleme. Kérjük ezt a gyermeket, ezt a kis egyháztanítót: vezessen bennünket kézenfogva ezen az úton, a gyermekmódra bízni tudó, megingathatatlan hit útján, amely legbiztosabban elvezet bennünket végső célunkhoz, mindennapi életünk poros, rögös, tekervényes útjain át.

De hogyan kezdjük hozzá, hogy csakugyan Jézust lássuk mindenben? Hogyan jussunk el egészen közel hozzá, hogyan vegyük birtokunkba, hogyan fogjuk mindig a kezét, az isteni megszállottság fanatizmusával? Mert nem elég, ha csak úgy találomra, a felhőkön túlra

küldünk egy-egy fohászt utána: ez még nem az eleven hit szelleme.

Lássuk Jézust mindenben: magunkban és magunk körül: az eseményekben, az örömeinkben és megpróbáltatásokban, amelyet ránk küld; a testi és lelki kegyelmekben, amelyekkel alkalomadtán megajándékoz. Lássuk őt mindezekben és jusson eszünkbe, hogy hálat is adjunk neki értük. A hála a kegyelmek áradata előtt nyit ajtót.

Lássuk őt imáinkban, őt és mindig csak őt, aki azokat sugalmazza és gyümölcsözővé teszi; az ő kezébe tesszük le hódolatunkat, imádásunkat, alázatos kéréseinket.

Lássuk őt munkáinkban, mert ott áll mellettünk, hogy segítségünkre legyen egy másik nagy munkában is: lelkünk megszentelésében. Dolgozzunk a hit szellemében, mint az a szent szabólegény, aki minden öltését egy-egy lélek megmentésére ajánlotta fel.

Lássuk őt asztalunknál, étkezésünk alkalmával amint köztünk ül, mint családunk tagja, mint jóbarát.

Lássuk őt a pihenés, az üdülés órájában is. Hajtsuk fejünket Szívére s pihenjünk meg rajta Szent János módjára. Ha igazán akarjuk: szívünknek minden dobbanása a szeretetnek egy-egy vallomása lesz.

De lássuk őt áldozatainkban is. Legyen ő a keresztfeszített példaképünk, hogy egykor majd dicsőségünk, jutalmunk is lehessen. És hogy áldozataink értékesekké legyenek, egyesítsük azokat Jézus sebeivel, harmatoztassuk rájuk az ő végtelen értékű szent vérére.

Tartsuk őt szemünk előtt a lelki gyötrelem óráiban, amelyekről senki sem tud, amelyekről nem akarunk beszélni senkinek... a Getszemáni óráiban. Nehogy más Cyreneust keressünk ilyenkor, mint csak őt, aki egyetlen szavával el tudja oszlatni minden gondunkat, minden bajunkat. Ne keressünk tehát rajta kívül más támaszt!

Amikor csalódtunk a teremtményekben — talán a legjobbakban is — és azok sebeztek meg szívünket, kik

annak legdrágábbak — forduljunk akkor is az Ő Szívéhez, nyújtsuk oda neki szívünk vérét, amelyet a fájdalom sajtolt ki belőle. Majd ő elmondja, hogy szükségünk van a csalódásokra, nehogy mélyen belegyökereszzünk a földbe; meg azért is, hogy megtudjuk, saját tapasztalásunkból tudjuk meg, hogy csak Ő, egyedül csak Ő igazán jó és hogy az Ő Szíve kárpótól bennünket minden hidegségért, minden szeretetlenségért, amely a világ, a mieink részéről, mint jég-harmat a szívünkre hull.

Lássuk még Őt, a Láthatatlant, a levertség, a fáradtság óráiban, amikor földre hengerel bennünket gyengeségünk, nyomorúságunk ólomsúlya. Mondjuk neki ilyenkor hősies erővel kieroszakolt bizalommal: „Uram, én azért mégis hiszek a szeretetedben.

A nagy lelki harcok, a kísértések óráján, amikor küzdenünk, harcolnunk kell, lássuk meg Jézust a vihar tombolásában. Kuporodjunk melléje lelkünk bárkájában és ha úgy látjuk is, hogy alszik, ne féljünk, ne rettegjünk: virraszt Ő lezárt pillákkal is és ha eljön az órája: lecsillapítja a vihart. Egészen bizonyos, hogy nem fogunk hajótörést szenvedni, amíg Ő velünk van.

S ha elestünk, akkor is csak Őt keresse a tekintetünk. Hiszen Ő maga is elesett — háromszor esett el — a fájdalmak útján . . . hogy megtaníthasson bennünket talpra állni, még akkor is, ha ezer sebből vérzik a lelkünk és kereszt súlya nehezedik a vállunkra.

Megérti Ő a gyengeségünket, bukásainkat. Hiszen azért Isten, azért Jézus Ő! Még ha angyal volna, előbb félhetnénk, de így! . . . A szeretet, az irgalom, az isteni könyörület Ő, utánunk jön és nem enged elvesznünk a bűn szakadékaiban. Nem hagyja Ő el azt a lelket, amely elfogadta tőle Szívének ajándékát. S még ha netalán egy gyenge percben el is fordulna tőle, Jézus utána megy. Nem engedheti meg, hogy elveszzen egy lélek, amelyért életét, vérét adta váltságdíjúl.

Igen: a bukásban — s itt még inkább, mint másutt — lássuk Jézusban a szeretet szamaritánusát, aki fel-

szedi az út porából azt, akit a gyengeség, vagy pillanatnyi szédülés oda leterített.

Lehajol Ő mihozzánk is, hogy magához emeljen, szívére szorítson bennünket. Magához ölel még akkor is, ha csúnyán beszennyeződött, ha leprás a lelkünk; magára veszi Ő annak fekélyeit s kegyelmeinek hófehér köntösét húzza rá.

Az Ő tekintete szegeződik ránk *lelkifurdalásainkban*, ugyanaz a tekintet, amelynek hatása alatt bánatkönyvekben olvadt fel Péter szörnyű bűne. Jóságos Szívének visszfénye ez a tekintet: szánalom, megbocsátó irgalom néz ránk belőle.

A modern élet nyugtalan hajszájából az Ő szava csendül felénk: „Miért nyugtalankodol, gyermekek? Béke legyen veled! Nem vagyunk-e mindketten elegendek egymásnak? Ott állok én közted és a világ közt. Közted és köztem pedig ne álljon semmi.

Lássuk meg Őt a sötétségben is, amikor áthatolhatatlan feketeség vesz bennünket körül, amikor egyedülállónak, elhagyottnak érezzük magunkat, amikor a halál zsibbadtsága üli meg lelkünket. „Legyen világosság.” Éjszaka van, de én azért mégis látlak téged, Uram! Jobban hiszek szeretetedben, mint bármikor, mert közel tudom Szívedet magamhoz.

És ne tévesszük Őt szemünk elől akkor sem, amikor ezernyi akadály tornyosul apostoli munkáink elé.

Repülni szeretnénk és megnyirbálják szárnyainkat s azok zárják el néha előttünk a sikerre vezető utat, akiknek feladata volna, hogy támogassanak bennünket. . . De csak látszólagos vereségek ezek: valójában az átfogó győzelmet készítik elő. Ami azonban nem változtat azon, hogy a jobboldalról jövő arcucsapások mindig a legfájdalmasabbak.

Isten megengedi ezeket csakúgy, mint az üldözéseket, a rágalmakat. Gondoljunk csak Liguori Szent Alfonzra, a rendalapítóra, egyháztanítóra: mennyi üldözésben, rágalomban volt része! Amint egyébként Kalazanti Szent

Józsefnek, Don Boscónak, Szent Teréziának, és a többi szenteknek is!

Jézus mindig ugyanazon az úton vezeti azokat, akiket szeret . . . Valljuk meg tehát e misztikus utakkal szemben is Jézus Szívének hatalmába, irgalmasságába, bölcs előrelátásába vetett sziklaszilárd hitünket.

Lelkünk tekintetének szüntelen Jézus-keresése hovatovább csendes megszállottsággá állandósul. De legyen is azzá! Kell, hogy azzá legyen!

Igen: legyünk Jézus Szívének megszállottjai, amint Őt is az irántunk való szeretet tartja megszállva! Szüntelenül minket néz, ránk gondol. Nem is szólva a já-szról, az Eucharisztjáról, a keresztről, nem az-e minden gondja, hogy az élet minden kisebb és nagyobb bajából, szenvedéséből és erkölcsi botlásából, kísértéséből és megpróbáltatásából a mi örök érdekeink munkálásának az eszközét formálja?

Egy alkalommal arról volt szó a Gyermekek Jézusról nevezett Szent Terézke jelenlétében, hogy egyes embereknek különleges képességük van arra, hogy mintegy delejes erővel leigázzák és hatalmukba kerítsék mások akaratát és szellemi képességeit.

— Ó, bárcsak engem is teljesen hatalmába kerítene az Úr Jézus! — kiáltott fel a kis szent. — Milyen készséggel adtam át neki az akaratomat!

Megkapó kijelentés, amelyből megértjük: mennyire áthatotta a valóban átélt hit ezt a gyönyörű, alázatos kis lelket! És hogy a szerető önátadásnak milyen mélyégeit nyitotta meg benne!

És ha nehezen tudjuk megérteni, hogy Jézusnak, a Nagy Valóságnak valóban joga van hozzá, hogy ekkora helyet foglaljon el az életünkben, gondoljuk meg, mennyire a megszállottság fanatizmusával tudják lenyűgözve tartani egyes teremtett dolgok is az ember lelkét. Hány, de hány a megszállottja a földi, a teremtett szép-

ségnek és milyen, de milyen kevesen vannak azok a másik „eszélősök,” akiket a mennyei szépség varázsa tart megszállva!

A vőlegény, esküvője előtt egyébre sem gondol, mint jegyesére és nem tudja kivonni magát a gondolat varázsa alól.

A tudós tanulmányai, kutatásai, felfedezései mellett még az élet legelemibb követelményeiről is megfeledeznek. Egészségét is odaáldozza, annyira csak a tudománynak, kutatásainak él.

A művész a művészetnek a szerelmese. Elveszti érzékét a hasznos, sőt szükséges dolgok iránt is, eljátssza boldogságát, csak azért, hogy művészetét szolgálhassa.

Csak éppen a Dicsőség Királya, a szépség, a tudomány, a művészet Ura és Megteremtője volna kevés ahhoz, hogy egész életünket kitöltse?

Engedd, édes Jézusom, hogy életem végéig megszállottad legyek, hogy ne tudjak soha többé tenélküled élni!

III. fejezet

A szeretet élete

Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket

Szerettelek benneteket, egészen a jászolig, a keresztig, az Eucharisziáig.

Szerettelek, anélkül, hogy erre érdemet szerettetek volna; szerettelek érdemtelenségtek, nyomorúságaitok ellenére, sőt éppen azért, mert szegények, nyomorultak vagytok.

Nagyon szerettelek benneteket s elhagytam Atyámat, a mennyországot, angyalaim társaságát, csak azért, hogy veletek lehessenek.

A föld kincseiből sem vettem ki a részem az istálló szélsőséges szegénységében jöttem a világra.

Jobban szerettelek benneteket, mint az életemet, mert azt is odaadtam értetek. Pedig mindent odaad az, aki az életét odaadja. Atyám megsértett igazságossága elégtételt követelt; én odaadtam magam engesztelő áldozatul; közéték és az ő méltó haragja közé vettem magamat.

Jobban szerettelek benneteket, mint isteni fenségemet: lássátok, milyen bántalmaknak tettem ki magam értetek: elfogadtam arculverést, töviseket, gúnyöltözetet, köpéseket, ostorcsapásokat, keresztfát. Kerestem a gyálatot, hogy egykor a dicsőség koronáját nyújthassam nektek. Én, az Isten.

Jobban szerettelek benneteket dicsőségemnél, mert ezt a dicsőséget elrejtettem a Kálvárián a halotti lepel, az oltáron szeretetem szentségének sápadt külső színei alá.

S hogy ebben mennyi megvettetésnek, mellőzésnek tettem ki magam?

Szerettelek, szeretlek benneteket most is. És ti? Szerettek-e ti is engem?

Ha szerettek, akkor is megelőztelek benneteket
Örök szeretettel szerettelek titeket.

És ti milyennel szerettek engem? Jobban szerettek-e, mint javaitokat, kényelmeteket, kedvteléseiteket, terveiteket, barátaitokat, saját magatokat?

Sajnos: milyen gyakran kopogtat Jézus az ajtónkon s hall ilyenféle válaszokat:

— Igen, igen, Uram. Csak egy percet várj. szörnyű sok dolgom van a jövőm, a szerencsém, a vagyonom forog kockán várj, csak egy kicsit várj még.

És Jézus vár.

A szerencse, a boldogság azóta megjött vagy nem jött meg. Az ajtón újra felhangzik a kopogtatás:

— Engedj be; a békémet hozom neked. Nyiss ajtót.

— Csak még egy kissé várj; újabb gondok szakadtak rám, az egészségem sem jó, kíméletre van szükségem. Meg azután látod: a társadalmi pozícióm

Jézus pedig vár az ajtó előtt, mint koldus, mint a didergő szegény. A szeretet isteni Koldusa Ő. Felénk nyújtja kezét, ezt az isteni, áldott kezét, amelyet szögek lyuggattak át.

Utóbb is kénytelen visszahúzni őket és vár, áll tovább az ajtó előtt.

Bent azóta megszűntek a gondok, s újak jöttek a helyükbe. Virágok hulltak le s tövisek maradtak a helyükön. Talán most már kinyílik az ajtó?

— Akarod-e, hogy bemenjek hozzád? A vigasztaló vagyok, a nehéz napokban is hűséges jóbarát.

Kinyitod-e az ajtót?

— Hogyan mondtad? Ma? Éppen ma, amikor pihenni szeretnék egy kissé. Jőjj talán inkább holnap, Uram.

Ő pedig vár, Ő, az Isten, akinek nincs semmire szüksége; várja, hogy teremtménye, akit jótéteményeivel halmozott el, aki Önélküle még csak megmozdulni sem

tud, kinyissa előtte az ajtót, barátjának fogadja egyetlen jötevőjét. A jóságos, a hatalmas, a dúsgazdag Királyt.

Általában mindenre, mindenki számára van időnk, csak arra nincs, hogy a királyok Királyának szolgáljunk. A családi otthonokat az örömöknek és könnyeknek, a munkának és élvezeteknek száguldó áradata lepte el. Jézus pedig áll kint az ajtó előtt, egyedül; tagjait megdermeszti az éjszaka, a szívek hidege. Végre megnyílik az ajtó, de most sem őelőtte tárul fel: a halál lép be rajta. A nyitva maradt ajtón beléphet most már Ő is. De ekkor már kihült holttetem előtt áll a Dicsőség Királya.

Ime: ezer meg ezer lélek, ezer meg ezer család tragédiája. A végtelen szeretet és a végtelen hálátlanság összjátékának szomorú végső jelenete.

A Király uralkodói jogánál fogva erőszakkal is ki nyithatta volna az ajtót; hiszen korlátlan Úr ő. De neki nem kell a kierőszakolt hódolat: a szívek önkéntes hozzárepülését kívánja Ő; szeretet az, amire vágyik.

Szomorú gondolat: a Szeretet Királya hiába koldul szeretetért; nem kap szeretetet az, aki két kézzel szórja Szívének szeretetkincseit.

Nem szeretik Jézust; nem szeretik. Még azok sem mindig, akik pedig barátainak mondják magukat. Pedig tehetett volna-e többet, hogy a szívünket meghódítsa?

Vajjon azért lett-e emberré, azért halt-e meg a keresztfán, azért rejtőzött-e az Eucharisztia színei alá, hogy szent félelmet gerjessen teremtményei, az emberek szívében? Ezt, amennyiben ez lett volna a célja, elérhette volna egyszerűbb eszközökkel: pusztán mindenhatósága és igazságossága útján is.

De hát nem volna az emberi szívnek más válasza az isteni Szív túlaradó szeretetére, mint a félelem? Megvásárolható rabszolga-e az ember, vagy Isten gyerme-

ke? S ha Isten gyermeke, hol marad szívéből a szeretet, a gyermeki szeretet?

Hallom az ellenvetést: A Szentlélek arra tanít bennünket, hogy „Isten félelme a bölcsesség kezdete.” — Kezdete, igen; de nem a kiteljesülése. Helyes: lelki életünk alapépítményéhez kitűnő kötőanyag lesz a félelem. Betetőzését azonban a szeretet végezze. Szeretet: az élet-szentség egyetlen elmaradhatatlan alkotó eleme.

És ugyan ki érhetne fel a tökéletesség e csúcspontjára, ha nem önök, Jézus Szívének barátai és apostolai?

*

„Add nekem, Isten, szívedet!”

Szeretet: a törvény teljessége; az evangélium, a törvény kiteljesülése. Maga Jézus Krisztus: édesanyja karjában, a kereszttel két karjára kifeszítve.

Mi egyéb az imádság, mint a léleknek a szeretet útján Istennel való összeolvadása?

És Jézus remekműve: az Egyház, nem a szeretet műve-e?

A papi hivatás, ez a nagy csoda, nem abban áll-e, hogy Jézus szívének végtelen szeretetét az emberekkel megértesse? A pap nem Jézus Szíve szeretetének a kincstárosa-e? Hiszen mindenekelőtt és mindenekfölött az a hivatása, hogy Isten irgalmát és kegyelmeit a szentségek útján közvetítse és tanításaiban annak a hangnak a visszhangja legyen, amely ezt kiáltotta világgá: „Jőjjetek hozzám mindnyájan, akik fáradtak vagytok. ”

És végezetül: az élet minden szenvedése, csalódása végeredményben nem annak a szeretetnek az eszköze-e, amelynek célja, hogy minket a világtól elszakítson és Jézushoz egészen közel, az ő megismerésére, szeretetére vigyen?

Bárhol hangozzék is fel Jézus szava: Szamariában, Galileában, a Tibériás partjain, vagy Paray-le-Monialban: ajkai mindig a szív túláradó szeretetének szöszö-

lói maradnak. Szavainak értelme változatlanul mindig ugyanaz: — Szívem túlrad az emberek iránti szeretettől.

Nem döbbenünk-e meg rajta, hogy az Isten beszél így hozzánk?

Jézus Szívének ez a kifogyhatatlan, túlcseresznyés szere-
tete tehát folyamatos valóság. Igen, mert „Isten a Szeretet” — mondja Szent János.

Ó, az isteni Szív szeretetének kifürkészhetetlen, titokzatos mélysége! Parancsolja, hogy szeressem, mintha csak félne, hogy különben elveszít s mintha elvesztésem úrt hagyna maga után Abban, aki mint Isten az egész világmindenséget birtokolja.

És ez nem feltevés, de valóság; a világ Ura: teremtménye szeretetének koldusa!

Nagyon vigyázzunk, nehogy beleessünk a jobbra-balra tekintető lelkek — jaj, nagyon sok lélek — hibájába: az emberek ítéletétől való félelembe. Mert nagyon ványadt ma a tömegek szíve; nem tud szeretni s lemosolyogja azt, akiben lelkes szeretet él és aki szeretét el nem rejti.

Az édeskés érzélgősségtől való félelmükben még féltelenül jóindulatú lelkek is egyedül az ész és akarat uralmának jogosultságát ismerik el és nem szeretik, ha egy lélekben a szereteté a vezető szólam, vagy ha a szeretetről beszélnek. Mintha bizony lehetne követni valót találni Szent Pál teológiájában s mintha nem maga Isten mondta volna magát a Szeretet Istenének.

Ezek szerint tehát érzélgős, beteg lelkek azok, akik a szeretetet élik, a szeretetet prédikálják! Pedig hát bár csak minél többen volnának körülöttünk abból az iskolából, amely az Assisi, a Szalézi Ferencet, a Nagy és a Kis Teréziát, s végeredményben a többi szenteket is formálta! A Te iskolád ez, Jézus!

Nagyrészen az áldozattól való félelem, — és természetesen egy kis önteltség, kevélység is az, ami ezt a felfogást kitermelte. Félnék teljesen odaadni magukat, a szeretet pedig kifoszt önmagunkból, hogy Istennel

töltsön meg bennünket. Minden más tanítás nem egyéb kiaszott, minden szépségétől megfosztott csontváznál.

Kik az igazi teológusok? — Azok, akiknek a feje — akárcsak Mózesé — világosságban ragyog, akiknek a szíve átizzott a tabernakulum tüzeitől, az isteni Vendéggel átélt bizalmas életközösségtől.

Veszedelmes tévedés a lelki életben a hitre vetni a fősulyt, szeretetről azonban minél kevesebbet beszélni. Általában: két különböző, egymástól teljesen különválasztható dolog hinni és szeretni. Lehet hitem, sőt robusztus, sziklaszilárd hitem, anélkül, hogy csak valamelyest számbajövő szeretetem is volna. Pedig mit is mond Szent Pál? „Legyen bár oly teljes hitem, hogy a hegyeket áthelyezzem, ha szeretetem nincsen, semmi sem vagyok.” Hozzáteszem még, hogy minél elevebb a hitem, annál nagyobb veszélyt jelent a számomra, ha szeretetem nincs. A hálátlanság bűnébe esem ugyanis, ha nem szeretem Azt, akit hitem a legnagyobb mértékben szeretetreméltónak mond.

Igen: nagy baj, hogy lehet hitünk, anélkül, hogy szeretetünk volna. Ezrével vannak a megkeresztelt katolikusok, akik nagyszerűen ismerik a hitüket, ragaszkodnak is hozzá; hisznek Istenben, Jézus Krisztusban, a szentségekben, az Egyházban, elismerik törvényeit, csak éppen nem élik, nem gyakorolják azokat. És pedig nem tudatlanságból, de egyszerűen azért, mert nincs szeretetük . . . És vannak lagymatagok és fásult lelkek, akik praktizálnak ugyan, de csak amúgy, gépiesen; akik szeretnek, de afféle vérszegény szeretettel, amely nem is érdemli meg a szeretet nevet.

Szeretni nem tudunk anélkül, hogy hinnénk, hinni azonban — sajnos — nagyon jól hihetünk anélkül, hogy szeretni tudnánk. Véssük tehát nagyon mélyen a lelkünkbe ezt a tételt: tanuljunk meg nagyon erősen hinni s még erősebben szeretni azt, amit hiszünk. A becsületés, jó lelkek soraiban a hajótöréseknek legnagyobb része éppen a hitnek és szeretetnek e különéléséből származik. Elméletben gyönyörűen megtanultak min-

dent, amit a vallásuk tanít; tudják kívülről a törvényeit. Csak éppen a vérükké nem vált, amit tanultak. Nem élik, nem szeretik, nem tartják saját külön drága kincsüknek azt, amit hitük útján megismertek.

Azok, akik elvetik ezt a felfogást, előítéletükben összetévesztenek két fogalmat: a szeretet és az érzelem fogalmát. Mi ugyanis nem érzelmi, édeskés, holdvilágos szeretetről beszélünk. Isten ments! De beszélünk az akaratban gyökerező mély, férfias, áldozatos, kitartó szeretetről, amely „erős, mint a halál,” sőt annál is erősebb, mert nemcsak meg nem hátrál a halál fenyegető közeledése elől, de kihatásaiban azt messze túl is éli.

Isten bölcsességének módszere, hogy az isteni szeretet, amikor gyökérverése a lélekben megindul, majdnem kivétel nélkül száraz, merev, érzéketlen. És azért mégis szeretet, nagy szeretet, ezerszerte erősebb és értékesebb minden gyengéd, érzékelhető szeretetnél; amelytől egyébként őrizkedjünk, mint a lélek értékeinek egyik aláásójától.

A szentek életében Jézus szeretete legtöbbször kemény küzdelem, véres önfeláldozás, szinte azt mondhatjuk: a haláltusa gyötrelmeinek a képében jelenik meg. Amely fokozaton egyébként már a Szent Hegy magas csúcsait járja a lelkük.

Ismétlem: édes könnyeket hullatni, felemelő áhitatot érezni még nem a nagy szeretet jele. Ezzel ellentétben a lelki szárazság, még az Istennel, az isteni dolgokkal szemben időnkint mutatkozó undorszerű ellenszenv sem ok rá, hogy szeretet hiányára következtessünk belőle. Sőt legtöbbször a komoly, férfias, a gyermekcipőkből kivetkőzött érett szeretet tünete ez.

Vannak jégbehűtött, jéggé dermedt tudósaink, elsőrendű könyvbúváraink, akik magukba szedték Szent Bernát, Szent Tamás minden tudományát, csak éppen a szeretetüket hagyták meg nekik. Ezek a jó könyvmolyok — úgy látszik — nem vesznek tudomást a szeretet teológiájáról.

A mi teológiánk pedig éppen a szeretet. Ezzel minden lehetséges. Enélkül semmi. Már t. i. semmi, aminek örök értéke van.

Nem: az igazi szeretet nem érzelem, nem gyengeség, nem szívdobbanás, de a legnagyobb erő, legtökéletesebb szépség a földön.

Hősies isteni erő.

Jézus ilyen szeretetet vár tőlünk: az értelem, az akarat, nem pedig az érzelmek behódolását. Valóban: vannak emberek, akik jégcsapoknak látszanak s mégis a szeretet tüze izzik lelkükben. Kérjük: hogy szeretni tudjunk. Vágyódjunk utána. Ez a vágy már önmagában is tökéletes szeretet.

És egyéb is: szétrombolója a megszokás taposómalmának, amelyben olyan sok, szépen bontakozó lelkeség virágai fonnyadtak el. Megakadályozója annak, hogy gondolkodás nélkül, gépiesen éljük lelki életünket. Szárnyat ad ez a vágy a léleknek, amelyen ez magasra lendülhessen, az isteni Sas nyomába...

Világos, hogy nem szabad összetévesztenünk ezeket a komoly, nemes vágyakat az aprólékos, szeszélyes nekilendülésekkel, az álmodozó lelkek nyugtalan kapkodásával, amelyek kártyavár sorsára juttatják a lélek életét. Jegyezzük meg tehát jól: komoly, kitartó, mélyreható, átgondolt vágyakról beszélünk s nem az „idegesnek” mondott egyének szélkakasszerű nyugtalanzkodásáról.

Beszélünk: szent célok után való törtetésről, énünk igényeiről való lemondásról, nem pedig hirtelen változó fellobbanásokról, amelyek élettartama addig tart, amíg kereszt, ádozat nem akad utjukba, amíg megaláztatás nem éri őket.

Bizonyos, hogy a komoly, szent nagyravágyás kedves az Úr színe előtt.

Pazzi Szent Magdolna látomásban a mennyországnak nagyon díszes helyén látta Szent Alajost. Csodálkozva kérdezte: hogyan juthatott olyan magasra, aki csak rő-

vid néhány évet élt a földön? — Rögtön hallotta is a választ:

— Az erős vágyódás szárnyain.

Ugyanígy hódította meg az eget — szinte így mondhatnám: — rohammal vette be a mennyországot a csodálatos kis Terézke is. — „Szeretném Jézust szeretni, olyan szeretettel, amilyennel még senki sem szeretete őt.” Azért jutott olyan magasra, mert nagyon szeretett, mert „határtalan, esztelen szeretettel” kívánta szeretni Jézust s olyan szeretetre vágyott, amilyennel őt még senki nem szeretete.

Még egy nagyon komoly, megszívlelendő megjegyzést: az Úr tekintete belehatol a szívekbe. Látja és számon tartja azoknak minden dobbanását. És ő szívüknek minden mozdulásában a szeretet megmozdulásait várja. Igen, a szeretet igazi, eleven megmozdulását, amely csak értékesebb lesz azáltal, hogy rejtve történik, hogy senki sem tud róla. A szeretet ténykedéseire ugyanis nem szükségesek a külső cselekedetek. Ha nem így volna, nagyon sok lélek ki volna zárva az apostolkodás lehetőségéből, mert nem mindenki alkalmas rá, hogy tényleges, fizikai értelmezésben vett közreműködéssel vegyen részt magas ideálok magvalósításában.

Dehát azt jelenti-e ez, hogy nekünk, a fizikai életköriülmények rabjainak, végleg le kell mondanunk a tehetéseinken kívüleső eszmények szolgálatáról? Korántsem! Feszítsük ki vágyódásunk szárnyait és akarjuk, amennyire ez lehetséges és tőlünk függ: véghezvinni mindama hősie cselekedeteket, amelyeket a szentek véghez vittek. Ezt tette kis Terézke is. A Király pedig, aki ismeri szívünk minden rezdülését, örömét fogja találni nagyravágyásunkban és valóságos értéknek veszi akaratunk nekifeszülését.

Nem lehetne-e például azt kívánni, hogy bár a napnak minden órájában szívünkbe fogadhassuk az Eucharisztikus Királyt? Nos, igen: kívánjuk ezt és még sok egyéb szent és nagy dolgot. Mert olyan Isten a mienk, aki elsősorban és mindenekfölött az akaratot, vagyis a szívet

nézi. Ilyenformán egy tüzes vágyódástól áthatott lélek többet adhat Istennek, mint az, aki nagy dolgokat cselekszik, de ezt kevesebb vágyódással, kevesebb szeretettel teszi.

Aki mindent oda akar adni, igaz, szent akarással, az máris mindent odaadott.

Sok dolog van a világon, amit nem tudunk megtenni. Szeretni azonban tudunk és ez elég. De ne csak amúgy félig-meddig szeressünk. Ne a szívünk morzsáit kínáljuk fel Jézusnak.

Szent Péter mindent elhagyott, hogy a Mestert követhesse. Mindent odaadott érte. De vajjon mi az a minden? Egy halászbárka és néhány háló, amelyek talán mindössze sem értek két dinárnál többet. De Péter odaadta saját magát is. Ezért adott sokat.

Ezt: önmagunk tökéletes odaadását, ezt kívánja mi-tőlünk is:

— Nem kívánom, hogy ezt vagy azt add nekem; téged magadat akarlak. Féltekeny Istened vagyok én. Azért teremtettem beléd szívet, hogy engem szeress ve-le. Engem, a Szeretet Isténét.

Magunkat Istennek adni annyit jelent, mint fenntartás nélkül, osztatlanul neki adni mindenünket, amink van, főképp a szívünket, szeretetünket. Neki, egyedül csak neki, alkudozás, méricsgélés nélkül.

Tépjük szét a pókhálókat, szakítsuk el a kötélékeket, amelyek akadályoznak bennünket a repülésben. Félre a kicsinyes béklyókkal. Isten legyen az egyedüli Úr! Nem mehetünk túlzásba, ha Jézus szeretetéről van szó.

Ha Ő maga határokat szabott volna a szeretetének, gondolt volna-e a Keresztre? Az Eucharisziára?

Szeretni nem annyira annyit jelent, mint adni, de *ön-magát odaadni*.

Ime: nézzük Őt a Szentostyában. A szeretet isteni örülete ez! Ha észokokra hallgatott volna, számított, okoskodott volna — vajjon megtehetette volna-e Jézus azt, amit tett?

Amikor végleg odaadta magát nekünk, embereknek

a Szentostyában, tette ezt azért, hogy Szíve szeretetének tüzét ültesse át szíveinkbe. Egyetlen lélek, amely fenntartás nélkül átadja magát neki, bőséges kárpótlást nyújt neki ennyi szeretetért. Bár nekünk is azt mondhatná, amit Szent Gertrudnak mondott:

— Ha szívedbe szállok, te vagy a mennyországom.

Hogy szeretetének bőkezűségét csak némileg is viszo-
nozzuk, szép volna, ha nemes versengéssel igyekeznénk
nagylelkűségét utánozni. Igaz, hogy koldusszegények,
nyomorultak vagyunk, de azért mégis nagylelkűek lehe-
tünk vele szemben és értéket kínálhatunk fel neki, ha
fenntartás nélkül mindenünket nekiadjuk, mint Ő is
fenntartás nélkül adja oda magát nekünk a szent Eu-
charisziában.

Most, a lelkigyakorlat idején, fokozott erővel kopog-
tat a szívünk ajtaján az Úr. Kopogtat és vár.

Talán évekig is várna és ha a tizenegyedik órában
kinyitnánk előtte az ajtót, elfelejtene mindent, örömmel
vonulna be szívéinkbe és egész mennyei udvarát felszó-
lítaná, hogy vele örvendezzen.

Mi azonban nem akarjuk Őt megvárakoztatni. Mi,
akik a szeretet apostolai kívánunk lenni.

— A szentség — mondja Szent Tamás — nem abban
áll, hogy a szent dolgokat tanulmányozzuk, róluk el-
mélkedünk, tudományosan vitatkozunk. A szentség titka
és fokmérője a szeretet.

A szentek a szeretet aranykelyhei.

Ez a tanítás minden kereszténynek, de elsősorban mé-
gis nekünk, apostoloknak szól... Igen, apostolokká kell
lennünk, a szeretet szent tüzével átitatnunk lelkünket,
hogy lángra gyujthassuk vele a hideg szíveket is. Jézus-
sal kell töltekeznünk, hogy szeretetét belesugározhassuk
a világba.

Kevés a világon az apostollélek, kevés a szeretettől
izzó szív. Legyünk mi igazi apostolok, tüzes szekerek,
amelyek a világ végéig vigyék, hirdessék Jézus Szívének
szeretetét!

Formáljunk lánglelkeket, amelyekben Isten szereteté-

nek szenvedélye lobog; formáljunk szíveket, amelyek vulkánjai legyenek a szeretetnek. Csak az ilyen lelkek, az ilyen szívek alkalmasak rá, hogy apostolokká legyenek.

Hiszen munkásokban nincs hiány, akik az Úr szőlőjében dolgoznak — de csak egyszerű munkásokban, gépekben, amelyek kifogástalanul elvégzik azt a munkát, amelyre éppen be vannak állítva; lánglelkű apostoloknak, szerető szíveknek azonban annál inkább híján vagyunk. Az ugyanis, hogy jövünk-megyünk a világban, beszédekert tartunk, dolgozunk, még nem tesz bennünket apostollá. Nem, mintha ez is nem tartoznék hozzá az apostoli küldetéshez — hiszen Xavéri Szent Ferenc és rajta kívül a szenteknek egész hadserege is mennyit járta a világot, prédikált, dolgozott. Apostol-mivoltuknak azonban ez csak külső kerete volt: a lényeg, a tartalmat lánglelkük, izzón szeretni tudó szívük adta meg hozzá.

Ó, bárcsak minél nagyobb adag szeretetet vinne magával útravalóul mindenki, aki Istent szolgáló, lélekkereső útra indul! Ha szeretni is úgy tudnának Isten országának munkásai, mint ahogyan dolgozni tudnak, akkor rövidesen kiforgatnák sarkaiból a világot! Ettől azonban, sajnos, egyelőre még távol a világ, noha elvitathatatlan, hogy a lélekkereső munkálatok hálója egyre szűkebbre húzódik össze. Hogy azután ennek ellenére még mindig a régi vágányokon mozog a világ, annak csak egy oka lehet. Az, hogy a munkások lelki felszereléséből éppen a legfontosabb kellék, a szeretet hajtóereje hiányzik.

Amit pedig most mondtam, az vonatkozik minden apostolra, elsősorban azonban mireánk, a Szeretet Királyának apostolaira.

Kérjük Öt, könyörögjünk hozzá, hogy a szeretetnek e nagyszerű tanítása szentekké tegyen bennünket, annál is inkább, mert a megszentelődésnek ez a legbiztosabb és egyben a legrövidebb útja is. Ne tegyen kislelkűvé ben-

nünket nyomorúságunk tudata; gondoljunk inkább kis Terézke gyönyörű szavaira:

— A szeretet lángjai sokkal, de sokkal tisztábbá, szebbé teszik a lelket, mint a tisztító tűz szenvedése.

A szentek példája szerint arra törekedjünk, hogy lassankint a mi szívünkben is kimélyüljön, hajtóerővé, eleven életté váljon a szeretet. Az majd kiegészíti belőle minden hibánkat, gyengeségünket.

Nagyon kérem önöket: ne akarjanak egyetlen nekilendüléssel szentekké lenni. Az erényélet fokozatos növekedése és a kegyelem, csakúgy, mint a természet, nem ugrásszerűen dolgozik.

Mint dagály idején a tenger vize emelkedik, úgy emelkedjék a befelé-nézés e napjaiban a mi szívünk szeretet-áradata is, hogy azt egészen eláradassa, minden zugát betöltse. Szakadjunk el mindentől, ne gondoljunk semmivel; legyünk Jézus megszállottjai és mondjuk neki: Téged, csak Téged akarlak, Uram, a te Szívedet, a Te dicsőségedet! Adj belém égető szomjúságot a lelkek után, adj szeretetet, add, hogy érted dolgozzam, egyedül csak érted, teérted, Jézusom. Hogy az életem a te életed legyen! Jutalmul is csak egyet kérek tőled: hogy téged szeretni tudjalak és másokkal is megszerettesselek, Uram.

Ezt földi életem idejére kérem.

És halálom órájára? Az ítélet percére?

— Hogy Téged szeresselek és egészen irgalmasságodra bízam magam.

Az örökkévalóság idejére?

— Megint csak a te Szívedet, Jézus; kicsike zugot a Szívedben, hogy Téged odafönn is láthassalak és diadalban gyönyörködhessem.

Jézus Szívének apostolai: szeretet legyen az életek, a szeretet himnuszát énekelve essetek el majdan a szeretet küzdőterén.

Szeretetet szeretetért!

Örületet örületért!

Szívet szívért!

IV. fejezet

A Bízó Szeretet

Én vagyok, ne féljetek!

Csodálatosan szép szó! Talán a legszebb, a legbiztabbabb egyike Jézus összes szavai közt. „Ne féljetek, én vagyok! Én, az atyátok, testvéreitek, az Üdvözítőök; én, a jóbarát! Nolite timere. Ne féljetek.”

— És miért ne féljünk? Elfelejtetted talán, Uram: mennyire nyomorultak vagyunk?

— Quia ego sum: mert én vagyok.

— Ha angyal volnék, próféta, szent: akkor félhetnék. De Jézus vagyok.

Igen, mert ő Jézus, az Üdvözítő Isten, az irgalmasszívű Bíró. Tehát, ha gyengeség halmaza vagyunk is, béke, megnyugvás lakhatik a szívünkben. Nem ő maga mondta-e újra meg újra a magunkfajta nyomorultakhoz intézve szavait:

— Béke veletek!

Majd ismét:

— Békémet hagyom nektek. Békémet adom nektek.

Értik? Az Ő békéjét adja s nem a mienket, amelyet önszeretetünknek minden sérelme romba dönthet; nem a világ százféléképpen meghamisított békéjét! — Igen: az Ő irgalmassága alapján mi, egy hajszolt világ hajszolt gyermekei is mélységes békének az élvezői lehetünk. Nem, mintha saját igaz voltunkra, érdemeinkre támaszkodhatnánk s lelkünk kegyelemállapotát jogos illetményünknek tarthatnánk. Szó sincs róla! És azért mégis béke lakozhatik bennünk, az a béke, amelyet az Üdvözítő kínál fel a gyengéknek, a lábadozóknak, a sebesülteknek, az olyanoknak, amilyenek mi magunk is vagyunk. Béke, amely rendületlen hitünkéből az Ő irgalmasságára való ráhagyatkozásunkból sarjad ki. Vajjon

mit kezdenénk lelki életünkben, a magasságok felé való törtetésünkben, ha ez az erő, a bizalom ereje nem támogatna bennünket?

Bízunk Őbenne! A bízó szeretet legnagyobb erőssége a lélek életének.

Végleg el kellene csüggednünk, ha azt tudnók, hogy szárny nélküli tehetetlenségünkben, saját erőnkől kell a magasba repülnünk. Jézus irgalmas szeretetébe vetett bizalomra, nagy bizalomra van szükségünk, hogy magasra és mindig magasabbra emelkedhessünk. Az Ő szeretetének szárnyán, Szívének irgalmasságára hagyatkozva érünk el olyan csúcsokra, amelyeket saját erőnkől még csak megközelíteni sem tudnánk.

Nehogy azt mondja valaki, hogy ez merész bizakodás! Mert nem az. Magdolnától kezdve mindnyájan, akik csak vagyunk, feljebb juthatunk és kell is, hogy feljebb jussunk. Természetesen nem a saját érdemeink és eredményeink gyenge mankójára, de Jézus irgalmas mindenhatóságára támaszkodva.

Ki iránt lehetnénk bizalommal, ha nem Őiránta, az irgalmasság, a megbocsátó könyörület Istene iránt? Ha Őreá nem hagyatkoznánk bízó szeretettel, aki hozzánk való szeretetből keresztre feszítette magát s akit ma is a szeretet tart fogva tabernakulumainkban: akkor egyáltalán ráhagyatkozhatunk-e valakire?

Földre szállt Ő, hogy elhozza nekünk — ugyan mit? Talán számonkérő igazságosságát? — Nem, nem, nem! — Vagy talán a jogos büntetést? — Nem, ezerszer nem! — De hát mit hozott akkor? — Bocsánatot, üdvösséget, boldogságot.

Ezért — hogy bennünket megnyerjen — ezért művelte csodáit, amelyek tulajdonképpen csak háttérét képezik annak a képnek, amelyből Szívének szeretetét ismerhetjük meg. Olvassák az evangéliumot, lassan, elmélkedve, üssék fel bármelyik lapját és meg fogják érteni, hogy annak minden szaván keresztül, még a méltatlankodás, a rosszalás szavain keresztül is — Jézus Szívének kimondhatatlan szeretete dobog felénk. Ne

igyekezzünk idegen értelmet belemagyarázni az Evangélium szövegébe, amely magának Jézusnak a szava: azért jött Ő, hogy minket megmentsen, az üdvösség útját megmutassa és bocsánatot esdjen ki még azoknak is, akik a bitófát készítik számára: „Atyám bocsáss meg nekik; nem tudják, mit cselekszenek.”

Es ezért „kiüresítette magát, felvette a szolga alakját,” magára vette gyengeségünket, nyomorúságainkat. A Fájdalmak Férfia lett Ő, aki megtudta, mi a szenvedés.

Jóllehet tágabb értelemben és korántsem betű szerint, de azért mégis alkalmazhatjuk rá az Írás szavait: „A mélység a mélységbe kiált.” Nyomorúságunk, romlottságunk mélysége magához vonzotta a szeretet, az irgalom, a jóság mélységét.

Valóban: Betlehem csak költői előképe egy másik, szörnyen szegényes, kemény, hideg jászolnak: a mi szívünknek. S mikor Urunk a szent áldozásban belé száll, vajjon nem szennyesebb istállót talál-e benne, mint amilyen a betlehemi volt?

Pedig mennyire vágyik beleköltözni! Nemcsak kéri, de parancsolja is, hogy szívünkbe fogadjuk.

Tudják-e, miben látom én legszembeszökőbben Jézus nagyságát? — Talán bizony a táborhegyi megdicsőülésben? — Nem, mert ott csak azt mutatta meg emberi szemeknek, ami az övé, amit elhagyott azért, hogy hozzám hasonlónak legyen: mennyei dicsőségét. Jézus megváltói szereplésének három másik állomása az, amely előtt szótlan megdöbbenéssel állok meg: a jászol, ahol nyomorúságom pályáiba takarva látom Üdvözítőmet; Názaret, ahol az utca porában játszik, mint a többi gyermek, ahol veritékezve dolgozik, mint a többi munkás; és végül a Kálvária, ahol az elragadtatástól megittasulva szemlélem vére bíborában, halotti szemfedőjében. Őt, aki az élet Ura! Milyen csodás színváltozás ez a három! Rajta keresztül kicsinynek látom Őt, mint saját magamat, szegénynek, tehetetlennek, mint magamat; sebektől borítottnak, mint amilyen az én lelkem. Hozzám ha-

sonlóvá tette magát, hogy ellenállhatatlanul magához vonzzon, hogy bizalmamat megnyerje, amikor nem olyannak mutatja magát, amilyennek mennyei nagy dicsőségében elképzelhetem, de olyannak, amilyen én magam is vagyok.

Mikor mindezt végiggondoljuk, nem érezzük, nem értjük-e meg: milyen nagyon, milyen szenvedélyesen szeret Ő minket, hogy szeretete mennyire túlmegy a józanság határmezsgyéjén? Itt értem meg, itt lesznek előttem eleven valósággá Jézus szavai: „Nem akarom a bűnös halálát, de hogy megtérjen és éljen.” És a másikkak: „Azért jöttem, hogy megkeressem és üdvözítsem, ami elveszett.”

Az a szeretet, amellyel minket körülvesz, nem ugyanaz a szeretet, mint az, amellyel édesanyját körülölelte. Nem: Szűz Mária olyannak szerette, amilyennek őt a saját öröme megalkotta: tökéletesen szépnek, tökéletesen tisztának, tökéletesen szentnek.

Nem is ugyanaz a szeretet az, mint amellyel angyalait szereti: szintén egészen tiszták ők, az angyalsereg hű hadosztályai, amelyeknek az a dolguk, hogy az eltévedt bárányok nyomában járjanak.

De azzal sem azonos szeretet ez, amely a kiváltságosok kis csoportjának, a fehérén izzó lelkeknek az osztályrésze: bizonyos fokig ők is megérdemelték ezt a szeretetet. De mit szólnak arról a szeretetről, melyet mi bűnösök kapunk tőle ingyenes, teljesen ingyenes ajándékképpen? Mivel szereztünk erre érdemet?

Szembehelyezkedtünk a végtelenül jó Istennel. Megbántottuk. Halálra adtuk. S mindezekért még Ő jön hozzánk, felkínálja bocsánatát. Sőt bocsánatánál is többet: barátságát, szívét, szeretetét.

Érthetetlen titok marad előttünk az irgalmasságnak ez a mélysége, amely szomjazik utána, hogy megbocsáthasson s a pocsolják mélyére is utána nyúl a bűnösöknek, hogy bocsánatát felkínálja nekik. Azért tartjuk fontosnak, hogy Szent Terézke módjára kiemeljük és kidomborítsuk az irgalmas szeretet szépségének legmegkapóbb

vonásait. A salak, hacsak alázatos szívvel vágyik megbocsátásra, minden nehézség nélkül mennyei drágakövé változik, mint pl. a samariai asszony és Jézus barátjává válhatik az is, aki tegnap még az utca porában hevert vagy éppen „feszítsd meg”-et kiáltott, hacsak bánatkönnyei, Jézus kiontott vérének erejével hófehérre mosták lelkét — mint Magdolnáét és a jobb latorét. Hogyan, mivel magyarázhatjuk meg Isten leereszkedő irgalmasságának ezt a felmérhetetlen mélységét?

Mindnyájan vétkeztünk. Mindnyájan belemártottuk kezünket a Keresztrefeszített vérébe. Valljuk meg nyíltan: nagyobb a mi bűnünk, mint azok nagyrészéé, akik személyesen is résztvevői voltak a Kálvária nagy drámájának, mert mi tudatában vagyunk bűnünknek és a kegyelmek segítőereje áll rendelkezésünkre.

És éppen ez teszi fel a koronát az „isteni örület” csodájára: Isten, aki nem hagyja elveszni azt a gyermekét sem, aki Atyja hóhéraul szegődött. Hogyan érthetné ezt meg szegény gyarló emberi értelmünk?

Ó, jóság! Ó, irgalom! — És ezek után még félünk, reszketünk Istentől; nem bízunk benne.

Mindennél nagyobb bűn ez!

Jézus szeretete a mi nyomorúságainkat keresi. Az egyik mélység magához akarja vonzani a másikat. Mi pedig ülünk, mozdulatlanul ülünk a mélység fenekén és válaszra sem méltatjuk az utánunk kiáltozót. Tompa konoksággal távol tartjuk magunkat tőle, mikor pedig Ő annyira szeretné, ha ez a mi nyomorúságos szívünk egészen közel simulna az Ővéhez. El kell-e futnunk előle, ha Ő utánunk jön? Siketté tennünk magunkat, hogy hívó szavát meg ne halljuk? Szinte úgy látszik, mintha azt hinnők, hogy túloz, mikor ezt mondja: „Jőjjetek hozzám mindnyájan.”

Elfelejtjük, hogy a reménység hídján át vezet az utunk az igazságos Atyához; s ez a híd: a Fiú irgalmassága.

— Járjatok rajtam — bátorít bennünket. — Én vagyok az Út; azután nézzétek jászlamat, keresztemet, az Eucharisziát s mondjátok: nehéz-e bennem bízni? Ir-

galmas szeretetem betölti az úrt, amely köztünk tátong, csak arra kérlek benneteket: ne nehezítsétek meg fáradozásomat kislelkű idegenkedésteekkel.

Gyáva, reszkető lelkek: nem látjátok-e, hogy minden hibátok közt a tőle való félelem a legnagyobb és hogy semmivel akkora fájdalmat nem okoztok Szívének, mint éppen a bizalmatlanságtokkal?

Ti, akik sohasem vagytok nyugodtak gyónásaitok után, akik sohasem tudjátok elhinni, hogy jól gyóntatok és tízszer megisméltitek, amit már úgyszólván meggyóntatok, hallgassatok ide:

Aggályos lelkű egyén, aki már vagy egy tucatszor végzett általános gyónást, gyónni készül. Egész lelkigyakorlatát azzal töltötte, hogy a lelkiismeretét böngészte. Felírta bűneit, újra megvizsgálta magát s újabb bűnöket írt a már amúgy is hosszú listára. Belép a gyóntatószékbe, széjjelbontja a papírt és nagy részletességgel megkezdi a bűnvallomást. Mikor elkészül vele, a gyóntató megkérdezi:

— Mondja, leányom, nincs más?

— Nem gondolnám ámbár talán mégis ez és amaz . . .

Aztán mégis csak megáll.

— Leányom, igazán nincs más?

— Nincs, nincs . . . nem hiszem, hogy volna.

— Pedig van, leányom: a bántalom, amelyet bizalmatlanságod okoz szívemnek.

A gyónó riadtan áll fel; benéz a gyóntatószékbe. Üres. A gyóntató helyett maga Jézus leckéztette meg kicsinyes bizalmatlanságáért.

Hiszen igaz: időnkint szükség lehet hosszabb gyónásokra is. Általában azonban nyugtalan önvádjaink inkább megbántást jelentenek Jézusra, mert azt mutatják, hogy kevésbé bízunk benne.

Ha a vakok, a bénák, a leprások kételkedtek volna gyógyulásukban, vajjon nem érdemelték volna-e meg, hogy bajukba visszaessenek?

Jézus azért jött, hogy a földön az irgalom és a kegye-

lem törvényét felállítsa és erre építse fel Egyházának egész lelki berendezését. Érthető tehát, hogy megsebezük Szívét, ha bizalmatlanok vagyunk vele szemben.

Tudják-e, mi volt Júdás legnagyobb bűne?

Talán az árulása? Vagy az öngyilkossága?

Egyik sem. De az, hogy nem hitt Jézus irgalmas szeretetében.

Értsék meg, értsék meg hát végre, hogy Jézus a bűnösökért jött és amit elsősorban kíván tőlünk, az a gyermeki bizalommal átszótt szeretet.

Ha ez nincs meg bennünk, az annak a jele, hogy nem értjük meg Jézust. A legértékesebb bánat mindig az, amelyet nem a félelem, de a bízó szeretet sugall.

Senki és semmi nem akadályozhat meg bennünket abban, hogy hozzá menjünk:

— Talán a bűneink? — Hiszen lemosta Ő már azokat kiontott vérével!

Vagy a méltatlanságunk? — Jobban ismeri Ő azokat, mint mi magunk és eszébe sem jut, hogy holmi kiváló értékeket keressen bennünk. Tudja, hogy nyomorúságok egész sora vár irgalmára, hogy azokat lelkünkéből kiküszöbölje s viszonzásul semmi mást nem kíván tőlünk ezért, mint hogy ne nyugtalankodjunk s engedjük Őt dolgozni. Ha saját magunk tapogatjuk sebeinket, elmérgesítjük azokat. Csak az Ő isteni keze nyúlhat úgy hozzánk, hogy gyógyulás fakadjon érintése nyomán.

Vagy talán ismét az isteni Felségnek tartozó tiszteletet hozzuk fel kifogásul?

Századszor mondom: ne éljenek vissza ennyire a tisztelet fogalmával! E kifejezés mögött sok minden húzódik meg: egyebek közt egy átkos szörnyűség: a janzenizmus.

A bizalom soha sem volt és most sem a tisztelet hiányának a jele. Isten mentsen meg mindnyájunkat attól, hogy vétsünk a neki kijáró tisztelet ellen! De tiszteletlenség-e, ha hívásának engedelmeskedve, hozzá közeledünk? Ha méltatlanságunk érzetében, de az Ő szeretete-

tében, irgalmában bízva, lába elé borulunk — tiszteletlenség-e az? Aki ezt mondja, az bátran vádolhatja magát szeretet hiányával. Mert csak a szeretetlenségnek és egyedül csak annak érdeke, hogy a szíveket „tiszteletteljes” távolban tartsa Jézustól.

— Szeress és akkor azt teheted, amit akarsz — mondja Szent Ágoston. — Igen, bátran tehetjük akkor, amit akarunk, mert aki igazán szeret, az soha olyant nem tesz, amivel Istent vagy az embertestvért megbántaná. Mert ezt sem sértheti meg anélkül, hogy Istent is meg ne sértené.

Mielőtt még a Szentlelket vette volna, azt mondta Szent Péter:

— Távozz tőlem, Uram, mert bűnös ember vagyok.

És Péter elbukott.

Később, gyengesége tudatában már bizonyára más-képp beszélt:

— Jőjj közel hozzám, Uram, mert esendő bűnös vagyok.

Kérdezzük meg a szenteket, akik Isten közelében éltek, Assisi Szent Ferencet, Don Boscót, kérdezzük meg Lizió Csillagát: nem a bizalom volt-e megdicsőülésük titka?

És nézzük Palesztina apróságait, amint a Mester térdén ülnek és ez őket cirógatja! Az evangélium gyönyörű, igazán megtörtént tündérmeséje ez . . . Ha valakinek nem tetszik, Jézust, egyedül csak Őt tegye felelőssé érte!

Ha választanom kellene az apróságok és az aggályoskodó apostolok közt, én az előbbieket oldalára állnék, az ő bizalmukat, az ő helyüket kérném magamnak; az ő helyüket, ott, Jézus Szívének közvetlen közelében.

A kicsi lelkeknek adatott meg, hogy már itt lent megértsék a szeretet fellángolását.

A sátán ravasz fogása, hogy szüntelenül hibáinkat, fogyatékoságainkat tartja szemünk elé, hogy ezzel is eltávolítson bennünket Istentől.

Az *én* fanatikusaivá tesz bennünket, ahelyett, hogy *Isten* fanatikusai lennénk.

Térdeljünk a tabernakulum elé és kérdezzük meg Jézust: hogyan esett meg a szamariai asszonnyal való találkozása? Nem Ő kezdte-e meg a beszélgetést ezzel a bűnös asszonnyal? És keményen rápirított-e legalább, hogy elfusson, hogy szégyenét elrejtse? Ugye, hogy nem? Pedig itt bűnök halmaza állt szemben az örök szentséggel; a lelki hulla az Élet teljességével. És mégis: milyen benyomással volt az asszonyra ez a találkozás s melyek voltak annak a közvetlen gyümölcsei? Réműlet-e, zavar, vagy lesújtó kétségbeesés? Vagy inkább boldogan dobogott-e fel a szegény bűnös asszony szíve, megtisztulás utáni vágy, reménység, lelkes szeretet kötözött-e belé, amely nyomban a Mester apostólává tette azt, aki egy órával ezelőtt még a város szégyene volt?

Véssük mélyen az emlékezetünkbe ennek a gyönyörű történetnek a tanulságát. Ne felejtjük el, hogy a baj mindig a Jézustól való eltávolodással kezdődik, viszont az erényélet olyan mértékben mélyül, komolyodik, amilyen mértékben a lélek közelebb símul Jézus Szívéhez, az élet és a szentség forrásához.

Ha néha úgy érezzük, hogy ahelyett, hogy előbbre jutnánk, visszafelé csúszunk az erények útján, ne ijedjünk meg. Vigasztaló oka lehet ennek: minél közelebb jutunk az isteni Naphoz, annál tisztábban meglátjuk a porszemeket, amelyek lelkünk ragyogását elhomályosítják. A szentek is minél közelebb jutottak Istenhez, annál inkább tudatára ébredtek méltatlanságuknak. Ha Isten megengedi, hogy a kevélység, az önszeretet fellobbanásai jelentkezzenek szívünkben, azt csak azért teszi, hogy tudatára ébresszen gyarlóságunknak és alázatossá tegyen bennünket.

Ha tisztábban látjuk nyomorúságunkat, az még nem azt jelenti, hogy rosszabbak lettünk. Egyáltalán nem!

Általában: túlságosan sokat gondolunk magunkra és keveset Istenre.

Nézzük hibáinkat az Ő Szívének napfényénél. Minél jobban felismerjük azokat, annál inkább megértjük az Ő irgalmasságának végtelen voltát.

Olvassuk el újra Magdolna és a szamariai asszony, a tékozló fiú és a házasságtörő nő történetét. Olvassuk a farizeusok szavait: „Miért eszik Mestertek a vámosokkal és bűnösökkel?” Gondoljuk meg továbbá: nem jár-e mi utánunk, publikánusok után is a Jó Pásztor? Nem tesz-e meg mindent, hogy a bűn szakadékból kimentse a lel-künket? És ezeket tudva nincs-e meg minden okunk arra, hogy korlátlan bizalommal szeressük Jézust?

Sohasem bízhatunk benne túlságosan. Bűneink soha-sem lesznek végtelenek. Az Ő irgalmassága azonban végtelen.

Sokan — még a legmélyebb lelkek közül is — édes-kés, hangulatos ájtatosságot csináltak Jézus Szívének tiszteletéből, amelyek alapjául csupán a paray-i kijelentéseket veszik tekintetbe. Pedig nem így áll a dolog. Feltalálom ezt a szent Szívet olyannak, amilyen: jónak, gyengédnek, irgalmasnak, részvevőnek az evangélium minden lapján, minden szavában annak a Mesternek, akit imádok. A Jézus Szíve kultusznak tehát Betlehem, Názáret, Jézus nyilvános működése, a Kálvária az alap-ja. S ha készséggel hiszek Szent Margit Mária szavai-nak, ha valóságnak fogadom el a paray-le-monial ki-jelentéseket, az csak azért van, mert azok betűről be-tűre megegyeznek mindazzal, amire engem az evangé-lium tanít és tulajdonképpen csak színes aláfestései mindannak, amit már az evangéliumból is tudok. Bá-mulom és szeretem Margit Máriát, szükségem azonban nincs rá ahhoz, hogy Jézus Szívét megismerjem.

— Higgy szeretetemben és semmitől se félj — mondja immár századokon keresztül minden léleknek az isteni Megbántott.

— Azért jöttem, hogy keressem és üdvözítsem azt, ami elveszett.

A farizeusok megbotránkoznak. Nem tudnak hinni ennyi szeretetben.

— Ha szent — mondják egymás közt — maradjon a szentekkel és ne keresse a bűnösök társaságát.

De hiszen akkor az angyalok közt kellett volna maradnia!

Ó janzenizmus, janzenizmus! Te modern farizeusság, átkos eretnecség, amely eltorzítottad a lelkek előtt Jézus Krisztus képét! Tanításod mérge nyomokat hagy a legszebb lelkekben is, amelyek nagyra lettek volna hivatva, a félelem, a fagyos „tisztelet” azonban nem engedti, hogy a magasba lendüljenek.

Egész lelkemből elvetem ezt az átkos tanítást, amely villámot szóró Jupiterű, telhetetlen Molochot csinál a mi jószágos Isten Atyánkból!

A janzenisták ki akarják küszöbölni az evangéliumból a szeretet szellemét. Az igazság uralmát kívánják, akárcsak az apostolok, amikor még nem értették fel Jézus tanítását:

— Uram, akarod-e, hogy mondjuk: szálljon le tűz az égből és eméssze meg őket?

Igen: tűz szálljon alá, de a szeretet tüze. Erre van szüksége a világnak.

Sokan mindig csak az igazságot emlegetik és annak az uralmát kívánják. Hiszen igaz: szükség van rá; a szeretetet azonban távolról sem pótolhatja. Ha csak igazságosság volna a világon, nem volna szükség gyóntatószékre, Eucharisziára.

Mint egykor a farizeusok, a janzenisták sem tudnak belenyugodni, hogy az Atya Küldötte, a népek és a próféták vágyva várt Szabadítója megbocsáthatatlan gyengeségében nem volt hajlandó villámmal sújtani azokat, akiket ők a saját külön erkölcsi felfogásuk képzelt magasságából átokkal sújtottak és hogy ő maga is annyira lealacsonyította magát, hogy nem átallott vámosokkal, bűnösökkel érintkezni. Ó mennyire megbotránkoztak Isten Fiaának szelídségén, jószágos leereszkedésén. Mert

betű szerint nagyon jól ismerték ugyan az Irást, szel-
leme azonban idegen volt előttük.

Milyen boldogok is vagyunk mi, a páriák, a leprások,
a söpredék, akiket kegyesen megtekintett és magához
ölelt az Isten, annyi szeretettel, hogy az angyalok is
megirigyelhetnének bennünket, ha ugyan egyáltalán
tudnának irigyek lenni.

Ugyan hol volnánk már, ha nem jött volna el a Sze-
retet Királya, hogy rongyszedő módjára felszedjen ben-
nünket — az értéktelen rongyot — az utca porából, hogy
angyalaival királyi köntöst szövessen magának belő-
lünk? Tőlünk mindössze annyi hozzájárulást kíván, hogy
erős hittel higgyünk szeretetében és e hit szerint éljünk.

Igen: higgyünk Szívében, szeretetében. Tudjuk: kinek
hiszünk: Scio, cui credidi.

Hallottuk kiáltását: „Jőjjetek hozzám mindnyájan!”
És: „Irgalmasságot akarok.”

Szemünk könnybe lábadt és öröm, bűnbánat, szeretet
reszkettette meg a szívünket.

Soha sem fogom elfelejteni azokat a szavakat, ame-
lyeket egy alkalommal egy, a janzenizmus iskolájában
nevelődött kiválóság ajkáról hallottam:

— Ne beszéljen nekem, atyám, Jézus Szívéről, az ir-
galmasság, a szeretet útjairól. Nem nekem való tanok
ezek. Én a magam számára csak igazságot kívánok!

A szerencsétlen! Milyen sajnálni való lett volna, ha
az Úr igazán csak az igazságos Isten lett volna vele
szemben és nem irgalmas Üdvözítő! Szerencsére ké-
sőbb ő is rátalált erre az útra: a szeretet és irgalmasság
útjára s ő is megismerte Jézus Szívét. Az ő Istenhez ta-
lálása a legszenzációsabb élmény volt, amelynek valaha
tanúja lehettem. Úgy halt meg, hogy Jézus Szívének ké-
pét szorította szívére és nagy bizalommal az Ő irgal-
mába ajánlotta magát.

Azt mondtam: szenzációs megtérés volt az övé, mert
sokkal nehezebb a kevélység fellegvárait lerombolni —
végeredményben a kevélyek azok, akik nem tudnak hin-

ni a szeretetben — mint szabadgondolkodókat átformálni, hitetleneket meggyőzni.

Hallunk ugyan szigorú szavakat is az evangéliumban, legtöbb sora azonban mégis csak Isten megértő irgalmasságáról beszél. És a Megtestesülés, a Feltámadás egész tana egyéb-e végredményben, mint az isteni irgalmasság csodája, amely lehajol hozzánk, oltalmába vesz minket és a Keresztet, a Tabernakulumot állítja közénk és igazságosságának szigora közé?

Mert Isten végtelenül igazságos, de igazságossága csakúgy megnyugvásomra szolgál, mint felmérhetetlen jósága. Eppen mert igazságos, nem teheti meg, hogy tőlem, a porszemtől ugyanannyit követeljen, mint amennyit angyalaitól követelt és bizonyos, hogy mindaddig, amíg földi számkivettetésünk tart és a pusztában zarándokolunk, gyermekek vagyunk és nem rabszolgák és Atyánk gondviselő szeretete oltalmazza lépteinket. ♣

Minden, ami körülvesz minket, a mi lelkünkhöz szól: minden, de minden az Atya, az Üdvözítő nagy szeretetének visszhangja, azé a szereteté, amelynek egyetlen gondja, hogy üdvösségünket munkálja. A szentmise, a szentségek, a kegyelem csodás misztériumai, Mária, az imádság, az Egyház, minden, de minden ennek a szeretetteljes gondviselésnek a megnyilatkozása; azé az atyai jóságé, amelynek a legkifinomultabb gyengéd földi jószág is csak halvány visszfénye. Bátran állíthatjuk, hogy minden, ami körülvesz bennünket, arra van beállítva, hogy minket a remény és bizalom útján Jézus Szívének közelébe vigyen. Valóban: az irgalmasság óceánja vesz bennünket körül: „benne élünk, mozgunk és vagyunk.”

És ez nemcsak ellentétben nem áll Isten igazságosságával, de gyönyörűen kiegészíti azt. Szent Tamás szerint az igazságosságot az irgalmasság teszi tökéletessé. Ám azért letagadhatatlan, hogy a megváltás tényének hatásaképpen, s azáltal, hogy a Kálvária áldozata és az oltárainkon köztünk élő Szentségi Jézus szüntelen engesztelése gazdag elégtételt nyújt elkövetett bűneinkért,

Isten büntető igazságszolgáltatása jelentékenyen háttérbe vonult nagy irgalmasságával, megbocsátásra való készségével szemben. Azt akarjuk ezzel mondani, hogy itt a földön, ahol mint küzdők, a Kereszt és az Egyház védőszárnyai alatt járjuk az örökkévalóság felé vivő útunkat, hogy itt a földön az Úr ezerszerre inkább irgalmas irántunk, mint szigorú, ezerszerre inkább atya, mint bíró.

Tegyük fel pl., hogy e sorok olvasója halálos bűnt követett el egyszer életében; egyetlen egyet. Már most, ha Isten igazságossága egyenlő volna a jóságával, vagy éppen ha szigorúbb volna, mint amilyen jó, hogyan volna akkor lehetséges, hogy ez az olvasó, aki tudatosan szembehelyezkedett Istennel és szabad akaratból a Tőle való végleges elszakadást választotta, most mégis itt ül Jézus lába előtt és szavait hallgatja, a Szívéből kiáradó szeretet hullámaint szívébe fogadja... Hogy Jézus kegyelmeinek gazdagságával öleli őt körül, ahelyett, hogy megátkozná és mindörökre ellökné őt magától, amit tennie kellene, ha csupán igazságossága szavára hallgat?

Mondtuk már, hogy az igazságosság és az irgalom úgy olvad egybe Jézus Szívében, mint ahogyan együvé olvad a napban a fény és a meleg. Az igazságosság azonban nem kell, hogy szükségszerűen mindig szigort, büntetést, kárhozatot jelentsen. Nem. Az isteni igazságosság, éppen mert végtelen és mert végtelen bölcsesség és jóság szolgálatában áll, tekintettel van különféle mellékkörülményekre, gyengeségekre, jószándéokra. Még a földi anya is hányszor simogatja meg gyermeke fejét és mond neki biztató szavakat akkor is, ha büntetni kénytelen. Teszi pedig ezt, mert igazságos és a vétség mellett tekintetbe veszi az enyhítő mellékkörülményeket is.

Megjegyezzük még, hogy Isten idelent nem érdemünk szerint, de a megváltás túlárado értékeinek figyelembevételével bánik el velünk. Azért, ha egy bűnös tízszer, százszor megérdemelte is a kárhozatot, nem éri

el rögtön a megérdemelt büntetés. Jézus türelmesen vár és készségesen nyújtja feléje kezét, hogy őt a szakadékból kisegítse.

Tudja ezt mindenki, akinek lelkekkel van dolga, különösen a tágabb értelemben vett misszionáriusok. A gyóntatószékben napról napra új csodákat látnak, Jézus Szíve irgalmasságának csodáit, amelyek a legkülönbözőbb utakon környékezik meg a lelkeket és törik meg ellenkezésüket a kegyelem erejével.

Mindig ugyanaz az isteni törvény működik itt, a tevékeny irgalmasság törvénye, vagy még inkább maga Jézus, aki szüntelenül a nyomunkban jár és kérve kér, hogy Szívét elfogadjuk.

Ezek után megértem, hogy aki saját hibájából kárba veszni hagyott ennyi gyengédséget, aki tudatosan elutasította magától a szeretet kincseit, megérdemel nemcsak egy poklot, de tizet, százat is.

Az irgalmas szeretet elkísér majd bennünket a bírói szék lépcsőjéig, ahol igazságosság és puszttán csak az igazságosság székel. Ha nagyon szerettünk, az igazságosság mindörökké állandósítani fogja szeretetünket. Az örök boldogság tehát — a Király barátai számára az igazságosság megérdemelt ajándéka lesz. Idelent pedig Szívének nagy irgalmassága adja kezünkre azokat a lehetőségeket, amelyek által ezt az igazságos jutalmat kiérdemelhetjük.

Elmondok most egy nagyon szép régi történetet, vagy ha úgy tetszik: legendát:

Spanyolország egyik templomában nagy tiszteletben tartanak egy feszületet, amelynek a jobb karja nincs odaszögezve a kereszthez és szabadon csüng alá.

Ennek a feszületnek a lábánál végezte egykor gyónását egy nagy bűnös. Egész magatartása őszinte bánatra vallott, a gyóntató azonban habozni látszott, amikor feloldozásra került a sor.

A bűnös feloldozásért esedezett.

— Feloldozlak, — szólt a pap, — de ne vétkezzél többé.

A bűnös megigérte és eltávozott.

Elég soká hű is maradt ígérétehez, de gyenge volt és egyszer megint csak elbukott.

A bűnbánat visszavitte a gyóntatószékbe.

— Ezúttal már nincs bocsánat — hallatszott a pap elutasító szava.

A bűnös könyörgött:

— Egész szívemből bánom, hogy vétkeztem. Becsületes volt az elhatározásom, amikor javulást ígértem, de látod, atyám, lábadozó vagyok, gyenge vagyok; bocsáss meg, bocsáss meg!

A pap megadta a feloldozást, de figyelmeztetésül hozátette:

— Utoljára volt!

Ezúttal még hosszabb idő múlt el, de egyfelől a megszokás, másfelől a gyengeség megint csak bukásba vitte a bűnöst.

— Most már igazán vége mindennek — szólt a pap. — Visszaéltél a bűnbocsánat kegyelmével, újra vétkeztél, nem volt hát őszinte a bánatod. Ne is számíts bocsánatra.

— Igaz, atyám, hogy vétkeztem. De látod: beteg a lelkem, gyenge vagyok és itt keresem az erőt, amely ellenállóvá tegyen

— Számodra nincs már bocsánat — hallatszott az ítélet szava és a pap felkelt, hogy eltávozzék.

E percben halk zokogás hangzott fel; a feszületről jött. Jézus arcán könnyek peregtek alá, melle zihált, mint a Kálvárián és jobbkeze levált a keresztről. Lassan a levegőbe emelkedett és a megbocsátás jelét rajzolta a bűnös feje fölé:

— Én azonban megbocsátok. Hiszen olyan drága árat fizettem érted!

Nem keresem: igaz történet-e ez, vagy csak legenda; de nem is az a fontos. Az én lelkemet az a tanítás fog-

ta meg, amely belőle kiárad a reszketők, a szűklelkűek felé, akik rabszolgái és nem gyermekei az Atyának, s elfelejtik, hogy az az egyszülött Fiát küldte halálba — miérettünk.

Nem szándékom letagadni, hogy gyengék, nagyon nyomorultak vagyunk. De bizonyosra mondom, hogy megszabadulni csak úgy tudunk nyomorúságunktól, ha hitből és szeretetből, nem pedig reszketésből élünk. Higyünk merészebben Abban, aki minket mindhalálig szeretett, aki a szíve vérén vásárolt meg bennünket. Tehát béke, Isten békéje legyen szegény felzaklatott szívünkkel! Ami engem illet; én e Szív sebében akarok élni és halni; itt akarok küzdeni és szenvedni, esendőségem, gyászos botlásaim tudatában; de szívem nagy békéjét bűneim látása sem zavarja meg, mert fenntartás nélkül átadtam, vak bizalommal kiszolgáltattam magamat Annak, aki nagyon jól tudja: ki vagyok; ismeri szegény szívem minden rejtekét, látja szánandó gyarlóságomat és azért mégis, — vagy inkább éppen azért — Üdvözítőm és barátom, szószólóm és testvérem kíván lenni.

Tisztán áll előttem, hogy méltatlanságom már alig lehetne nagyobb, de még ennél is tisztábban látom, hogy Mesterem ki fog ragadni a szakadék mélyéből, ha hiszek irgalmas szeretetében és minden hátsó gondolat nélkül Szívének adom magam.

Ebből a szent meggyőződésből arra következtetek — úgy magamat, mint másokat tartva szem előtt, — hogy talán nem is olyan könnyű elkárhozni, mint gondolnánk. Nem mintha lebecsülném bűneim undokságát, de ahelyett, hogy azokat latolgatnám, inkább Jézus két karját nézem, ezt a két kart, amelyek erősek, mint az örök szeretet; amelyek utánam nyúlnak, valahányszor szakadék szélén járok. Ó, milyen parancsoló hatalommal, milyen gyengéd szeretettel öleli magához ez a két kar a lelkek ezreit, millióit, hogy míg egyfelől elzárja előlük a halál szakadékai felé vivő utat, másfelől a szeretet örvénylő mélységeit, szent Szívének oldalsó felét tárja fel előttük, hogy abban biztos menedékhelyre találjanak.

El tehát a janzenizmus lelket dermedtő hidegségével! Nekünk melegség, szeretet kell! Jézus Szívének áldott uralma!

Ne felejtsük el, hogy a legnagyobb szeretet pedig a bizalom. A teljes, a vak bizalom.

A bizalom hiánya legtöbbször hálátlanság — még ha tudatalatti hálátlanság is — és mindig a gyermeki egyszerűség hiánya.

Kérdezzük csak meg a szenteket!

Legyünk gyermekek, bízó gyermekek; töltekezzünk bizalommal: ez a lélek erőteljes életének egyik leglényegesebb kelléke.

Ne maradjunk állva az útszélen. Ne síránkozzunk nyomorúságainkon, használjuk fel inkább azokat is Jézus Szívének megdicsőítésére. Hibáink, gyarlóságaink mindig lesznek — sajnos nem áll módunkban, hogy a megrontott emberi természetet eredeti szépségébe visszaálítsuk — de vessük bele azokat Jézus Szívének szeretetkohójába s Ő erővé fogja azokat a számunkra változtatni.

Emlékeznek rá: mit kért egyszer az Üdvözítő Szent Jeromostól?

— Jeromos, adj nekem valamit!

— De Uram! Nem adtam-e oda máris mindenemet neked? Az életem már a tied, földi javaimat otthagytam érted . . . erőmet, kortársaim megbecsülését Hiszen mindez a tied már, Uram!

— Jeromos, adj nekem valamit!

— Ugyan mit adjak, Uram? Vagy gondolod, hogy van még a szívemnek valamely titkos rejteke, amelyről nem tudok s amelyet még nem ürítettem ki a kedvedért?

— Jeromos, Jeromos, te még tartogatsz valamit

— Mit parancsolsz hát, Uram?

— Jeromos, add nekem a bűneidet!

Adjuk neki mi is a mieinket s mondjuk neki:

— Vedd, Uram. Ez az egyetlen kincs, amely valóban egészen az enyém.

Jézus sokkal jobban ismeri gyarlóságainkat, mint mi

magunk. Ahol mi száz hibát látunk, ott ő ezret lát. Látja minden gyengeségünket, emberi természetünk minden fogyatékoságát. És azért mégis szeret minket. Köszönjük meg neki Szent Terézkével, hogy olyan rossz ízlése van.

Szinte vaknak mondhatnók, annyira kimutatja, hogy éppen a leggyengébbek állnak legközelebb a szívéhez.

Az emberekhez való viszonyunkban szinte törvény, hogy minél jobban megismerjük egymást, annál inkább előtérbe kerülnek hibáink — és ezzel megkezdődik a kiábrándulás folyamata. Ő — szerencsére — soha sem fog kiábrándulni belőlünk, mert olyannak ismer bennünket, amilyenek vagyunk s minden fogyatékoságunkkal együtt szeret bennünket, mert ezek mellett ott látja szívünkben az őszinte vágyat is, hogy Őt minél jobban szeretni tudjuk.

Higgyék el ezt, higgyék erős, megdönthetetlen hittel, mert igazság ez. Lehetetlennek látszó, de mégis való igazság.

Feledkezzünk meg kissé saját érdekeinkről és ne gondoljunk másra, mint csak Istenre.

— Ne törődjél magaddal és én fogok törődni veled — mondja az Úr a kiválasztottainak és köztük nekünk is.

Sokan így imádkoznak: „Uram, add meg ezt, tedd meg amazt” — azután hozzámondják: „Jőjjön el a Te országod.”

Nem: inkább ezzel kezdjék: „Jőjjön el a te országod” és Ő majd hozzámondja: „Ez meg amaz pedig az én dolgom!”

Az az igazi szeretet, az igazi apostoli buzgóság, amely az Ő érdekeit tartja szem előtt és a magáéval nem sokat gondol.

Tágítsuk ki szívünket, bővítsük ki lelkünket, éljük Jézus Szívének nagy tanítását! Merítsünk bátran belőle, az irgalmas szeretet kútforrásából és akkor nem kell attól félnünk, hogy megfullad, elsovad a lelkünk.

Jézus Szívének apostolai akartok lenni. Szeretnétek, ha holnap már másnak is odaadhatnátok ezt a Szívet.

De hogyan adhatnátok, amikor még magatok sem ismeritek? Hogyan értetnétek meg másokkal, hogy jószágos, nagyvonalú ez a Szív, ha ti magatok szűknek, kicsinyesnek képzelitek? Hogyan öntenétek iránta bizalmat a szívekbe, ha ti magatok reszkettek? Hogyan boríthatnátok lángba a mások szívét, ha a tietek éppen hogy langymeleg?

— Asszony — ezt mondta Jézus a bűnös nőnek — én nem ítéllek el. Menj és ne vétkezzél többet.

És ugyanezt elmondja napjában ezerszer.

Befejezésül Szent Terézke csodálatos szavait idézem.

— Nem azért merek bizó szeretettel odasímulni Jézushoz, mert lelkem mentes maradt a halálos bűntől. Úgy érzem, hogy ha minden bűnt elkövettem volna, amit ember elkövethet, akkor is ilyen határtalan volna a bizalmam: mélységes bánkódással mennék hozzá és Üdvözítőm karjába vetném magam. Tudom, hogy szereti Ő a tékozló fiúkat; hallottam: mit mondott Magdolnának, a házasságtörő nőnek, a szamariai asszonynak . . . Nem, senki sem tudna az Ő Szívétől elijeszteni, mert ismerem szeretetét, irgalmasságát. Tudom, hogy minden bűnöm egy pillanat alatt semmivé válnék szeretetének tüzeiben, amint a vízcsepp is semmivé válik, ha izzó parázsra kerül.

V. fejezet

Alázatosság. — Egyszerűség. — Isten szeretetére való ráhagyatkozás

Alázatosság

Tanuljatek ítélem, mert alázatosszívű vagyok

„Életetek el van rejtve Krisztussal az Istenben.”

A földi élet önmagában — a porból lett és a föld porába ismét visszatérő élet — nem volna érdemes rá, hogy leéljük. Legalább egy apostolléleknek semmiképp sem lehet eszménye; ez sokkal többre, magasabbra vágyik; az ő eszménye: Jézusban, Jézusból, Jézusért élni!

Igen: rejtőzzék el a mi életünk Istenben. Istenben: Jézus Krisztussal, a mi életünk életével.

Nehogy visszarettenjünk az elérhetetlenül magasnak látszó céltől: nem nekünk kell oda felemelkednünk; Jézus fog hozzánk leszállni.

Nézzük az útját: először leszáll Szűz Mária ölébe, onnét a jászolba . . . végezetül az oltárra. Száll, mindig közelebb száll le hozzánk. Megsemmisül, hogy testvérünk, barátunk lehessen. Ez az Ő dicsősége és a mienk is.

S ha az a vágyunk, hogy majdan az Ő nagyságának részesei lehessünk, természetes, hogy előbb az alázatosságának útját kell megjárunk. Sajnos: nagyon nagyok vagyunk a saját szemünkben. Az önszeretet hamis beállítása ez: semmiképp sem a szentek nagysága.

A Megtestesülés óta nem fér meg egymás mellett ez a két fogalom: *Nagy* (saját értékelésünkben) és *Szent* (Isten szemében.).

Azzal kell tehát kezdenünk, hogy kicsinyekké legyünk. Ez az első lépés.

Ismétlem: túlságosan nagyok vagyunk ahhoz, hogy eszközök lehessünk az Ő kezében; hogy szentekké le-

hessünk. Nagyon kicsikének kell lennünk, hogy nagy szent válhassék belőlünk. A nagyság leglényegesebb alkotó eleme éppen a kicsinység.

Nem minden palotánál nagyobb-e Betlehem, a tabernakulum; és az egeknél is: a Szentostya?

Túlságosan nagyok vagyunk ahhoz, hogy az alázatosszívű Jézus alakuljon ki bennünk, hogy igazi apostolok lehessünk.

Hogy igazán egyé lehessünk Óvele, hogy Őt másoknak is odaadhassuk, legyünk olyan kicsikék, mint az Ostya törmeléke.

Hiszen Ő is vállalja, hogy aprócska otyatörmelékké legyen, csak hogy a mi életünk lehessen.

Gondoljunk rá, amint magára hagyottan, elfeledve vár ránk tabernakulumában. Ezer meg ezer oltára van a világnak, amelyeken majdnem egész nap — néha valóban egész napokon keresztül — egyedül van, csak nagyon ritkán akad látogatója. Ő, ha látták volna önök is azokat a tabernakulumokat, amelyeket én láttam: szegyenletesen elhanyagolt ládikákat — bennük a magára hagyott Szentostyával!

Az átelmélkedett, megértett Eucharisztia az alázatosság magas iskolája. Erre van szüksége a mi szánalmasan szegény „nagyságunknak.”

Felejtsük el, hogy jogaink vannak — legalább képzelt jogaink — és legyünk semmivé a magunk, a világ szemében, hogy mindenné lehessünk Isten megítélésében.

És végeredményben beszélhetünk-e jogokról mi, teremtmények, mikor Ő, a teremtő minden jogáról lemond s csak egyet kíván fenntartani: szívünk szeretetére való jogát! Kisebbednünk kell, hogy Ő növekedhessék bennünk és általunk.

Egyéb volt-e Jézus élete, mint folytonos, mély megsemmisülés?

— Tanuljatok tőlem — halljuk szavai¹ — mert szelíd vagyok és alázatosszívű.

Tökéletesen azonos ezzel Paray tanítása is.

Mekkora szégyen ránk nézve: a megsemmisült Ige, pöffeszkedő teremtményei körében, akik mindegyre jogaikra, érzelmeikre, sérelmeikre hivatkoznak! — Isten: halandó testbe öltözött, mindenki szolgájává tette magát, „Fájdalmak Férfia” lett, akinek „arcán nincs semmi szépség”, mi pedig önérzetesen, követelőzve állunk a tabernakulummal szemben, amelynek csendje, magárahagyottsága pedig ugyancsak alkalmas volna rá, hogy torkunkra forrassa nagyhangú kérdésünket, ígéreteink szüntelen hangoztatását. Mekkora különbség a tabernakulum Királyi Lakója közt és köztünk, rövidlátó, szűkszívű bűnösök közt!

Hatoljunk be Jézus Szívébe és tanuljuk benne megismerni, megszeretni az alázatosságot!

Rejtett Isten vagy te, Jézus! Rejtőzz el szívemben, olvassz engem magadba, hogy egyek legyünk — mindörökre! Te az én szegény szívemben; én pedig Szent Szíved világosságának tengerében.

Taníts meg ebben a te szentélyedben, hogy szeressem az elfeledtetést, sőt az emberek megvetését és hálátlan-ságát is, hogy csak érted éljek, Jézus s hogy engem se szeressen, ne ismerjen senki más, mint egyedül csak te, Jézusom!

Egyszerűség

Ha szemed jó, egész tested világos lesz.

Jézus szellemének jellegzetes vonása az egyszerűség.

Az egyszerűség ritka erény és az alázatosság talaján fakad. Az egyszerűség: igazság. A gyermektől addig marad távol a kétszínűség, amíg egyszerűségét megőrzi.

Sajnos: általában nagyon kevéssé vagyunk egyszerűek. Hogy rossz példa teszi-e, vagy ránevelés, vagy talán öröklött hajlam: elvitathatatlan tény, hogy sokféle elem-ből tevődik össze a jellemünk, számítók, kertelők vagyunk, olyannyira, hogy egész egyéniségünk, külső és

belső énkünk kiismerhetetlen kuszaság képét mutatja. Érthető, hogy Isten nem érezheti magát otthonosan ebben az összevisszaságban. Ő, a tökéletes Egyszerűség, nem lakhatik labirintusban.

Ő maga mondta: „Ha nem leszte, mint a kis gyermekek, nem mentek be a mennyeknek országába.”

Az egyszerűség az alázatosság kivirágzása.

Legyünk egyszerűek Istennel való érintkezésünkben, hiszen az Ő gyermekei vagyunk; legyünk hát egyszerűek, mint Ő maga. Menjünk hozzá az egészen kicsinyek vakmerőségével, bátran, egyenesen, „mint az ágyúlövés” — mondja a szent arsi plébános. Ő, mennyire szereti ezt a mi jó Urunk!

Beszélgjünk vele a szentek nyelvén. Milyen más ez a nyelv, mint a tudósok, a művelt világfiak nyelve! Azt hiszem, az angyalok gyakran csodálkoznak, mikor hallják ezeket a párbeszédet Jézus és a lélek közt.

Hallgassuk csak Szent Terézke stílusát:

— Ha te volnál Teréz, én pedig Jézus

És Margit Máriaét:

— Miért nem hagyod, hogy én is a társnőim útját járjam? Te leszesz az oka, Uram, ha elküldenek a zár-dából!

Avilai Teréz szorongatott helyzetében panaszkodik az Úrnak.

— Én már csak így szoktam bánni a barátaimmal — hangzott Jézus válasza.

Terézia nem sokat latolgatta, hogy mit feleljen:

— Azért van olyan kevés barátod, Uram!

Ne féljünk mi sem a szentek egyszerű közvetlenségével beszélni, ha Urunkhoz szólunk. Mondjuk el gyermekszívvel a gyermekek imáját, amelyre maga Jézus tanította apostolait:

— Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben jőjjön el a te országod Atyám, éhezem, támaszra van szükségem: add meg nekem mindennapi kenyeremet, légy az erősségem.

Olyan, de olyan könnyű Istennel beszélni! Sokkal könnyebb, mint a világ nagyjaival.

Ha vele beszélünk, nem kell külső formaságokra nézünk, még csak az se legyen gondunk, hogy mit mondunk neki. Kérjünk tőle szeretetet és azt a tehetséget, hogy Őt másokkal is meg tudjuk szeretetni; a többit hagyjuk Óréá.

Érezzük magunkat nagyon otthonosan Királyunk társaságában; élvezzük a tabernakulum egyszerű légkörének varázsát. Bár jobban megértenénk, hogy Jézus szüntelenül értünk imádkozik, értünk áldozza fel magát a tabernakulumban. Kapcsolódjunk bele egész lelkünkkel... Ő az eleven imádság. Ő majd kipótolja a mi imánk hiányait, szegénységét. Ne féljünk semmit, beszéljünk hozzá úgy, amint a szívünk diktálja.

Most pedig hallgassák meg egy egészen kicsike, nyolc éves gyermek esetét.

Mikor első áldozására készült, egész nyáron semmiféle üdítő italt nem vett magához, sőt még gyümölcsöt sem evett, hogy ezzel is kimutassa, mekkora vágyódással készül szívébe fogadni a szentségi Üdvözítőt, Urunk azonban nem engedi, hogy nagylelkűségben bárki is túltegyen rajta és a szentáldozásban észlelhető közlésekre méltatta kis hősnőnkét. A leányka, azt gondolva, hogy ez a dolgok rendes menete, elfogulatlanul beszélt róla bárkinek, aki kérdezte, hogy mit mondott neki Jézus. Mikor figyelmeztettem, hogy ezt ne tegye, csodálkozva kérdezte:

— De hát miért?

— Mert ezek a dolgok a te kis titkaid és Jézusé. Ha akárkinek elárulod őket, megtörténhetik, hogy elhallgat Jézus. Nem beszél hozzád többé.

— Igen, most már értem. Ezentúl nem fogok róla beszélni senkinek.

De azért én most mégis közreadom az egyik párbeszédet, amely közte és az isteni Vendég közt lefolyt, hogy lássák: milyen bizalmas közvetlenség állhat fenn Isten és a lelkek közt való érintkezésben.

Jézus Szívének ez a kis virága úgy beszélt, amint egy kis nővér beszélne a bátyókéjával és Jézus ugyanebben a hangnemben válaszolt neki:

— Kicsi hugocskám, mondd: szeretsz?

— Kicsi Jézuskám, ilyen dolgokat nem szokott kérdezni az ember.

— És miért nem, kicsi hugocskám?

— Mert úgyis jól tudod, hogy szeretlek, Jézuskám és egészen tied a szívem.

— Tudtam én azt jól, hugocskám, de lásd: szeretem hallani, ha mondd. Azért kérdeztelek. Mert nagyon sokan vannak ám, akik az ellenkezőt mondják.

Kis idő múltán a gyermek megfeledkezett a beszélgetésről és most ő kezdte a párbeszédet:

— Jézuskám, mondd: szeretsz?

A Jézuska mosolyogva felelt:

— Hugocskám, ilyen dolgokat nem kérdez az ember.

— Miért nem? — riadt fel a kisleány. Megijedt, hogy helytelen dolgot kérdezett.

— Mert úgyis tudod, hogy egészen tied a szívem.

— Látod, édes kis Jézus, tudtam én azt jól; de azért úgy szeretem, ha te magad is mondd.

Szerettem volna megbizonyosodni róla, hogy igazán Isten műve-e ez, vagy csak a képzelet játéka. Azt mondtam tehát a gyermeknek:

— Holnap, a szentáldozásban kérj számomra ajándékot a Jézuskától.

— Miféle ajándékot, atyám?

— Mondd neki: Drága kicsi Jézus, a gyóntatóm kér, hogy küldj neki egy lelket, hogy lássa: igazán te beszélsz-e hozzám a szentáldozásban? És ha kérdi Jézus, hogy milyen lelket kérek, ezt feleld neki: „Ismered te jól; olyan lelket, amelyet nagyon nehéz megtéríteni.”

Legközelebbi gyónása alkalmával bejelentette a kicsi:

— Atyám, már itt van.

Úgy tettem, mintha nem emlékezném semmire, mire ő magyarázni kezdte:

— De hiszen emlékszik, hogy a multkor azt mondta:

kérjek valami bizonyítékot Jézustól. Nos, ezt felelte: „Meglesz hugocskám.” És azt is mondta: „Kérj tőlem minél több lelket s meg fogom adni. Mondd az atyának is, hogy kérjen s ő is megkapja . . . De ne felejtse el: nagyon kicsinek, nagyon engedelmesnek, szerető szívűnek kell lenned és áldozatokat is kell hoznod, hogy megkapd őket. De soha semmit se tégy a gyóntatód engedelme nélkül. Ha ő megengedi, jó. Ha nem engedi, tudod, hogy az engedelmisséget mindennél jobban szeretem. — De atyám, kérem: siessen feloldozni, mert Jézus azt mondta, hogy akkor jön el az a lélek, amikor megint gyónni jövök.

Másfelé akartam terelni a gondolataimat és egyébről kezdtem beszélni neki, de a gyermek, amint tehetette, közbevágtott:

— Atyám, kérem siessen a feloldozással. Érzem: közeledik már a lélek.

A kislány az oltár felé sietett, hogy penitenciáját elvégezze, én pedig kiléptem a gyóntatószékből. A szemközti ajtón egy előkelőség lépett be, aki még soha nem hajtotta meg a térdét. Felém tart ugyanaz, akinek a lelkét Jézustól kértem.

— Atyám — szólalt meg — én magam sem tudom, mi történt velem, de valami kényszerít, hogy ide jöjjek. Úgy érzem, mintha kicserélődött volna a lelkem. Kérem, gyóntasson meg.

Leírhatatlan erővel markolt a lelkembe a könnyek közt elmondott bűnvallomás. „Nem tudom, mi történt velem,” „nem értem miért?” — ismételte újra meg újra.

Szerettem volna megmutatni neki az alázatos lelkű gyermekeket, aki mély áhítatba merülve imádkozott az oltár lépcsőjén és megmondani neki:

— Az ő hódítása ön; az ő imáinak köszönheti a megterés kegyelmét.

Az egyszerű lelkek mindenhatók Jézus Szíve előtt. Nem tud semmit megtagadni tőlük. Mert ők is bizonyosak Őfelőle.

Hallgassák meg ezt is:

— Hazámban, Peruban magam is láttam azt a fasort, amelyben a Gyermeke Jézus sétálgatott a kis Limai Rózával. Láttam azt a kőpadot, amelyen ketten egymás mellett üldögéltek, mint afféle jó kis testvérek. Majd virágot szedtek, Róza koszorút font belőlük és a kis Király homlokára illesztette, ez azonban a kis szentet koszorúzta meg vele, mondván:

— Nem, kis jegyesem, nem fogadom el. Mert te a töviskoronát választottad, a virágokból font korona legyen a tied.

Látják: évszázadok választják el egymástól a két fiatal szentet: Rózát és Teréziát; és mégis: gyermeki egyszerűségükben mindketten ugyanazt a nyelvet beszélik, a szeretetnek ugyanazt az énekét éneklék. Alkalmoszerűnek látom, hogy itt újra elmondjam, amit előzőleg már mondtam: hogy mindenki úgy imádkozik, amint szeret. Ha szívünk egyszerű tud lenni Istennel való érintkezésében, imádságunk is mesterkéletlen, közvetlen, családiaosan bizalmas lesz; olyanféle, mint az én kis lelkileányomnak a bájos párbeszéde a Jézuskával.

Igen: minél kevesebb formaságot, szóvirágot, szertartásosságot a jó Istennel való beszélgetésünkbe! Figyeljék meg a liturgiát, amelyet az Egyház szerető bölcsesége állított össze: milyen egyszerűek az imái! Örök igazság marad, hogy ami szép, az egyszerű, mint minden, ami Istentől van. És ez az elv különösen a természetfölöttiekre vonatkozik.

Kis Terézke különösen elsőrendű mestere ennek az iskolának. Találónan mondta róla Bourne kardinális: „Nagyszerűen értett hozzá, hogy kirekessze az egyszerűt az életszenség fegyvertárából.”

Mélyedjünk bele mi is az ő „kis ösvényének” tanulmányozásába, ismerjük meg lelki stílusát, Jézussal, valamint szerzetes társnőivel és előjáróival való érintkezésének módját és lépten-nyomon fogjuk tapasztalni, hogy e gyönyörű kis élet minden megmozdulásának a művészetté kikristályosodott egyszerűség volt az alapja.

Sajnos, nagyon, de nagyon kevés köztünk az igazán

kicsiny, egyszerű lélek. Pedig talán éppen azért állította elének az isteni Gondviselés ilyen vonzó keretek közt, éppen öbenne, a kegyelem csodájában a gyermeki egyszerűség példaképét, hogy ezt az aránytalanul kevésbé értékelt erényt minél szélesebb rétegekkel megismertesse és megszerettesse. Tanuljunk tehát abból a mindennél bájosabb, de mégis annyira komoly leckéből, amelynek a liziói Csillag a tanítómestere.

— Ezer hála, köszönet neked, drága, csodálatos Kis Terézke — írja egy észember — hogy mosolygásoddal és főképp nagyszerű teológiáddal megértetted velünk, hogy az igazi lelki nagyságra nem a könyvek tanítanak, még csak nem is azok, akik ezeket a könyveket megírják.

— Köszönet, hogy felébresztettél bennünket egy veszedelmes álomkórból, az önelégültség álomkórságából, amelynek rabságába olyan sok világos fej beleesett már! Komoly tudománynak vélték sok mesterséges fény fellebogását, amelyek pedig nem egyebek hiúságnál, lidércfénynél.

— Sokkal okosabb, bölcsebb, tudósabb vagy te, kis királynő, mint mi valamennyien összevéve, akik tőled tanultuk meg, a te életed hősiességének, egyszerűségének példájából, hogy csak az lehet igazán nagy, aki magát megalázza, hogy igazi elmélyülés csak az egyszerűség nyomdokain lehetséges fel; és főképp azt tanultuk meg tőled, hogy mindent tud az, aki szeretni tud és hogy annak az apostolsága fogja a leggazdagabb gyümölcszhozamot teremni, akinek az élete a szeretet csendes izzásában emésztődik fel.

Mindkét „Rózsától”, a limaitól is, a lizióitól is ugyanazt a mély, napsugaras tanítást halljuk: „Cum essem parvula placui Altissimo.” Kedvét találta bennem a Magasságbeli, mert kicsiny voltam.

Legyünk egyszerűek Jézussal szemben és mi is koszorút fogunk fenni a homlokára a lelkekből, amelyeket szeretetének meghódítottunk.

Legyünk egyszerűek a teremtményekkel való érintkezésben. Ne állapodjunk meg náluk, ne kössük hozzájuk

a szívünket: nem érdemesek rá. Csak Istent szeressük bennük s őket magukat azért, hogy Istenhez vezessük őket.

Amint a nyíl, a levegőt hasítva egyenesen repül célja felé, úgy törtessünk mi is a végső célunk felé, anélkül, hogy a közbeeső másodrendű tényezők röptünkben fenntarthatnának. Rajtuk keresztül is Jézust lássuk: Dominus est. Az Úr az!

Önmagunkkal szemben sem szabad semmiféle nyugtalanságnak, túlzásnak, komplikációnak helyet adnunk. Fogadjuk el egyszerű természetességgel a vérmérsékletünk-ből folyó nehézségeket, hibáinkból ránkharamló megaláztatásokat. De ismerjük el lelkünk értékeit is.

A virágokban csakúgy, mint a tövisekben lássuk meg Jézus kezét: alázkodjunk meg előtte — de keserűség, csüggedés nélkül — hibáink miatt és egyszerű, alázatos szívvel köszönjük meg kegyelmeit, amelyekkel lelkünket gazdagította.

Az Istenre hagyatkozás

**Uram, kezéidbe ajánlom
lelkemet**

Atyám! életem és reménységem, örömöm és szenvedésem, szívem és lelkem a te kezédben van!

Az Istenre hagyatkozás természetes folytatása a hit és a bízó szeretet életének.

A szeretet kölcsönös egymásra hagyatkozásban áll. Amint Jézus édesanyja ölében és az Eucharishtiában fenntartás nélkül nekünk adta magát, úgy mi is fenntartás nélkül az Ő akaratára, szent Szívének szeretetére bizzuk magunkat.

Siessünk azonban megállapítani, hogy semmi, de semmi közös vonás nincs a tompa és a lélekre annyira veszélyes quietizmus — amely nembánommódra összetett kézzel Istenre hagyja, hogy saját áldozatos hozzájárulása nélkül vezesse életszentségre — és ama Istenre hagyatkozás közt, amely a tökéletes szeretetnek legfőbb meg-

nyilatkozása. Mint minden másra, úgy erre is áll Jézus szava: „Példát mutattam nektek.” Ne beszéljünk itt március huszonötödikéről, mikor először szolgáltatta ki magát visszavonhatatlanul egyik teremtménye szeplőtelen szívének, sem Názáretről, ahol az ács és felesége korlátlan fennhatósága alatt állt, de beszéljünk arról a mindenél fenségesebb önátadásról, amellyel a szent Eucharisziában a kezünkbe adja magát. Itt már nem a Szűzanya szeplőtelen szíve, nem az igaz férfiú: József becsületes, dolgos két keze az, amelynek oltalmára rábizza magát. Most már tovább megy — mehetne-e még ennél is tovább? — most már mindenkinek, nekünk, méltatlan, jegesszívű, könnyelmű teremtményeinek is kiszolgáltatja magát. Hiszen igaz: feltételhez köti hozzánkjövetelét. Megkívánja, hogy a kegyelem állapotában legyünk. De vajjon abban voltunk-e tegnap? Abban leszünk-e holnap?

Mikor hűségigéreteinket hallja — bármily becsületes jószándékból fakadjanak is azok — nem volna-e jogosult, hogy sokatmondóan legyintsen a kezével:

— Hallottam én már ilyen beszédet száz- meg száz-ezerszer, de ugyanannyiszor megkaptam a lándzsadöfést is... nem tudok már hinni a szavaidnak.

De mondja-e ezt valaha Jézus? Soha! Hacsak bánatot, jófeltételt lát a szívénekben, ez neki elég; nem kíván ennél többet és a szívére ölel minket, egészen nekünk adja magát, mintha teljesen meg volna győződve hűségünkről, kitartásunkról... Lehet-e ennél megdöbbenőbb példája az önátadásnak, a ránk hagyatkozásnak?

Szinte érthetetlen, hogy ennyi bizalommal rábízassa magát egy törékeny agyagedényre, amilyen én is vagyok! Egy teremtménynek sem tanácsolhatnánk ezt, már csak keresztény elővigyázatosságból sem — Ő pedig, aki minden tud, aki magán hordozza hűtlenségeink, feledékenységünk véres nyomait, megteszi: ránk bizza magát!

A magunk részéről tehát minden ok megvan rá, hogy ezt a példát kövessük. Az agyagedény nagyon jól jár, ha az ő Szívének frigyszekrényében vehet lakást magának.

Mindez csak bizonyítéka annak, amit az imént mondtunk: hogy a szeretet a kölcsönös egymáshagyatkozásban áll. Így hagyatkozik rá a gyermek az édesanyjára, a feleség a férjére. Pedig melyik anya, melyik férj hasonlítható össze Jézussal?

Ha tehát erős hittel hiszek az Ő bölcsességében, igazságosságában és főképp: a szeretetében, semmivel sem adhatom iránta való szeretetemnek átütőbb bizonyítékát, mint ha feltétlenül átadom magam Szívének, mindenható akaratának.

Senki sem ismeri jobban az életemet és szükségleteimet, nem védelmezi jobban az érdekeimet. Senki még csak megközelítőleg sem tud úgy szeretni, mint ahogyan Ő szeret: tiszta, önzetlen, igaz, isteni szeretettel.

Tehetünk-e tehát okosabbat, mint ha teljes odaadással leborulunk előtte: „Szeretet Királya, legyen meg rajtam, bennem, mindenben a te akaratod. Égess, vágj, rendelkezz, változtass kedved szerint; előre is lelkem mélyéből köszönetet mondok mindenért: áldassék a neved mindenért, én Uram és Szerelmem, mert minden, amit te rendelsz, a javamra, a legfőbb javamra válik!

A gyermek életének nem legboldogabb mozzanata-e, amikor anyja karjába simulhat, akár azért, hogy játsszék, hogy egyik vagy aludjék? Nem ez-e a legtermészetesebb megnyilatkozása az én bízó szeretetemnek is Atyám iránt, akinek a szeretete éppoly végtelen, mint a hatalma? Szerethetem-e igazán, ha fukarkodom a bizalmammal, a ráhagyatkozásommal? Miért ne váltsam valóra a gyakorlatban is a szerető ráhagyatkozásnak ezt a fenségesen egyszerű kérését: „Jőjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod!”

Hogyan tudjam én magamtól, hogy az egészség vagy a betegség, a jólét vagy a nélkülözés javamra válik-e ma vagy káromra? Ő azonban tudja, nagyon jól tudja, intézkedjék tehát felőle teljesen szabadon, anélkül, hogy az én véleményemet kikérné. Az Ő Szívére való ráhagyatkozás az én bölcsességem s ez a bölcsesség lesz a boldogságom.

Az egyetlen, amit tőle kérek az, hogy Szívéhez egészen közel lehessenek, békében vagy küzdelemben, életben és halálban.

Egyébként azonban mindegy legyen, hogy sírás vagy nevetés, élet vagy halál, édesség vagy keserűség lesz-e az osztályrészem. Határozzon, döntsön erről Ő maga. Emberi természetem persze hogy megteszi a magáét: kapálózni fog ellene, szeretetem azonban ura marad a helyzetnek és az lassankint mindegyre tökéletesebb behódolásra kényszeríti.

Tárgyilagosan nézve tulajdonképpen az egyetlen helyes dolog, amit tehetek, ha mindenben Isten akaratára hagyatkozom. Ha betegség lep meg, természetes, hogy minden óvintézkedést meg kell tennem, amit a józan belátás parancsol: orvost kell hívnom, rendelkezéseit pontosan betartanom, a továbbiakban azonban hagyatkozom Istenre. Ha meggyógyít: Magnificat! Ha nem gyógyít meg: akkor is Magnificat! Istennek minden rendelkezése Jézus Szívének ellenjegyzésével jelenik meg. Lehetne-e tehát okom rá, hogy bizalmatlanul fogadjam?

És alapjában véve ebben rejlik a szentek boldogságának, megbékéltségének nagy titka. Ők is megismerték a szív és a lélek ezernyi szenvedésének minden kínját, gyötrelmét, de azért mégis boldogok voltak és Getszemánijuk kelyhében már a mennyország boldogságának édességét ízlelték meg. Hogy miért? Mert akaratukat teljesen Istennek adták és Ő Szívének aranykelyhéből több örömet ízleltetett meg velük, mint amennyinek édességét a fájdalom keserűsége ellensúlyozni tudta volna.

Használjuk fel a lelkigyakorlat idejét arra, hogy mélyen a lelkünkbe véssük ezt a nagy gondolatot, hogy megértsük annak minden szépségét, minden szebbnél szebb árnyalatát.

— Uram, rád hagyatkozom: azt akarod, hogy itt legyek, tehát itt maradok és egy lépést sem teszek azért, hogy máshova mehessek.

— Máshol akarsz? — Már futok is. Azt akarom, amit

te akarsz. Csak egyetlen helyet nem hagyok el soha: azt, amelyet Szíveden készítettél számomra.

Bízzák Őreá lelkük megszentelésének művét is. Két kéz nem írhat egyszerre ugyanarra a lapra. Ha mi írunk, az Ő keze visszahúzódik. Tehát ne tépelődjünk, ne számítgassunk sokat. Hagyjuk, hogy végtelenül irgalmas szeretetében Ő maga írja meg életünk történetének lapját. Ne legyen abban egy sor sem mitőlünk. Ő csak engedelmességet kíván tőlünk és azt a forró vágyat, hogy szentekké legyünk, a többit elvégzi ő maga.

Ő legyen az egyedüli vezérünk.

„Biztoskezü lelkivezető vagyok én — mondja az Úr Szent Margit Máriának — s veszély nélkül vezetem azokat a lelkeket, amelyek rám bízzák magukat.

Alázatosság, egyszerűség, Istenre hagyatkozás, szeretet; megpihenés egy mindenható Atya karjai közt: a gyermek édes álmának békéje ez, aki anyja karjában alszik.

Találjuk ezt fel Jézusban.

VI. fejezet

Az életszentség

Legyetek szentek, legyetek tökéletesek

Jöjjetek, kövessetek engem

— Jöjjetek, kövessetek engem, ti, tanítványaim, Szívem apostolai. Kövessetek, mert én vagyok az Út

Amint csak egy Igazság van és egy Élet: Jézus Krisztus, úgy Út is csak egy van, és az is csak Ő.

Hova vezet minket ez az Út?

Idelent az életszentségre s ezen keresztül az örök életre, amely szintén ugyancsak Ő.

— Én vagyok az Élet, az Élet teljessége. És mi az élet? az igazi élet?

Az igazi élet a szentség, a szentség pedig szépség, boldogság.

Mindnyájan szeretjük a szépet, mindnyájan boldogságra vágyunk, de hányszor kerülünk vágyainkkal tévútra! Csalóka, látszólagos szépségek után futunk és tönkre tesszük az életünket. Mert csak egyetlen tökéletes szépség van a világon, amely teljesen kielégíti lelkünk igényeit és ez Jézus Krisztus.

Valóban: a szentek voltak az igazi bölcsék és gondolkodók, mert csak ők ismerték fel az igazi boldogság forrásának a titkát: a mi Urunk Jézus Szívét. Mert Ő a boldogság egyetlen forrása: Jézus Szíve, egyedül csak Jézus!

Miben áll a szentség?

Megkérdeztek egyszer egy gyermeket, akit csak nagy nehezen tudtak első szentáldozása után a templomból kihozni:

— Mi szeretnél lenni? Angyal, vagy talán Szent Alajos?

Tekintetét ragyogó mosolygással függesztve a tabernakulumra, ezt felelte a gyermek:

— Csak Jézus, Jézus szeretnék lenni. Semmi más.

Ez a szentség fogalmának legtökéletesebb meghatározása: Jézussá lenni!

Képletesen beszélve, így írom még körül ezt a fogalmat: napsugár, mely ősforrásához visszatér, parány, amely kiindulási pontja felé törekszik. Élet, amely kimeríthetetlen forrását Istenben újra feltalálja. Krisztus az, aki életünket örök értékűvé teszi. Mi magunk, akik ezt az egyetlen igazi Valóságot, Jézus Krisztust éljük.

Másképp mondva: a szentség rejtett kincs. Isten teljes uralma bennünk. Valóráválása Szent Pál szavának: „Élek én, de már nem én élek, de Krisztus él bennem.” Jézussá való áthasonulás, amely a hit misztériumában gyökerezik és a szeretet kiteljesülésében éri el csúcspontját.

A szentség — elérhető valóság

Igen: elérhető, már csak azért is, mert kötelességem, amelyre Isten hív meg bennünket. Okvetlenül elérhető tehát.

Nem abban áll, hogy felérjük, megfogjuk az Istent, aki megfoghatatlan; de abban, hogy magunkat megfogni hagyjuk — általa. Ő maga jön elibénk, leszáll hozzánk, hogy megfogjon és karjában magával ragadjon bennünket. A mi szerepünk passzív: abban áll, hogy ne akadályozzuk Őt működésében.

Igen: a szentség kegyelme felülről jön; Isten munkálja azt bennünk. Tőlünk csak bizalmat, akaratbeli készséget, engedékenységet kíván. Hagyjuk tehát működni.

Ha gyenge is, ha kicsiny és beteg a lelkünk, Jézus magához öleli, magához emeli, magával viszi a kicsit, aki boldogan eszmél rá, hogy az emelkedés folyamán elszakadt a földtől. Hálásan simul Jézusa Szívéhez és a tőle kapott szeretetet feltétlen önátadással viszonzza.

A szeretet és a bizalom az a két tényező, amelyek szentté tesznek bennünket.

Szeressetek — és szentekké lesztek! De esztelen szeretettel, határtalan bizalommal szeressetek!

Szentekké lehetünk-e mi is ?

Kétség sem fér hozzá! Kötelességünk is, elsősorban nekünk, Jézus Szíve apostolainak, hogy azzá legyünk.

Gondoljuk csak át: mi mindent tett Jézus értünk: nemcsak azért, hogy a pokoltól megmentsen, de azért is, hogy javaival elhalmozzon bennünket. Kegyelmeinek bősége mindig készenlétben áll mindenki előtt, akarja, hogy szentekké legyünk. Az élet, a fény, a meleg központi forrása, a Nap Ő, amely magához vonz bennünket, útszéli porszemecskéket, hogy mindmegannyi fénylő égitestekké változtasson bennünket, akik Őt majd köőrüragyogjuk mindörökké.

Urunk Jézus nem éri be azzal, hogy apostolai afféle mindennapi jó lelkek legyenek. Annyi van ezekből, hogy akár utcát lehetne kikövezni velük. Apostol és mindennapi lélek? Ellentétes fogalmak ezek; sehogyan sem lehet őket egymással összeegyeztetni.

A mi Urunknak szentek, nagy szentek kellenek. Csordultig tele aranykelyhek, amelyekből másokra is túláradjon a szeretet.

Nagyobb szükség van ma szentekre, mint bármikor, mert arról van most szó, hogy újra meghódítódjék a világ. Azt pedig csak Jézus Krisztus tudja meghódítani, vagyis a szentség: a valóban átélt Jézus Krisztus.

Néhány alapvető igazságot szeretnék itt kissé bővebben megtárgyalni, amelyek felbátorítsanak rá, hogy a szentség útján elinduljunk.

Az én küldetésem ugyanis az, hogy a nemes és jószándékú, de kissé talán félénk és aggályoskodó lelkeket felbátorítsam; azokat, akik minden jóakaratum mel-

lett sem tudnak előbbre jutni a lelki életben és fáradtan, fásult lélekkel élik az életüket.

Egészen megcsodálnivaló: az életszentségnek milyen meghamisított torzképe él a köztudatban, és pedig nem csupán a tudatlan tömegek, de a lelkileg eléggé műveltek körében is.

Általában az a hit tartja magát, hogy aki szent, annak szükségszerűen rendkívüli lénynek kell lennie, olyanak, mint az Előfutár: távol kell élnie az emberi társaságtól, sem ennie, sem innia, sem aludnia nem szabad; szóval: kell, hogy a teste már megdicsőült, a lelke pedig a kegyelem erejétől teljesen átformált lélek legyen . . .

Nagyjában ilyennek képzelet a világ az életszentséget. Nemcsak téves, de káros is ez az elgondolás.

Hány, de hány lélekben csendül fel a hívó szózat: „Jőjj és kövess engem!” — De mert hamis fogalmuk van a szentség mibenlétéről, visszarettennek a magasabb tökéletesség ijesztő színekké felvázolt követelményei elől és megmaradnak szürke nyárspolgárnak. Még jó, ha a lelkük üdvösségét úgy ahogy megmentik.

Vegyük csak szemügyre Kis Szent Teréz életét: hányan voltak még szerzetesek, s a legvallásosabb körökhez tartozók sorában is, akik a szenttéavatás után is kétkedve csóválták a fejüket: de hát mi rendkívülit tett ez a kis karmelita?

Ugye kihallják önök is a disszonáns hamis hangot: hogy „mi rendkívüli” van ennek a kis szentnek az életében?

Itt a nagy tévedés. Olyan nagy, hogy kihatásaiban megszámlálhatatlanul sok lelket tart távol a szentség útjától.

És ha Terézkét nem értjük meg, hogyan érthetjük meg Szűz Máriát, aki amellet, hogy Istennek legcsodálatosabb teremtménye volt, a legszürkébb, leghétköznapi életet élte, amelyet ember élhet? Eszerint az elgondolás szerint azok, akiknek az érintésétől nem támadnak fel halottak, akik nem lebegnek a levegőben,

nem olvasnak a jövőben, akik nem levegőből élnek; röviden: akiknek balszerencsájuk, hogy Szűz Máriához és Szent Józsefhez hasonlítanak, azok nem is lehetnek szentek!

Ne gondoljuk, hogy a szentek más tésztából vannak gyúrva, mint akármelyikünk. Nekik is megvoltak a hibáik, gyengeségeik, akárcsak nekünk, vagy talán még annál is jobban. Az is lehet, hogy egyikük-másikuk kevesebbet kapott Istentől, mint önök vagy én. És azért mégis szentekké lettek, két tényező: a kegyelem és saját erőfeszítésük segítségével.

Jézus ad. A lélek elfogadja és gyümölcsözteti a kegyelmet.

Feltételezhetjük-e, hogy Jézus cserben hagy bennünket? Hogy Jézus, aki szenteket akar formálni belőlünk, nem adja meg hozzá a szükséges kegyelmeket? Megadja, persze, hogy megadja. Hiszen hatalmas Ő és elképzelhetetlenül jó.

Mi ugyan százalmasan nyomorultak vagyunk, de van akaratumk. Tudjunk elszánt, komoly akarattal akarni és szentekké leszünk. Éppen ez az elszánt akarat, a küzdés fogja bennünk a szentet kialakítani. Önmagát csalja meg, aki azt akarja elhíttetni magával, hogy küzdés nélkül is elérheti ezt a célt. A mennyország minden szentje a küzdelem útját járta; a szentségnek elmaradhatatlan feltétele ez.

Küzdelem a sötétség ellen, amely bennünket körülvesz s amely ezt mondatta Szent Terézkével: „nem látok semmit, de hiszek.” Ne kérjünk soha világosságot és érzékelhető szeretetet; hiszen élhetünk sötétségben úgy, hogy a nap világossága fényeskedjék a lelkünkben. Jó nekünk ez a sötétség. Ez tanít meg majd bennünket — látni.

Küzdelem a teremtmények ellen, amelyek el akarják zárni előlünk a szentség útját. Élő, tudatos akadályok ezek; a kegyelem erejének azonban nem tudnak ellentállni. A teremtmény gyakran szépség, amely elmúlik, világosság, amely kialszik, érzéki vágy, amely romlásba

dönt. Ez is elmúlik, — ha már mindent odaáldoztunk neki. De romhalmaz, keserűség marad utána a szívben.

Jézus az egyetlen Valóság, amely mindig megmarad; ne állítsuk soha másodsorba. Ha elsőbe állítjuk: késsőbb látjuk meg, mennyire igazunk volt.

Küzdelem a természet hajlamaival szemben. A nehézkedési törvény ellene szegül minden emelkedésnek. A szentek is tapasztalták ezt. Tegyük mi is azt, amit ők tettek: állítsuk szembe az erkölcsi erőt a természet kívánságaival. Sokszor két kézre kell fognunk a szívünket, ha mindenek ellenére is emelkedni akarunk. A szentek, amikor a vezeklés nagy tényeit vállalják magukra, teszik ezt azért, hogy természetük követelései elé gátat vessenek. A vezeklő övet és a korbácsot még egy szent sem használta pusztán kedvtelésből; a fenyítékhez és önmegtagadáshoz még soha senki nem szokott hozzá.

Küzdelem a csüggedés ellen. A küzdelem nem mindig jár észrevehető győzelemmel s ilyenkor könnyen befészkel a csüggedés a szívbe. Ez azonban nem jelent semmit. Ne számolgassuk a lépcsőfokokat, mikor felfelé megyünk. Könnyen tévedhetnénk. Bizonyos, hogy rosszabbá nem leszünk, amikor emelkedünk, csak tisztábban látunk, amint mindközelebb jutunk az isteni Naphoz. Ez magyarázza meg, mennyire őszinte volt Szent Terézke alázatos felkiáltása: „Nagyon nyomorult vagyok!” Az alázatos lélek ugyanis tisztán lát.

A mi életünk nem egyéb erkölcsi elcsúszások sorozatánál, feledésbe ment jófélételeknél. És azért mégis „mindent megtehetünk Abban, aki minket megerősít.” Omnia. Mindent. Aki akar, az tud is.

Egyetlen erő szükséges hozzá: a kegyelem és a jószándékú lélek egyesített ereje.

Aminek pedig nem leszünk hiján, mert hiszen ennek Jézus Szíve a kiapadhatatlan forrása.

A szentség az egyetlen igazi boldogság — de ezt a világ nem akarja és sohasem akarta megérteni.

Csak egyfajta igazi boldogság van a világon, és ez a szentek boldogsága.

Ezt a kis lelkek vígasztalására mondjuk, azokéra, akik szavainkat hallgatják vagy olvassák. Ezek nagyon gyakran hajlandók azt hinni, hogy a szentség nagy dicsőség, igen . . . de keserű dicsőség és aránytalanul nagy árat kell fizetni érte. Hogy odatúl majd meg is lesz a jutalma, idelent azonban le kell mondani a kedvéért minden örömről, minden boldogságról, amire pedig még is csak nagyon szomjazik a lélek!

Igaz-e ez? Ugye, hogy nem?

Bizonyos, hogy az Istennel való egyesülés és az, amivel ezt elérhetjük: a hazug, hiú földi javakról való lemondás nincs ingyen, áldozatba kerül, egyidejűleg azonban nagy nehézségektől és a vígasztalan, céltalan szenvedés leggyakoribb felidézőitől szabadítja meg a lelket. Áldozat, küzdelem az ára, azonban csodásan magas ellenértéket kapunk érte. Lemondunk néhány érzelemről és földi értékről, helyettük azonban világosság, erő, béke költözik lelkünkbe, s ez ezerszeresen kárpótol bennünket áldozatainkért.

A szentek természetfölötti boldogságáról beszélve önkéntelenül is a Getszemáni fenséges jelenete felé fordulnak gondolataink. Jézus a legkegyetlenebb lelki gyötrelmeket szenvedti; az előtte álló szörnyűségek látása vért sajtol ki pórusain — de ugyanakkor Atyját látja. Tehát a mennyország békéje honol a szívében.

Megfelelő távlatból nézve ugyanez a képe a szentek lelkének is, akik éles küzdelmeik közt is boldogok, százszorta boldogabbak, mint a világ irigyelt fiai. Ezzel kapcsolatban is a liziói kis szent szavait idézzük: „Már nem is tudok szenvedni, mert megtanultam örömmé változtatni minden szenvedésemet. Az apró nehézségek kicsike örömökké, a nagyok pedig nagy örömökké válnak a lelkemben.”

A világ persze azt mondja erre, hogy dőreség. Ám legyen dőreség. De olyan dőreség, amely minden bölcsesség csúcspontja, a Keresztrefeszített kimondhatatlan, gyönyörűséges dőresége, amelyből csak kiválasztott barátainak nyújt izelítőt. Innét van, hogy a szentek közt

is azok a legboldogabbak, akiknek legtöbb szenvedés jut osztályrészül. A kereszt Jézushoz teszi őket hasonlóvá és egyúttal zálogává lesz szent Szívével való egyesülésüknek.

Nyomatékosan állítom, hogy kinek minél több a szenvednivalója, annál boldogabb, kezdve Márián, a Fájdalmak Nagyasszonyán, akinél többet, Jézuson kívül, senki sem szenvedett. Mert a keresztény módon értelmezett boldogság nem a kereszt hiányában, de Jézus bírásában áll. Ővele még a pokol is mennyország volna. Nála nélkül még a mennyország is a számkivetés helye.

Mondják meg: volt-e valaha valaki boldogabb, mint Assisi Szent Ferenc, a szegénység szerelmese? Vagy Szent Margit Mária, a szeretet áldozata?

Mert ne felejtsük el, hogy a szentek világában nem szokták egyedül hordozni a keresztet. Nekik, a szenteknek, Jézus segít a kereszthordozásban. A teher nagyobbik részét Ő viszi.

Ne féljünk: Jézus szeret minket. Nem terheli meg vállunkat nagyobb súllyal, mint amennyit elbírnunk. Hiszen azért jött Ő, hogy üdvözítsen, megenyhítsen bennünket.

— Kicsi lélek — így szól hozzánk — ne félj: együtt tesszük meg az utat. Én majd felfogom a fergeteg dühét, te meg szívemhez símulva viszed kereszteted és... énekelsz.

Előre tehát! És mondjuk: „Szívesen iszom ki a kelyhet, a szenvedés és öröm kelyhét.”

A szentség mindig időszerű, állandó folyamat

Manap is vannak szentjeink, akik talán az ismerőseink körében, vagy legszűkebb környezetünkben élnek.

Pedig milyen nagy azoknak a száma, akik azt hiszik, hogy a szentség: kiapadt forrás; hogy a szentek: legendák hősei, óriások, akiknek a nemzetsége végleg kihalt.

Aki így gondolkodik, az nem ismeri a szentség tala-

jának, az Egyháznak kimeríthetetlen termékenységét, amely szüntelenül, nagy változatosságban érleli a szentség pompás csodagyümölcseit és érlelni fogja azokat a világ végezetéig. Mindig voltak, vannak és lesznek szentjeink, mert az életszentség forrása maga Jézus Krisztus; és ez a forrás kiapadhatatlan.

Általában talán azért gondolkoznak így, mert össze-
tévesztik a szentség lényegét annak külső megjelenésével. Az isteni Gondviselés ugyanis mintha napjainkban eltekintene attól, hogy olyan külső körülmények közt, olyan egyéni tulajdonságokkal felruházva jelentesse meg a világon szentjeit, amelyek mindenki figyelmét és csodálatát magukra vonták, amint ez az assisi szent vagy az arsi plébános esetében is történt. Lehetséges, hogy manap csakugyan nem fogunk pl. Ferreri Szent Vince — vágású szentekkel találkozni, az azonban még annál is lehetségesebb, hogy napról-napra érintkezünk éppen olyan nagy, vagy még nagyobb szentekkel, akik azonban, mert inkább Názáret iskolájához tartoznak, nem szoktak testi halottakat feltámasztani, bár szinte bizonyos, hogy csendben, feltűnés nélkül annál több halott lelket keltenek életre.

Hogy hogyan és hányat: azt majd később, a Nagy Napon fogjuk megtudni.

X. Pius pápa mondta egyszer a Gyermekek Jézusról nevezett Teréz nővér képére mutatva:

— Ő az újabb idők legnagyobb szentje.

Ki sejtette volna ezt csak néhány évvel azelőtt is? Még mindig sokan élnek, akik ismerték a bájos kis szentet, nagyszerű erényeivel, csekélyke hibáival együtt. De vajjon ki gondolt volna rá ezek közül, hogy valaha ol-táron látják ezt a gyermeket, akinek csodái lázba hozzák az egész világot! S bármennyire megcsodálták is rendkívüli kiválóságait, ki merte volna elmondani róla, amit XI. Pius pápa mondott, a „kegyelem csodájának” nevezve ezt a tüneményes lelket. Pedig még csak nem is régen halt meg, nővérei még ma is élnek. Minden-
esetre szédületes pályafutás volt az övé: 1873-ban szü-

letett és 1927-ben már nyilvánosan megülte ünnepét az Egyház.

Mint önála, úgy nagyon sok más kiválasztott lélek esetében is az egyszerű hétköznapióság leple alá rejtőzik — legalább a földi élet tartamára — a szentség dicsfénye s ragyogása csak a halál után válik közkinccsé. De még ez sem mindig egyezik meg a Gondviselés terveivel és így bátran feltételezhetjük, hogy a szentek nagyrésze, — még ha nagyon nagy szentek voltak is — ismeretlenül marad a földön.

A mi korunk csak a két végletet ismeri: a gyűlöletet és a szeretetet; és amilyen mértékben növekszik a gyűlölet, olyan arányban virágzik ki a lelkekben a szeretet, olyannyira, hogy ma már bátran beszélhetünk a diadalmas szeretet hadsorairól.

A gonoszság uralmának időszakában élünk, de azért századunk egyúttal a nagy szentek százada is és nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy a szentség virágkorát éljük. A pesszimisták persze hitetlenül rázzák a fejüket, de nincs igazuk. Különösen azóta, hogy X. Pius pápának a korai és gyakori szentáldozásról szóló dekrétuma megjelent, tömegesen hódolnak be a lelkek a szeretet uralma előtt.

Én magam is ismertem egy egészen kiváltságos lelket, csodáját a kegyelemnek, de egyúttal a kegyelemmel való hűséges együttműködésnek is.

Ritka természeti adományokkal megáldott, kivételesen tehetséges fiatal leányról van szó, akit övéi rajongó szeretete vett körül. Különösen az apa volt rendkívül büszke a leányára. Mint dúsgazdag világfinak, természetesen eszébe sem jutott, hogy a nagyvilági élet talán nem lesz megfelelő foglalat gyermeke angyali tisztasága számára. Élvezni akarta leánya sikereit és gyönyörködni akart ragyogásában. Nem volt olyan bál, estély, társas összejövetel, ahonnan a bájos kis királynő hiányozhatott volna. A fiatal leány pedig vezeklő övet hordott díszes ruhái alatt s minden egyes alkalommal könnyek

közt esdekelt atyjának: ne kényszerítse, hogy társaságba menjen. Az apa azonban hajthatatlan maradt.

Nem tudta, hogy leánya, miután báli díszébe öltözött, odaborul Jézus Szívének képe elé és könnyes szemmel búcsúzik tőle: „a szívem nálad marad, Jézusom, zárd a szívedbe!”

Azután pedig ment, amerre az édesapja kívánta, de sem örömét nem találta a nagyvilági szórakozásokban, sem nyugtalanságot nem érzett miattuk. Lelke annyira Istenben élt már, hogy a legzajosabb mulatozások közben is nem egyszer esett elragadtatásba.

— Úgy érzem magam ilyenkor — vallotta meg ő maga — mintha álomszerű önkívületben volnék.

Hazatérve elvégezte a szentóráját, reggel hatkor pedig kivétel nélkül mindig ott volt a szentmisén. Saját szavai szerint soha egyetlen szentáldozást sem mulasztott el.

Igy működik a kegyelem abban a lélekben, amely nem fél attól, hogy szentté talál lenni. És ezeket műveli az Úr szeretete abban a szívben, amely neki adta magát, tökéletesen, maradéktalanul.

Ebben az esetben is vajjon ki tudott mindarról, ami ebben a csodálatosan szép lélekben végbemegy? Ki volt abban a helyzetben, hogy annak hősies küzdelmeit megfigyelje? Senki, e sorok íróján kívül. Nem megcsodálni való, beszédes példája-e az elrejtett életszentségnek az elragadóan szép fiatal leány élete, aki lelki elragadtatásban táncolja végig a bálokat és sértetlenül kerül ki a modern Babilon tűzkemencéjéből? Milyen gyengéd gondossággal öleli körül Jézus ezt az új Ágnest! Beborítja palástjával s magának őrzi meg az oroszlánok barlangjában is.

Sok ilyen dolog történik most, talán közvetlen környezetünkben is, anélkül, hogy csak sejtelmünk is volna róla: az életszentség mindmegannyi elragadó szépségű megnyilatkozásai, amelyek azonban rejtve maradnak szemünk előtt, hogy csupán csak Jézust és anygait örvendeztessék. Csodákat művel a kegyelem a haj-

lékony lelkekben, tartozzanak azok bár a legfelső vagy a legalsó társadalmi körök kategóriájába. Nagyon magasra tud felemelni bennünket a Király erős karja, ha csak egész akaratunkkal ráhagyatkozunk és kérjük, hogy felemeljen.

Merem állítani, hogy az ilyen vágású lelkek nagyobb bőségben teremnek ma, mint bármikor s hogy éppen a lelkeség kivirágzását mondhatjuk századunk egyik legfeltűnőbb csodájának. Nyilvánvaló, hogy Jézus saját Szívének pünkösdi tűzével akarja lángbaborítani a világot, hogy ezt az élettermő tűzfergeteget állítsa szembe az újpogányság merész élniakarásával. És e tüzes lelkek életstílusa feltűnően azonos a klasszikus életszentség: Názáret stílusával. Egyiknek sincs kirakata, belül azonban Szűz Mária halkszavú alázatossága, tüzes istenszeretete él a „kis lelkek” hadsoraiban.

Csodálatos Isten az Ő szentjeiben! Bátran előre tehát! És ha nyomorúságaink látása csüggedéssel fenyegetne bennünket, ha időnkint úgy éreznők, hogy bűneink és fogyatékoságaink elzárják előttünk a szentség útját, akkor jussanak eszünkbe azok a szavak, amelyeket maga a mi Urunk intézett egy jámbor lélekhez:

— Öröömöm telik benne, hogy gyakran éppen az utca sarából készítem legszebb remekműveimet.

A Nagy Király apostolai és barátai soha el ne felejték ezt a tanítást és merítsenek bizalmat, bátorságot belőle! S ha úgy érzik, hogy hibáik, gyengeségeik révén az utca sarával lettek egyenlőkké, ezzel csak annál több joguk van azt remélni, hogy önökből is a szeretet remekét, Szívének nagyon kedves szentjeit fogja kifaragani az isteni Művész keze.

VII. fejezet

Önfeláldozás — szeretetből

**Meg tudjátok-e inni a kelyhet,
amelyet én iszom? (Mk. X. 38.)**

**Aki tanítványom akar lenni,
vegye fel keresztyélét és köves-
sen engem. (Mk. VII. 34.)**

Ma arról akarok beszélni: hogyan válik tökéletessé az életszentség az áldozatosság útján?

Mi nem a költők iskoláját járjuk, akik megénekelik ugyan a szeretetet, de nem is gondolnak rá, hogy azt élni is kellene. Hogy szeretetük igazán tűzálló-e, azt nem lelkes szólások, nem pillanatnyi fellángolások bizonyítják. A mi Urunk nem éri be ennyivel. Azt kívánja, hogy éljük is ezt a szeretetet és hogy az valódi legyen.

Miben áll a gyakorlatban ez a szeretet?

Mindenekelőtt a törvények megtartásában. „Aki engem szeret, megtartja törvényeimet.”

Tehát legyünk hűek kötelességeink teljesítésében, még a legjelentéktelenebb részletkérdésekben is. Ezek azok a homokszemek, amelyeken szüntelenül járunk; nagy hőstettek ellenben ritkán nyílik alkalmunk. A szenteket az teszi szentté, hogy szeretettel csinálnak mindent, vagy méginkább: hogy mindent szeretetté tudnak átdolgozni.

Teljesítsük híven, figyelmes körültekintéssel az isteni törvényeket, azt az ezernyi semmiséget, amelyekből óráról-órára a legcélravezetőbb, legkeményebb vezeklőöv szövődik a számunkra. Ismerjük el, hogy ha nem letünk szentekké a hétköznapi élet taposómalmában, az nem azért van, mintha nem lettek volna keresztyeink, de azért, mert szeretetünk nem volt, amely ezeket a kezeszettek széppé, érdemszerzővé, gyümölcstermővé tette volna.

Ha egészségünk nem engedi, vagy egyébként nem te-

hetjük meg, hogy lószórból font, vagy szögekkel kivert vezeklő övet viseljük, fogadjuk el helyette készséges szívvel az élet ciliciumát, azt, amelyet Jézus mérték szerint készítettett a számunkra. Ha a vezeklésnek semmi más módját nem gyakoroljuk, ezt azonban lelkes szeretettel viseljük, akkor majd magunk is csodálkozni fogunk rajta odafönt: milyen nagy dicsőség vár érte ránk.

Az Eucharisztia szeretete, a kereszt szeretete, a lelkek szeretete. Ezt a háromféle szeretetet lehetetlenség volna különválasztani egymástól. Sőt nem is állhat meg az egyik a másik nélkül. A szentségi Jézus kedvéért, az ő szeretetéért igyekszünk lelkeket megnyerni — kemény áldozat árán is.

Áldozatról beszélek, mert a szeretet törvényét hirdetem, s mert ez a kettő: áldozat és szeretet éppúgy együttjárója egymásnak, mint ahogyan a nap együtt jár a világossággal.

Nem tudunk áldozatot hozni, ha nem szeretünk; és nem szeretünk igazán, ha áldozatot nem tudunk hozni.

Szeretem a keresztet, mert Jézus függött rajta. Jézust pedig szeretem, mert a kereszten függött. S a saját keresztjeimben is ezt a kettőt szeretem: Jézust és az ő keresztjét.

Mikor Jézus a szentáldozásban megmutatja megsebzett Szívét, hogyan mondjuk neki, hogy szeretjük, ha nincs áldozatunk, amelyet az övével egyesíthetnénk s neki adhatnánk váltságdíjúl a lelkekért. Csak az a szeretet jelent igazi értéket, amely átment az áldozat vérkereszttségén.

— Krisztus búzája vagyok — mondta Szent Ignác vértanú — kell, hogy lisztté öröltessem az oroszánok foga alatt, hogy méltó kenyere lehessen az én Uramnak.

Mi is búzaszemekké leszünk, amelyekből tápláló, fehér liszt készül, ha mindennap áldozatosabbá, engedelmesebbé, türelmesebbé igyekszünk lenni.

Áldozzuk fel magunkat mindennap valamiképpen és cserébe kérjünk természetfölötti kegyelmeket Jézustól. Nem fogja azokat soha megtagadni tőlünk.

Legyünk találékonyak az újabb és újabb áldozatok kieszelésében. Ezrével és ezrével találhatunk olyanokat, amelyekre nem is kell külön engedélyt kérnünk. Már magában az az elhatározás is, hogy naponta járulunk az Úr asztalához, elég sok áldozatot jelent; az áldozatok láncolatának forrása lesz az is, ha apostoli életre szánjuk el magunkat. Hozzuk meg nagy szeretettel ezeket az áldozatokat; a szeretet az, ami értékessé teszi azokat.

Ha Jézus iránt való szeretetből megtagadunk magunktól valamit: annak a jele az, hogy Jézusra gondolunk... Jézusra gondolunk... Olvassák el kérem, amit a „megszállottságról” mondtam.

A legnemesebb áldozat azonban az a szenvedés, amelyet Ő küld ránk, Ő, a keresztfeszített. Éppen azért legjobb módja az áldozathozásnak, ha Őt mindenben imádjuk, a legparányibb tiszúrásokban is, amelyeket elszenvedünk. Vagyis ha megtanuljuk, hogy mindenre, ami körülöttünk, vagy bárhol történik s ami fáj a testünknek vagy a lelkünknek, szerelmes készséggel rámondjuk: Fiat! Amint te akarod, Atyám! — És ha százszor mondjuk el ezt egy nap: annál jobb.

— Neked adom a szívemet — mondta Jézus Margit Máriának — előbb azonban add nekem magad, mint a szeretet áldozatát.

Megértették? Egészen fel kell áldoznunk magunkat, ha azt akarjuk, hogy Jézus nekünk adja Szívét... még ha azért kérjük is azt, hogy másoknak továbbadhassuk.

Kezdetben nehéznek érezzük azt a gondolatot, hogy magunk választhatjuk meg a kereszttünket. De itt is: Fiat voluntas tua... Csak válassza ki azokat Ő maga! Bízunk magunkat az ő éleslátására, szeretetére! Ne féljünk a választásától, hiszen nem zsarnok Ő! S nem ismeri-e saját magunknál is jobban az erőinket, a gyenge oldalainkat? Nem elég bölcs-e ahhoz, hogy megítélje: mire van szükségünk nekünk magunknak és szeretteinknek? És ha már elhisszük róla, hogy igazságos, bölcs

és jó, tiszteljük meg végre azzal, hogy Atyánkat, Istenünket lássuk benne.

Azt képzeljük, hogy ha magunk választhatnánk keresztjeinket, talán nem volnának olyan súlyosak. Tévedés. Már csak azért is, mert mi távolról sem tudjuk azzal a tökéletes szeretettel szeretni magunkat, amellyel Ő bennünket szeret. És mi nem is tudnánk úgy kimérni, kiszámítani mindent, mint Ő, aki ismeri jelenünket és jövőnket és aki egyedül tudója annak: mi válik javára lelkünknek, és azokénak, akikkel örök kötelékek fűznek bennünket együvé?

Legnehezebben elviselhető keresztjeink egyébként mi magunk vagyunk: vérmeérsékletünk, hajlamaink, beidegződött szokásaink keresztjei, amelyektől nem tudunk máról-holnapra megszabadulni, amelyek lenyomnak, megszegyenítenek bennünket s amelyekkel bőségesen akad küzdenivalónk életünk minden percében, életünk utolsó órájáig.

— Leányom, — mondta Urunk, Jézus egy szerzetesnőnek — megáldlak és tetszésemet találok küzdelmeidben. Elfogadom vágyadat és törekvésedet, amellyel megjavulni akarsz, de nem veszem el tőled egyéniséged töviseit. Sikertelenségeiden, önszereteted romjain akarom felépíteni szeretetem szentélyét. Gyarlóságaid ellenére is szentet csinállok belőled, ha igazán szeretsz engem.

És nem okozói-e keresztjeinknek különféle terveink, még a legjobbak is? Mi így akarjuk szolgálni Isten dicsőségét, de Ő keresztülhúzza számításainkat, mert más úton akar célhoz vezetni bennünket, olyanon, amelyet mi talán nem is gondolunk jónak. Ő, tud ez fájni nagyon! Ő azonban pompás palotákat tud építeni a romokon is, amelyeket szeretetünk szentelt meg.

Kiveszi kezünkéből a mérőléceket s félreállít bennünket:

— Ne kontárkodjál bele a munkámba s hagyd, hogy én magam jelöljem ki az utaidat. Ha azt akarod, hogy én uralkodjam, engedd, hogy parancsoljak. Hiszen tudod, hogy szeretet az én uralmam! Akarod-e, hogy átvegyem bárkád kormányzását, hogy irányítsam az életedet,

hogy először összekuszáljam, azután pedig rendezzem a terveidet?

— Uram, ne bízd rám a választást! Legyen meg mindenben a te akaratod. Ne engedd, Jézus, hogy vakok kuszáljanak bele a terveidbe.

Nagy Szent Terézia lelki magányba vonult, amely alkalommal nagy vezekléseket készült kiróni magára. Azonban megbetegedett és magas lázában még elmélkedni sem tudott.

Mikor ezért panaszkodott Jézusnak, ez azt felelte neki:

— Te kitervezted a vezeklő övedet, de én másikat készítettem a számodra: a betegséget és a saját akaratodról való lemondást. Hagyd, hogy most ezzel ostorozzalak meg.

A szent megértette Mestere tanítását és készséggel hajolt meg akarata előtt.

Bár mi is minden szenvedésben az Urunk Jézus által számunkra készített vezeklő eszközt ismernénk fel!

Igen, szerencsések, de kevesen vannak azok a lelkek, akik komolyan törekszenek életszentségre és ebben a törekvésükben szívesen fogadják Jézus kezéből még a legdurvább szövésű vezeklő inget is.

Hallgassák nagy figyelemmel további fejtegetéseimet, amelyekről remélem, hogy nagy hasznára lesznek lelküknek: meg fogják nyugtatni lelkiismeretüket, levegősé, napsugarassá teszi a szívüket.

Tehát: ha a testi fenyíték elkerülhetetlen kelléke annak, hogy szentekké lehessünk és ha nincs a nagy szentek soraiban senki, aki szigorú vezeklés nélkül ért volna fel a szentség magasságaiba, hogyan lehet akkor, hogy nagyon szép, nagyon buzgó lelkek meg vannak fosztva még a lehetőségétől is annak, hogy vezeklő holmit hordjanak, hogy ostorozzák magukat, hogy deszkán háljanak, böjtöljenek, virrasszanak stb.

Pedig nagyon sokan vannak, akik szívesen vállalkoznának ugyan mindenre, de egészségi vagy egyéb okoknál fogva nem lehet és nem szabad ilyesmit tenniük.

Vajjon lehetséges-e, hogy a Mester ebben az egy eset-

ben elszámította magát és amikor vezeklést kíván tőlünk, nem adja meg hozzá a lehetőséget? Hogy azt kívánja tőlünk, hogy repüljünk és Ő maga nyirbálja meg a szárnyainkat?

Vagy talán volnának másfajta fegyelmező, vezeklő eszközök is, amelyek nincsenek benne a „hivatalos” lajstromban és amelyek hozzáférhetők mindazok számára, akiket tökéletes életre hív az Úr? Ime: ezzel megérkezünk a kérdés ugrópontjához! Ez az, ami a legjobb lelkeket is megtéveszti, mert aránytalanul ritkán esik szó róla. Fontos területe ez a lelki életnek, amely mégis terra incognita, ismeretlen föld marad még a legjobbak előtt is.

Igen: ezer módja van a vezeklésnek, az áldozatos ön-fegyelmezésnek, amelyek még szigorúbbak, mint a böjt és a virrasztás, amelyek jobban a húsunkba vágnak, mint a korbács és a vezeklőöv.

A vezeklésnek legnehezebb, legmélyebben szántó módja, és pedig kolostorban és a világban egyaránt, a testi és lelki szenvedés marad, amelyet éppen lelkünk megszentelésére küldött ránk az Úr. A betegségek ezek, a gyászok, a kritikák és sikertelenségek, a jólét, a becsület elvesztése; családi viszályok és rágalmak, hálátlanság és szegénység... Nagyon soká nem tudnánk ki-meríteni a listát.

A vezeklő önsanyargatásnak megannyi eszközei ezek, amelyeket hol ennek, hol annak a léleknek bocsát rendelkezésére a jó Isten. Mennyire kapóra jön azoknak, akik égnék a vágytól, hogy áldozataikkal Jézus iránt való szeretetüket kimutassák, hogy a Getszemáni, a keresztút, a Kálvária gyötrelmeivel egyesülve, részt kérjenek a megváltás nagy munkájából, hogy lelkeket mentsenek, bűnökért, szeretetlenségekért engesztelést nyújtsanak, hogy Isten nagyobb dicsőségét szolgálják — de egészségi vagy egyéb okokból meg kell maradniuk a hétköznapi élet szürke keretei közt. De azt jelenti-e ez, hogy most már végérvényesen le kell mondaniuk magasröptű vágyaikról? Hogy sasok helyett csak szürke kis verebek

lehetnek? Nem, és ezerszer nem! Fogadják el békén, mosolygós készséggel a betegséget, a függő helyzetet, vagy egyéb életkörülményeket, amelyek a repülésben gátolják őket. Aldják Jézust hittel és megadással a mindenfajta nehézségekért, a megaláztatásokért, amelyek gyakori velejárói a betegségnek, a függő helyzetnek. Lásák mindenben Isten terveit s ha ellenállás nélkül elfogadják azokat, biztosan állítom, hogy máris egysorba kerültek a nagy vezeklőkkel és ha tovább is készséggel, Jézussal egyesülve viselik keresztjüket, nagy szentek lesznek belőlük.

Valamely fájdalmas, nagy betegség, különösen ha gyógyíthatatlan, vagy ha megalázó mellékkörülményekkel jár, nagy dicsőség forrásává lehet és második Tébai Pált csinálhat a betegből, — amennyiben ez nagy szeretettel viseli keresztjét. Mert a szentség nem a vezeklő-övn múlik — sem a betegeknel, sem az egészségeseknel — de csupán a szereteten.

Egy hosszantartó krónikus betegség, pl. a köszvény, amely rendszerint még külső eltorzulásokkal is jár, nehezebb vezeklést jelent, mint amilyen akár egy trappista élete. Egy anya, vagy egy feleség, akinek a szívét a fájdalom hét töre járja át, akinek emellett kenyérgondjai is vannak s az egészsége is megrongálódott — ha csak igazán szeretni tud — mindenféle vezeklő cselekmény nélkül is vértanú és szent a Király szemében.

Mennyi hősiesség is fér meg egy Jézust igazán szeretni tudó asszony szívében!

Szentül meg vagyok győződve róla, amit mondtam és biztosra veszem, hogy az önök szíve is szent örömmel telik meg, amikor ezt olvassák. Hogy sokkal erősebbnek érzik magukat és megnyugvással tölti el lelküket az a tudat, hogy önök előtt is nyitva áll a csúcsok felé vezető út és el is fognak oda érkezni — ha szeretettel fogóznak bele az Úr Jézus feléjük nyújtott kezébe.

Igyekezzünk azt is szeretettel elviselni, amit az emberek részéről kell elszenvednünk, amiért nem olyanok azok, amilyennek mi szeretnénk őket, — noha a jó Isten

megengedi, hogy éppen *ilyenek* legyenek. Pedig van-e jogunk másoktól azt követelni, hogy angyalok legyenek, mikor mi magunk sem vagyunk azok? Mi jogon kívánjuk tőlük, hogy repüljenek, mikor mi magunk gyalog járunk. — Szeressük őket a hibáikkal együtt — a vezeklés szellemében.

Sokat szenvedünk a megértés hiányától, az egyedülvalóság érzésétől. Magunkra maradunk, pedig támaszra volna szükségünk; nincs, aki előtt kiöntsük szívünket. . . De hát nincs-e velünk Jézus, nem lakik-e Ő a szívünkben? — Viseljük ezt a szenvedést is szeretettel, a bűnbánat szellemében.

Ha Isten magának választ ki valakit, gazdag ajándékképpen keresztet, gondot, szenvedést küld neki. Ha igazán Jézusból élünk, minden megpróbáltatásra ez legyen a válaszuk: „Amint neked tetszik, Jézusom!”

Fogadjuk ebben a szellemben a benső szenvedések, a kisértések keresztjét, a lelki gyötrődéseket, amelyekről senki sem tud, a névtelen keresztékét. Hordozzuk ezeket is szeretettel, elégtételképpen tartozásainkért.

Szenvedünk a természet, az érzékek lázongásától. Istené akarunk lenni, tiszták és szentek; érzékeink pedig az ellenkezőt akarják.

Keservesen panaszkodott ezért Szent Pál is; az Úr azonban ezt felelte neki: „Elég neked az én kegyelmem.” — De milyen szégyen ez, milyen megaláztatás!

— Mivel neked akarom adni Szívemet, azt hiszed, mentessé akarlak tenni a küzdelemtől? Elfogadnád-e, hogy tied csak a virágok, a sikerek legyenek, nekem meg a tövisek maradjanak? Gyermekeim, az érzékeiddel korbácsollak meg, hogy levezekeld vétkeidet.,

Alázzuk meg tehát magunkat nyugodtan, s szenvedjük el ezt a keresztet is a bűnbánat szellemében.

Nagy bűnbánati cselekményekre úgysem volnánk képesek; Ő jön tehát segítségünkre keresztjével. Az örökkévalóságban áldani fogjuk érte, amikor már megértjük, hogy minden szenvedésünk újabb meg újabb dicsőségek a magvetése volt.

És a családi bajok?... A tűzhely körül elevenen pezsgett valamikor az élet. De jöttek a nagy elválások és — átmenetileg legalább — elszakadtak a kötelékek, amelyek az örökkévalóság számára fonódtak. Szeretünk, de eljő a halál és szertemcangolja a szívünket.

Kérdezzük: mire jó mindez?

Ha édesanyját nem kímélte, hogyan kímélne minket Jézus?

Mennyire tévednek azok, akik a büntető igazságszolgáltatás sujtó öklét látják megpróbáltatásaikban ahelyett, hogy az örökkévalóság érettségijének vizsgai tételét, Jézus irgalmának lépcsőépítését, kezének biztató segítségnyújtását látnák benne. Szívének *vérharmatos* gyengédségét, de mégis csak gyengédségét.

Sajnálatos dolog, hogy annyira általános ez a téves felfogás. Szent Terézia szerint az imádságoknak legalább háromnegyed része ebben merül ki: „Szabadíts meg bennünket keresztőtől, szenvedéstől.”

És még csodálkozunk, hogy nem vagyunk szentek! Szívesen hallunk önmegtagadásokról, megcsodáljuk az ősatyák vezeklő életét, mondogatjuk is szorgalmasan: „Istenem, szeretlek!” de érjen csak bennünket akárha egy gombostűszúrás is, kereszt vagy megpróbáltatás, elveszítjük a tisztánlátásunkat és megroskadva kérdezzük: „de hát mivel érdemeltem én ezt?” Nem értjük, jaj, nem értjük meg a keresztény módon értelmezett szenvedés szépségét és fenséges rendeltetését. Átadjuk a szót a természetnek, amely lázong és tiltakozik, ahelyett, hogy oda-simulnánk a keresztrefeszített Isten lábaihoz.

Kereszteshadjáratunk útján szeretnénk, különösen Jézus Szívének családjában erős, határozott lelkeket nevelni, olyanokat, amelyek férfias elszántsággal vállalják a szeretet tanítását s azt, ami abban a legnagyobb és legnemesebb: a szenvedést, amely azt is szentté teszi, aki szenved, de szenvedése által életet sugároz a távolba és visszavezeti az atyai házba az eltévelyedetteket.

Szálljunk szembe azzal a pedagógiai irányzattal, amely valósággal beleszuggerralja a gyermekekbe a mindenfajta

szenvedéstől, önmehtagadástól való félelmet és ahelyett, hogy önfegyelmzésre, helytállásra szoktatná őket, üveg-házi palántákat nevel belőlük. Az evangélium nem erre tanít bennünket! Nem gondolják meg az anyák és nevelők, hogy az élet nem bánik kesztyűs kézzel velünk, emberekkel és hatványozottan fog minden nehézségtől szenvedni az, akit a gyermekszobában nem tanítottak önuralomra, lemondásra.

Ami persze nem azt jelenti, hogy napjainkban nincsenek nagy lelkek, akik megértik Szent Terézia szavát: „Szenvedni vagy meghalni!”

Nagyon szűk keretek közé szorítanánk a vezeklés lehetőségeit, ha azt hinnők, hogy azok testi sanyargatásokban, böjtben, virrasztásban merülnek ki. A kiválasztottnak aránytalanul kicsiny körére nézve volnának azok hozzáférhetők, holott a bűnbánat, a vezeklés törvénye kivétel nélkül mindenkit kötelez. Akinek megengedik az életviszonyai, az jól teszi, ha szigorúan megrendszabályozza és esetenként fenyítéssel is illeti a testét; ha az egyházi böjtöket megtarthatja, tartsa meg őket örömmel; ha pedig ennél is többet tehet, legyen hálás érte. Ámde a keresztények nyolcvan százalékanak nem felel meg a vezeklés e módja.

Mit tegyenek tehát ezek, hogy bűneikért valamelyes elégtételt nyujtsanak, hogy vezeklésükkel Jézus megváltói munkájának segítőtársai legyenek, hogy mások hűtlenségéért Jézusunk Szívét megengeszteljék? A vezeklésnek milyen eszközeit adjuk a kezükre? Van-e a bűnbánati cselekményeknek, az érdemszerző vezeklésnek olyan fajtája, amelyik az ő számukra is hozzáférhető?

Hogyne volna! Tanítsuk meg ezeket arra, hogy hitel, szeretettel, ellenszegülés nélkül fogadják el keresztjeiket és csókolják meg hálás szível azt a kezet, amely azokat a vállukra rakta. Ha ez nem volna a legszigorúbb testi fenyítéssel egyenlő értékű vezeklés, akkor annak volna igaza, akitől egy alkalommal a következő szavakat hallottam:

— A magam részéről már régen lemondtam arról,

hogy szentté legyek; nincs meg hozzá az egészségem. Ha egészséges volnék, böjtölnék, sanyargatnám magam, mint a nagy szentek. De hogy beteges vagyok, nem tehetem.

Teljesen megérthető, hogy olyan sokan vallják ezt a felfogást. Nem prédikáljuk eléggé gyakran, hogy Istennek legjobban tetsző penitencia az, amelyet Ő maga küld ránk. Milyen nagy volt ennek a jó léleknek az öröme is, amikor megnyugtattam, hogy hosszantartó betegsége bizony felér a nagy vezeklők legkeményebb önsanyargatásával is, ha hittel, szerető lélekkel öleli át keresztjét. Az önkéntelen vezeklőktől, keresztthordozóktól nyűzsög a világ, csak szentek és apostolok vannak kevesen, mert kevés a szívekben a szeretet. Még a legjobbak szívében is.

Jézus Szívének apostolai, hogyan munkálkodhatnátok az ő dicsőségeért, ha nem szeretitek a keresztet?

A Mester mindnyájunknak mondja, amit Szent Margit Máriának mondott:

— Vedd a keresztet, melyet neked adok és tűzd a szívedre... öleld át szerelmesen, mint szeretetem legdrágább zálogát.

Igen: ne cipeljük a keresztet, de öleljük át szeretettel.

Ha félünk is a kereszttől, találkozni mindenképp fogunk vele, csakhogy akkor nem találjuk meg rajta... a keresztrefeszített Istenfiát.

Ha szívesen hordozzuk a keresztet, a kereszt is hordozni fog minket; Jézus véres két karja támogatni fog bennünket. A kereszt eltéphetetlen kötelék lesz az ő Szíve és a mienk közt és boldogok leszünk akkor is, amikor szenvedünk. A világ tagadólag rázza meg erre a fejét. Paray azonban azt feleli rá, hogy: igen.

Tudta ezt Pazzi Szent Magdolna, mikor cellája falait megcsókolva, így kiáltott fel:

— Megcsaltál, Jézus! Igen, Uram, megcsaltál!

Az Úr erre megmutatta magát neki és megkérdezte:

— Hogyan leányom, miben csaltalak volna meg?

Mire Magdolna mély áhítattal emelte ajkaihoz az Üdvözítő kezét és lába elé borulva folytatta vallomását:

— Igen, Uram, megcsaltál... Mikor mindent elhagytam, hogy téged kövessék, gyóntatóm és az enyéim is mindegyre keresztről, áldozatról, lelki gyötrődésekről beszéltek és én mindebből nem találtam semmit...

— De hát nem kell-e a kereszten meghalnia mindenkinek, hogy engem követhessen és egészen az enyém lehessen? — beszélt tovább Jézus.

— Igen, kell; hogyne kellene. De azt senki sem mondta nekem, hogy a kereszten, a szenvedésben téged találjak meg, én szerelmesem. Ahol pedig te vagy, ott gyönyörűséggé válik a szenvedés, életté a halál.

Jézus diadalának jelvénye a kereszttel álljunk mi is annak a zászlaja alá. Égessük bele lelkünkbe szenvedésének stigmáit. Tartozzunk azok közé, akik a kenyértörésen túl is hűek maradtak az Úrhoz és vele maradtak a Kálvárián is.

Őrizzük és ápoljuk szívünkben ezt a hármasszeretetet:

Az Eucharisztia szeretetét.

A lelkek szeretetét.

A kereszttel szeretetét.

VIII. fejezet

Az evangélium Jézusa

**Christus heri... et hodie
Krisztus tegnap... és ma**

**Inveni Cor Fratris
Megtaláltam a testvér Szívét**

Olyannak ismerjük-e Jézust, milyenen?

Amilyennek az evangélium állítja Őt a szemünk elé?

Nagy csapása korunknak, hogy még legjobbaink is alig ismerik Jézust.

A hitetlenek tagadják istenségét. Túltökéletesült embernek, Übermenschnek mondják.

A keresztyének nem hisznek eléggé isteni emberségében. Úgy él a lelkünk tudatában, mint távoli magasságokban trónoló Isten, aki annyira fölötte áll mindennek, ami emberi, hogy már nem is tudják benne embersorsuk osztályosát, testvérüket látni. Elfelejtik, hogy elképzelhetetlenül nagy szeretetében emberré, hozzánk hasonló emberré lett, a mi életünket élte, hogy egészen közel férközhessék hozzánk.

Még a jámbor lelkek is alighogy ismerik. Eltorzított, kicsinyes Jézust csinálnak belőle, akiben még a Szűzanya is aligha ismerné fel az egyetlen Fiát.

Meg kell tanulnunk, hogy megismerjük az igazi, a teljes Jézust. Jézust, Szűz Mária Fiát, Istent, aki teremtmény is egyúttal.

Olyannak kell megismernünk, amilyen valóban.

Az a Jézus, akit a felhők felett, távoli magasságokban tudunk: nem a teljes Jézus. Az igazi Jézus: az evangélium Jézusa. Isten és ember. Ember és Isten.

A mennyekben lakik Ő és mi térdénállva imádjuk; de itt, köztünk is lakik, mint Királyunk és testvérünk, mint a Testté lett Ige s mi imádjuk Őt oltárainkon, mint Istent és Istenembert.

„És az Ige testté lőn és miköztünk lakozék.”

Testté lett. Mit jelent ez?

Hogy testvérünké lett, hozzánk mindenben hasonlóvá, kivéve a bűnt.

Mert a nagyság visszariaszt, a hasonlóság pedig vonz, hozzánk hasonlóvá lett, hogy magához vonzzon minket.

Jogunk van tehát bizalommal közeledni hozzá.

— O, felix culpa! — kiált fel az Egyház. Áldott bűn, amelynek köszönjük, hogy Jézust testvérünknek mondhatjuk, Őt mint ilyent ismerhetjük és szerethetjük.

Sohasem tudtunk volna hozzá fölemelkedni, de Ő leszállt hozzánk és akarja, hogy „testvérnek” szólítsuk.

Akarják tudni, milyen mértékben lett Ő testvérünké?

Jöjjenek velem, látogassuk meg Betlehemben, ahol mint tehetetlen, síró, didergő gyermek vár ránk. Egyetlen takarója: emberi természetünk nyomorúsága.

Az Isten-testvér tehetetlen gyengeségében

A Megtestesülés nélkül sohasem mondhattam volna, anélkül, hogy káromlásba ne essem, az én Uramnak és Istenemnek: „lám mennyire hasonlítunk egymásra! Én is gyenge vagyok meg te is; az én emberi természetem is a tehetetlenség mélységeit hordja magában meg a tied is, legalább március 25-e óta!

Magáénak vállalja Ő emberi gyengeségünket, szenvedni-tudásunkat, érzelmeinket, érintkezési formáinkat, sőt megjárta velünk a halál útját is. Tette pedig ezt, mert szeret minket. Igen, a szeretet sarkalta, hogy Betlehembe leszálljon, bűnünk következményeit magára vegye és abba bele is haljon!

Nekünk is megvannak a gyengeségeink, neki is megvoltak, de csak a testiek, mert isteni természetével csak ezek voltak összeegyeztethetők.

Látogassuk meg a jászolban: Ő, a mindenség Ura, istállóban születik, szalmán fekszik, dideregve, tehetetlen

nül. Teljesen anyja — teremtménye — gondozására van utalva. Mikor járni kezd; milyen bizonytalanok a lépői, mikor Mária karjából Józsefébe tipeg!

Mint Isten: mindentudó, de mint embernek mindent tanulnia kell és első beszédformája neki is a gyűgység. Az ácsmesterség fogásait Józseftől kell megtanulnia s az ő oldalán keményen verítékezve kell dolgoznia évtizedeken át.

Mit beszélhetnénk neked Jézus, szegénységről, munkáról, nélkülözésről, ami ismeretlen volna előtted, Te, az isteni szeretet Szegénye, Te názareti Munkás! Megtanultad, mi az éhség és a hideg s tapasztalásból kellett megtudnod: mi az a megvetés, amellyel azokat kezeli a világ, akiknek nincs házuk, földjük, nincs pénzük, nincs előkelő környezetük. „Ugyan, miféle tudománya lehet? — kérdik vádlói — s mi jögon teszi mindezeket Izraelben?”

Nyilvános élete alatt is megőrizte tehetetlenségének látszatát. Mikor a nagy vihar dúlt a vizen, csendesen aludt a hajóban. Tanítványainak úgy kellett Őt felkölteniök. Látjuk, amint fáradtan ül le Jákob kútja mellé és inni kér a szamariai asszonytól. Ő, mennyire szomjazott e lélek után, akárcsak mint a mienk után!

Mint Isten eltüntethette volna a távolságokat, de nem tette. Gyalogosan, holtra fáradva járt városról-városra: lábát felvérzi a köves út, de mi az a keresztút szörnyűségeihez képest? — Getszemániban el kell túrnia az áruló csókját s megkötözve támolyog a poroszlók nyomában, akik durván lökdösik, cibálják bírái elé. Gondoljunk a borzalmas éjszakára, a véres reggelre, amikor a pogány katonaság durva játékait űzi vele! Mikor arcul verik, köpdösik és töviskoronát tesznek a fejére. Heródes mint eszelőst kezeli, a csócselék üvölt és a vérét követeli. Hóhérai megostorozzák, hogy cafatokban rongyolódik le róla a hús. Ő pedig hallgat és vérkönnyek gyöngyöznek arcán, testére kiomló vére borít bíborpalástot. A Golgota lejtőjén elhagyják erői, leroskad. De hóhérai nem engedik, hogy ott haljon meg, ostorcsapásokkal ker-

getik a tetőre, ahol már várja a királyi trón. Rászögezik. Egető szomjúság kínozza; enyhítő ital, részvevő szeretet után vágyik s szidalmakkal illetik, ecetet, epét nyujtanak neki... Meghal... Tudjuk, hogy Isten és íme: mint élettelen hulla függ a kereszten, Ő, aki maga a halhatatlanság! Sírban fekszik... a minden élet megteremtője. Elérkezett a magára vállalt tehetetlenség tetőpontjára.

Isten-testvérem! Porba hullva, összezúzott, de szeretettől lángoló szívvel imádlak!

Hogyan érzett az Isten-testvér emberszive ?

Nem költői elgondolás, nem vakmerőség, de merő igazság, ha azt mondjuk, hogy Jézus Szívét ugyanazok az érzelmek dobogtatták, mint a mienket.

Vagyis: úgy szeretett ő is, mint mi s ugyanazt tette, amit mi nemes, tiszta szeretettel szeretünk.

Elsősorban természetesen az édesanyja, Mária felé fordult a szeretete. Ő, mennyire szerette ezt a jó anyát, akit mindennél szebbnek, tisztábbnak teremtett, saját öröme és dicsőségére. Akinek emberi természetét, vagy mondjuk így: szenvedésre való képességét köszönhetette, amely képesség hiányzott isteni természetének gazdag kincstárából. De mennyire szerette azért a dicsőség-többletért is, amelyet neki — a Fiának — szerezni fog ez az anya, aki anyja az egész emberiségnek, királynője az irgalmasságnak és közvetítője minden kegyelemnek s akinek neve ezentúl elválaszthatatlanul egybekapcsolódik Fiának minden küzdelmével, minden diadalával Anyaszentegyházában.

Mária után legjobban az Igaz Férfiút, a jámbor ács-mestert, Józsefet szerette Jézus, akit Ő atyjának nevezett és aki Őt, mint gyermekét a karján hordozta és akinek a kerges keze az első darab kenyeret nyújtotta neki.

Őneki is megvoltak a kiválasztottjai, akiket különleges szeretettel szeretett — hiszen olyan az ő Szíve is, mint a mienk! Kimondott kedvencei a gyermekek voltak, de mit szóljunk a szegények, a betegek, a nyomoré-

kok iránt tanusított gyengédségéről? Elējük ment, felkereste őket lakásaikban és az Ő kedvükért művelte a legnagyobb csodáit. Mennyire szerette a szomorúakat, a szenvedőket, akik finom szemérmességgel rejtve akarták tartani szívük vérvő titkát és sohasem tolakodtak a kíváncsiakkal az első sorokba. Az Ő Szíve azonban a háttérbe is utánuk repült és meggyógyította titkos sebeiket. Es hányszor vetették szemére a bűnösök iránti nagy előszeretetét! Seregestül tódultak ezek feléje, mert felismerték jóságos Szívét, amely mindenki előtt nyitva áll; nyomában jártak, hallgatták szavait és ha nem is tértek meg mindjárt mindnyájan, a Kálvárián és a Feltámadás után térdreborulva imádták benne az isteni Messiást.

Szerette apostolait, tanítványait, különösen Pétert, Jakabot és Jánost, a kedvencét, akinek elsőbbsége annyira tudott volt, hogy ő maga is annak a tanítványnak nevezte magát, „akit Jézus szeret vala.”

Nagy szűkségünk van megértő lelkekre, bizalmas jóbarátokra. Jézusnak is megvőlt a maga baráti köre: Betánia. A családias meghittségnek milyen varázsa ölelte körül ezt a házat! Jézus szerette barátait: Lázárt, Mártát, Máriát... megszállt náluk, igénybe vette vendégszeretetüket. Otthonosan érezte magát náluk. Az angyalok bizonyára ámulva nézték ezt a meghittséget. Őket sohasem szőlította így az Úr: „Barátaim.”

Milyen felmérhetetlen lelki többletet jelenthetett az ő barátsága a kis család körében! De neki magának is milyen jól eshetett, hogy vannak barátai, akik előtt kiöntheti a szívét! A betániai családi tűzhely meghittségében bizonyára beszélt terveiről, csalódásairól s olyan dolgokról is, amelyekről másutt nem beszélhetett volna.

Irigylésreméltó kiváltsága ennek a családi körnek, hogy itt csak egy bánatot ismernek: azt, ha a Mester távol van tőlük.

Vajjon megváltozott-e azóta Jézus?

Nem: ma is ugyanaz Ő, aki akkor volt:

„Jézus Krisztus ugyanaz tegnap és ma és mindörökké.”

Beszéljünk-e együttérző részvétéről? Nem emberi-e benne ez is? Minden szenvedőnek joga van erre a részvétre: szegényeknek és betegeknek, különösen azonban a bűnösöknek, akik mindig elkényeztetett gyermekei voltak irgalmasságának. „Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, de a bűnösöket.” „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, de a betegeknek.”

Ahol szükségét lát, nem tudja megtenni, hogy ne segítsen. Minden nyomorúságunk visszhangra talál irgalmas Szívében. Csodái is irgalmasságának a gyümölcsei voltak.

Mikor a tömeg mindent elhagy, hogy Őt a pusztába követhesse és a Mester személyének varázsa, tanításainak fensége úgy leköti figyelmét, hogy még életszükségletei kielégítésére sem gondol: Jézusnak akkor is gondja van rá, hogy hiányt ne szenvedjenek azok, akik az ő nyomdokaiban járnak. Ekkor hangzottak el ajkáról az isteni részvétnek ezek a gyönyörű szavai: „Miserere super turbam.” Szánom a sereget. És áldásától meg sokasodik a kenyér és kielégít mindeneket.

Mindenüvé elmegy, ahova hívják, hogy betegeket gyógyítson, hogy feltámassza, akiben nincs élet és megvigasztalja, akit földre nyom a bánat. Gondoljunk a kanonai asszonyra: a pogány nő hite és könnyei legyőzték szívének ellenállását.

Naimba megy, hogy különlegesen fájó könnyeket töröljön le. Az egyetlen fiát temető özvegy keservesen zokog. Jézus megállítja a temetési menetet s visszaadja a fiút édesanyjának.

Milyen gyengéd részvétellel kereste tekintete a sántákat, a bénákat, a leprásokat, a vakokat, hogy szeretetével, isteni hatalmával testi épségüket visszaadja! Ha nem tudtak hozzáférközni, Ő maga hasított utat a tömegnek át, hozzájuk ment, rájuk emelte tekintetét és azok meggyógyulva, megtisztult lélekkel távoztak.

Emlékeznek az inaszakadt panaszára? „Uram, nincs emberem, aki engem a tóba bocsásson.” És Jézus őt is meggyógyítja.

Mikor a kereszten függött, ezt a gúnyos kihívást dob-
ták az arcába:

— Ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről! De Ő
nem tett csodát. Másokért igen. Magáért soha.

A százados, Jairus leánya, a kananai asszony, az
egész evangélium nem más, mint ennek az isteni rész-
vétnek a tanubizonysága.

Az Isten-tesztvér embermódra beszél, embermódra könnyezik

Isten Igéje, maga is Isten, mióta földre szállt, Jézus-
nak neveztetni magát. És ez a Jézus, mint mi, beszélni is
a mi nyelvünkön, sírni is a mi könnyeinkkel kíván. A
teremtmények nyelvét beszéli és hogy mindenben hoz-
zájuk legyen hasonló, szomorúságát is az ő könnyeik-
kel fejezi ki.

El tudjuk-e képzelni Szűz Mária boldogságát, amikor
Teremtőjét, aki az ő Kicsinye lett, térdén tartja és be-
szélni tanítja? Amint kiejtését javíttatja és új meg új
kifejezésekre taníttatja, Őt, az Igét, aki ezentúl ezen a
nyelven, Názáret kissé darabos tájszólásán beszél övéi-
vel, a szomszédokkal, pajtásaival. Bizonyos, hogy ezt a
tájszólást beszélte, mert hiszen a főpap szolgálója is
Péter tájszólásából tudta meg, hogy ő is az elfogott Ná-
záreti környezetéhez tartozik.

Szokásai, kifejezésmódja, modora: minden, de minden
teljesen emberi. Saját akaratából lett emberré és el-
vállalta életformáinkat is, hogy azok révén is hozzánk
hasonlóvá legyen, olyanná, amilyenek mi vagyunk.

Mint Isten, mindent tud. De azért mindent éppúgy
megkérdez, mint ahogyan mi kérdezzük: „Hány kenye-
retek van?” — „Kinek tartanak engem az emberek?” —
„Ki érintett engem?”

Olyan szép, olyan csodásan megható, hogy Isten Igé-
je a mi szegényes beszédmódunkhoz alkalmazkodik és
isteni gondolatait a mi szűk gondolatkörünkhöz szabott

szókészlettel fejezi ki. Nemcsak azért teszi ezt, hogy ve-
lünk, emberekkel megértesse magát, de azért is, mert
mint ember semmiben sem akar különleges előjogokat
a maga számára és — hogy egészen hasonló legyen hoz-
zánk, — lehetőségeink határán sem kíván túlterjesz-
kedni.

Jézusnak ebben a gyönyörű emberré-levésében azon-
ban talán semmi nem annyira megkapó, mint éppen az
ő könnyei.

Igen: az evangélium több ízben is említi, hogy Jézus,
az Istenember sírt. Ime: a legemberibb, a legáltaláno-
sabb, legbeszédesebb módja az érzelmek kifejezésének:
ezzel köszöntünk be az életbe és ezzel távozzunk abból,
hogy sírba szálljunk.

Nyilvánvalónak tartom, hogy az isteni Kisdéd sírt a
hidegtől jászolában és Mária csókjaival szárította fel Ki-
csinyének könnyeit. Az evangélium nem szól ugyan ró-
la, de nagyon valószínű, hogy akkor is könnyezett Jé-
zus, mikor nevelőatyja, ez a nemes aggastyán meghalt,
gyászba borítva a názareti kis otthont. Amint feltételez-
hető az is, hogy nem tudta száraz szemmel végignézni
azt a sok szenvedést, nyomort, amellyel földönjártában
olyan gyakran találkozott. Hiszen olyan gyengéd, olyan
finoman érzékeny volt a szíve!

Mindezekkel szemben az evangéliumi szöveg határo-
zott formában emlékezik meg róla, hogy Jézus mély
megindulást érzett az istengyilkos Jeruzsálem láttán és
megemlíti azt is, hogy fájdalomkönyvek törtek elő sze-
méből, mikor a Szent Város közelálló pusztulásáról be-
szélt: „Flevit super illam.”

És mit mondjunk a másik jelenetről, amelyet szintén
az evangélium ír le és amelynek finom szépségét szinte
ki sem tudja fejezni emberi szó: Jézus mély megthatt-
ságáról, amikor Lázár sírja mellett állt.

Látszólag későn érkezett. Lázár meghalt; három nap-
ja, hogy el is temették. Gyönyörűséggel hallgatom Márta
szemrehányását, amellyel Jézust fogadja: „Uram, ha itt
lettél volna, nem halt volna meg.” Azt látom belőle:

mennyire a meghitt, bizalmas jóbarátot látták ők Jézusban. Mintha csak ezt mondta volna neki: „Hiszen tudtad, hogy beteg, miért nem sietnél hát jobban? — Látod: te vagy az oka, hogy meghalt!”

A szent szöveg tovább mondja: „Jézus pedig amint látta őt sírni és a vele jött zsidókat is, lelke mélyéig megindula és megrendüle. És kérdezé: hova tettétek őt? Felelének neki: jöjj és lásd. És könnyezék Jézus.”

Tudta, hogy fel fogja támasztani Lázárt, de lelke azért mégis sírt. Könnyei készítették elő a halottakból való feltámasztás nagy csodáját. Amint könnyei tárják fel előttünk a szeretetnek azt a mélységeit is, amely isteni Szívét betölti.

Tömör rövidségében nem tér ki az evangélium Jézus életének ezernyi részletére, amelyek pedig kimondhatatlanul érdekelnének bennünket. De azért talán nem követünk el tapintatlanságot, ha képzeletünkkel igyekszünk kiegészíteni ama történések képét, amelyeket hiányosan örökítettek meg számunkra az evangelisták.

Egyebek közt próbáljuk — természetesen mindig a józan következtetés alapján — képzeletünk elé állítani azt a jelenetet, amikor nagycsütörtök délutánján övéitől búcsúzott a halálba induló Üdvözítő. Nem valószínű-e, hogy hangjában mély megindulás reszketett, hogy könnyek peregtek végig arcán, mikor utóljára ölelte szívére édesanyját? Vagy az volna-e Jézus, akinek ismerjük és szeretjük, ha hideg nyugalommal, mélyreható megindulás nélkül tudott volna elszakadni azoktól, akiket olyan nagyon szeretett? Az mindenesetre bizonyos, hogy nem volna annyira ember, mint amennyire emberre akart lenni, ha közömbösen vagy ünnepélyes kimért-séggel tudott volna elszakadni édesanyja, barátai szívé-ről.

Az evangélium nem beszél erről a búcsúzkodásról, talán tiszteletből a jelenet, a két nagy szív: Jézus és Mária szívét égető szörnyű fájdalom iránt; vagy talán: mert úgyis könnyű elgondolnunk, hogy nem eshetett ez meg szívet marcangoló fenséges fájdalom nélkül. Ó, Jézusom

könnyei! milyen ékesen beszéltek ti, és mennyivel mélyebb betekintést engedtek Uram Szívébe, mint akár a világot megrendítő csodák! És sokkal erősebb kötelékekkel fűzitek szívemet az Övéhez, mint azok, amelyeket a félelem kovácsolt össze!

Isteni, édes testvériség a Király és a rabszolga, a Teremtő és a föld férge közt, amik mi vagyunk!

Mikor sírni látom az én Uramat, térdre roskadok. Földre sújt a szeretet ereje, amely könnyeket sajtol szeméből és imádom Őt, amint remélem, hogy egykor majd odafönt is imádkozhatom, mint Teremtőmet és Megváltómat, mint édes Testvéremet!

Jézus mindig ugyanaz a szent Eucharistiában

**Christus hodie... ipse
et in saecula**

„Jézus tudván, hogy eljött az ő órája, midőn átmenjen a világból az Atyához, mivel szerette övéit, kik e világban valának, mindvégig szerette őket.”

Itt ütközik ki Jézus szeretetének fenségesen isteni esztelensége. Elhagy bennünket, hogy vérkeresztséggel kereszteltessék meg, amelyre annyira vágyott. Itt az ideje, hogy a halál széjjeltépje azokat a kötelékeket, amelyek Őt itt fogva tartották a „filioli,” fiacskái, a barátai mellett..

Szeretete nagyon nehezen tud ebbe beletörődni. Mindaddig nem volt az a szakadék, amely akadályt jelentett volna előtte, mikor eltévedt báránykái után járt. Kereszte, hívó szóval édesgette őket magához. Most azonban a sír szélén áll. Vajjon át fogja-e hidalni ezt a szakadékot is, le fogja-e győzni a halált, hogy övéinek gondos, jó Pásztora maradhasson ezentúl is? Ha meghal: marad-e utána egyéb, mint lábainak nyoma az út porában, mint szavainak visszhangja az evangéliumban?

Nem: Szíve tiltakoznék ez ellen, nem egyeznék bele soha!

Szomorú ez a szív, szomorú mindhalálig. Nem csak éppen gyermekei miatt, akik árván maradnak utána idelelt, de másért, sokkal magasabb, nemesebb szempontból is.

Harminchárom év alatt nagyon mélyen belegyökerezett a számkivettetés földjének talajába, amely neki is, anyjának is hazája volt. Mennyei Atyján kívül senkit sem szeret annyira, mint a föld lakóit, az embereket s Szívét erősebb kötelékek fűzik hozzájuk, mint a természet kötelékei: istenemberi szeretetének erejével láncolta magát hozzájuk. Szerette édesanyját, nevelőatyját, apostolait, barátait; szerette hazáját, szerette a szenvedőket, a küzdőket, az eltévedt bárányokat, akiket félt, hogy nem fog viszontlátni az égben, szerette minden testvérét.

A vér, amelyet kiontani készül, drága nedű, amelyet a föld ajándékozott neki; a földön tanulta meg: hogyan kell sírni, szenvedni. És ha igaz, hogy Isten Ő, akinek örök trónusa áll az égben, ha igazán Isten Fia, ég és föld Királya — nem kevésbé igaz az is, hogy másik trónusa, az evilági, amelyen hajdan Dávid király ült, nagyon sokba került neki, rettenetesen magas árat kellett érte fizetnie. Itt vívta küzdelmeit, itt, a földön fogja megnyerni végső nagy győzelmét, elhagyhatja-e tehát a földet, amelyet vérének hullása árán vásárolt vissza?

Valóban: úgy látszik, mintha nehezebb szívvel válnék meg földi hazájától, mint amilyenel mennyei hazáját elhagyta! Isten Ő; akinek senkire nincs szüksége és mégis: úgy látszik, mintha az Isten-ember szükségét érezné szeretetünknek, a társaságunknak. Szinte azt mernénk mondani: nem tud nélkülünk élni — eddig nekünk is Ő adta az életet; mindkettőt: a kegyelmi életet is, meg a természetfeletti is.

Nehéz, nagyon nehéz neki a válás gondolata! Mindenható szeretete azonban ezt a kérdést is megoldja. Eddig is kimondhatatlan szeretettel ölelt körül bennünket, most azonban, az Eucharisztia elgondolásában végtelen hatványra emelkedik ez a szeretet, messze magasán túlra,

az emberi szeretni-tudás, az emberi felfogó képesség határain olyan magasságokba, ahol már képzeletünk erőlködése is homályba vész: önmagát hagyta itt nekünk és pedig nem egy harmad-évszázadra, mint mikor Betlehembe szállt; nem, bármily szörnyű, de mégis csak egyszeri áldozatképpen, mint a Kálvárián, nem a kiváltáságos lelkek, a szentek kis körének: nem, de ideadta magát mindenkorra, az idők végezetéig; soha nem szünetelendő, folytontartó áldozatul és lelki táplálékul mindnyájunk, jaj! *mindnyájunk* számára!

Az Utolsó Vacsora óta zarándokmódra járja a világot, mint elválaszthatatlan barátja és gyámolítója földönjáró, testben élő híveinek. Itt él köztünk az oltárszekrényben, mindaddig, amíg az idők teljessége el nem érkezik. Szíve diadalmaskodott és fogva tartja Őt köztünk!

Jézus: a király, a testvér, a jóbarát

Az evangélium Jézusa Ő mindig: az Eucharisziában csakúgy, mint Margit Mária-hoz intézett kinyilatkoztatásaiban.

Az örökkévalóság Krisztusa, akinek az uralmáért szívvel-lélekkel dolgozunk.

Ha már Betlehem és a Kálvária is sokkal közelebb hozzák Őt szívünkhöz, mint a Táborhegy megdicsőülése, mennyire egészen a mienké lesz az Eucharisziában, a velünk való állandó, soha meg nem szakadó életközösségben, amikor ugyanaz a Jézus, az evangélium Jézusa vérünk vérévé, lelkünk lelkévé lesz és kicsiségében mindig közelebb férkőzik hozzánk!

Christus hodie

Igen: mindig ugyanaz, mint a jászolban.

Még ma is az Ostya pólyái takarják, azok tartják fogva. Tehetetlenül, némán húzódik meg tabernakulumában. Éhezi, szomjazza szeretetünket, de csak szóltanul nyújtja felénk két karját. Pedig hívna bennünket, be-

szélne hozzánk, mint Margit Máriához és minket is arra kérne: „Leányom, jöjj segítségére a mindenhatóságomnak!”

Milyen csodálatos gyengeség az övé, milyen hallatlan a leereszkedése!

Bizonyos értelemben még szerencsésebbek vagyunk mint a pásztorok és a napkeleti bölcsek, akik néhány percig ugyan ott térdelhetek előtte, talán karjaikra is vehették, de azután vissza kellett őt adniok Máriának, hogy soha többé ne lássák őt viszont; mi ellenben, hogy Bossuet szavaival éljünk: magunkba olvaszthatjuk őt és ő is magába olvaszt minket, és pedig ezerszer és akár sokezerszer is.

Beszéltünk Názáretről, a Gyermekről, az ifjú Munkásról, aki Názáret falai közt élt. Ez a békés kis otthon — a minden palotánál fenségesebb hajlék — a családi tűzhely, ahol együtt élt, együtt imádkozott és dolgozott Máriával és Józseffel, ma is fennáll; csakhogy ma még sokkalta kisebb és — tabernakulum a neve. Egyébként ma is ez a Szeretet Királyának lakóhelye, csak még szerényebb, mint a názáreti volt. Itt tartózkodik immár húsz évszázada „ad interpellandum pro nobis.”

Betánia, amelyről szintén sokat beszéltünk, nagy lelkes szeretettel, szintén tovább él a tabernakulumokban, a jóbarát otthonában. Itt bármikor kipihenhethetjük magunkat lábai előtt, kiönthetjük előtte szívünket és Ő is üdülést talál itt, barátai, bizalmasai körében. Mennyi könny folyt el, a hálának milyen himnuszai hangzottak el ebben a bizalmas együttlétben, az új Betániákban, a tabernakulum előtt! Ki tudná számon tartani a Magdolnákat, a Lázárokat, akiket új életre támasztott a tabernakulumból, a Szeretet Foglyának szívéből kisugárzó isteni erő!

Mintha csak Jákob kútjának peremén ülne: ma is lelkekre szomjazik Jézus, Szívének minden dobbanása ezt kéri tőlünk: „Szomjazom; adj innom.” És tudná-e valaki számontartani azokat a karavánokat, melyek lázcserepes ajkkal, kiégett szívvel jöttek ide az irgalmas-

ságnak ehhez a forrásához s az Eucharistiában megtalálták azt a vizet, amely minden földi szomjat elolt, amely a lélek minden betegségét meggyógyítja? Cserébe azonban másfajta szomjat olt beléjük Jézus: égő, olthatatlan vágyat az Ő szeretete után.

Látják: itt sem változott semmi: ugyanaz maradt a kút is, a samariai asszony is és főképp ugyanaz maradt maga Jézus.

A tabernakulum azonban — sajnos — nem csupán a győzelem, a napsugaras derű, nemcsak a meghitt baráti körben eltöltött órák békéjét vetíti szemünk elé, de eleven valóság marad, folytatódik itt kegyetlen következetességgel az üldözés, az ellentmondás, a bántalmak sorozata. Az ellenség ma is készletlétben áll és nem hajlandó letenni a fegyvert. — Jézus azonban helyén marad, ha mégúgy dül is a vihar, szemben a Júdások hadsoraival, akik nem fáradnak bele a szüntelenül újabb és újabb támadásokba. — A szeretet és a gyűlölet élet-halál harca folyik itt! Szomorúan mondjuk, hogy bizony nagyon sokszor börtön a tabernakulum; nem különb börtön, mint az, amelyben — nagycsüörtök-nagypéntek éjszakáján — a bortól, gyűlölettől ittas katonaság bántalmait szenvedte végig Jézus.

Igen, hallgassatok ide, Jézus Szívének apostolai: ennek a szörnyű éjszakának minden bántalma, gyötrelme, káromlása, amelyet a sötétség hatalma a megkínzott Királyra zúdított, semmiséggé törpül a támadásoknak ama vihara mellett, amely immár húsz évszázad óta döngeti a tabernakulum ajtaját. Árulás, szentségtörés, gyűlölet, hamis vádak szennyes hullámai tombolnak körülötte s a mai támadók hadosztályainak az a gyászos előnye is megvan, hogy ők nagyon jól tudják — legalább nagyrésztben tudják — ki az, aki ellen küzdenek? Az ő bűnük, a páholyok aknamunkája, a világnézeti ellentétek gyűlölettől fűtött kirobbanásai tehát sokkal nagyobb súllyal esnek latba, mint a római zsoldosok ostorcsapásai, a jeruzsálemi csőcselék gyűlöletének boszorkányszombatja, vagy a Kálvária hóhérainak kalapácsütései,

akik elvégre csak a Synedrium fizetett bérencei voltak.

Súlyosbító körülmény, hogy a modern főpapi tanács gyűlöletheadjárata szüntelenül tart, és pedig a sötétség fejedelmének olyan hadi felszerelésével, hogy okvetlenül győzniök kellene, ha nem Isten volna az, aki ellen küzdenek.

Ismétlem: a börtön nem változott; a hóhérok legfeljebb annyiban lettek mások, hogy modern fegyverzetben, a gyűlölet fokozott erejével küzdenek. És Jézus?... Ő egyáltalán nem változott: ugyanaz az a Király Ő most is, akit szeretetének nagy ereje tart fogva.

A Golgota véres drámájának szörnyű órái közül talán egyik sem gyötörte el Jézust annyira, mint a Getszemáni halálfelelmének órája... Ugyanazt szenvedti Ő mindkét Getszemánijában: ott, az Olajfák alatt és itt, tabernakulumainkban: látja a tengernyi bünt, amely a világot elárasztja, látja hívei gyengeségét, hálátlanságát, látja ellenségei felkészültségét és hóhérai durva szolgálatkészségét.

Ehelyütt felhívom figyelmeteket, kedves apostolok, a Szentóra gyakorlatára, amelyet maga a halállal tusakodó Mester kér tőlünk, hódolatos megemlékezésül Nagycsütörtök halálgyötrelmeire, szerelmes engesztelésül azokért, amelyek e haláltusa minden feszülő kínlódását újra meg újra átszenvedtetik vele az Oltáriszentségben. De ne csupán magatok tartsátok meg áldozatos készséggel ezt a Szentórát, de szerezzetek neki híveket közelebbi-távolabbi körökben is, hogy diadalmasan megcáfolhassátok a halálba induló Mester panaszát: „Hát egy óráig sem birtatok virrasztani velem?” — és ezt a másikat: „Kerestem, aki megvigasztaljon és nem találtam.”

E nagy gondolatot szüntelenül szem előtt tartva, igyekezzetek, hogy buzgó, odaadó szeretettel megsokszorozzátok azok számát, akik készek Őt éjjel és nappal imádni, ami az ő szociális királyságának terjedését és megerősödését jelentené. „Ha felemeltetem a földről, mindeneiket magamhoz vonzok” — mondta Jézus. Szüntelenül ott van Ő, oltárainkon, e misztikus Kálvárián felmagasztal-

va. Váltsa hát be ígéletét, hogy a Szentostyában magához fog vonzani mindent és mindenkit. Imádkozzunk, hogy ez a Golgotán kiontott Vér árán megváltott világ minél előbb őbenne, az ő eucharisztikus Szívében ismerje fel élete középpontját. És miután kereszt-halálával meggyőzte a világot, kérjük, hogy ugyanez az áldozat — az oltár áldozata — és ugyanaz az áldozati adomány — a Szentostyában jelenlevő Jézus a mi szegény szívünkben is teljessé tegye szeretetének diadalát.

Olyan az ő Szíve ma is, mint tegnap volt és olyan marad az idők végezetéig s irgalmas szeretetének túláradásában változatlanul önmagát adja nekünk ajándékol.

Ma is szereti azokat, akiket tegnap szeretett: gyengéd, szent vágyódással kívánja szívére ölelni őket. Kitérja karját azok felé, akik szeretetre, igazságra vágnak és gyengéden mosolyog a kicsinyekre, az egyszerűkre, a tisztákra: az ő kiválasztott kedvenceire.

Semmiben sem változott meg ez a Szív és mi magunk is, akik most oltárait körülálljuk, csak helyettesítői vagyunk két évezred előtti barátainak, akik jöttek hírére a városokból, falvakból eléje siettek. Minket talán még azoknál is jobban elkényeztet szeretetével, minket, Szívének apostolait. Mert igaz ugyan, hogy kivétel nélkül mindenki megváltásáért adta oda az életét, de igaz az is, hogy mint akkor, úgy most is vannak kiválasztott kedvencei. Annak adja szívét, akinek akarja és úgy, amint akarja. Lázárnak, Mártának és Máriának is nem sokkal többet adott-e, mint más barátainak? Tanítványai átlagánál jobban szerette Pétert és Jakabot, nem is besszélve Jánosról, aki kimondottan kedvence volt. Eppen így kiváltságos szeretettel kíván szeretni titeket is, akik most szavaimat halljátok: meleg, tevékeny testvéri szeretettel. Nagyobb részt akar adni nektek kegyelemkincseiből, mint nagyon sok másnak, mert akarja és elvárja tőletek, hogy ajándékaiból bőkezűen juttassatok másoknak is.

Békés örömmel, hálás megalázkodással fogadjuk Jé-

zusnak e megkülönböztetett szeretetadományát; cserébe azonban kínáljunk föl neki engedelmes szívet; olyant, amely mindig résen áll, hogy Ura kívánságait ellesse. Mert ha Ő bizalmasai közé kíván sorolni minket és e lelkigyakorlat folyamán legértékesebb kincseivel készül elhalmozni bennünket, azt azért teszi, hogy itt „Jézus Krisztus tudományát és szeretetét” elsajátítván, annál inkább apostolokká legyünk. Szent Margit Mária példáját követve, fogadjuk el teljes egészében, vonakodás nélkül Jézus Szívének ajándékait úgy a magunk, mint mások számára.

Engedje az Úr, hogy halálunk óráján éppúgy, mint e lelkigyakorlat befejeztével mi is elmondhassuk Szent Bonaventúra szép szavait: „A Te szívedben egy király, egy testvér, egy jóbarát szívét találtam fel, jóságos Jézus!”

IX. fejezet

Jézus, a szeretet Foglya

Boruljunk le a szeretet Foglya előtt

Elmélkedtetek-e már az isteni szeretet ama kifürkészhetetlen misztériumán, amely arra vitte Jézust, hogy köztünk maradjon és tabernákulumaink foglyává tegye magát?

Igyekeztek meglátni Őt azon a fátyolon keresztül, amely Őt szemünk elől elrejtí. Itt lakik, e kis ajtó mögött, mint rabja a saját végtelen szeretetének.

Húsz évszázad mult el azóta!... Megtört szívvel, homlokán az édesanya égő búcsúcsókjával Sion lejtőjén lépdel Jézus a díszes terem felé, ahol utolsó vacsoráját elköltse.

A szeretet gyógyíthatatlan sebet ütött Szívén. Szeretett Ő minket mindig, isteni, nagy szeretet volt minden lépésének mozgató ereje; amire azonban most készül, az messze túlhaladja emberi felfogóképességünk határait és talán már nem is az örületen innenső fogalmak kategóriájába tartozik... Eledelül adja magát nekünk... elveti magától isteni s emberi voltak még külső látzatát is... a kenyér igénytelen külső színei alá rejtőzik, hogy velünk, köztünk maradjon az idők végezetéig.

Jézusom! hát ennyire legyőzött téged saját szívednek izzó szeretete? Mit bámuljak meg inkább: szeretetednek vagy alázatosságodnak csodáját?

A világmindenség Ura és Istene emberek rabjává lesz. Megsemmisíti önmagát az, aki nekünk az élet teljességét adja; rabláncokkal övezi fel magát az, aki a mi rabságunk láncait széjjeltépte.

A nagycsütörtök csak első pirkadása a századok hosszú sorának, amelynek folyamán szívünk Vendége kíván

lenni Jézus és az Istenfia mindaddig oltáraink foglya marad, amíg — az idők végeztével — az utolsó Szentostya is felemésződik az Úr asztala utolsó vendégének szívében.

Igen! A mienk vagy te, a tabernakulum isteni Foglya! Egészen a kezünkbe adad magad! Hadd közeledjünk hát börtönödhöz, hadd csókoljuk meg láncaidat, a falakat, amelyek köztünk fogva tartanak. Engedd, hogy könnyeinkkel öntözzük lábad nyomát, míg az Élő Isten Fiának ésszel fel nem érhető rabságáról elmélkedünk.

Itt nem áruló szolgáltatót ki téged nekünk, de tulajdon szeretettől égő Szíved. Az a bűnös; az nyitotta meg előtted a szeretet rabságát.

Pedig hát a Nagy Ismeretlen, a Nagy Elhagyott vagy te itt köztünk, még a tied körében is.

Olyan sok évszázada már, hogy közöttünk lakozol, s akarod, hogy életünk társa, kitöltője légy; legtöbb helyen azonban vendégmódra kezelnek és csupa tiszteletből nem engedik, hogy osztályosa légy a hétköznapiaknak is. Szinte azt mondhatnók: idegen vagy a gyermekeid közt. Hiszen Margit Máriának is ezt panasztad: hogy idegen vagy még a tied házaiban is.

Szeretsz és mi nem szeretünk téged viszont! Megáldasz és mi elhúzódnak kezed áldó mozdulata elől; jótéményeidet halmozod ránk és mi még zúgolódunk is, ha nem éppen azt adod, amit mi tompa rövidlátásunkban magunknak megkívántunk. Milyen alacsonyság! Milyen elképzelhetetlen hálátlanság!

Ez a te önkéntes számkivettetésed keserű kenyere mi közöttünk, édes Üdvözítőnk! Ez a Getszemáni halálos szomorúsága, amely sohasem szűnik meg, évszázadokon, évezredekben keresztül!

„Magára vette fájdalmainkat”

— Drága lélek: nézd a homlokomat. Egyik teremtményem ítélete a halál bélyegét nyomta rá. Az én szeretetemnek nincs határa; a tied alig langyos. Nem azok közt voltál-e te is, akik „feszítsd meg”-et kiáltottak, mi-

kor ellenségeim halálos ítéletemet akarták kierőszakolni?

— Nézd a két kezemet: a korlátlan szabadosság hívei verték rá a bilincset. Nem segítettél-e te is ezeket a bilincseket összekovácsolni?

— Nézd rajtam a fehér gúnyköntöst! Annyira szerettem az embereket, hogy eszelősnek tartottak, éppen e nagy szeretetemért. Igen: a szeretet eszelőse voltam a kereszten, az vagyok az oltáron, az Eucharisziában. Mondd: nem tagadtad meg te soha Jézusodnak ezt a szeretetét? Nem fordult-e elő, hogy az emberek ítéletétől való félelemből szégyeltesd Őt megvallani mások előtt?

— Gúny, nevetség tárgyává lettem, mert boldoggá akartam tenni a világot és ma is magamra hagyva élek köztetek, oltáiraimon.

— Botránykővé lettem a világ fiainak szemében: lekicsinylés, gúny, gyűlölet, nevetség tárgyává tettem, holott én ma is Jézus vagyok mindenki számára, aki bűnbánattal közeledik hozzám. Mondd: nem voltál-e hűtlen hozzám? Nem fordultál-e el tőlem te is? Azokon a nyomdokokon jártál-e mindig, amelyeket szeretetem jeltől ki számodra az életed utain? — Felelj!

**„Kis teremtményeknek szeretetére
vágylk, szomjazza szeretetünket”**

— Sitio! Szomjazom, gyermekeim, égető szomjúsággal, amelyre csak a ti buzgóságtok tud hozni enyhülést... Mindent odaadtam nektek; amitek van, minden az én bőkezűségem ajándéka. S milyen kamatot kérek én ez után a felmérhetetlenül nagy tőke után? ... Dicsőségem munkálását... Méltányosak, hálásak akartok lenni s becsületesen meg akarjátok fizetni szeretet-tartozástokat? Adjatok akkor lelkeket, nagyon sok lelket!

— Akartok-e elégtételt nyújtani mások bűneiért és egyúttal saját botlásaitokért is? — Terjesszéték uralmaikat.

— Közelebb akartok-e jutni szívemhez? Szorosabbá akarjátok-e tenni a kötelékeket, amelyek hozzáfűznek benneteket? Akarjátok-e arra kényszeríteni, hogy még bőségesebben elárasszon benneteket kegyelmeivel?... Legyetek lánglelkű apostolok! Lelkeket adjatok nekem, lelkeket, viszonzásul mindazért, amit értetek tettem.

— Ha tudnátok, milyen emésztő vágygal vágyom rá, hogy barátaim két kézzel osztogassák szívem kincseit! Bár mindnyájan apostolaimmá lennétek ti, akik igazán szerettek engem, engedelmes eszközőkké, amelyek segítségével magamhoz vonzzam a lelkeket, a családokat, a nemzeteket!

— Azt mondjátok, hogy gyengék, alkalmatlanok vagytok egy ilyen nagyszerű misszióra? Nézzetek át az ellentáborba: a sátán zászlóvivői nem így beszélnek! Ők nem kímélnék semmi fáradságot, hogy állandósítsák számomra a Kálváriát, ti meg nem volnátok hajlandók rá, hogy a Táborhegy dicsőségét előkészítsétek? Pedig mennyi áldást, milyen nagyszerű kegyelmeket tartogatok Szívem igazi apostolai számára!

— Rendelkezésükre fog állni annak minden gyengédsége, mindenhatóságának ereje. Jőjjetek, jőjjetek hát és osszátok ki kegyelemkincseit a szegények, a tudatlanok, a nyomorékok, az éhezők közt, akik eddig vajmi keveset kaptak mindabból, amiben ti bővelkedtek, soha sem tanulhatták meg azt, amit ti az én jószágom révén megtanulhattatok... Szeressetek engem e testvéreitek szívében, akik nálatok nélkül menthetetlenül elvesznek. Vagy azt akarjátok-e, hogy másoknak, nálatok buzgóbaknak adjam oda dicsőségem titkának kulcsait? Az idő már itt van: Szívem uralmának órája már érkezett... Megigértem, hogy el fog jönni és meg is tartom ígéretemet. Mert a világ minden csillogó ígéretével elmúlik; az én ígéreteim azonban valósággá fognak válni.

— Sitio! Szeretetre szomjazom! Vegyetek tüzet szívem izzó zsarátnokából és gyujtsátok vele lángra a világot! Hogy minden szívbe eljusson ez a láng, szeretetemnek olyan kevésbé megértett tanítása!... Sitio!... Szeresse-

tek forró szeretettel és tegyétek, hogy mások is ezzel a szeretettel közeledjenek hozzám! Rátok bízom Szívemet, annak minden kincsét. Kell, hogy ez a Szív, annak szeretete uralkodjék a világon most és mindenkor!

**„Tulajdonába jött és övé
nem fogadták be őt”**

— Ne távozzatok tabernakulumom mellől, Szívem barátai, hadd beszéljek előttetek Szívemnek egy fájó sebééről, amely nem tud begyógyulni és szüntelenül újra vérezni kezd... amely sebet ti, barátaim ütöttétek az oldalamon. Kegyetlenül fáj ez a seb és azzal vádol benneteket — az igazakat, az enyéimet — hogy lanyhák vagytok és takarékosan adagoljátok számomra a szeretetet.

— Ha tudnátok: mennyire fáj, mikor a saját házam népe úgy kezel, mint valami tiszteletreméltó idegent, ki mért udvariassággal, lagymatag közömbösséggel. Így bánnak a Szeretet Istenével azok, akik akár naponta is odajárulnak szeretetem lakomájához s akik számon sem tudnák tartani jótéteményeimet. Nagy, nemes lelkek vannak köztük és hányan, de hányan közülük már rég szentekké lettek volna, ha nem félnének fenntartás nélkül belevetni magukat szeretetem tengerébe és hozzám való szeretetből tennék azt, amit naphosszat, életük során pusztá kötelességből, gyakran nehéz áldozatok árán tesznek. Ó, milyen kevesen ismerik a szeretet mindent arannyá változtató hatalmát!

— Enyémekek ezek a lelkek, már régen nekem adták magukat, nehézkes lanyhaságuk azonban megbénítja szívük lendületét. Szép lelkek, de vérüket nem hozza forrásba a dicsőségemért égő buzgóság. Nincs lendület, nincs nagylelkűség a szeretetükben. Látnak a Kálvárián, sajnálnak is, de nem elég mély hozzá a szívük, hogy át is értsék, át is éljék, amit szenvedek. Nincsenek könnyeik, hogy velem sírjanak... mert nem elmélkednek, nem imádkoznak eleget. Tudják, hogy magamra vagyok hagyva tabernakulumomban, de ez az elhagyatottság nekik nem fáj s nincs egy gyengéd szavuk hozzám, pedig

olyan kimondhatatlanul jól esnék ez Szívemnek. Szegény, szegény lelkek! A közöny, a hidegség megdermeszti életüket. Nincs mondanivalójuk a számomra, különbözősen mennek el templomaim mellett. Nem tudják, hogy ilyenkor újra vérezni kezd egy seb a Szívemen.

„Legalább te szeress Engem“

Ti, nagy lelkek, akik Veronika nyomdokaiban jártok, pótoljátok ki legalább ti azt a tompa közönyt, amely olyan fájó sebet ejt Szívemen. Adjátok nagy szeretet-többletet, amely kiegyensúlyozza a meleg ragaszkodás, a lelkes buzgóság hiányát, amelyet enyéimtől elszenvedek.

Ti, akiknek szívében a szeretet és buzgóság mennyei tüze lángol, legalább ti értsétek meg forró vágyamat, amellyel hű lelkeket, apostolokat keresek, hogy egészen nekik adhassam magam. Hogy miért vannak ezek olyan kevesen? Mert az én fegyverem a kereszt: azzal váltottam meg a világot, annak jegyében üdvözíttem a lelkeket s a kereszt nyomta rá a hitelesség pecsétjét minden tanításomra. A kereszt árnyéka elől legtöbb jóemberem is menekül.

Tartsatok ki legalább ti áldozatos hűséggel mellettem. Ha Szívemet szeretitek, szeressétek a keresztet is, hiszen nem is sejtitek: szeretetem mennyire megédesíti annak terhét, mennyire könnyűvé teszi a súlyát! Álljatok bátran szolgálatomba s áldozatkész szeretettel szeressetek azok helyett is, akik sajnálatos kislelkűségükben nem mernek az oldalam mellé állni!

„Legjobban fájdalom, hogy éppen a nekem szentelt lelkek teszik ezt...“

Nagy fájdalma Szívemnek, hogy olyan sok szolgálomnak kettős a lelkiismerete: az oltár előtt hűségről, szeretetről beszélnek, kint az életben pedig csak annyit tesznek, amit okvetlenül tenniök kell, sőt csavaros észjárással olyan értelmet igyekeznek belemagyarázni törvényeimbe, amely az én elgondolásomtól távol áll, amiáltal kimondhatatlanul sok botránynak lesznek az oko-

zói. Hogy az ilyen eljárás minden egyes alkalommal az ostromlás kínjait szenvedtetni el velem, azt ugye megértitek? Annál is inkább megértitek, mert ismeritek az Írás szavát: „Jaj annak az embernek, aki által börtány történik.”

Alljatok be munkatársaim közé ti mindnyájan, akik tudástok, társadalmi állástok vagy egyéb életkörülményeiteknél fogva abban a helyzetben vagytok, hogy példátok erejével követőket vonjatok magatok után. A hozzatok hasonlóknak: a kivételes helyzetben élőknek kétszeresen nagy lesz a felelőssége, ha ahelyett, hogy tekintélyük erejével jóra vezetnék azokat, akik a befolyásuk alá kerülnek, a fertő felé mutatnak nekik utat...

Legyetek résen, ti gazdagok, akik bőségben éltek, ti hatalmasok, akik éppen életkörülményeiteknél fogva hajlamosak vagytok rá, hogy jogosnak találjatok minden újítást, amely új örömöket jegyez be raffinált élvezeteitek, szórakozásaitok listájára; akik bizonyos értelemben az elfogadottság, a társadalmi jóváhagyás pecsétjét nyomjátok rá olyan társaságbeli érintkezési formákra, szórakozási lehetőségekre, amelyek feltétlenül a lélek eldurvulására vezetnek és az erkölcsi züllés előtt nyitnak tág kaput. Legyetek résen és ne felejtsetek, hogy nagy a felelősség, amely rátok vár!

Szól ez nektek is, az élet, a társadalom többi kiváltságosai: ti előkelőségek: a szellem, a születés arisztokráciája, akiknek soha nem volna szabad megengednetek, hogy szalonjaitokban olyan hang, olyan szellem váljék otthonossá, amelyet evangéliumom helytelenít és amelyet én is nyilvánosan elítéltem, mikor az élvezetvágy, a szabadosság bálványait ledöntöttem. Akadnak azok közt is, akik asztalomhoz járulnak, olyanok, akik kitartóan fáradoznak azon, hogy éppen e pogány erkölcsi normákat, a velük járó szabadosságot segítsék újra uralomra. Arra hivatkoznak, hogy megváltoztak az idők. — Igen, ebben igazuk van: az idők megváltoztak. Törvényeim azonban mindig ugyanazok maradnak, amint ugyanaz maradok mindenkor én is: a Bíró.

Hozzátok is szólok, ti anyák és asszonyok, akiket én emeltem fel a női méltóság tiszta trónjára: a ti befo-lyástok mindig nagy volt a tieitek lelkére, akár az én számomra, akár ellenségeim számára kellett azokat meg-nyernetek. Mindenkinél magasabb polcra emeltelek ti-teket, hogy a finom nőies tisztaság, az áldozatos köte-lességteljesítés példaképét állítsam bennetek a világ szeme elé: asszonyok, ne féljeteK, hogy túlságba viszi-tek a szemérmes tartózkodás törvényét, amely végered-ményben csak lelketek tisztaságának visszfénye... Le-gyeteK résen a családban, hogy leányaitok, fiaitok hom-lokán el ne fakuljon a tisztaság ragyogása!

Ó, bár mindvégig ifjúságunk csorbítatlan osztályrésze maradna ez a gyönyörű erény!

ÖrködjeteK gondos éberséggel házatok küszöbén, hogy be ne férközzék oda a világ romlott szelleme és ne fe-lejtséteK el, hogy én vagyok a családi otthonotok Ura! Eljön majd a napja, hogy mint bíró előtt fogtok előt-tem állni és akkor látni fogjátok, hogy a világ törvénye porba fog hullni az én törvényem ereje előtt.

Asszonyok, anyák, ne felejtsetéK el, hogy én vagyok az egyetlen törvényhozó és törvényeim nemcsak a temp-lomban, de a családban, a magán- és a hivatalos élet-ben... életben és halálban mértékadók.

És ti, az élet elkényeztetettjei, elpuhult lelkek, akik olyan könnyen engedteK az élvezetek csábító szavának, kiket máris elragadott az élet rohanó forgataga; jó szívek, de akiket gyenge jellemük, felületes erényéletük könnyen a szenvedélyek rabságába juttat s akik szélkakas mód-jára hol az egyik, hol a másik irányzat felé fordultok rokonszenvetekkel: álljatok meg a romlás örvénye felé való rohanástokban! Álljatok meg: az evangélium nem csal meg benneteket; az én törvényem az egyedüli, amelyben üdvösséget találtok. TérjeteK észre! Ne hur-coljátok sárba könnyelmű életmódotokkal véres keresz-temet!

Senki, de senki nem szeret titeket olyan igaz szere-ttel, mint én. FeléteK tárom karjaimat, elfelejtem bot-

lásaitokat, csak szeressetek ti is engem, becsületes, nagy szeretettel. Hogy könnyebben beférközhessetek Szívem belsejébe, szívesen még tágabbra nyitom azt a sebet, amely rajta tátong. Hatoljatok be rajta és vegyétek birtokba az Isten Szívét, amely túlsordul a hozzátok való szeretettől és legyen az a tiétek most és mindörökre!

„Ime, a te anyád”

Ránk biztat, Uram, a Szűz szeplőtelen szívét, hogy elégtételt nyújtsunk neki azokért a fájdalmaikért, amelyeket azok a névleges keresztények okoznak ennek a jószágos anyának és neked is, Jézusom, akik elvetik maguktól utolsó szavaidat, amelyeket a Kálvárián Jánoshoz intéztél: Ime, a te anyád! Jézus! jószágod erejétől lesujtva, mélységes hálával köszönjük ezt a drága ajándékot s hogy engesztelést nyújtsunk a hálátlanok bűnéért, felajánljuk neked a keresztény anyák szenvedését és fáradaimait, könnyeit és imáit, akik téged itt a földön imádnak és ujjongva köszöntik Szűz Máriát, mint szeretett királynőjüket.

Te tudod, Uram, a hűséges szeretetnek milyen tengerét rejtj magában az anyák hősie szíve! Te tudod: mennyit érnek; hogyan imádkoznak, hogyan tudnak szeretni és szenvedni.

Édesanyád emlékére, azoknak a könnyeknek az emlékére, amelyeket a tőled való elválás és szenvedésed tudata sajtolt ki szeméből, könyörögve kérünk, Jézus: hallgasd meg az anyák imádságát, akik segíteni akarnak neked lelkeket megmenteni és csendben szenvednek értük kimondhatatlan fájdalmaikat. Nézd: milyen megingathatatlan bizalommal könyörögnek hozzád övéikért! Hogy senki el ne vesszen azok közül, akiket a szereteted nekik adott . . . Uram, zárd Szívedbe imáikat, áldozataikat és ne, ne hagyd, hogy csak egyetlen egynek, a legméltatlanabbnak az imája is meghallgatatlanul maradjon! Hozzád szálljon boldog háladaluk a bölcső melől, téged dicsérjenek a néma könnyek, amelyek magá-

nyos keresztútjuk göröngyeire hullanak. Jusson el Szívedhez szívüknek vérkönnyes hódolata, amelynek minden dobbanása lelkekért, az övéik lelkéért zokog. Uram, hallgasd meg az édesanyák imáját!

Rájuk bízta, Uram, férjük és gyermekeik lelkét s ők azokat bízó szeretettel szent Szívednek oltárára helyezték... Irgalmasság Királya, gondolj édesanyádra és hálaból hősie, gyengéd szeretetért, nagyszerű erényeinek jutalmául és kárpótlásul szörnyű szenvedéséért: hallgasd meg az anyák imádságát, mentsd meg a keresztény családokat!

„Jöjjetek hozzám mindnyájan”

Magdrahagyatottságod, Jézus, az a fagyos csend, mely tabernakulumodat övezi, a Szívedet legfájóbban érintő bűnök egyikével vádolja a világot: hálátlansággal.

Te szeretsz bennünket, Jézus, amint csak te tudsz szeretni és mi nem szeretünk téged viszont. Te áldásaidal halmozol el minket és mi megfélekedzünk rólad: ime, ez a viszonzása tabernakulumi fogságodnak, amelyet a kedvünkért magadra vállaltál! Uram, töltsd el étellel a lelkünket, hogy legalább mi vigyünk meleget, szeretetet magányos rabságodba!

Uram, te magad mondtad, hogy a tanítvány nem lehet **Mestere fölött**, sem a szolga ura fölött és ezért megengeded, hogy időnkint mi is megízleljük a hálátlanság keserű kelyhét. Elfogadjuk, Uram, irántad való szeretetből, de hangsúlyozom, hogy ez a szeretet az egyetlen hatalom, amely készséggel fogadtatja azt el velünk, mert ez az ital keserűbb még a halálnál is.

Légy irgalommal, Jézus, mindazok iránt, akik e keserves szív fájdalom súlya alatt görnyedeznek.

Légy irgalommal ama családi tűzhelyek iránt, ahol a gyermekek, akik a te rendelésed szerint a családok öröme, virága kellene, hogy legyenek, töviskoronává lettek szüleik homlokán...

Könyörülj a szerencsétlen házastársakon, akik magukra hagyatva siratják élettársuk hűtlenségét.

Könyörülj a becsületes, hűséges lelkeken, akik csa-

lódta barátaitokban, akiket azok bántalmaznak legfájóbban, akik szeretetüket, jótéteményeiket élvezték. Igen: a világ először mosolygással, szép szavakkal fizet, azután pedig gúnyjal, hátlatlansággal.

Mert nagyon szeretünk téged, szentségi Jézusunk, egyedül csak azért, mert szeretünk, köszönjük neked, hogy megizleltetted velünk ezt az örömpoharat és bőségszínlátást kérjük mindazok számára, akik hűtlenségükkel mindfájobbra mélyítik Szíved sebét, amelyet a mi hátlatlanságunk ütött azon...

— Szeretett gyermekeim, jól esett szívemnek imádságok, amelyben feltárjátok előttem szívetek sebeit s amelynek folyamán az én Szívem sebének is mélyére hatoltok. Ó, mennyire azonosak a mi fájdalmaink s mennyire hasonlítunk egymáshoz, amikor keserű csalódásainkat siratjuk! Szeressük egymást a szenvedésben, járjuk közösen az élet keresztútját, szeressük egymást a keresztben!

— Jőjjetek hozzám mindnyájan, akik szenvedtek, akik betegek vagytok, akik nélkülözitek a földi élet javait... Jőjjetek és Szívem megértő szeretetében erőt, vigasztalást fogtok találni.

— Jőjjetek hozzám mindnyájan, akik csalódtatok az emberekben, akik szenvedtek igazságtalanságuktól, akiknek az életét családi egyenetlenség, anyagi gond teszi nehezen elviselhetővé; jőjjetek, Szívem vár, hogy megnyihátsen benneteket.

— Jőjjetek, akiknek szívét vérig sebzi barátaitok hátlatlansága, nem ritkán azoké, akik pedig egészen közel állnak szívetekhez. Ne késsetek, nehogy ez a fájdalom végleg megdermessze lelketeket. Jőjjetek: hadd melegítselek új életre szeretetem tűzének melegével!

— Jőjjetek hozzám, akik üresnek, céltalannak látjátok az életet; ti akikkel senki sem törődik s egyedülállóan, otthontalannak érzitek magatokat, akik talán már ifjú éveitekben is idegenek voltatok a világban, jőjjetek, vessétek magatokat karjaimba. Az én szeretetem tartalommal fogja kitölteni napjaitokat.

— Jőjjetek, kiket senki meg nem ért, akiknek legjobb szándékait is félremagyarázzák, jőjjetek, az én Szívem meg fog érteni titeket!

— Jőjjetek mindnyájan, akik sírtok, akik fáradtak vagytok, akiket lenyom az élet terhe; jőjjetek, akik szeretetre szomjaztok és igazságra: nálam megtanuljátok, hogy a földi élet árnyék, amely szertefoszlik, de Isten és az Ő országa örök. Véremet adtam érte, hogy ez a tietek lehessen!

— Tehát: fel a szívekkel! Küzdjete tovább s hogy erőtlök legyen a küzdelemhez, jőjjetek hozzám, asztalomhoz, egyétek az Élet Kenyerét, amelyet szeretetem tart készentlétben számotokra, hogy záloga, biztosítéka legyen örök boldogságtoknak.

Jézus Szíve, jőjjön el a te országod az Eucharisztia szeretetében

Jőjjetek, vegyétek, egyétek! Legyen napiparancsunk ez a három szó, amely eltéphetetlen kötéllkel fűzze együvé lelkiéletünket, örökkévalóságunkat és az Eucharisztia-ban köztünk lakó Jézus Szívét.

A Jézus Szíve tisztelet minden megnyilatkozásának a szent Eucharisztia a kiindulási pontja és hogy azok kedvesek legyenek az Úr előtt, ahhoz múlhatatlanul szükséges, hogy végső találkozási pontjuk is az Eucharisztia legyen.

Urunk mindenekelőtt itt várja hódolatunkat szent Szíve iránt, amely annyira szeret minket, embereket. Itt kívánja fogadni legforróbb engesztelésünket, már csak azért is, mert Szíve és nagy szeretete éppen itt, oltáraink nagy Szentségében szenved el a legtöbb mellőztetést.

Mert itt és éppen itt kell, hogy Ő mindvégig a szívek királya és központja legyen. Az a szeretet, amely nem itt keresné Őt, ahol Szíve most is elevenen dobog, nem volna igazi szeretet: legfeljebb csak szeszély és felloobanás.

Ó, mennyi okunk, mennyi fontos, nagy okunk van rá, hogy esengve kérjük Urunkat: küldje el közénk Szívét!

nek uralmát a legszentebb Eucharisztia által. Kimondhatatlanul nagy szükségünk van rá ebben a mi korszakunkban: az erkölcsi vérszegénység, a megalkuvás, a lelki gerinctelenség korszakában, amelyek mind együttvéve az emberi önző óvatosság szülöttei.

A felhők egyre fenyegetőbbé sötétülnek a kereszténység egén. Egyházunkat ma dühösebb támadások érik, mint valaha. De ezek is megint csak az Ő nagyobb dicsőségére fognak szolgálni, és pedig annál előbb, minél egyöntetűbb az akarásunk, hogy Szívének uralmát a földön előkészítsük.

Hogy mit akarok ezzel mondani? Azt, hogy ha mi, az Egyház élő tagjai és idegszálai a mélyen átélt eucharisztikus élet által telítődünk az Ő vérével és lelkével, akkor bőven lesz erőnk rá, hogy Őbenne és Őáltala diadalra vigyük a szent ügyet, amelynek harcosai vagyunk.

Egyházanyánknak nem ellenségeitől kell legjobban félnie, de azoktól a gyermekeitől, akik dermedt lélekkel, közömbösen állnak mellette; azoktól, akik hálátlansággal felelnek Urunk példátlan nagylelkűségére, aki, hogy a pusztán való átvándorlásra fölerősítsen, az Eucharisztia mannájával táplálja lelkünket.

Bárha megértenénk, amit a szentek megértettek: hogy egyetlen méltóképp végzett szentáldozás nyert ütközettel ér fel az Egyház életében.

A percek, amelyeket élünk, ünnepélyes, döntő fontosságú percek. Vagy nem érezzük-e mindnyájan, hogy reszket a föld lábunk alatt? Talán még nem késő, hogy elháruljon fejünk fölül a katasztrófa. És tudják-e, mire volna ehhez szükségünk? Apostolokkal, a szeretet izzólelkű apostolaira, akik a szeretet zsarátnokát szórnák szerte a világra, hogy lánggra gyujtsák vele a lelkeket, a híveket csakúgy, mint a papokét.

Jegyezzük meg jól: ha száz hitetlen elegendő hozzá, hogy egy egész nép lelkét megrontsa, egy igaz apostol — egyetlen egy, de igazi apostol — száz népet vissz téríthet Istenhez.

Ehhez természetesen nagy lélekero kell, ami pedig

nem túltengő erénye ennek a mi vérszegény korszakunknak. Az az apostol, aki nemcsak küzdeni, de győzni is akar, egész ember, Jézus méltó képmása kell, hogy legyen.

Hogy hogyan lehet azzá? Jézus eucharisztikus életében való részesedés által.

Ezzel a fegyverrel vívták ki a győzelmet az arénában a kereszténység első hősei.

Az Eucharisztia titka, hogy hősök légióit nevelje azokból, akik saját erőikre hagyatkozva okvetlenül elbuktak volna.

Ma is szükségünk van ilyen légiókra. Égetően sürgős, hogy közibénk álljanak, hogy hadsorainkat felerősítsék, mert nagyon kevesen vannak azok az elszánt hősök, akik hajlandók az első sorokban harcolni Krisztusért.

Menjünk tehát, fürödjünk meg a Bárány vérében, hogy megtanuljunk az önfeláldozás nehéz tudományát s ha Isten úgy akarja, azt is, hogy a vértanuk hősiességével tudjunk helytállni Krisztusért.

Kérjünk részt Jézus isteni életéből a Szentostyában és részt kapunk az Ő megváltó hatalmából is.

Ne féljünk Tőle, ne hátráljunk meg az ilyen megtiszteltetés súlyos terhe elől. Lépjünk bizalommal oltára elé, igyunk kelyhéből, töltekezzünk Vérének mindenható erejével és álljunk bátran munkába. Apostoli buzgalunk példája sok lelket fog magával ragadni Jézus szolgálataira.

Ha már Szent Péternek a puszta árnyéka is csodás gyógyítóerővel bírt, ha Jézus ruhájának az érintése is megszüntette a nyavalyát, a kegyelemnek milyen csodáit fogja művelni az élő Jézus, aki tabernákulumaiból az isteni élet özönét árasztja ránk.

Az élet Napja Ő, amely ragyogva virrad fel egy rombadőlt világ felett. Megtermékenyíti a lelkeket, hogy új világ keljen életre tabernákulumai körül, amelynek ereiben saját isteni Vére kering. Ez az új világ: Jézus Szívének világa lesz.

X. fejezet

Apostolság

Akarjuk, hogy ő uralkodjék rajtunk!

Menjetelek szőlőbe és nektek is megadom, ami igazságos

Halljátok ezt a nagyszerű ígéretet: ami igazságos, az lesz a bérünk! Igaz ugyan, hogy amikor így beszélt Jézus, az apostolokon keresztül a papokhoz szólt, de bizonyos az is, hogy gondolatai előtt ott álltak a szent aszszonyok is, akik, mint Márta is, önzetlen segítségnyújtásukkal támasztották alá az apostolok munkáját.

Irva van: „aki befogadja az apostolt, része lesz az apostol munkájának jutalmában.” Kétségtelenül részesei lesznek tehát a megígért jutalomnak mindazok a szép lelkek, akik részt kértek az apostol áldozataiból, akik annak fáradozásait megkönnyíteni igyekeztek.

Nagyon jól tudom, hogy legtöbben azok közül, akik apostoli munkára vállalkoznak, nem várnak egyéb jutalmat, mint azt a megtiszteltetést, hogy Jézusnak szolgálhassanak, keresztjét vinni segítsék és hozzájárulhassanak, hogy uralma minél előbb, minél szélesebb körben kiterjedjen.

Megvallom, kedves apostolok, hogy engem semmi nem kecsegtet annyira hivatásomban, mint az a vágy — amely egyúttal bizonyosság is — hogy Őt majd egykor dicsőségének trónján láthatom, azoknak a lelkeknek élő diadémjával a feje körül, aiket én vezethettem el hozzá.

Olyan jutalom lesz ez, amely bőségesen kárpótolni fog kereszteshadjáratunk minden áldozatáért, még akkor is, ha az életemet is oda kellene adnom érte.

Nagyszerű, szép hivatás vár rátok, kedves apostolok, az, hogy közvetítők legyetek a papság és az egyes társadalmi osztályok közt, amely idegenkedik attól a gondolattól, hogy pap kezéből bármit is elfogadjon.

Messze, nagyon messze vannak azok az idők, amikor

mindent a pap tehetett, amikor mindent őtőle vártak, amikor a jámbor hívek csak az ő munkájának szemlélői, vagy annak haszonélvezői lehettek.

Sajnálatos dolog, hogy ennyire megfogyott, megnyirbálódott a pap befolyása, hogy vannak társadalmi osztályok, amelyekhez egyáltalán hozzá sem férhet. A Szeretet Királya azonban a bajt is haszonra fordítja és olyan elemeket is bevon munkatársai körébe, akiknek az ügybuzgalma és kiváló tehetségei mindeddig parlagon heverték. Napjainkban a világi apostolok — nők és férfiak — hadsora benyúlnak a legfontosabb hadállásokba, és pedig nagyon-nagy sikerrel: réseket nyitnak előítéletek, beidegződött ellenséges felfogás bástyáin, utakat egyengetnek, amelyeken a pap eljuthasson hívei közelébe s akkor is támogatják munkájában, amikor már elfoglalta köztük azt a helyet, amelyre hivatásánál fogva joga van.

A nőknek különösen nagy rész jutott ki ebből a hősiess, szép munkából. Mindenütt ott vannak ők, minden lélekhez hozzáférkőznek, azzal a találékony ügyszerezzettel, tapintatos hajlékonysággal, amelynek iskolapéldái tudnak lenni a nők, ha egyszer Jézus Szívének Pünkösdjé lángba borította a lelküket.

A „régii jó időkben”, mint sok egyéb, ez is másképp volt: a nők sokat imádkoztak, sokat jajgattak azon, hogy itt is, ott is bajok vannak, arra azonban gondolniok sem lehetett, hogy ezeken a bajokon valamiképpen segíteni próbáljanak. A mai kor asszonyai — leányai szintén imádkoznak — valószínű, hogy jobban is imádkoznak, mint a régiek — hiszen végeredményben minden apostoli munka sikerének imádság az első feltétele, de ezen túl csinálnak ők egyebet is: valóságos katonák módjára szervezett hadsorokba állnak, hogy a különféle munkatereken nagyértékű segítőtársai legyenek az egyházközség papságának.

Bizonyos, hogy egyes családanyák, különösen a régebbi korosztályból valók, akik még egészen más iskolának a neveltjei, nehezen. vagy sehogy sem tudnak beletörőd-

ni a dolgok illetén változásába és leányaik apostoli munkájának sem a nemes szépéjét, sem a szükséges voltát nem bírják megérteni.

— Bolondság az egész, hiú feltűnni vágyás! — jajdult fel előttem egy idős hölgy. — Szeretném tudni: mi okosat tudnának csinálni az ilyen fiatal leányok a nyomortanyákon, meg az irodákban, meg mit tudom én, hol mindenütt? Mi is felnőttünk, megöregedtünk anélkül, hogy olyasmibe ártottuk volna bele magunkat, amihez semmi közünk, mégis jóra való asszonyok váltak belőlünk. Mindenesetre legalább is olyan jók, mint a maiak a nőkhöz semmiképp sem illő apostolkodásukkal.

— Hogy mi okosat csinálnak a leányai — kérdi ön, asszonyom. — Engedje meg, hogy elmondjam. Először is imádkoznak azokért, akik lekritizálják őket. Másodszor dolgoznak azok helyett is, akik mindenüket — pénzüket, idejüket, egészségüket — hiú világi kedvtelésekre pazarolják. Harmadszor: engedelmeskednek a pápának, aki saját maga jelölte ki számukra ezt a munkateret és két kézzel tapsol a sikereiknek. És még valamit szeretnék mondani, asszonyom: azt méltóztatott az imént mondani, hogy az ön idejében minden jól ment anélkül, hogy a leányok-asszonyok beleártották volna magukat a papoknak való munkába. Nos, itt egy kis tévedés van, asszonyom: az ön idejében sem mentek jól a dolgok, csak éppen hogy önök nem tudtak róla és amíg a társadalom abban a boldog hitben élte a maga nyugalmas életét, hogy „nyugaton minden csendes,” a szektáriusok, Isten és az Egyház ellenségei, a páholyok zavartalanul úzhették ki Jézust a közéletből, akadálytalanul készíthették elő az új keresztutat s hinthették be tövissel. Asszonyom, az ön leányai azon fáradoznak, hogy ezeket a töviseket eltakarítsák s helyettük virágokkal szórják be Jézus útját, hogy Táborhegygé változtassák át a Kálváriát... Legyen büszke a leányaira és örüljön, hogy az ön koronái lesznek majd egykor, aheyyett, hogy hiú, üres divatbábok volnának...

Üdvözítőnk szavai nekünk is szólnak: „az aratnivaló

ugyan sok, de a munkás kevés.” Hallják? A nagy Magvető munkásokat keres a szántóföldjére! A Mindenhatónak szüksége van mireánk. Az egész világmindenséget egyedül, saját erejéből teremtette; ahhoz azonban, hogy kegyelmének művét befejezze, a mi segítségünket kéri. Szűz Mária után, akit arra választott ki, hogy szeretetének közvetítő csatornája legyen, irgalmának nagyságában most minket is arra szólít fel, hogy a lelkek megváltásában segítőtársai legyünk, hogy majdan a mennyországban megváltói dicsőségéből is részt adhasson nekünk.

Jézus úgy akarta, hogy szüksége legyen emberi közvetítésre. Képzeld el: ha a papnak eszébe jutna, hogy nem nyújtja Őt oda híveinek, önöknek, mikor az áldoztatórács elé térdelnek, Jézus kénytelen volna tabernakulumában maradni, önök pedig meg volnának fosztva a szentáldozástól. Éppúgy, ha önök vonakodnak az Ő szent Szívét elvinni azokba az otthonokba, amelyek képesek Őt befogadni, megfosztják a Mestert és a lelkeket, akiket Ő szeret, a találkozástól és a családi otthonban Vele való bizalmas életközösségtől.

Menjenek: osszák az éhes lelkeknek a világosság kenyerét, a katekizmust! Kopogtassanak be a külvárosok ajtajain, ismertessék, szeretessék meg Jézust! Ha nem mennek: jaj, ezer meg ezer lélek vész el hidegtől, éhségtől!

Jézus a kezünkbe adja magát, hogy továbbadjuk Őt olyanoknak, akik nem ismerik, nem keresik Őt. „Mentsetek meg a világot — mondja — és ismertessétek meg mindenkivel Szívem szeretetét. Csak akkor nem számíthatnátok a segítségemre, ha nem volna hatalmam.”

Fogadjuk tehát örömmel a küldetést, amelyet az imádott Király bíz ránk. Szerezzük meg neki ezt az örömet, ezt a dicsőséget. Mindenütt várnak ránk a gyermekek, a betegek, a tudatlanok. És mindenütt ott vár ránk Jézus is.

Lássunk munkához rendületlen bizalommal. Jelszavunk legyen: „Győzni fog, mert megigérté!”

A magam részéről olyan nagy a bizalmam, mint maga a világ. S ha valami annál is nagyobb volna, az csak az én bizalmam lehetne.

Felmerül a kérdés: az apostolkodás önökre mindnyájukra nézve, akik szavaimat hallgatják vagy olvassák: kötelesség-e, vagy egyszerűen csak lelki fényűzés? Kötelező eszköze-e a lelki tökéletesbülésnek, vagy csak afféle melléktantárgy, mint pl. a vezeklőöv vagy az éjfélkor való felkelés, hogy a földön térdelve a Szentórát megtartsuk? Mert ez nagyon szép, üdvös dolog ugyan, de egyáltalán nem kötelező.

Nos: az apostolkodás, különösen napjainkban, amikor annyira nehéz időket élünk, kötelesség, és pedig sürgős kötelesség.

A Nagy Király apostolai, hallgassatok ide, de a szívetekkel hallgassátok meg, amit mondok: lehetséges volna-e, hogy komoly, nagy szeretettel szeressük Jézust és amellet közömbösek maradjunk? Mondhatom-e neki, hogy szeretem, ha kényelmesen karba fonom a kezem a gyermekek nagy tömege előtt, akikből holnap Jézus barátai vagy hóhérai lesznek; akik húsz év múlva Isten mellett vagy Isten ellen szavaznak a közéletben; akik úgy fogják majd a gyermekeik lelkét formálni, amint a saját maguké formálódik most? Lássák: így gyűrűznek tova a nemtörődömségünk következményei nemzedékről nemzedékre. Maradhatok-e közömbös, engedhetem-e, hogy a gyűlölet fészkeivé legyenek azok a szívek, amelyekből olyan könnyen tudnék meghitt Betániákat formálni a fáradt, az olyan sokszor megbántott Üdvözítő számára? Vagy azt akarom-e mondani én is, amit Kain mondott: „Hát őrzője vagyok-e én testvéremnek?”

Sajnos, azok ott a baloldalon, a Kálvária ellenségei nem így beszélnek! Mindig ébren vannak azok, mindig készenlétben, mint valamely átkos papi főtanács zsoldosai, akik örömmel használják fel tehetségeiket, pénzüket, befolyásukat, ha arról van szó, hogy arcul verjék, leköpdössék, tövissel koronázzák meg Jézust!

Mindig résen vannak ők, mindig elszántak, legtöbbszőr még az áldozattól sem rettennek vissza, csak éppen mi, a gyermekek, a minden jóval elhalmozott, a megbocsátó szívvel olyan sokszor átölelt, visszafogadott gyermekek, mi, akik olyan sokszor voltunk tanui szeretete csodáinak: csak mi szolgáltatnánk ki Őt ellenségeinek, pusztá tompaságból, kényelemszeretetből? Soha!

Az apostolkodás parancsoló szükségesség minden igazán szerető szív számára: a szeretet törvényének kiteljesülése.

Sajnos, nagyon kevesen értik meg ezt az igazságot még a legjobbjaink közül is, Talán azért, mert a vallási életben bővében vannak ugyan a „jámborok,” de annál kisebb azoknak a száma, akik nagy, szenvedélyes szeretettel szeretik a mi Urunkat.

Ámbár bizonyos, hogy az apostolok küzdő hadsorai-ban örvendetes fellendülés állapítható meg. Fiatal emberek, hölgyek, ifjú leányok jönnek hozzánk, hogy beálljanak a tűzvonalba: fáradhatatlanul járják a külvárosok tanyáit, a munkáslakásokat és tiszteletreméltó elszánt-sággal áldoznak időt, fáradságot, lelkesedést, hogy Jézus szeretetét beleplántálják a lelkekbe. Ők is bátran megismételhetik azokat a szavakat, amelyeket Üdvözítőnk Szent Margit Máriához intézett: „Nem tudom magamba zárni azt a tüzet, amely szívemet emésztí s kénytelen vagyok azt másokkal közölni.” Ó, bárcsak nagy hadseregünk volna már olyan lelkekből, amelyek így tudnak szeretni!

De addig is neveljünk apostolokat a lángbuzgalomnak ebben az iskolájában, adjuk nekik táplálékul Jézus Szívének tanításait. Ha munkába engednénk ifjú apostolainkat anélkül, hogy előbb ellenállóvá égettük volna őket a szeretet eme tűzkemencéjében, úgy járnánk, mint az, aki homokot önt a gép szerkezetébe, ahol pedig olajra lett volna szükség. Higgyék el: nem személyzetnek vannak híján a katolikus intézmények, de lelkes, nagy szeretetnek, amely a lelkeket átfűtené.

Hatoljunk be kissé mélyebben ebbe a gondolkörbe,

amely olyan nagyon kedves mindnyájunk előtt: apostolokká kell lennünk, istengyermeki nemeslevelünk követeli ezt tőlünk és Istennel szemben fennálló tartozásunk elismerése: *a hála*. Aki magának tart meg mindent, amit Istentől kapott, az nemcsak önző, de hálátlan is.

Mert különleges szeretettel szeretett minket mennyei Atyánk. Jézus nekünk ajándékozta Szívének drága kincseit. Mivel viszonzzuk ez isteni bőkezűséget? Bármennyit gondolkozzam is, csak egy módját látom ennek: hogy megdicsőítsük Jézust, lelkeket adjunk neki, családokat, akik Őt megismerjék és szeressék. Ennél gazdagabb értékeket nem adhatunk neki.

Ó, milyen nemes, szent örömünk lesz nekünk, majd ha valójában elmondhatjuk neki:

— Imádott Királyom, nem látom módját: hogyan törlesszem le azt a szörnyűségesen nagy hálatartozást, amellyel adósod vagyok, hiszen nagyon szegény ez az én szívem és egymagában képtelen rá, hogy téged csak némiképp is megfelelő módon áldjon, dicsérjen, hogy neked háláját, hódolatát bemutassa; megpróbálom tehát, jó Mesterem, hogy megsokszorozzam magam, hogy hálám, szeretetem tovább rezegjen ezer meg ezer lélekben, akiket hozzád vezetni igyekszem és akik velem együtt imádjanak téged és dicséretedet énekeljék most és mindörökké. Nézd, imádott Uram, ezt a családot és amazt és azt a tíz, az ötven másikat: mindmegannyi Betániák ezek, amelyek szeretnek, dicsérnek téged a nevemben is. Utánuk jártam, hogy megszerezzem őket neked s most neked adom őket: a szívem adja őket a Szívednek, imádott Jézusom! Hadd mondják el neked ezek a szülők, ezek a gyermekek minden örömeikben és minden bánatukban, hogy Királyuk vagy te, az életük tartalma. És ne felejtőd el, Uram Jézus, hogy e szép lelkeken keresztül én, a te kis apostolod, igyekszem irántad hála és szeretet tartozásomat leróni.

Ime: így szeressen az apostol szíve, ezer és ezer más szíven keresztül; így imádkozzék, így énekeljen hála és dicsérő éneket ezer és ezer lángnyelv tűzével!

De a *méltányosság* is követeli tőlünk, hogy apostolok legyünk.

Istentől kaptunk, ingyenes ajándékképpen mindent, amink csak van; méltányos tehát, hogy mi is igyekezzünk — szeretetünk arányában — ajándékkal kedveskedni neki.

Vannak, jaj vannak önző lelkek; van hitük, jó keresztények és nagyon sok kegyelmet kaptak a jó Istentől. De mintha nem volnának tudatában: milyen nagy gazdagságnak a birtokosai: zár alatt tartják kincsüket lelkük páncélszekrényében. Kicsike, szűk a lelki világuk, de nem is kívánnak tágítani rajta: beérik azzal a kevéske boldogsággal, ami egy ilyen szűk szívbe belefér. Halani sem akarnak róla, hogy megsokasítsák kincsállományukat, vagy hogy éppen másnak is juttassanak belőle. Nem gondolják meg, hogy örökölt gazdagságukból kötelességük részt juttatni testvéreiknek, akiknek az övéknél szűkösebb rész jutott. Féltő, hogy majd holnap, amikor egyedül jelennek meg a Bíró ítélőszéke előtt, szűkös kis érdemeik kíséretében ez számon fogja kérni tőlük: „Hol vannak azok, akiket teneked kellett volna idehoznod?”

A szeretet sohasem lehet önző.

Vigyázzunk, nehogy a kincsek, amelyeket elszámolásra kaptunk Istentől, vádlóink legyenek a nagy elszámolás napján!

Nem, nem azért bízza ránk Jézus a talentumot, hogy gyáván elássuk! Kamatoztatnunk kell akár ilyen, akár amolyan módon... Ne kényszerítsük rá Jézust, hogy mint szigorú bíró legyen kénytelen felelősségre vonni bennünket: „mit csináltál a tőkével, amelynek sáfárjává tettelek, hogy kamatoztasd azt a magad és testvéreid javára?”

Boldogok, akik irgalmasságot cselekszenek — főképp ezt a legnagyobb irgalmasságot, amellyel a lelkekben gyujtják fel a szeretet: az örök élet zálogának a tüzeit. Bűneik sokaságát nyomtalanul ki fogja égetni istenszere-

tetük ereje, amely apostoli munkájuk útján izmosodik ilyen nagyhatalommá.

Mert hogy ők is esendő, bűnös emberek; az apostolok. Igen. De az ítélet napján mégis irgalmasságot nyernek, mert Jézusnak, aki tagjaiban hideget, éhséget, szomjúságot szenvedett, nemcsak egy ital vizet, kenyeret, de örök értékű lelkeket nyujtottak, hogy szomját, éhségét csillapítsa.

Elsősorban ők fogják hallani ezt a boldogító szót: „Jőjjetek, Atyám áldottai!”

Hogy ki tud apostolkodni? Mindenki. Igen, még a szigorú klauzura mögött élő karmelita is. Sőt: amikor szemlélődő lelkeknek prédikálok, csak akkor merek igazán apostolságról beszélni és akkor vagyok igazán bizonyos felőle, hogy szavaim tökéletes visszhangra találnak.

— Hogyan volna lehetséges, — szoktam mondani nekik, — hogy önök, akik Jézus iránti szeretetből elzárkóztak a világtól, hogy éppen örök volnának megfosztva attól a lehetőségtől, hogy Őt megismertessék és megszeretessék? Nem: önök is apostolok. Ez az életük célja és értelme; ez a legnagyobb kötelessége!

Menjünk tehát: küzdjünk az Ő dicsőségeért és ha kell: haljunk is meg érte!

Az apostol ne csupán csatorna, de ciszterna is legyen

Amit most mondani akarok, nagyon fontos fejezete a mondanivalómnak: az apostolkodás tanát nem mindig értették meg a Nagy Királynak még legjobb munkásai sem.

Az apostol ne csupán a pusztában elhangzó kiáltás legyen, de legyen előfutár, mint János, aki imádkozik, vezekel, szeret és így készíti el az Utánajövőnek útját.

Nem szükséges, hogy nagy szónok, fényes tehetség legyen az apostol. Még az sem elengedhetetlen kelléke, hogy szervezősen legyen, aki megszokszorozza és éles meglátással a legmegfelelőbb módon állítja be a meglévő erkölcsi erőket. Nem. De kell, hogy lelke, Istenbe

merült, mély lelke, imádságos, áldozatos lelke legyen, amely kiapadhatatlan forrása a természetfölötti energiáknak és nagy dolgokat műveltet a szalmaszállal, a porszemmel is.

Milyen nagyokat tud tévedni a mi földies gondolkodásunk! Mindennek hiszünk, ami szép és nagy, ami cseng és ragyog és ezzel az értékmérővel akarjuk felmérni az apostolkodás kellékeit is!

Határozzuk meg tehát: mi is az apostol? Az apostol kehely — néha művészi kicizelált, máskor meg nem is éppen tetszetős külsejű kehely — amely azonban színültig telve van Jézussal s amelynek gazdag tartalomtöbblete túlcserél a lelkekre, néha talán úgy, hogy ő maga sem tud róla. Ezen az egy meghatározáson kívül egyetlen másban sem hiszek, mert lelkeket menteni, lelkeket megszentelni teljesen természetfölötti, isteni munka. Ő, a kegyelem lélekbeszállását nem nyerhetjük el tetszetős szólammal, kifejező gesztusokkal; nem elegendő ahhoz sem emberi bölcsesség, sem megkapó ékesenszólás. Jaj, nem elég!

Nézzünk csak körül: milyen sokan vannak körülötünk a tudósok, a bölcselek, a szónokok és azért a kövek mégis csak kövek maradnak, vagyis: a langyoslelkűek nem lesznek buzgókká, a bűnösök nem térnek meg... minden szónoki siker, minden taps ellenére sem. Ha azonban Jézussal telített igazi apostol áll munkába, az ő szavai nyomán a kőből... Péter lesz, Saul pedig Pállá változik.

Tehát mindenekelőtt kimélyült lelki élete legyen az apostolnak. Ha azt mondják erre, hogy nincs idejük rá, hogy imádságba merüljenek, hogy Istennel töltekezzék a lelkük, akkor habozás nélkül azt ajánlom: öntözzessék akkor inkább otthon a kertecskéjüket. Akkor legalább nem vesztegetik hiába az idejüket.

Vagy volt-e már rá eset, hogy tékozló fiak, bűnös lelkék átfurmálódtak volna másképp, mint alázatos ima, mint áldozatok árán? Hányan vannak a néma, nagy apostolok, akik egy kolostor, egy családi otthon falai

mögött dolgoznak, szenvednek, imádkoznak s áldozatokat hoznak, anélkül, hogy bárki is tudna róluk s hangtalan életük nyomán több áldás fakad, mint sok fülemülén, amelynek a trilláira nem felel a kegyelem visszhangja.

Bizonyosra veszem például, hogy Kis Terézke félelmes hatalmasságot jelentett a pokollal szemben, sokkal nagyobbat, mint a misszionáriusok nagy része. Mint csordultig megtelt remekművű kehely, amely dúsan árasztja az Egyházra gazdag feleslegét, lelkének csendes szentélyében a legnagyobb lelki megújhódást készítette elő, amelyet az Egyház története felmutat. És tette mindezt egyedül, csendben, hangtalanul.

Ne felejtjük el, hogy Jézus Vérének egy cseppje, csak egyetlen egy is, többet nyom az isteni értékek mérlegén, mint a világon valaha is élt összes emberek minden erőfeszítése, mindvalamennyiő együttvéve. A magam részéről őszintén megvallom, hogy minél régebben száguldok lélekzetfojtó iramban az apostoli munka útján, annál kevesebbet tartok róla: magáról erről a munkáról s annál többet, ezerszerre többet egy másik csendes, titkos tényezőről: a lelkünk mélyén imádkozó, dolgozó Jézus együttműködéséről.

Éppen ezért erős a meggyőződése, hogy minden lelki megmozdulásnak valahol egy-egy kolostor mélyén, az ima és az áldozatos szeretet ez erődítményeiben van a kiinduló pontja, hogy azokból sugárzik az az erő, amely azokat életben tartja, tovább fejleszti, kivirágoztatja. Tudja ezt a sötétség fejedelme és előszeretettel intézi támadásait éppen e fellegrákok ellen, amelyeknek vere ségeit köszönheti. „Egy szerzetesház — mondta Szent Terézia — amelyben helyesen értelmezik a lelkiélet és az életszentség törvényeit, olyan, mint egy kristálypala ta, amelynek falain keresztül több áldás sugárzik a világra, mint ezer fényes hitszónok beszédei által.” Ezek az áldozatos lelkek sok ezer bűnös és haldokló részére esdekelnek ki irgalmat, saját áldozataik, engesztelő imáik felajánlása által.

Ami természetesen semmit sem von le a tevékeny rendeknek sem az érdemeiből, sem a létjogosultságukból. Mi mindössze csak annyit állítunk, hogy imádságos lelkület, Istennel való benső egyesülés, továbbá szeretet és vágyó áldozatkészség nélkül nagyon könnyen kártékony lázá fajul az apostoli tevékenység, amely önmagát felémeszti anélkül, hogy másoknak hasznára válnék. Könnyen túlzásba lehet vinni a tevékenység iramát, sőt a legnemesebb célokért való lelkesedést is. Amit soha túlajtani nem lehet, az maga az apostoli szellem, amelyre egyformán szüksége van a püspököknek is, meg a falusi káplánnak is.

Milyen csodáit látnánk a megtéréseknek, ha a lelkek — főképp Istennek szentelt lelkek igazán áldozati adományok, „ostyarészecskék” kívánnának lenni, olyanformán, mint Kis Teréz. Ha minden kolostor misztikus cibórium, lelki coenaculum volna! Az a hitszónok, akinek a lelki arculatán nem ismerhető fel a trappista léleknek legalább egy-két arcvonása; az az apáca, tanítónő vagy ápolónő, aki iskolában, kórteremben, patronázsban dolgozik és lelkében nem karmelita egy kissé, az nagyon vigyázzon magára, nehogy Szent Pál pengő cimbalma váljék belőle, ahelyett, hogy egy nemes, természetfölötti világ apostolává nemesülne.

Mi, akik igazán Jézus Szíve uralmának apostolai akarunk lenni, nem vehetjük eléggé komolyan fontolóra azt a körülményt, hogy Jézus harminc évig csendben, elrejtve dolgozott, fáradt és imádkozott, mielőtt megváltói működését megkezdte volna.

Figyeljük meg názáreti életét. Sokkal inkább az apostolok példaképe és Mestere ő itt, mint akár a Boldogságok Hegyén. És pedig két természetfölötti oknál fogva. Először, mert arra tanít itt Jézus, hogy minden prédikáció hangosan elmondott ima kell, hogy legyen; egy benső zsarátnok lángja, amely a szívből előtör, hogy más szíveket is lángra gyújtson. Másodszor: mert minden apostol szónok is egyúttal; mert nem mindnyájan hivatnak meg külső tevékenységre is, az ellenben minden jó-

szándékú léleknek szigorú kötelessége, hogy ha más-képp nem is, de Názáret, Kis Teréz, vagy Margit Mária szellemében apostol legyen, lánglelkű, buzgó apostol! Milyen sok ezerre megy azoknak a száma, akik kifelé soha sem dolgoztak, de akiknek ott fönt mégis az apostolok soraiban lesz hely készíve!

Fontos kérdésekről tárgyalunk itt, kedves apostolok és nem akarom elmulasztani az alkalmat, hogy ezúttal ismét elmondjam, — talán már századszor is — amit nem tartok fölöslegesnek százegyedszer is a lelkükre kötni: szeressenek, szeressenek határokat nem ismerő szeretettel, ha igazán apostolok akarnak lenni! Mert szeretet az útja, szeretet az eszköze, szeretet a titka minden apostoli munka eredményességének. Aki megérti ezt a tanítást és éli is azt: az igazi apostol lehet, hallgassa bár sokezer főnyi közönség a szavait, vagy fekdjék némán, tehetetlenül, áldozatos lélekkel szenvedve a betegágyon.

Milyen felmérhetetlen vigasztalás rejlik abban a tudatban, hogy legyen bár egy élet látszatra mégoly szürke, még oly jelentéktelenül egyhangú, nagy hasznára lehet másoknak, a közösségnek, hacsak szeretet, égő, eleven, tudatos szeretet teszi értéké minden mozzanatát.

A szeretet mindent értéké, életté változtat. Mindent és főképp: az áldozatot és a halált.

Vegyünk például egy szegény asszonyt, akinek minden gondolatát háztartásának szürke, hétköznapi gondjai kötik le, de akinek a lelkében a szeretet olthatatlan tüze él: szereti Jézust, neki ajánlja fel örömteljes szeretettel napjának, életének minden fáradalmát, minden áldozatát és minden vágya, hogy annak neve megdicsőíttessék mindenütt, itt, az ő kis hajlékukban is. — Nos, ez a szegény asszony majd egyszer a dicsőség trónján ülve fogja viszontlátni a férjét és mikor ámulva kérdi: hogyan vált lehetségessé ez? — ezt a választ fogja hallani: „Te mentetted meg férjed lelkét, mert nagy volt szívedben a szeretet. Tiszta, bizó, áldozatos szereteted nemcsak a saját számládat egyenlítette ki, de lefizette férjed tartozását is, amely pedig eléggé súlyos volt...

Most pedig énekeljétek mindketten, az egész örökkévalóságon át a szeretet hálaénekét.”

Milyen sok is lesz a meglepetés odatúl, ahol Terézke és Magdolna, Jézus Szívének barátai és apostolai énekelik és fogják énekelni a diadalmas szeretet énekét! Mert nincs más győztes hatalom, mint csak a tökéletes szeretet hatalma. Meg kellene ezt értetnünk sok kitűnő lélekkel, akik az ajkukkal s megszokásból elég jól imádkoznak, anélkül azonban, hogy szeretni tudnának, azzal a bízó nagy szeretettel, amely az apostolkodás legyűrhetetlen eszközévé teszi az imát.

Igen: imádkozzanak sokat, de imájuk mindenekelőtt a szív felfelé lendülése legyen, amely teljesen odaadja magát. Így hódítjuk meg az eget, így mentünk lelkeket.

Igen: imádkozzanak, de imájuk egy izzón szerető szív imája legyen!

Nagy veszély, amely főképp azokat fenyegeti, akik kifelé dolgoznak, hogy felaprózzák magukat lázas tevékenységükben és engedik, hogy a munka lelkük kimélyülésének rovására menjen. Önmaguknak ártanak ezzel, de ártanak vele az ügynek is, amelyet szolgálnak. Mindkét szempontból jobb volna, ha mérsékelnék a külső iramot, amely túlságosan igénybe veszi a szegény munkást és vérszegénnyé teszi annak benső életét és ezáltal külső munkáját is legerősebben ható éltető tényezőjétől fosztja meg.

Amint a fa termőerejét az a nedv adja meg, amely sejtjeiben kering, amely nedv a jól gondozott, erőteljes talajból szívódik fel, úgy az apostollek is mélyen gyökerezzenek bele Jézus Szívének talajába, merítsék abból a tápláló erőt, a vért, amely lelki alkatunkat erőssé teszi, — alkalmassá arra, hogy bőséges gyümölcsstermésel szolgáljanak Uruknek az örök életre.

Előbb azt mondtam: imádkozzanak, sokat imádkozzanak, *szenteljék* meg önmagukat, hogy eredményessé lehessen apostoli munkájuk. Most ehhez még a következőket fűzöm hozzá: bízzanak benne rendületlen hittel, hogy ez a természetfölötti munkájuk: önmaguk megszentelőd-

dése sikerülni is fog, mert hiszen ebben a munkában az elsőfokon érdekelt fél maga Jézus. Hallgassák csak meg: mit mondott éppen önökre gondolva Margit Máriának: „Az isteni Szív megígérte, hogy nagy szeretettel fogadja magába mindazokat, akik szolgálatára szentelik magukat, biztonságba helyezi üdvösségüket, gondja lesz rá, hogy *megszentelődjenek* és olyan mértékben teszi őket nagygyá az Örök Atya előtt, amint azok azon fáradoztak, hogy szeretetének uralmát a szívekben kiterjesszék.”

Nem elég-e ez hozzá, hogy felbátorítsa a kishitűeket és szárnyakat adjon azoknak, akik eddig a földön kúsztak? Hogy eredményessé tegye apostolságunkat, Ő maga veszi kezébe megszentelődésünk nagy munkáját és pedig nem csak amúgy általánosságban, de egyénekenként, hogy apostolait ezzel is kitüntesse.

Ez az ígélet természetesen nem ment fel minket az egyéni erőfeszítés kötelessége alól, sőt egyenesen kihangsúlyozza azt. De azért kimondhatatlanul jóleső tudat, hogy Jézus maga is velünk dolgozik, sőt a munka országnál részét vállalja magára, mikor egy ilyen nehéz feladatot megoldásáról van szó. Hiszen hallottuk: mint különös kegyelmet ígérte meg, hogy *olyan mértékben* adja meg a megszentelődés kegyelmét, *amilyen mértékben* mi országa terjesztésén fáradozni fogunk.

Szószerint váltja valóra rajtunk, általunk, ami írva van: „Keressétek előbb Isten országát és az ő igazságát és a többi hozzáadatik nektek.”

Ez az ígélet lényegében ugyanaz, mint amelyet Sziennai Szent Katalinnak tett az Úr: „Gondolj rám és én gondolni fogok rád.” Vagy mint az, amelyet paray-i bizalmasa hallott tőle: „Csak énvelem törődj, teveled pedig én fogok törődni.” Mi sem természetesebb, mint hogy elsősorban velünk, kegyelmeinek eszközeivel fog törődni az Úr, hogy szentekké legyünk és Őt engedelmesen, eredményesen szolgáljuk.

Foglaljuk most össze ennek az ígéletnek az uralkodó gondolatát: szeretem Őt teljes szívemből, minden erőmből és mert szeretem, természetszerű vágyam, hogy őt

másokkal is megszerettesem, vagyis hogy apostola legyek. Jézus pedig, részben, hogy szeretetemet viszonzza, részben, hogy forró vágyamat, amellyel őt másokkal is megszerettetni igyekszem, megjutalmazza, elkötelezi magát rá, hogy szívemben az isteni szeretet tüzét felfokozza és azt sugárzó, izzó kohóvá hevíti. És akkor megkezdődik az isteni Szív és a lélek közt a szeretet versengése:

— Gyermekem, szeretlek és el akarlak halmozni javaimmal. Mindenem a tied: mondd: mit akarsz.

— Hogy te uralkodjál, Uram.

— Igen, gyermekem, de a magad számára nincs semmi kívánságod? Kérj, kérj és én mindent megadok neked!

— Uram, csak te uralkodjál!... Mindent visszaadok, amit nekem adtál; csak egy vágyam van, hogy te uralkodjál.

— Kifosztom magam mindenből, gyermekem, hogy mindent neked adhassak: viszonzni kívánom tiszta szeretetedet. Mondd hát: mit adhatok?

— Semmi mást, mint hogy te uralkodjál, Uram!

Mi, akiket a kegyelem élete olyan nagygyá, olyan hatalmassá tett, mi magunk szégyenletesen lefokozzuk lelkünk értékét. A világ magához láncol, elzárja látókörünket és imáinkon nagyon megérik a föld szaga...

Evezzünk ki a mély vízre! A nagy vágyak, a királyi valóságok tengerére! Imádkozzunk, hogy mielőbb eljöjjön Jézus Szívének totális uralma, hogy minden vágya teljesülésbe menjen, hogy Isten dicsősége ragyogjon a földön, mint az égben ragyog!

Az ilyen apostoloknak, az ilyen imádkozóknak ígérte Urunk a kegyelmek olyan áradatát, hogy Margit Mária megrettenve vonakodik azokat még csak leírni is.

Sok szó esett már az imádságról, mint az apostoli munka egyik elsőrangú eleméről, mint annak nélkülözhetetlen hatóerejéről. Helyes, hogy így van, mert soha nem értékelhetjük túl azt a szerepet, amely az imádságnak az apostoli tevékenység fegyvertárában jut.

Ezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy aránytalanul ritkán történik említés hasonló vonatkozásban az önfeláldozásról és a szenvedésről, holott a kereszten minden faja tulajdonképpen a leghathatósabb ima, amelyet Jézus Szívének dicsőségére és uralmának eljöveteleért felajánlhatunk. Sokszor hallottuk, hogy a szenvedés a lélek megtisztulásának hatásos eszközlője, szentelményszerű folyamat, amely Isten előtt kedvessé tesz, lelkünk talaját a magasabb imaélet számára előkészíti és amely csodálatos könnyedséggel végzi el lelkünk megszentelését. Annál ritkábban állítják azonban szemünk elé a keresztest, mint az apostolság lényeges és hatásaiban felbecsülhetetlen tényezőjét. Mert a szenvedést nemcsak úgy kell értékelnünk, mint annak személyes érdemét és dicsőségét, aki szenved, de mint kihatásaiban utolérhetetlen, önmagában teljesértékű apostoli munkát, amely kívülálló lelkekre is megszentelő hatással van és megszerzi számára a megtérés kegyelmét; vagyis úgy hat rájuk, mint egy meggyőző erejű prédikáció, vagy mint egy mélyen szántó misszió. Nagyon sokszor látunk megdöbbentő eredményeket egy-egy testben vagy lélekben szenvedő, keresztfeszített anya vagy feleség megszentelt és felajánlott áldozata nyomán.

Nem hangoztatják eléggé nyomatékosan azt az igazságot, hogy amennyiben valaki Isten iránt való nagy szeretettel viseli a rá mért szenvedést és azt az apostolok szellemében felajánlja: megtérítheti férjét és tékozló fiaikat vezethet vissza az atyai házba, anélkül, hogy beteggyárról elmozdulna.

Amint látják: egészen más itt a szempont. Sokkal nemesebb és emelkedettebb; nem egyéni érdekekről van itt már szó, akárha mégoly jogos, méltányos érdekekről is. Meg kell értetnünk a szenvedők, a keresztfeszítettek nagy hadseregével, hogy amennyiben szeretettel viselik keresztjüket és készséggel vállalják, hogy önkéntes áldozati ostyák legyenek, úgy testi mint lelki szenvedéseik hódító erejű fegyverré válnak a kezükben, amellyel több lelket fognak Isten szeretetére vezetni, mint amennyi-

nyit a leghíresebb szónokok is odavezettek. Valóban: azt hihetnők, hogy Üdvözítőnk a szeretet szellemében történő önfeláldozásban adta meg a kegyelem döntő győzelmének legbiztosabb zálogát. Lehetséges például, hogy egy nagy bűnös minden elképzelhető behatásnak ellenáll. Nem befolyásolja jó példa, övéi gyengéd szeretete, a jóbarát figyelmeztetése; a szenvedésnek azonban megadta az Úr azt az erőt, hogy földre terítse az aktív hitetlenséget csakúgy, mint a tompa vallási közönyt. Sokat sírt egy anya, egy feleség, egy nővér, — de hittel, szeretettel reménykedve sírt és íme: talán nagy idők multán, amikor már minden elveszettnek látszott, egyszer mégis csak hazatért a tékozló fiú. Ezúttal ő sír. De örömkönyvek azok, amelyek arcán leperegnek.

Te áldott, szent kereszt! Te drága, örök reménység!

Nem mindenkinek adatott meg, hogy úgy beszéljen, mint egy Aranyszájú Szent János, hogy úgy írjon, mint Prohászka, hogy Isten ügyéért ütközeteket vívjon, mint Nagy Károly, hogy elhagyatott gyermeklelkekért magát egészen odaáldozza, mint Don Bosco, az azonban mindenkinek megadatott: ifjúnak és öregnek, szegénynek és gazdagnak, tudósnak és tudatlannak, papnak és világinak, hogy lelkeket megmentsen, alvó lelkiismereteket felrázzon, a távolba hasson, lelki halottakat életre támasszon, egyedül csak keresztje által, feltéve persze, hogy szeretete, amellyel ezt a keresztet hordozza, legalább olyan nagy vagy még nagyobb, mint maga a kereszt.

A modern technikának sikerült igába fogni a vizesés erejét. Miért ne változtathatnánk át mi magunk is eleven hatóerővé, meleggé, világossággá könnyeinknek, szenvedéseinknek mindeddig kárbavesztett áradatát?

A gondolat nem új, főképp önök előtt nem új, kedves apostolok, akik mindnyájan hallottak már a több országban megszervezett ligáról, a Szenvedés Ligájáról, amelynek tagjai keresztjeik felajánlásával támasztják alá kereszteshadjáratauk munkáját. Bízó reménykedéssel folytatjuk apostoli munkánkat és bízunk e nagy lelkek

támogatásában, akik nekünk adják testi és lelki gyötrelmeik örökértékű kincsét, hogy azzal a Szeretet Királyának uralmát biztosítsuk.

Ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy ez az áldozatos nagylelkűség önmagában hordja kettős jutalmát: a fokozott szeretet földöntúli hatalma okvetlenül élet veszi a legkínzóbb fizikai szenvedésnek is — a lelkiekről nem is beszélve; — másrészt pedig kimondhatatlan megnyugvást jelent a szenvedőre nézve az a bizonyosság, hogy egyetlen könnye, gyötrelmeinek egyetlen mozanata nem vész kárba, de mint felbecsülhetetlen érték halmozódik fel egy nagy cél kincstárában, hogy váltságdíjává legyen sok veszendő lélek megmentésének.

— Kicsikém, — így szólított meg Urunk egy hét éves gyermeket — szeretnél-e misszionárius lenni?

— Én misszionárius? — csodálkozott a gyermek. — Hiszen nagyon kicsiny vagyok én még ahhoz!

— Igen, te. És éppen azért, mert ilyen kicsike vagy. Mondd: akarsz-e?

— Nem tudom, hogyan, Uram.

— Hallgass ide kisleányom — folytatta Jézus. — Add nekem az imádságaid aranykrajcárkáit, a szentáldozásaid aranykrajcárkáit és főképp: add nekem a kisebb-nagyobb áldozataid aranykrajcárkáit. Adj nekem mindent, ami nehezedre esik a nap folyamán, mident, ami fáj, amit nem szívesen csinálsz, ami önmegtágadásodba kerül... Add mindezt nekem nagy szeretettel, hogy minél több lelket menthessek meg veled. Így azután ha még olyan kicsike vagy is, nagy misszionárius lesz belőled.

Megértették ezt a gyönyörű isteni tanítást?

Adjuk Jézusnak mindennap az aranykrajcárjainkat, tegyük naponta legalább néhány önmegtágadást, néhány áldozatot, néhány szeretetföhászt Szívének takarékperselyébe s Ő minket is rásegít, hogy szeretetének nagy misszionáriusai legyünk. Terjesszük ezt a gondolatot, legyünk ezeknek az aranykrajcárkáknak a koldusai, gyűjtjük azokat Jézus kincstára számára, hogy minél gazda-

gabb érték-készlet álljon rendelkezésére, amellyel a lelkeket megmentheti.

Nem megható gondolat-e, hogy ebben az evangéliumi kereszteshadjáratban mindenkinek módjában áll, hogy nagyszerű missziót vállaljon: az emberroncsoknak, az élet hajótöröttjeinek még inkább, mint akárki másnak? Nem biztató tudat-e, hogy az apostoléletnek olyan terénuma is van, amelyen a kicsinyek és tudatlanok, a betegek és bénák is teljesértékű, sőt vezető munkát végezhetnek? Amelyikben ők a leghatalmasabbak, ahol az ő kezükbe van letéve Jézus döntő győzelmének a kulcsa? Nem nagy dolog-e, hogy egy gyermek, egy vak koldus ugyanolyan értékű apostoli munkát végezhet, mint egy híres hitszónok; hogy tavaszi megújodást idéz fel, csodákat tesz a lelkek világában, anélkül, hogy neki magának csak sejtelme is volna róla.

Járatlanságra mutat a lelki értékek világában, ha valaki ilyenformán panaszkodik: „sajnos, én semmit sem tehetek, mert beteg vagyok!” Ellenkezőleg: többet tehetsz, mint bárki más. Szenvedésed többet tehet a lelkek megmentésére, mint a legtevékenyebb élet. Ha megadással, Isten végzése előtt alázatosan meghajolva viselled a szenvedés keresztjét, ha a szeretet a természetfölöttiség aranyával vonja azt be, mindennél hatalmasabb eszközzé lesz Isten dicsőségének és a lelkek üdvének szolgálatában. Jézus földreszállásának első percétől kezdve a világ Megváltója volt; egész földi élete, tanítói működése a megváltás nagy művét készítette elő és mégis: igazán akkor lett Megváltónkká, mikor vérét öntötte és a kereszten meghalt értünk.

Keresztre feszítve élni: ez a szeretet misszionáriusának igazi életstílusa. Nem igazi apostol az, aki egyúttal nem vértanú is bizonyos értelemben és mi is csak akkor leszünk vérbeli apostolokká, ha előbb a vértanúság kelyhét megízleltük.

Egy alkalommal felkeresett egy község szentéletű plébánosa, ahol éppen a trónraemelésről prédikáltam és ezt mondta:

— Atyám, ha szüksége volna egy olyan lélekre, aki önnek munkájában segítőtársa lenne, én tudok egy olyant. Fiatal leány, aki az egész testében szenved. Nagyon szereti Jézust és az minden kívánsága, hogy neki szolgálhasson. Béna szegény és így nem jöhetett el a templomba, de nagyon szeretné önt hallani.

Meglátogattam a beteget és beszéltem neki apostoli munkámról:

— Az Úr nevében kérem öntől a betegségét és a szenvedéseit — így szóltam hozzá. — Akarja-e mint a szeretet áldozatát felajánlani magát Jézus Szent Szívének, hogy az ő apostola lehessen?

Boldog elragadtatás kifejezése ült az arcán, mikor tekintetével és jelekkel értésemre adta, hogy megértett és elfogadja ajánlatomat. El is végeztük a felajánlást, Jézus Szíve uralmának kiterjedéséért.

Ezek az igazi apostolok, az olyanok, akik csodákat művelnek: szerény, szelíd kicsi lelkek, fehérek, mint a Szentostya, egyszerűek és nem sokat törődnek saját magukkal. Mindenhol találkoztam már a fajtájukkal, kastélyokban, munkáslakásokban s a templomok előtt üldögélő szegények soraiban. Az ő áldozataik egyengetik Jézus Szíve útját. A szeretet nagy műve, amely a világot át fogja alakítani, nagyrészen az ő művük: a gyermekeké, a szegényeké, a szenvedőké.

Egy nagy városban, ahol teljes egy hétig prédikáltam fényes, szép templomokban, egyetlen ilyen kis lelket sem sikerült találnom, amely alkalmas lett volna rá, hogy a háttérben munkám sikerének biztosítéka legyen. Mielőtt elutaztam volna abból a városból, lélekben így fohászkoztam a mi Urunkhoz:

— Amennyiben meg vagy elégedve itt végzett munkámmal, kérlek, Uram, küldj hozzám még ma, most azonnal egy lelket, amely Kis Terézke módjára szeretet-áldozatul ajánlja fel magát Szíved uralmának elterjedéséért.

A sekrestyébe vonulva ugyanezekkel a szavakkal imádkoztam tovább, mikor odajött hozzám a sekrestyés:

— Atyám, valaki szeretne önnel beszélni. El akartam küldeni, de hiába...

Fiatal munkásleány volt.

— Atyám — így kezdte a mondanivalóját — hallottam önt beszélni a trónraemelésről. Tudom, hogy ehhez szüksége van a mi Urunknak lelkekre, akik — mint Kis Terézke — felajánlják magukat, hogy szeressenek, imádkozzanak és szenvedjenek a szeretet uralmáért. Eljöttem hát, hogy megkérjem: ajánljon fel engem erre a szándékra.

Torkomon akadt a szó, annyira meghatott, hogy szinte szóról-szóra a saját kérésemet hallottam ennek a gyermeknek az ajkairól. Úgy látszik, azt hitte, hogy nem értettem meg és tovább beszélt:

— Ha úgy tetszik, most azonnal odamegyek az áldozató rácshoz, atyám pedig az oltár előtt, a tabernákulum közvetlen közelében felajánl Jézusnak, mint Szívének kis apostolát.

Megtettük. És milyen boldogan!

Néhány perccel később nyugodt lélekkel távoztam a nagy városból. Most már bizonyos voltam munkám sikeréről, mert tudtam, hogy ott maradt a kis áldozati ostroma... Benne pedig biztosítva láttam a nagy mű, a Szeretet Királya uralmának győzelmét.

Figyeljete rá ti is: nem kíván-e tőletek is valamit a Mester? Kérdezzétek meg és ne ijedjete meg, ha megszólal. Ne féljete tőle és főképp: ne féljete, ha áldozatot kér tőletek!

Szent Margit Mária élete a példaképe is és egyúttal bizonyítéka is az áldozat értékének.

Az ő áldozatos élete lett a kiinduló pontja annak a csodásan nagyszabású megmozdulásnak, amelyet mi Jézus Szíve uralma térhódításának mondunk.

Az isteni Gondviselés a szeretet egyeduralmának egy másik csodásan tökéletes apostolát állította be a mai kor életébe Liziói Szent Terézke személyében. Az ítéleteiben mindig annyira óvatos egyház hivatalosan is e kis karmelita kezébe tette le a missziós országok ben-

szülött papságának a gondját és őt tette meg a nagy Xavéri Szent Ferenc mellett az összes missziók védőszentjévé is.

Vajjon mit tett ez a fiatal kis apáca rövid, egyhangú földi élete folyamán, amivel kiérdemelt egy olyan kiűntetést, amelynek hordozására talán inkább a papi rendnek valamely kimagasló alakját tartottuk volna alkalmasabbnak? — Hogy mit tett? Nagy szeretettel adta oda életét az Egyházért, a papokért, a misszionáriusokért, akiket olyan nagyon szeretett. Ez volt minden, amit tett.

Mi pedig ezerszer és ezerszer adjunk hálát a megfeszített Jézusnak, hogy kis szolgálója által ismét belekiállította a világba azt a nagy igazságot, hogy *„a szeretettől égő szív titkos vértanúsága a leghathatósabb apostolkodás.”*

XI. fejezet

Apostoli munkák

A Jézus Szíve-apostolság jellegzetes vonása

A legtökéletesebb apostol — Szűz Mária. Az isteni élet, az isteni kegyelmek sáfárjait emberi nyelven papnak, tágabb értelemben apostolnak nevezik. S volt-e ennek az isteni életnek, ezeknek a kegyelmeknek tökéletesebb, teljesebb hatalmú osztogatója, mint ő, a Nagyasszony? Elképzelhető-e, hogy Jézus Szíve túláradó gazdagságának korlátlanabb rendelkezési joggal bíró kincstárosa lehessen valaki, mint megint csak ő, az Édesanya? Valóban, senki: sem Péter, sem Pál, az „Apostol”, sem János, sem senki más nem volt annyira apostol, mint Mária. Hogy miért? — azt könnyű megérteni:

Az apostolság lényege: Jézust adni a lelkeknek és lelkeket adni Jézusnak. És kinek volt megadva ez a kettős hatalom olyan mértékben, mint éppen Máriának, az Üdvözítő anyjának, a lelkek anyjának? Senkinek, mert Mária mindenben egyedülálló.

Mélyítsük ki lelkünkben az Apostolok Kriálynőjének képét, különösen megfontolva a következő vonásokat: Mária annál inkább ura a rábízott kincseknek, minél bőkezűbben osztogatja azokat. Ugyanígy sokkal inkább Anya ő Karácsonykor, mint március 25-én, és anyaságának sokkal fenségesebb a jelentősége a kereszt alatt, mint Betlehemben. Jézus annál szorosabban forr egybe Édesanyjával, minél tágabb működési kört nyit meg előtte Mária apostoli működése. Alkalmazzuk a kegyelemnek e törvényét saját magunkra is, mert hiszen áll az mireánk is, kedves apostolok: Jézus annál inkább lesz a miénk, minél inkább oda tudjuk őt, mint Mária, az embereknek nyújtani.

Ezeket előrebocsátva, vegyük szemügyre az apostollélek legjellegzetesebb vonásait, különösen azokat, amelyek a Jézus Szíve apostolságnak elengedhetetlen kellékei.

Természetfölöttség

A buzgóság is lehet káros, ha nem a természetfölöttség talajából fakad. Sajnos, a legjobb dolgokban is milyen gyakran találjuk az aranyat salakkal keverve! Hányszor fordul elő, hogy valamely szép keresztény gondolatot nagyon is emberi keretben, nagyon is emberi eszközökkel akarnak hatékonyá, célravezetővé tenni.

Válasszuk külön az eget a földtől, a természetest a természetfölöttitől!

Ne beszéljünk úgy, amint már az apostolok idején is beszéltek: „Ki legyen közülünk az első?” És ne mondjuk: „Én Pállal tartok, én pedig Kéfással!” Legyünk nagykorúak, emelkedjünk felül ezeken a gyermekes kicsinységeken! Higgyünk élő hittel Jézusban és az legyen minden gondunk, hogy az övéi lehessünk, hogy őt szolgálhassuk. Mutassuk meg Urunknak, mennyire önzetlenek vagyunk, felejtsük el magunkat, a magunk kis érdekeit, előnyeit.

Engedjük át készséggel másoknak a megtisztelőbb helyeket, és pedig nem pusztán udvariasságból, de a hit szellemében, alázatosságból.

Ne vágyódjunk érzékelhető sikerre, ne abban lássuk az apostolkodásunk végcélját! Bizzuk az eredményt Jézusra, ő majd megadja, amennyit jónak lát. Mert az igazi siker nem a magunk és a segítőtársaink buzgalmától, ügyességétől függ: Isten titka az, valóságos isteni szerencsejáték. Isten annak adja meg, akinek akarja és akkor, amikor akarja. Hányszor fordul elő, hogy amikor legjobban dolgoztunk, akkor számolhatunk el legkevesebb — legalább látható — eredménnyel.

Az érzékelhető siker egyébként nem is mindig igazi siker. És ha odaadó fáradozásunknak nem is mindig lát-

juk az eredményét, nem kell azt gondolnunk, hogy Urunk nem áldotta meg, és pedig talán nagyon gazdagon is a fáradozásainkat. Emelkedjünk ilyenkor felül a földi szempontokon és nézzük természetfölötti megvilágításban a dolgokat s akkor bizonyára nem fognak elcsüggedni.

Éppúgy nem szabad a paray-i ígéreteket sem tisztán emberi, kicsinyes szempontok szerint magyarázni. Így pl. a Jézus Szívét tisztelő családoknak megígért béke egyáltalán nem zárja ki, hogy azoknak keresztekben, megpróbáltatásokban is bőven legyen részük; hiszen fájó szenvedés közepette is édes békét élvezhet a lélek. Az eredmény tehát nem kézzelfogható nyereség, amelyet bezsebelhetnénk. Az aratás Ura fog aratni — nekünk nem sok részünk lesz benne. De nem baj! Csak neki legyen meg az öröme, csak az Ő neve dicsőíttessék meg, más minden mindegy! Mienk a látszólagos sikertelenség, a jóleső elégtétel hiánya; Övé a dicsőség, amely Őt mindig és mindenben megilleti!

Fáj az is, ha azt kell látnunk, hogy valamely vállalkozásunk, amely sok küzdelem, fáradság árán kelt életre, összeomlás előtt áll. Vajha a nagy megpróbáltatásnak ez a nehéz órája is Istenhez közelebbjutás, a lelki megacé-

Urunk megígérte, hogy uralkodni fog sátán és minden fajzata ellenére is. Azt azonban soha se mmondta, hogy ből, hogy amikor Jézus Szívének műve nem nyújtja azt, egyénben van, az apostolban, akinek gyenge a hite és

Mindig boldogulunk, hacsak igazán hiszünk az Ő szeleződés órájává válnék az apostol életében! Hogy megbékélt, alázatos szívvel tudjon meghajolni Isten végzése előtt s lelkében a „Fiat” mellett ott ujjongjon a bizakodó „Adveniat” is.

Vigyázzunk ilyenkor, nehogy a csalódás lelkünk egyensúlyát bontsa meg; ne engedjük, hogy a természet kerekedjék felül. Ő, hány látszólagos vereség vált a leggyönyörűbb győzelem forrásává. Fogjuk két kézre szegény fájó szívünket, amely ilyenkor nagyon is hajlamos rá, hogy mint kilátástalant, feladjon minden további

küzdelmet. Tartsunk ki szilárdan és mondjuk békés, bizó szívvel: „Jöjjön el a te országod!”

Térdeljünk le a tabernákulum elé, panaszoljuk el bajainkat a Getszemáni Királyának s áldjuk őt még akkor is, amikor javában dúl körülöttünk a vihar. Azután pedig mondjuk, ha mégoly nehezünkre esik is: „mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, de a Tied!”

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a mindenfajta nehézségek, ellentmondások szinte természetes, vagy legalább is nagyon megszokott velejárói az apostoli munkának. Pecsétek, amelyek annak természetfölötti jellegét hitelesítik. Azt sem szabad gondolnunk, hogy ezeket az akadályokat az emberek rosszakarata zúdítja az utunkba. Nem: Isten küldi azokat ránk akkor, amikor jónak látja, de nem engedi, hogy tovább tartsanak, mint ameddig az úgynek, a lelkeknek javára válnak.

Ezek után azt hiszem, természetesnek fogják találni, amit most mondok: hogy a keresztekre kimondottan nagy szükségünk van nekünk, apostoloknak: megtisztítanak bennünket a földies gondolkodás elemeitől, alázatossá tesznek, megacélozzák kitartásunkat és friss lángját szítják föl bennünk az apostoli buzgóságnak.

Földi vihar soha el nem söpörhet olyan műveket, amelyekben Isten jótetszése nyugszik. Ellenkezőleg: a kereszt megerősíti isteni jellegüket már csak azáltal is, hogy a lelkeket, amelyeket kiépítésükre kiszemelt, szentté teszi.

Ha egy katolikus mű nem virágzik úgy, amint virágoznia kellene, annak sohasem külső ellentmondások az okozói, de igenis: a természetfölötti szellem hiánya azokban, akik az ügyeit intézik.

Mielőtt e tárgykört lezárnók, fogadjanak el tőlem még egy figyelmeztetést, kedves apostolok: működésük folyamán sohase vessék magukat fényes nevek, nagy befolyások után és ne engedjék, hogy anyagi szempontok bármely vonatkozásban is befolyásolják munkájukat.

Mindezeket a tényezőket: pénzt, befolyást, előkelőséget, hírnevet, hagyják meg szépen a háttérben, amint ezt Jézus is tette. Ne igyekezzünk az ő módszerén változ-

tatni. „Mindez majd hozzáadatik nekünk, „a kellő órában, ha nem keresünk egyebet, mint a Királyt és az ő dicsőségét.

Az Istenre kérem: ne keverjenek pénzt, hiúságot a Mester ügyeibe — aki istállóban született és kereszten halt meg! Harcoljanak mint a szentek, mint igazi apostolok és győzni fognak, mint ők.

A hit lelke

Urunk megígérte, hogy uralkodni fog a sátán és minden fajzata ellenére is. Azt azonban soha sem mondta, hogy uralmán barátai nem ejtenek csorbát. Megérthetjük ebből, hogy amikor Jézus Szívének műve nem nyújtja azt, amit nyújtania kellene, ez nem azért van, mintha Ő megfélemedezett volna ígéreteiről, vagy hatalma nem volna hozzá, hogy azokat valóra váltsa. Az okok itt is az egyénben vannak, az apostolban, akinek gyenge a hite és visszariad a vihar dübörgésétől, a hullámoktól, amelyek az útjába tornyosulnak; aki elcsügged, ha szemével nem látja, kezével nem tapinthatja az eredményt, amelyet munkájával elért és aki este már aratni szeretné azt, amit reggel elvetett.

Apostoli munkám kezdetén hallottam lelkem mélyén azokat a szavakat, amelyeket Margit Máriához intézett Urunk:

— Ha hiszed... ha hiszed... meg fogod látni Szívem hatalmát.

Mindig boldogulunk, hacsak igazán hiszünk az ő szeretetében. Az apostol, csakúgy, mint az erény, mindig diadalmaskodik. Lehetnek ugyan látszólagos kudarcai, érhetik csalódások, megaláztatások, rosszindulatú kritikák, ezek azonban legfeljebb csak ostorcsapások, de nem komoly sikertelenségek.

Urunk Jézus látta mindezeket a nehézségeket és ígéretét adta, hogy el ne csüggedjünk: „Uralkodni fogok.”

Eleven erővel éljen bennünk ez a hit. Ezerszerre többet érünk el, ha úgy tudnánk hinni, mint a szentek, ha

olyan kitartóak volnánk, mint a kananeai asszony. Ne sokat okoskodjunk, de tegyünk úgy, mint az arsi plébános: menjünk egyenesen előre Isten nevében. Mondjuk magunkban: uralkodni fog Ő, én csak eszköz vagyok a kezében.

Hogy hegy állja el az utunkat? — Majd odébb megy! Hogy vízár hömpölyög felénk? — Majd visszahúzódik! Igen: csodák fognak történni, ha igazán hiszünk Jézusban. Az akadályok lépcsőkké válnak, a nehézségek hatalmas segítőerőkké. Ne felejtjük el, hogy küzdelem acélozza az erőt s a legszebb természetfölötti eredmények éppen a nehézségekkel való küzdelemből születnek. Ne legyünk olyanok, mint azok a különben egészen szép lelkek, akikkel alkalmam volt találkozni. Megkérdeztem tőlük :

— Dolgoztak-e? S mit csináltak eddig?

— Igen, dolgoztunk. Hogy eredmény lesz-e, ki tudja? Talán. Hiszen elvégre semmi sem lehetetlen!

Az ilyen hit legfeljebb csak kis gyertyavége, de nem nap, amely világít és melegít.

Ha szentek hite élne bennünk, a kősziklán is gyökeret verne a tanításunk.

Legyen ilyen hitünk, amilyen az övék volt s amely maga a szeretet: szórjuk szerte a világban, keltsük vele életre az élettelenre dermedt lelkeket.

Legyünk szilárdak. Legyünk kitartók. Ne veszítsük el bátorságunkat, ha meddőnek látszik a munkánk, ha el is veszünk egyes apróbb ütközeteket.

Nem harcolhatunk anélkül, hogy sebesülésre ne kellene felkészülve lennünk; de győzelmet sem arathatunk, ha nem harcolunk.

Ismétlem: nagy szükségünk van nehézségekre. Ha nem volnának: külön ki kellene találunk őket. Tehát ne csüggedjünk, ne veszítsük el a munkakedvünket.

Ha eredmény nélkül próbálkoztunk, forduljunk Jézus-hoz Szent Péter szavaival:

— Uram, egész éjjel hiába próbálkoztunk, de a te szavadra újra kivetem a hálót.

Higgyünk a győzelemben. Tartsuk kizártnak a vereséget. Isten dolgaiban nincs is veszett ütközet. Biztos tehát a győzelem, Jézus Szívének nagy diadala. „En meggyőztem a világot.”

Vele mi is győzni fogunk, a szeretet nevében. Mikor három évszázadon keresztül szüntelenül folyt a mártírok vére, azok, akik embermódra gondolkoztak, elvesztek tarthatták a kereszténység ügyét. És méltán. Mert ugyan kik voltak azok, akik életükkel fizettek meg keresztény hitükért? Talán az öregek, a betegek, a nyomorékok, a magatehetetlen aggastyánok? Szó sincs róla! De halálba mentek az apostolok, a püspökök, a papok... és halálba ment a keresztény egyházközségek színe-virága, jövőjük dédelgetett reménye: az ifjúság.

Elestek és haláluk megacélozta az Egyház életerejét.

Elestek és kiontott vérük elmosta az ősi pogányság korhadt világát.

A látszólagos vereségekből győzelem sarjadt, olyan győzelem, amilyent még soha nem látott a világ.

Christus vincit... Christus regnat... Christus imperat...

Jézus Krisztust soha senki nem fogja legyőzni!

Hiszek! Ez legyen az alapkőve apostoli munkájuknak.

Hiszek Jézus szeretetében. Hiszem, hogy igazán meg akarja menteni a világot, hogy uralkodjék rajta szeretetének hatalmával. Biztosabban hiszem ezt, mintha már a szememmel látnám, mert a szemem megcsalhatna. Az ő Szíve azonban nem fog megcsalni soha!

Jézus akarja, hogy amint kitartunk a küzdelemben, úgy kitartsunk az imában is. Kijelöli Ő a kegyelem óráját, de ha bensőséges bizalommal kérjük, megteszi, hogy siettetni annak eljövételét.

Símuljunk közel Szívéhez, különösen szentáldozásainkban és kérjük: tegye törhetetlenül erőssé hitünket, nehogy kétkedés férkőzzék hozzá, amint az Tamással történt, aki túlságosan csak a saját ítéletére hagyatkozott.

„Boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek!”

Ismételjük el ezerszer a tabernákulum előtt az evangéliumi könyörgést: „Uram, hiszek, de erősítsd hitemet.” „Uram, add, hogy lássak!” Hogy sziklaszilárd hitünk annál engedelmesebb eszközévé tegyen minket szereteted hatalmának.

Szeretet

„Te mindent tudsz, Uram, tudod, hogy szeretlek.”

Tudja Ő azt is, hogy mi másokkal is meg akarjuk Őt szerettetni.

Valóban: kereszteshadjáratunknak az a célja, hogy Jézus szeretetét a szívekbe beleplántáljuk, hogy Szívének szellemét a családokban meghonosítsuk. Erre irányul minden igyekezetünk, ezt a szándékot akarjuk valóra váltani akármilyen áldozatok árán is. Hiszen Jézus: maga a Szeretet és földreszállása, a megváltás nagy műve, a sziklán épült egyház nem egyebek, mint bizonyítékai és megnyilatkozásai ennek az elképzelhetetlenül nagy szeretetnek. Ezeket tudva nem elsőrangú kötelességünk-e, hogy életünk zsinórmértékének tekintsük az első parancsolatot, amely egyébként lényeges egybefoglalása valási életünk minden követelményének s amely ezt mondja: „Szeresd a te Uradat Istenedet egész szívedből, egész lelkedből és minden erődből.”

Ismételten mondom: ez a szeretet nem szentimentalizmus, nem érzelmek fellángolása, de lelki életünknek Istenre-beállítottsága, akaratunk szívós, áldozatos istenszolgálat. Ez legyen a mi apostol-életünk berendezkedése is.

Igen: szeressünk apostolmódra, hogy másokkal is megszerettessük azt, akit olyan kevesen ismernek, kevesen szeretnek!

Szeressünk, de ne csak afféle ványadt, vérszegény szeretettel, de zsarátnok legyen a lelkünk, amelynek izzását mindenki megérezze, aki a közelünkbe jön.

Azért beszélek erről olyan sokszor, mert sajnálatosan elhanyagolt gondolat ez, amellyel szemben nagyon sok

lélekben teljesen hiányzik a megértés. Pedig olyan nagy a különbség a kétféle beállítottság között, mint a villanyvilágítás és a napfény között. Engedjék, hogy megmagyarázzam: hogyan értem ezt?

A parancsolatokról, a szentségekről, a kegyelemről, a megtestesülésről, az Eucharisziáról beszélünk hallgatóságunk előtt. Ugy beszélünk ezekről a csodákról, amint egy tanár magyarázná a kémia, a fizika alapelemeit: tűz, lelkesedés nélkül. A hallgatóság megérti, talán szószerint el is tudná mondani a hallottakat. El is hisz mindent s hazamegy éppen olyan hidegen, mint ahogyan idejött. Igaz, hogy valamivel többet tud, mint az imént tudott, a legfőbb tudományt, a szeretet tudományát azonban nem tanulta meg. Nem tanították meg rá, hogy szeretnie is kell azt a jó Istent, akit bemutatnak neki, hogy élnie, az élete legfőbb tartalmává kell tennie ezt a szeretetet.

Ezt a hidegen okoskodó stílust nevezem én villanyvilágításnak . . .

Ó, mennyire különbözik ez a stílus az apostol stílusától, akinek nap süt a lelkében, mikor beszél, mikor tanít! Ugyanazokat mondja ő is, ugyanazt az evangéliumot, ugyanazokat az igazságokat tárja hallgatói elé, de teszi ezt az arsi plébános hangján, Kis Terézke szívével. És mennyire megváltoztatja ez mindjárt a dolgok képét! Másképp látják, másképp értelmezik az eléjük vetített igazságokat és főképp: más lesz a hatás, amelyet azok a lélekben kiváltanak. Mert akinek napsütés van a lelkében, az ennek a napfénynek a megvilágításában mint élő valóságot állítja Jézust a hallgatóság lelke elé, mint olyan Valóságot, akit ő maga is ismer és szeret és akit könnyű lesz személyében és törvényeiben mássokkal megszerettetni. Egyszerűen beszél — kell is, hogy egyszerűen beszéljen — de a lelkek mélyére hat a szava és élő, meleg világossággal önti el azokat. Menjenek, beszéljenek önök is ilyen napsütéses lélekkel és a csodás történések gazdag aratását fogják előkészíteni az Isteni Arató számára.

Készséggel elhiszem, hogy amíg földrajzról, matematikáról beszélünk, beérhetjük a kis villanykörte fényével, Mihelyt azonban az evangéliumra, Jézusra, az Egyház történetére térünk át, akkor egyszerre nélkülözhetetlenné válik a napfény, amely szívünkben, lelkünkben ragyog és amely való életté eleveníti minden szavunkat. Enélkül csak időfecsérlés volna minden próbálkozásunk.

Itt jó alkalom kínálkozik rá, hogy megkérdezzek tőletek valamit, kedves apostolok: szeretitek-e egész szívetekkel isteni Mesterünket és forró vágyatok-e, hogy Őt mások is szeressék? — Ha igen, akkor nagyon a lelketekre kötök valamit: beszéljetek róla, mint a jóságos szeretetreméltó Jézusról és ne igyekezzetek benne mindenáron a kérlelhetetlenül igazságos, szigorú Bírót előtérbe állítani. Mutassátok be Őt olyannak, amilyen: készségesnek arra, hogy minden bántalmat elfelejtsen; szelídnek, irgalmasnak, jóságosnak, aki nem siet büntetni s reménykedve várja, hogy megbocsáthasson. Vigyázzatok, nehogy meghamisítsátok isteni arculatának vonásait: a Szűzanya nagyon megnehezeltene rátok érte!

Mondjuk el újra meg újra, hogy a szeretet Istene Ő és hogy ha mégannyit beszélünk is Szívének mérhetetlen kincseiről, sohasem tudnánk még csak megközelítő képét sem adni a szeretet és irgalom ama kimeríthetetlen gazdagságának, amely a hozzáértőket ebben a jóságos Szívben várja. Gondoljuk meg, hogy Ő volt az, aki Szűz Mária édesanyjai Szívét formálta és nekünk adta, hogy biztos menhelyünk legyen az élet temérdek viszontagsága közt. De Ő formálta édesanyaink szívét is saját jóságos anyja, Szűz Mária szívéhez hasonlóvá. De gondoljuk meg egyúttal azt is: vajjon milyen lehet maga a Művész, a minden jóság ősforrása, ha Mária csak halvány visszfénye az ő tökéletességének és ha már a mi édesanyaink, Isten jóságtengerének ezek az apró cseppjei is ilyen kimondhatatlanul nagyok, szépek tudnak lenni önfeláldozó gondosságukban; csodálatos szeretetükben.

Adjunk szárnyakat a lelkeknek! Higgyék el: gyönyörű szépek, hófehérek vannak köztük ott, ahol legkevésbé gondolnánk. Tanítsuk meg őket magasba szárnyalni a szeretet és bizalom szárnyain, mi magunk pedig legyünk szelíd, irgalmasszívű apostolok, olyanok, amilyen isteni Mesterünk volt. S a gyengék? Mindnyájan azok vagyunk. Eppen ezért legyünk nagyon jók, nagyon elnőzők a lelkekkel szemben, bármilyen terhekkel jöjjenek is azok hozzánk. Gondoljuk meg, hogy nagyon sok szerencsétlennek az üdve attól függ: mennyi szerető megértéssel hajolunk mi le hozzá? Fontos, hogy az ő nagy szeretetének kisugárzása érződjék rajtunk. Enélkül soha nem fogunk lelkeket hódítani a számára.

Mindezek megbeszélése után immár bátran áttérhetünk az apostoli munka két további lényeges kellékének, az önfeláldozásnak és a teljes önmegtagadásnak a megtárgyalására. Ha nem bocsátottuk volna előre a szeretet törvényéről szóló kis értekezésünket, sokan megjegyeznék ugyan maguknak ezt a két szót: önmegtagadás és önfeláldozás és talán azt gondolnák, hogy a jelentésükkel is tisztában vannak, valóságban azonban távol volnának tőle, hogy csak sejtsek is: milyen nagy ennek a két fogalomnak a hordereje.

Hogy tulajdonképpen mit jelent ez a két szó? Önmagunk tökéletes odaadását — a szeretet szellemében. Az apostoli munkára átvitt értelemben pedig: önmagunk tökéletes odaadását a szeretet szellemében — a lelkeken keresztül.

Milyen fenségesen nagyszerű példáit tudnám felsorakoztatni az áldozatos önmegtagadás szellemének! Valamennyit persze nem mondhatom el, csak a legmegkapóbbak közül beszélek el néhányat, amelyek minden értekezésnél mélyebben belevilágítanak a dolog lényegébe: Pl. a következőt, amelyet különösen nevelőintézetekben többször elmondtam már:

Aranyszívű, eleveneszű, tüzeslelkű tíz esztendőös kisleányról van szó. Szép az írása és ég benne a vágy, hogy Jézus Szívének apostola lehessen. Felkínálkozott tehát

kisebb írásmunkák elvégzésére. Este boldogan újságolta az édesanyjának:

— Anyuskám, megígértem a páternek, hogy segíteni fogok neki apostoli munkájában... De akkor meg kell ám engedned, hogy hetenkint háromszor éjjelig fennmaradjak, hogy a munkámat elvégezhessem.

— És miféle munkája lesz az én kisleányomnak? — kérdezte a mama.

— Tudod anyuskám, jó csomó levelet adott a páter, azokat kell lemásolnom.

— Nagyon rendjén van, hogy segíteni akarsz, csak azt nem értem: miért kell ehhez virrasztanod, mikor kényelmesen leírhatod a leveleket vasárnap és csütörtökön, amikor nem kell iskolába menned. Tudod: nem szeretem, ha nem alszod ki magad.

A kisleány sírásra görbült szájjal vetette magát anyja nyakába.

— Nem értesz, anyuskám, nem tudod, miről van szó. Hiszen persze hogy el tudnám végezni vasárnap és csütörtökön az írivalót, de akkor nem érném el a célokat...

— Miféle célokat? Nem értem...

A gyermek görcsösen szorította magához apró karjaival anyja nyakát és sírástól el-elcsukló hangon beszélt tovább:

— Apostol akarok lenni, anyuskám, apostol. Meg akarom tagadni magam, áldozatot akarok hozni. Ha nappal dolgozom, az nem volna áldozat, de éjjel, ha az álmat áldozom oda, akkor talán meg tudom menteni az apuka lelkét... Édes anyukám, őerte, az apuka kedvéért, kérlek, engedd meg, hogy fennmaradjak... Meg akarom menteni a lelkét, azért lettem apostol, azért akarok mindenáron áldozatot hozni...

A lelke mélyéig keresztény édesanya természetesen boldog örömmel adta meg a kért engedélyt. A drága kicsike pedig kitette egy alacsony asztalkára a Király képét, téglát tett a földre és hetenkint háromszor azon térdelve rótt a betűket a papírára, este kilenctől éjfé-

lig. Mikor felállt, bizony nem egyszer vérvnyomok maradtak a téglán, az áldozatos szeretet váltságdíja, amelyet a nagylelkű kisleány atyja nagy tartozása fejében lerótt.

Nemde: fel is lelkesít, de meg is szégyenít bennünket ennek a kicsike gyermeknek a példája? Miért, hogy általában olyan kevés az áldozatkészség még az Úr munkásainak a lelkében is? Mert hiányzik belőlük a szeretet: az az erő, amely egyedül eléggé hatalmas ahhoz, hogy a hősiességig menő áldozatokra képesítse a lelket.

Most pedig még egy kalászt az Aratás Urának gazdag termőföldjéről:

Ismerek egy nagyon előkelő családból való fiatal leányt — törékeny, finom kis teremtés — aki nem restelt magához a püspökhöz elmenni, hogy jóváhagyását kérje a trónraemelés gondolatának propagálásához. Azóta fáradhatatlanul járja a falvakat — akár süt a nap, akár hó vagy eső esik — és házról házra járva igyekszik megnyerni a családokat Jézus Szíve számára.

A következő példa bizonyára könnyeket csal ki mindnyájunk szeméből.

Fiatal katona, aki soká harcolt a tűzvonalban s aki egy lábbal, egy karral került haza a háborúból s aki ráadásul még beszélőképességét is nagyrészen elvesztette, egyike lett a legjobb apostolaimnak. Balkezével ír, ahogyan éppen tud; szegény falábalával végigkocog az utcákon, ellátogat a családokhoz, szétosztja köztük a röpíratokat s beszél nekik a maga szegény, hibás nyelvvel Jézus nagy szeretetéről. Mondanom sem kell, hogy mindenütt szívesen fogadják. Rövid néhány hónap alatt száz családot nyert meg a trónraemelés gondolatának.

És mit szóljak a hetvenötéves koldusasszonyomról? A mi apostolaink közt ugyanis grófnők meg koldusasszonyok vannak. Elég csak rágondolnom, hogy felvillauyozódjam, ha kissé elfog a testi-lelki fáradtság. Ő a munkáscsaládok látogatását vállalta magára és csodákat ér el náluk, de persze úgy, hogy saját magával egyáltalán semmit sem törődik.

Egy este például szakadó esőben érkezett hozzám.

— Hiszen bőrig van ázva! — kiáltottam fel, mikor megpillantottam.

— Igen, atyám, megáztam egy kissé; de hát az nem baj.

— S hol fogja megszárogatni magát?

— Bemegyek az egyik szomszédasszonyomhoz. De ha meghalnék is, az sem volna baj. Fő az, hogy Ő uralkodjék!

Egy anya ezt írta fiának, aki szintén Jézus Szívének apostola lett:

— Fiam, megértem: mi történt a szívedben; igen, megértem, hogy elfelejtetted az anyádat anélkül, hogy igazán elfeledkeztél volna róla. Nos, hogy segítségemre legyek küldetésedben és magam is apostollá legyek veled, megpróbállak én is elfelejteni anélkül, hogy igazán elfelejtenélek.

Hányat tudnék még ezeken túl is idézni!

Igen: Urunk nagy dolgokat művel a kis lelkek által, ha ezek a kis lelkek engedékenyen simulnak hozzá az ő isteni akaratához és főképp: ha magukkal semmit sem törődnek!

De magukat elfelejteni csak azok tudják, akik a saját parányi szívük helyett Jézus Szívét hordják a kebelükben.

Jézus Szívének tüze még a sarki hidegben sem hül ki: semmi sem tud ellentállni neki, ha egyszer birtokába vett egy önmagát teljesen nekiáldozó szívet.

Igen: amikor arra törekszünk, hogy családban, iskolában, patronázsban trónra emeljük Jézus szent Szívét: beszéljünk mindig az isteni szeretet lángnyelvén.

Jelszavunk legyen: minél kevesebb szónoklat és minél több szeretet! Minél kevesebb jelkép és minél több valóság. Az a Valóság, amely maga Jézus Krisztus, az ő szeretettől túláradó Szíve!

Engesztelés

A miénk büne

Az engesztelés gondolata olyan régi, mint maga a kereszténység, mint az evangélium, a paray-i kinyilatkoztatás óta azonban olyan színek, olyan mélységek kerültek benne előtérbe, amelyek megelőzőleg nem érvényesültek megfelelő módon. Margit Mária óta az engesztelés tana kiemelkedő fontosságú alkotó eleme lett a Jézus Szíve tiszteletnek és mint ilyen nagyjelentőségű tényezőjévé vált lelkek életének, olyannyira, hogy Jézus Szívének tisztelete ma már elképzelhető sem volna az engesztelés szelleme nélkül.

Valóban: nem szerethetjük Istent igazán anélkül, hogy a bűneinkkel megbántott Szívét engesztelni ne akarnánk és neki a magunk és embertestvéreink esztelen szembehelyezkedéseért minél nagyobb szeretet- és hódolat-többlettel elégtételt nyújtani ne törekednénk.

Az engesztelés lényege, Paray-le-Monial tanítása szerint elsősorban abban áll, hogy vígasztalást nyujtsunk Urunknak a gonoszok bűneiért, barátai hálátlanságáért; azok lanyha közömbösségeért, akik természet szerint legszűkebb barátai köréhez kellene, hogy tartozzanak: a nekik szentelt lelkek közömbösségeért.

— Ime a szív — panaszolta Urunk Margit Máriának — amely annyira szerette az embereket, hogy semmit sem kímélt és kiüresítette, fölemésztette magát, hogy nekik szeretetét kimutassa; és mindezért legtöbbjüktől nem kapok egyebet hálátlanságnál.

— Jobban fáj ez, mint mindaz együttvéve, amit kínszenvedésem alatt kiálltam, olyannyira, hogy ha viszontszeretetet kapnék tőlük, kevésre tartanám mindazt, amit érettük tettem s amennyiben úgy akarnák, szívesen tennék értük még többet is. Ők azonban hidegek és elutasítják minden igyekezetemet, hogy jót tegyek velük. Szerezd meg nekem legalább te azt az örömet, hogy helyettük is hálás légy, amennyire megteheted.

A gonoszok bűnei — hiszen tudjuk — nem akarnak

megfogyatkozni. Nemcsak hogy nem szeretik ők a Szeretetet, de ott bántják, káromolják, üldözik, ahol csak tehetik.

A Szent Szív apostolai: lehetséges volna-e, hogy mi nyugodtan nézzük mindezt?

Szeressük, szeressük Jézust mások helyett is: szeressük határt nem ismerő, lelkes, égő szeretettel!

Mert a legerősebb engesztelő hatalom: a *szeretet*.

Jézus maga is erre biztat bennünket:

— Leányom, akarod-e nekem adni a szívedet, hogy legyen hol megpihennie szeretetemnek, amelyet mindenki visszautasít?

A Getszemániában angyal jött, hogy szörnyű haláltusájában mellette álljon. Mi annál is többet tehetünk: mellette járhatjuk a szenvedés útját, segíthetünk keresztjét vinni s Veronikái lehetünk együttérző, áldozatos szeretetünkkel. Melléje szegődhetünk, vele virraszthatunk a Getszemáni vígasztalan egyedülvalóságában.

— Többet szenvedtem itt — vallotta meg bizalmasának — mint kínszenvedésem további folyamán összevéve.

Jöjjenek: menjünk oda Hozzá, kínáljuk fel neki a szívünket, hogy örömét, vígasztalását találja benne.

Hiszen nekünk is szól a panasza... ma is szüksége van szerető, meleg szívekre, amelyekkel közölhesse végtelen szeretetének titkát, amelyek megértsék szívének mélységes fájalmát! Hallgassuk, hallgassuk szeretettel szavait:

— Tele a világ szívekkel, olyanokkal, amelyek nem ismernek, nem törődnek velem. Mikor szükségük van segítségemre leborulnak eléem, de azután mennek tovább...

— Nagyon kevesen vannak az igazi barátaim. Sokan mondják ugyan barátaimnak magukat, de legtöbbször csak felerészben adja nekem a szívét; fele a világé marad.

— És a bizalom? Semmivel egyenlő az a rámhagyatkozás, amellyel a legtöbb szívben találkozom. Sokan van-

nak, akik szívesen ülnek le asztalomhoz, a Kálvária azonban visszariasztja őket. Elszélednek és egyedül hagynak a szenvedés nehéz órájában. Hol vannak azok, akiket megváltottam? Akikért életemet adtam a kereszten? Hol a leprás lelkek, akiket szívem vérével mostam tisztára?

— Mély sebet üt Szívemen gyermekeim hálátlansága!

Hatoljunk be, kedves apostolok egy olyan gondolatba, amely erősen egybeforrt küldetésünk szellemével. A közelállók bűnei által okozott sérelmekről akarok itt megemlékezni.

Hagyjuk most figyelmen kívül a modern hóhérok szörnyű vétségeit, amilyenek a szektárius, szabadkőműves törvényhozók és politikusok, az istengyűlölő hatalmasságok, akik magas pozícióikban széles körben folytatják azt, amit kétezer évvel ezelőtt Heródes és Pilátus megkezdett. Vegyük most szemügyre azt a bűnt, amely még Longinus dárdájánál is mélyebben sebz meg Urunk Szívét: a szeretet, az igazi élő, meleg, bensőséges szeretet hiányát azoknál, akik pedig a Király barátainak tartják magukat.

Elhiszem, hogy vannak ennél súlyosabb, komolyabb beszámítás alá eső bűnök, de hogy olyanok volnának, amelyek fájóbban érintenék Jézus Szívét, azt tagadom. Mert az a seb, amelyet ellenség keze üt rajtunk, soha sem lehet olyan fájó, mint az, amelyet dédelgetett kedvenceinktől, gyermekeinktől kell elszenvednünk.

Mennyire igaza van tehát Urunknak, mikor éppen azt sürgeti, hogy az övétől elszenvedett bántalmakért nyujtsunk neki engesztelést.

Ninive és Babilon, vagyis a mi kevély modern nagyvárosaink mindmegannyi lábbaltiprásai az ő törvényeinek, ezt el kell ismernünk. De nem szabad elfelejtenünk, hogy ezeknek a Babilonoknak nagyon sok bűne nem történnék meg, vagy legalább kiegyenlítést nyerne, ha legalább mi, a kegyelmekkel elhalmozott édesgyermekek úgy tudnánk szeretni, amint szeretnünk kellene.

Ne a mások bűneivel kezdjük tehát az engesztelést,

de a sajátjainkkal, főképp Jézus barátainak legnagyobb bűnével, azzal, hogy nem szeretjük Őt eléggé!

Ó, ha igazán szeretnénk téged, Jézus! Ha legalább csak annyira is szeretnénk, mint a teremtményeket, amelyekre szeretetünk kincseit pazaroljuk!

Mert valljuk be: bármily nyomorultak vagyunk is, a lelkünkben felhalmozódott hamu és törmelék alatt istengyermeki örökségünknek gyönyörű értékei lapulnak meg: nagylelkűség és bátorság, kötelességtudás és önfeláldozás, mindmegannyi olyan erő, amely vértanukat nevel. És mikor eljön az órája, hogy szereteteink vagy hazánk érdekeiért síkra szálljunk, mikor valamely nagy esemény rázza meg egész valónkat, akkor napfényre kerülnek ezek a rejtett kincsek, amelyek legtöbbször még közelállóinkat is csodálkozásba ejtik. Gyakran tapasztaltuk ezt a nagy háború folyamán, de szinte napról-napra előfordul a legszürkébb életkörülmények közt is. Meglepetésszerűen eszmélünk rá, hogy különbek, jobbak, erősebbek, „katonábbak” vagyunk, mint magunk is gondoltuk volna.

Igen: nagyon gyakran tapasztalhatjuk ezt — a teremtményekkel való kapcsolatunkban. Velük szemben az áldozatosságunk, a nagylelkűségnek valóságos hősei tudunk lenni, de vajjon azok vagyunk-e Jézussal szemben is? — Valóban, neki nem sok öröme telhetik a gyermekeiben! Ezerszer lehet tanuja jobbik énként csodálatos erőfeszítésének egy anyja, egy hitvestárs, egy jóbarát kedvéért . . . De az övéért? Vajmi ritkán!

A nagy háború alatt magam is olyan gyakran voltam tanuja katonának és ápolószemélyzet, valamint családok körében a legszörnyűbb lelki gyötrelmek idején olyan erőnek, olyan lelki nagyságnak, hogy így utólag összegezve az eseteket, szinte kételkedve kérdezem magamtól: valóság lehetett-e mindez, vagy csak legenda? Láttam pedig a lelki nagyságnak ezeket a felemelő példáit nemcsak a művelt kategóriák: katonatisztek, lelkileg megnevelt ápolónővérek és uricsaládok, de egyszerű közkatonának, falusi emberek, sőt még gyermekek köré-

ben is. Mikor mély meghatottsággal gondolok vissza az emberi nagyság ilyen csodás példáira, szomorúság vesz erőt a lelkemen. Tudják, miért?

Ime — mondtam magamnak többször, mire képesek még a hitetlenek is, ha becsületről, zászlóról, hazáról van szó... milyen lendületes készséggel áldoznak oda érte mindent, még csak elismerést sem kívánnak érte cserébe. Én pedig, én, akit „apostolnak” neveznek, vajjon tettem-e annyit csak egyszer is, az én Királyoméért, akit így szólítok meg, mikor beszélek hozzá:

„Én Uram és én Istenem!”

Ők, a katonák, az ápolónővérek, az anyák, a feleségek tudtak ilyen szeretettel szeretni. De hogyan szerettem én, a pap, az apostol?

A haza, a becsület, a család és a többi sok nemes eszmény: mind képesek rá, hogy a döntő órában kilobbantsák azt a rejtett értékkészletet, amely lelkünk mélyén rejtőzik, csak éppen te, én Uram és Istenem, aki mindegyik nemes érzelmeket teremtetted és azokat, mint erkölcsi erőkkészletet a szívünkbe rejtetted, csak éppen tenedek nem volna jogod és hatalmad hozzá, hogy szunyadó erőinket felvillanyozd, hogy csatasorba parancsold tehetségeinket, hogy hősokeket, apostolokat teremts belőlünk, Te, a legszebb, a legnagyobb Király! És a te országod, Jézus, holnap talán már a mi örök hazánk, nem lelkesítene bennünket olyan hősiesség áldozatokra, mint szegény földi hazánk, amelyért olyan készséges örömmel adjuk oda utolsó csöpp vérünket? Ó, hány háború veszett volna el s vele szabadság és becsület, ha a hazaszeretet tüze nem égett volna erősebb lánggal a lelkekben, mint amilyenel Jézus szeretete az átlag katolikusok lelkében ég! Hova lettek azok a gyönyörű értékek, amelyekről azt mondtuk, hogy a lélek mélyén szunyadnak? Lehet, hogy ismét elaludtak, de hisszük, hogy ott vannak. Vajjon nem volna-e lehetséges, hogy egyszer már Jézus szeretete, az ő ügyéért való lelkesedés is lánggra lobbantsa őket?

Nem a közömbös, lanyha katolikusokhoz beszélek

most, hanem a jókhoz, a buzgókhöz, Jézus barátaihoz, akik igazán hisznek: miért nem élük következetesebben katolikus hitüket? Bizonyára csak azért, mert nem szeretik egész szívükkel Jézust! Mert nagyon sok — bizonyára szép és szeretnivaló — földi dolgot jobban szeretnek, mint őt.

Különböben nem volna megmagyarázható, hogy olyan országokban, amelyeknek a vezető körei születésüknél és nevelésüknél fogva katolikusok, a szabadkőművesség és a sátán egyéb zsoldosai tartják a kezükben a kormányzás gyepelőit és keresztényellenes törvényeket hoznak, anélkül, hogy számottevő ellenállásra találnának? Igen, csak úgy történhetett ez meg, hogy ezek a népek nem a Nagy Király, de földi érdekek szolgálatába állították a szívüket.

Sokszor hallottuk már, hogy a hit kihalóban van az emberek szívéből. Hogy miért? Mert különválasztották a szeretet szellemétől, ami annak éltető eleme. A szeretet tüzét kellene a lelkekben elsősorban feléleszteni, akkor majd életerőssé válnék bennünk a hit is.

Gondoljunk a nagy Szent Ágoston szavaira, aki ezt mondta: „Istent akkor szeretjük megfelelően, ha őt felmerhetetlenül szeretjük.”

Sajnos: hányan mondhatják el magukról, hogy így szeretik Istent? És éppen ez a hiány, ez a bűn az, amelyért elsősorban elégtételt kell nyújtanunk, mert tulajdonképpen a szeretet hiányából sarjad ki az egyének és családok életében a legtöbb bűn.

Isten azt akarta, hogy sok tévelygő lelket a testvérek szívének túláradó szeretete vezessen vissza az atyai házba. Mi azonban meghiúsítjuk e tervét. Mennyi kegyelem, mennyi áldás vész kárba csak azért, mert szánalmasan szegény a szívünkben a szeretet.

Vonjuk le a következtetést e szomorú igazságokból: a szeretet éltető nedvkeringése nélkül elhal a keresztény szellem fája; gyümölcsei — ha egyáltalán lesznek — fanyarok és fejletlenek maradnak s hiányukat megérzi nemcsak a család, de a társadalom is. Nyilvánvaló

ugyanis, hogy a szeretetet, mint a legnemesebb hajtó és éltető erőt semmiféle más energia nem pótolhatja. „A szeretet mindent pótol, a szeretetet nem pótolja semmi.”

Amióta mint a szeretet vándorapostola a világot járom, temérdek panaszt hallok mindenfelé; előljárók részéről is, meg alárendeltékéről is. Zárdákban, családokban, katolikus szervezetekben egyaránt. Mikor megnyílnak előttem a szívek, megpróbálom, hogy mélyére hatolhassak a panaszoknak, hogy összehasonlításokat tegyek és következtetéseket vonjak le. Hosszú tapasztalat után ebben a rövid tételben látom mindeme bajoknak az összefoglalását: *amilyen mértékben hül ki a szívekben Isten szeretete, olyan mértékben bujnak elő, napfoltok módjára a különféle egyenlenségek, sűrűdások, amelyek eredő forrásai a legtöbb családi és közösségbeli katasztrófának.* És minél inkább halmozódnak a megfigyeléseim, annál inkább belátom, mennyire igaza volt Szent Pálnak, mikor azt mondta, hogy a törvény teljessége — az egyszerű polgári tisztesség törvényeé csakúgy, mint a legmagasabb életszentségé is — semmi más, mint a szeretet és ismét csak a szeretet.

Vegyük ezek után fontolóra, melyek

a szeretet elégtelenségének szembeszökő következményei.

Az áldozatosság hiánya

Az első nagy veszteség, amely a szeretet elégtelenségének nyomán jár, az áldozatosság szellemének megfogyatkozása. Lelkipásztoraink, püspökök és papok, főképp pedig a lelkivezetők egyhangúan állapítják meg, hogy a mai nemzedék lelkében aggasztó módon kevés az áldozatkészség. Helyét úgy a kicsinyek, mint a nagyok, műveltek és műveletlenek lelkében az „én” istenítése foglalta el. Ami egyébként nagyon természetes. Mert a tökéletes önzetlenségnek csak egyetlen igazi apostola volt: Jézus Krisztus. Az ő Szívének, keresztjé-

nek iskolájában nevelődtek immár hosszú évszázadokon át a hős lelkek, a testvérekért való áldozatvállalás vértanúi. Ha Őt kikapcsoljuk az életünkből, mi sem természetesebb, mint hogy kihül a szívekben a szeretet, amelynek helyét az „én” kultusza fogja betölteni.

De hogyan is kívánhatná tölem valaki, hogy ne csak magamat, a saját érdekeimet keressem, ha nem szeretem nagyon nagy szeretettel Azt, aki egyedül képes rá, hogy lelkemet tökéletesen betöltse; olyan tökéletesen, hogy semmi egyéb, még az önszeretetem számára se maradjon benne hely! Nem tudom, hogy lett volna valaha a vértanúságnak egyéb titka, mint a Jézus iránt érzett szertelen szeretet!

Akinek a lelkét ez a láng fűti, az énekelni tud nemcsak a hóhérok tüzes rostélyán, de a szürke kötelességteljesítés, a mindennapi áldozatok közepette, a saját külön „tüzes rostélyán” is. Szenvedje bár a fizikai én a leggyötrelmesebb kínokat, a lélek énekelni fog, ha igazán szeret.

Természetes folyamat, hogy amilyen mértékben landad a szívben Jézus szeretete, olyan mértékben apad ki benne a hősiesség áldozatkészség forrása.

Ó, azok a drága, csodálatosan nagyszerű „kis lelkek”, akiket a szeretet áldozatos lelkű hőseivé avatott az az erő, amelyet Jézus Szívéből, annak soha ki nem apadó szeretetforrásából merítettek. Ez az erő neveli a Kis Terézkeket, az Alacoque Margit Máriákat és a többi sok-sok hősét, áldozati ostyáját az önfeláldozó szeretetnek, akik maradék nélkül odaadják magukat testvéreikért szeretetből, csupán csak szeretetből.

Élesszük a lelkekben ezt a tüzet és újra virágzásnak indul bennünk az önzetlen áldozatkészség. Nyujtsunk elégtételt az annyira sok szívből hiányzó szeretetért!

A buzgóság hiánya

Az apostolok hadserege népes és jól meg van szervezve; de hasonlítsuk össze a plébániák, a vallásos szerve-

zetek szükségleteit azok számával, akik hajlandók Isten és a lelkek ügyeiért dolgozni s rá fogunk döbbsenni, hogy még mindig nagyon kevés apostolunk van. Pedig milyen sokan vannak, akik életkörülményeiknél fogva nagyon jól beállhatnának a munkások soraiba, csak éppen — nem akarnak. Hogy miért? Mert hideg a szívük. Nem süt benne a szeretet napja.

Elszomorító, hogy nagyon sok kitűnő katolikus testvérünk van, akik eléggé szorgalmasan imádkoznak ugyan — már legalább a saját módjuk szerint — időnkint még lelkigyakorlatot is végeznek, de azért süketek, nem akarják meghallani az Aratás Urának hívó szavát. Nem érzik ki hangjának rezgéséből, hogy testvéreik sötét szakadékok szélén sóhajtoznak utánuk, várják, hogy feléjük nyujtsák a kezüket... Csak imádkoznak tovább és nem törődnek Atyjuk dicsőségével, testvéreik üdvösségével. Honnét ez az ellentmondás?

Jaj! kevés, nagyon kevés bennük a szeretet! Elvégzik a lelkigyakorlatot, de utána éppolyan hideg a lelkük, mint amilyen előtte volt: a szeretetnek ugyis az a szegényes kis lángocskája pislákol benne most is, mint azelőtt. Nem kelt benne életre semmi nagy, komoly elhátározás; de nem is kelhet mindaddig, amíg a szeretet nagy, nagyon nagy tüzét lángolásra nem segítették benne.

Számolják össze, ha tudják, azokat az aránylag jó keresztényeket, akik semmit, de éppen semmit sem tesznek azért, hogy oktassák a tudatlanokat, hogy hozzáférközzenek a munkások, az ifjúság lelkéhez, hogy időben talpra segítsék az elesetteket, akik talán nem is azért botlottak el, mert rosszak, de mert gyengék és tudatlanok. Hogyan lehetnének elegendők erre a munkára a papok és a szerzetesek? — Hol vannak mindazok, akik minden elsöpénteken, vagy talán még gyakrabban is áldoznak? Szomorú, de így van: önző módon a maguk, csupán csak a maguk számára tartogatják a kincseiket. Mert kevés bennük a szeretet.

Ha apostolokat és nem csupán munkásokat akarunk

nevelni, formáljuk ki a szívüket, tanítsuk meg őket rá, hogy egész szívükből, minden erejükkel, mindenfölktt szeressék a mi Urunkat, Jézust!

Pótoljuk a hiányzó szeretetet!

Véssük bele az ő szívükbe is Paray tanítását:

— Az engesztelésnek más módját is várom tőled; azt, hogy apostolom légy.

— Gondolj ellenségeim ügyességére, áldozataikra, amelyeket készséggel hoznak meg, hogy ellenem dolgozhassanak. Nincs-e nekem is jogom hozzá, hogy áldozatokat kívánjak tőled? Vagy kevésbé lelkesítene-e az a tudat, hogy dicsőségemet munkálok, mint amennyi buzgósággal a Judások és egyéb árulóim keresztutamat készítették elő?

— Ó, ha angyalaim leszállanának a földre, milyen örömmel hagynák ott a mennyországot, hogy helyetted elvégezzék, amit rád bízam: hogy megismertess, megszeretess az emberekkel!

— A családok őrangyalává teszek meg: nyerd meg őket számomra!

— Köztük akarok élni: légy nagyon buzgó, hogy ezt elérhessem. Szívem szeretetére kérem ezt tőled.

— Ha tudnád, mennyire emészt a vágy az emberek szeretete után, semmi áldozattól nem riadnál vissza, hogy vágyam teljesüljön.

— Szeress te is áldozatos szeretettel.

— Megígéred-e mindezt? Számíthatok-e rád akkor is, ha szenvedés, vagy akár az életed árán kellene ígéretd beváltanod?

Az eucharisztikus buzgóság hiánya

Aldassék mindörökre a nagy X. Pius pápa, az Eucharisztia gondviselés-szerű pápája!

Neki köszönhetjük s velünk az eljövendő nemzedékek is neki fogják köszönni, hogy új életre pezsdült a lelkekben az Oltáriszentség szeretete, hogy az Eucharisztia vérkeringése indult meg újra a lelkekben. Korszakal-

kotó dekrétumai óta óriási utat tett meg a keresztény világ a tabernákulum felé.

Meg kell azonban vallanunk, hogy a szent pápa tanítása nem hozta meg teljes egészében azt a lelki hasznot, amelyet méltán várhattunk volna tőle. Mert igaz: élünk, bőven élünk az engedéllyel, gyakran, akár naponta is járulunk az Úr asztalához, áldozásainkból azonban éppen az a tényező hiányzik, amely azokat igazán gyümölcsözővé tenné: a szeretet.

Mert korántsem elég, ha a pápa ezt mondja: „Járuljatok gyakran az Úr asztalához, megengedem, sőt kívánom is!” — A meghívás egymagában nem elég hozzá, hogy lelkünknek gyarapodására váljék a mennyei lakoma. Nem, egyéb is kell ahhoz: *szeretet, vágyódás a szentségi Jézus után*. Ha ez az éhség, ez a vágyódás hiányzik a lelkünkben, áldozunk ugyan gyakran, lelkünknek azonban vajmi kevés haszna lesz az áldozásainkból.

Tegyük szívünkre a kezünket és kérdezzük magunktól: ez a vágyó szeretet, a lelki éhség viszi-e az áldoztató rács elé az odajárulókat? — Sajnos, nagyon sok esetben: nem! Fel kell tehát élesztenünk ezt a vágyat, közelebb kell vinnünk a lelkeket Jézushoz, a szeretet, a bizalom útján! Ébresztgetni, erősíteni kell magunkban a vágyódást az ő közelsége, a meghitt barátsága után. Ő sokkal, de sokkal többet kellene Jézus Szívéről beszélnünk, hogy mindenki megismerje, megszeresse Őt és akkor majd feltörne a lelkekben az utána való égető vágy! Igen: akkor majd nem tudnánk meglenni nélküle és epeztő szomjúság napja volna az, amelyen nem tudjuk Őt magunkhoz venni.

Szentségimádásainkra is milyen sokan jönnének akkor és milyen mélyen átélt lelkes szeretet törne a szentségi Jézus felé az adorálók szívéből!

A Szeretet csodája megtörtént: Jézus itt lakik oltárainkon. A másik csodát mi magunk idézzük fel: az emberszívekben lángoló szeretet gyönyörű csodáját.

Ez lesz a legszebb engesztelés az olyan sok testvér szívéből hiányzó szeretetért!

Hallgassuk meg: mit dobog Jézusunk Szíve a tabernákulum csendjében:

— Magamra hagyatok, nem kerestek fel szeretetem Szentségében. Pedig szomjazom, égő vágy gyötör viszontszeretetek után.

— Élettel, világossággal telítődhetnétek nálam s ti nem akartok hozzám jönni.

— A világ nem törődik velem, Eucharisziámmal. Milyen metsző fájdalom, hogy szeretetem ajándéka kihasználatlanul marad, hogy elvetik maguktól a lelkek milliói!

— Legalább te tanulmányozz, érts hát meg engem az Eucharisziában. Látogass el hozzám, látogass el minél gyakrabban. De ne bizonytalan léptekkel, tapogatózva jöjj felém, mintha azon tépelődnél: nem csallak-e meg? Ha nem mondd is: én tudom. Olvasok gondolataidban. Mondd inkább lelkes odaadással: „A tied vagyok, Uram!”

— De ne csupán pillanatnyi felbuzdulásban add oda magad, de add oda mindig, mindörökre.

— Az Örökkévaló vagyok én, magamba zárlak mindenkorra.

— Akarom, hogy fenntartás, megosztás nélkül az enyém légy; olyan fogadalommal add magad nekem, amelyet sem viszontagság, sem halál fel nem old. Add nekem magad mindörökre!

— Én kiontott véremmel írott szerződéssel adtam oda magam tinéktek. Ti is a szívetek vérével köteleztétek el magatokat, hogy mindig az enyéme akartok maradni.

— Nézzétek Szeretetem Szentségét, amelynek színei alatt köztetek lakom. Úgye, hogy mindig itt vagyok? Még az emberek közönye, hálátlansága, az elfeledés, a szentségtörés és megszenteltetés gyakori esetei sem tudnak rábírní, hogy elhagyjalak benneteket. Mert

mi lenne veletek, ha kihülne a szeretetem? Ha belefáradnék, hogy köztetek lakozzam?

— Ó, ha látnád az Ostya fátyolán keresztül: ki az, aki hozzád beszél, aki mint kegyet kéri tőled, hogy a szíved neki add: ó, akkor te könyörögnél, hogy elfogadjam felajánlott ajándékodat. Mert hiszen Isten vagyok én, te pedig szegény kis földi teremtmény.

— Majd látni fogsz egykoron... tégy úgy, mintha máris látnál. Csak egy vágyad legyen: az, hogy az enyém lehess és biztosítva lesz a boldogságod.

— A családok Kenyere vagyok én, a testvéreimé. Vágyva vágyom rá, hogy szomjazzanak rám, hogy magukhoz vegyenek az emberek.

Nem mulasztottad-e el ok nélkül, hogy szívedbe fogadj? Tudod-e, mi a szentáldozás? Apostoli munka. Hány olyan lélek vész el mindörökre, akit talán egyetlen szentáldozás kegyelme is megmenthetett volna!

— Ha elmulasztasz egy szentáldozást, széttárt karokkal várok rád. Várok és vágyom utánad. Szükségem van a szeretetedre. Erre a szeretetre rendeztem be Szívem világát. Azért rendeltem az Eucharisziát, mert szomjaztam szeretetedre, arra, hogy neked adhasam magam. Mikor szívedbe térek, elfeledem, hogy sok ezer szívben dermesztő a hideg... azokban, amelyek még soha nem fogadtak magukba... amelyek ellátogatnak ugyan hozzám, de ritkán, kellenlenül.

Legalább te szeress hát forró, hűséges szeretettel, az Eucharisziának olyan felmérhetetlenül mély szeretetével, amely elfeledtesse velem kétezer esztendőnek minden jéghidegét.

Jóbarátok, akik hóhérokká lesznek

Vannak dolgok, amelyekről nagyon nehéz beszélni, mint apostolnak azonban kötelességem, hogy ezeket is szóba hozzam, ha mindjárt a legmesszebbmenő óvatossággal is, amelyet a dolog természete is megkíván. Gyávaság volna tőlem, ha a jóbarátok bűneiről beszélve

éppen azokat próbálnám agyonhallgatni, amelyek a fájdalom és méltatlankodás könnyeit csalták most uralkodó Szentséges Atyánk, XI. Pius pápa szemébe, mikor ezeket mondta: „a szemérmertlenség bünéről beszélek, amelyet még jó keresztény, sőt kimondottan vallásos egyének is elkövetnek, akik megfelelnek a keresztény erkölcsök törvényeiről és olyan divatok szerint öltözködnek, amelyek szöges ellentétben állnak a keresztény szemérem, a finom tartozkodás követelményeivel.”

Azt hiszem, sőt bizonyosra veszem, hogy Jézus Krisztus földi helytartója ezen a téren is isteni Urának érzelmeit tolmácsolja egy olyan, sajnos, immár nagyon általánossá vált társadalmi bűnnel szemben, amely sérti Szívének érzelmeit mikor lábbal tapossa azt a törvényét, amely a szív és az érzékek tisztaságát védi. Ez a törvénysértés annál is kegyetlenebbül hat rá, mert Éva leányai közt vajmi gyéren akadnak olyanok, akik komolyan távol akarják tartani családjuktól a botrányt, amelyet a pápa olyan szigorúan elítél. Sajnálatos dolog, hogy a szemérmertlenségnek ez a rákfenéje már az olyan családokat is kikezdté, amelyek nemcsak hívők, de kimondottan vallásosnak is tartják magukat. Most már ezek is éppúgy öltöznek, vagyis inkább: nem öltöznek, mint a többiek. Vajjon a sátán, az elegáns világ teljhatalmu divat-diktátora meddig viszi még tovább ezen az úton a keresztény családok virágait: asszonyait-leányait?

Nagyon félek, hogy a pápa könnyei és intelmei, amelyeket senki sem hallgat meg, súlyos átkot fognak levonni azok fejére, akik az Egyház engedelmes leányainak mondják ugyan magukat, de napról-napra szembehelyezkednek annak tilalmával és vakon követnek olyan divatáramlatokat, amelyeket már csak a jó izlés nevében is bojkottálniok kellene.

Jaj azoknak a leányoknak és asszonyoknak, akik az idegen bűnök sokaságának nyomasztó súlyát hordják a lelkükön, amely bűnöket azért követték el mások, mert ők olyan szemérmertlen öltözetben járnak az utcán és

egyebütt, amelyben igazán nem volna kívánatos meghalniok.

Jaj az anyáknak, akik felnőtt leányaiknál eltűrik, sőt talán még helyeselik is ezt az öltözködési módot, kicsinyeiket pedig félmeztelenül járatják és így már zsenge koruktól beléjük nevelik a szemérmertlenséget.

Ha az Egyháznak eszébe jutna, hogy csak átmenetileg, pl. a böjti időszak alatt, megkövetelje híveitől az ilyen hiányos öltözködést, vezeklésképpen, hogy a hideget jobban érezzék, vagy felebaráti szeretetből, hogy az ilyenmódon megtakarított szövetből a szegényeknek juttathassanak: milyen nagy volna a felzúdulás! Milyen jó alkalom volna ez rá, hogy lelketlennek és egyben esztelennek is bélyegezzék az Egyházat, amiért az esztétika elfogadott törvényeivel ennyire ellentétben álló kívánalmakat támaszt híveivel szemben! Vajjon hányan volnának akkor, akik beleöltöznének egy olyan ruhába? De mert a sátán parancsolja ugyanezt a modern világ nagy diktátora, a divat nevében, hanyatthomlok siet mindenki, hogy rendelkezésének eleget tegyen. Hogy ezzel a Királyok Királyát ütik arcul, azzal vajmi keveset törődnek. Arra sem gondolnak, hogy Az, akinek ma fittyet hánynak, talán már holnap Bírójuk lesz, aki nem a divat szeszélye, de a saját törvényei alapján fog ítélkezni felettük. Ma még vállukat vonogatják és megvetően mosolyognak, maradiságnak bélyegezve a pápa intő szavát, holnap azonban sírni fognak, — akkor azonban már késő lesz. A szemérmertlen öltözködés a pokol taktikája. Jaj annak, aki a szolgálatába áll ahelyett, hogy minden tehetségével ellene dolgoznék!

Ismétlem: nem a világiás felfogású, vallástalan elemekhez beszélek itt, de azokhoz, akik jó keresztények akarnak lenni s azért mégis megengedik, hogy a pogány divat piszkos áradata elragadja őket és az övéiket! Akárhányan vannak, akik gyakran áldoznak, ruházódásukkal azonban a sátán csatlósai közé sorakoznak. Hogyan lehet ekkora két ellentétet összeegyeztetni?

Általában: mivel lehet megmagyarázni a természetes

finom érzésnek, a józan értelemnek ekkora eltévelyedését? Tudatos rossz szándékkal? Erkölcstelenséggel? — Nem: bármilyen sajnálatos jelenség legyen is ez, szándékos erkölcstelenségnek nem merném nevezni. Inkább elképzelhetetlen felületességnek, tájékozatlanságnak, tényleges lelki műveltség és főképp: istenszeretet hiányának. Vérszegény ezeknek a jobb sorsra érdemes szegény teremtményeknek a lelke: nem ismerik, nem szeretik Jézust felényire sem, mint ahogyan szeretniök kellene. Mert ó, Jézusom, ha igazán szeretnének, úgy mint a jegyes a vőlegényét, az asszony a férjét, az anya a gyermekét szereti, akkor nem volnának képesek rá, hogy egy divatos rongyot többre becsüljenek a te törvényednél!

Amint már mondtuk is: jámbor lelkekben nincs hiány, csak azok vannak kevesen, akik Jézust lelkes, nagy szeretettel szeretik és egész életüket úgy rendezik be, hogy Neki öröme telhessék benne. Akik, hogy a tárgyánál maradjunk, a jelen konfliktusban, amelyben egyfelől a sátán és a divat, másfelől a pápa és a tisztaság parancsa állnak egymással szemben, habozás nélkül ez utóbbi pártjára szegődnének. Milyen szánalmas látvány — hogy egyebet ne is említsek — mikor a mai divat szerint öltözött nők térdet igyekeznek hajtani a tabernakulum előtt! Nem kigúnyolása-e ez a Szentségi Jézusnak, hogy olyan öltözékben merészelnek eléje — sokszor még asztalához is — járulni, amilyent még utcán, társaságban sem volna szabad megtúrni!

Szeplőtelen Királyné, tégy *te* csodát a katolikus családokban! Tépd széjjel, te tisztaságos Anya, azt a ködfátyolt, amely olyan sok asszonyunk szemét elhomályosítja, gyógyítsd ki őket vakságukból, amely olyan nagyon fáj jószágos főpásztorunk szívének! Hogy pedig elég erőssé legyenek saját gyengeségük, hiúságuk és a modern világ igényeivel szemben, amely semmibe sem veszi az evangélium törvényeit, gyűjtsd fel szívükben a szeretet hatalmas lángját, amely fölégesse abban a világiasság minden kötélékét. Nyisd ki a szemüket, te

szeplőtelen Anya és tedd, hogy megint a tisztaság és ártatlanság liliomai viruljanak a családok ölén.

Tedd, hogy a te tiszta szíved fehéren izzó tűzével szeressék ők is — szeressük mi is — szent Fiad drága Szívét!

Bizonyára észrevették már, kedves apostolok, hogy egyetlen nagy gondolat szolgálatában állok: hogy Jézus mindenkitől elismert, forrón szeretett Királya legyen a világnak.

Ez volna minden válság egyedüli megoldása; minden szenvedés egyetlen — mert isteni — gyógyszere.

Nem hiszek semmi más módszer hatásosságában, különösen napjainkban, amikor ezer csalódásban megfásult, hamis jelszavakból kiábrándult lelkek epedve szomjaznak az igazi szeretet után.

Nyújtsunk elégtételt Jézus barátainak bűneiért, első-sorban természetesen a sajátjainkért. Legfőbb ideje, hogy szívünk minden erejéből szeressük Jézust, hogy kigyógyítsuk lelkünket a letargiából, korunknak ebből a gyilkos kórságából, amely polip módjára szívja ki annak életerejét . . .

Bizonyos, hogy nagyon sok külső szenvedés, megpróbáltatás nehezedik a mai kor fiaira, talán több, mint a történelmi idők más korszakaiban, minden bajnak közös gyökerét azonban mégis csak abban látom, hogy nem értjük át kellőképp Isten első parancsolatát és nem élünk eszerint: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, egész lelkedből és minden erődből.”

Mert csak akkor vagyunk jó keresztények, ha igazán szeretünk.

Csak akkor vagyunk a Királyok Királyának barátai, ha igazán szeretünk.

Csak akkor vagyunk hírnökei, apostolai, ha igazán szeretünk.

Parce Domine! Uram, szánj meg bennünket és sokasítsd meg a szívünk szeretetét!

XII. fejezet

A Boldogasszony

**Dignare me laudare te, Virgo sacra
Ad Jesum per Mariam**

Hiányosak volnának lelkigyakorlatunk tanításai, kevés értékűek a gyümölcsei, a Szeretet Királya pedig méltó szemrehányással illetve, ha Szent Szívének apostolai előtt nem beszélnek Máriáról, a Szép Szeretet Anyjáról.

„Ab initio et ante saecula.” Öröktől fogva, mielőtt az idő lett, a Szeplőtelen Királynő alakja már ott élt az Igével egybeforrottan a Gondviselés kettős tervében, amelyet az Üdvözítő volt valóra váltandó az elbukott emberiség üdvösségére. A Megváltó mellett a megváltás művének legnagyobb munkatársa, a Fiú mellett az Anya, a kegyelmek szerzője mellett a minden kegyelem jószágos közvetítője...

Bámuljuk meg ezt a csodás elgondolást és adózzunk hódoló tisztelettel a két szív előtt, amelyeket Isten úgy az idők, mint az örökkévalóság tartamára elválaszthatatlanul együvéforrasztott: Jézus és Mária szíve előtt. Köszöntsük mindkettejüket ugyanazzal a lángoló szeretettel, zengjük előttük a hála és dicséret énekét, mert őket illeti minden dicsőség, most és mindenkor.

Gondolatban kirajzoltam magam előtt az utat, amelyen veszély és kerülő nélkül juthatok el a szentek szentjébe, Jézusom Szívének fenséges mélységeibe és ez az út: Mária.

Amint senki nem ismeri az Atyát, mint csak a Fiú által s senki nem jut el hozzá, mint csak az Ige útján, éppúgy elmondhatjuk, hogy senki nem ismerheti meg a Királyt másképp, mint csak a Királyné szívéen keresztül és senki nem juthat el bizalmas barátainak meghitt

körébe, hacsak az el nem vezeti őt oda, aki Jézus kincsesházának teljes hatalmú kincstárosa, kegyelmeinek bőkezű osztogatója: Szűz Mária...

A szűzmáriás teológiának főbb vonásaiban ez a gondolatmenete: az Ige, mikor Atyja ölét elhagyta, kifejezetten ennek a legtökéletesebb anyának az ölén keresztül kívánt a földi életbe belépni. Tette pedig ezt, hogy legkiválóbb teremtményét megdicsőítse, de tette azért is, hogy benne számunkra a jótétemények kiapadhatatlan forrását is megnyissa. Hiszen felesleges mondanunk, hogy neki nem volt szüksége emberi közvetítésre ahhoz, hogy mint Megváltó a földre leszálljon. Mint Istennek ezer mód állt volna rendelkezésére, hogy a megtestesülés nagy tervét valóra váltsa: Ő, aki semiből alkotta a tökéletes Ádámot, saját magának is teremthetett volna tökéletes emberi testet. Hogy azonban ezt nem tette, de aranyhidat épített magának, amely összekötő kapocsként szolgáljon ég és föld közt, nem arra kell-e gondolnunk, hogy Ő ennek a hídnak állandó hivatást szánt? Azt, hogy közvetítője legyen az ég felé szálló vágyainknak, törekvéseinknek s egyúttal iránymutatója földi zarándokságunknak? Bizonyosra vehetjük: egy utunk van, amely a legnagyobb biztonsággal elvezet bennünket Jézushoz és rajta keresztül az Atyához és ez az út: Szűz Mária.

Az tanított meg bennünket erre az igazságra, aki földönjártában ezt mondta magáról: „én vagyok az út, az igazság és az élet.” Tőle tudjuk, hogy vakmerőség nélkül nem lökhetjük el magunktól Szűz Mária segítő kezét és ha ki akarnánk szakítani magunkat a Szeplőtelen Királynő anyai karjából, az annyit jelentene, mint ha magának a megtestesülésnek a tervét akarnók megváltoztatni, amelynek Jézus után ez az áldott Szűz a legnagyobb fontosságú alapköve.

Ne felejtjük el tehát, hogy Szűz Mária kultusza nemcsak eltérést nem jelent attól az úttól, amely végső céljukhoz, a mi urunkhoz vezet a lelkeket és amennyiben Szűz Mária megkerülésével akarnánk Isten közelébe el-

jutni, ezzel nemcsak meg nem rövidítenénk, de hosszabbá és nehezebbé tennénk a hozzá vivő utunkat. Egy hasonlattal próbálok rávilágítani erre a gondolatra: Mária nem előcsarnoka a Király palotájának, nem várószobája, ahol a kihallgatásra jelentkezők vesztegelni kénytelenek, de élő és melegen érző szentélye, ahol a nap minden órájában, minden körülmények között rátalálunk arra a Szívre, amely örömmünkben, fájdalmunkban mindig egyforma megértéssel dobog felénk. A Szűzanya örömteljes készséggel készíti elő számunkra ezt az isteni kihallgatást. Nála van a tabernakulum kulcsa és ő boldogan emeli anyai karjára a Fia után sóvárgó lelkeket, hogy őket hozzá bevezesse. Ez az ő szerepe március 25-e óta és lesz a dolga mindaddig, amíg csak egyetlen lélek is lesz a földön, akit az ő kezének kell a siralomvölgyéből a boldogság hazájába átültetni.

Nem sokatmondó részlet-e, hogy nemcsak a pásztoroknak és a királyoknak, de magának Szent Józsefnek is a Szűzanya nyújtotta oda a Jézuskát? Az ő feladata ez és maga Jézus bízta rá ezt a feladatot. Kiemelte kincsét a jászolból s miután kimondhatatlan gyengédséggel ölelte a szívére, mint jogos tulajdonát nyújtotta, „kölcsonözte” oda a pásztoroknak, a királyoknak. Ezek leborulva, alázatos szívvel imádták, gyengéd szeretetük ezernyi jelével halmozták el a Kisdedet s mikor ütött az elválás órája, visszaadták őt anyjának. Mária pedig karjaiba zárta és magánál tartotta a gyermeket. Hiszen az ő Istene, az ő Fia volt! Nyilvánvalónak látszik, hogy ez az isteni Fiú a legteljesebb engedelmességgel viseltetett édesanyja iránt, és pedig nemcsak mint gyermek, de később, akkor is, amikor a mi nyelvhasználatunk szerint már a nagykorúságát is elérte. Bizonyosra vesszük, hogy gyengéd szeretettel vetette magát alá anyja fennhatóságának, hogy ezzel is megértesse velünk: milyen nagy az ő anyja és egyúttal rávilágítson azokra a gyermeki kötelességekre, amelyek a hozzá való viszonyunkat meghatározzák. Az evangélium szava:

„ő pedig engedelmes volt nekik,” megkapó módon domborítja ki Mária királynői méltóságát, amely őt a názareti kis otthonban körülvette, azt a szuverén jogot, amellyel a család benső ügyei, sőt Királyának szíve felett is rendelkezett, aki ím, az alattvaló hódolatával engedelmeskedett neki. Jézus minden cselekedetéhez kikerlte anyja beleegyezését, amint a megtestesülés nagy tényének is a részéről elhangzó „Fiat” volt az előfeltétele.

Ime: egy bájos elgondolás: Mária csodásan tökéletes, fenséges lény, magasan felette áll minden teremtménynek és szentsége, mint istenanyáé egyedül áll a mindenségben. De egyidőben, természeténél fogva a mi testvérünk is, a mi húsunkból, vérünkől való testvérünk. Az egek csodálattal hajolnak meg e fenséges lény, a nagy názareti asszony, emberi fajtánk dicsősége előtt, aki a dicsőség csúcspontján is asszony marad, olyan asszony, amilyenek az anyáink voltak. Máriát hódolattal veszik körül az angyali karok, ámde őt mégis inkább testvéreihez, a szegény elbukott emberekhez húzza a szíve. Szívesen elhisszük, hogy ha választania kellett volna: kinek a kezére bízta inkább Jézuskáját, egy angyaléra, vagy esetleg Terézkéére-e, ő Terézkét választaná, mert hiszen az a saját fajtájából való s mint ilyen közelebb érzi őt magához.

Vannak, akik nem tartják kizártnak, hogy az emberek és angyalokon kívül más lények is élnek a világon, esetleg valamely távoli égitesten. Tekintsük ezt a feltevést valóságnak s gondoljuk el: lehetséges volna-e, hogy csak egyetlen olyan lény is akadjon köztük, akinek a méltósága Szűz Máriáé fölött állna? Istenanva ugyanis csak egy lehet a világon. És ez az egy a mi földünkön látta meg a napvilágot.

Nagyon szeretett Királynénk, híd vagy te, amelyet két mennyország közt állított fel Isten: az egyik, amelyet elvesztettünk, a másik, amelyet elnyerni remélünk. Igen, ismét csak a te nagyon tiszta, áldott két kezéd fog minket Jézushoz kalauzolni! Vezessenek el bennün-

ket azok Jézus Szívének nem a kapujához, de a legbensőbb szentélyébe.

A Mária iránt való gyermeki szeretet legtökéletesebb példáját Jézus állítja a szemünk elé. Elmélkedtünk már róla, hogy a kicsi Jézus, mikor gagyogni kezdett, bizonyára ezt a két szót tanulta elsőnek kimondani: „Mama, Mária.” Kicsi szívének mélyéből törtek elő ezek a szavak, s ez a szív olyan szeretettel szerette anyját, amellyel csak Isten tudja szeretni legszebb teremtményét, amelyet önmagának örömére, remekbe alkotott.

De szerette benne azt is, aki neki megváltói működéséhez megszerzi azokat a képességeket, amelyek isteni lényével összeegyeztethetők nem voltak. Mint Isten ugyanis sem szenvedni, sem meghalni nem tudott volna. A megtestesülés tényével Jézus munkatársává fogadta Máriát s részt adott neki a megváltás nagy művéből.

Elmondhatjuk hát, hogy Jézus az isteni hála címén is szerette Máriát. Valóban felmérhetetlen hálával tartozott a Szeplőtelen Szűznek, mert hiszen a tőle kapott test és vér tették lehetővé, hogy teljesedésbe menjenek a jóvendölések és írások, amelyek szerint az isteni Ige megaláztatik, meggyaláztatik, keresztre feszítetik és a gyalázat fáján, mint vonagló féreg hal meg a gonosztevők közt. Már pedig mint az isteni tökéletesség hordozója, sem a könnyek, sem a szenvedés, sem a halál lehetőségét nem tudta volna beiktatni isteni természetébe. Ezt a földi anyától, Máriától kellett megkapnia.

Jézus szerette Máriát a bizalmas életközösség melegével, amely a harminc éves názáreti együttélés, a közösen viselt örömök és fájdalmak, a közös foglalkozás, a közös érdekek kapcsolatával tökéletesen egybeforrasztotta a szívüket, az anya és a fiú szívét. Csak az örökkévalóságban fogjuk megtudni, hogy ennek a békés, csendes életnek a meghittsége a szeretetnek milyen gazdag kincseit termelte ki ebben a két lélekben!

Ó, milyen nagyon szerette az anyját a halálba menő Üdvözítő Nagypénteken, s a szeretetnek milyen könnyes gazdagsága szállt szívéből anyja felé, mikor a Via

Dolorosán összetalálkoztak az utaik! Mennyi szerető aggódás a kereszten függő, haldokló Fiú megtört tekintetében, mikor a fájdalom e szörnyű órájában anyja szívébe ajánlja Jánost, az Egyházat, a lelkeket!

Az evangélium nem tesz róla említést, de a szentírás-magyarázók egyértelműen hiszik, hogy húsvét reggelén a feltámadott Jézus első látogatása is Máriának szólt. Elhozta hozzá megdicsőült sebeit és elmondta neki a végleges győzelemnek ebben az órájában, hogy ezentúl úgy a meghódított földön, mint az égben, amely reá vár, korlátlan hatalmú úrnője lesz Isten szívének, aki Fia marad mindörökké. Vagyis minden kegyelemkincsének közvetítőjévé tette Máriát.

Amint látják, Jézus Szívének iskolájába vittem most el önöket, hogy ott tanulják meg: mekkora és milyen szeretettel kell szeretniök, szeretnünk Szűz Máriát. Nincs megnyugtatóbb érzés, mint ha a Mester nyomában járunk, ha szeretjük, akit ő szeretett és lehetőleg olyan szeretettel szeretünk, amilyennel ő szeretett.

Egy nagyértékű következménye is van ennek a szeretetnek: Ha Máriát szeretem, szeretem Jézust is és pedig annál inkább szeretem, minél jobban szeretem az Anyját, aki az én anyám is. Jézus Szívének dicsőségét növelem és nagy örömet szerzek neki, ha gyermeki szeretettel simulok az édesanyjához.

Tehát amikor egészen Szűz Mária szolgálatára szentelem magam és neki adom a szívemet, az életemet, a munkáimat, akkor nemcsak meg nem csorbítom semmiben azt, ami a Királyé, nemcsak meg nem feledkezem, akárha csak egy percre is az ő királyi jogairól, de megkettőzőm az adományomat és Jézushoz méltóbbá teszem a szolgálataimat. Hogyan is lehetne azt gondolni, hogy nem szolgál Jézusom Szívének gyönyörűségére, ha Máriának adom magam, amint egykor Ő is teljesen Anyjára bízta, neki adta át magát? Ha egy Isten részéről nem volt túlzás, hogy kegyelmeinek, szeretetének óceánjával árasztotta el ezt a remekbe készült teremtményt, hogyan félhetnék én, hogy az Istennek kijáró hó-

dolat rovására megy, ha Őt, persze a saját kicsiségem arányaihoz méretezve, követni próbálom abban a meghitt gyermeki kapcsolatban, amely Őt anyjához fűzte?

Hogy ezt a tanítást minél jobban kidomborítsuk, állítsunk fel egy, különben elég lehetetlen feltevést: tegyük fel, hogy két utunk van, amelyen Jézushoz eljutunk. Ezek egyike, amely Szűz Mária közvetítését kizárja, egyenes úton vezetne bennünket Istenhez; a másik kevésbé volna érdemszerző és jóval hosszabb, mert hiszen kitérőt jelentene az, hogy Szűz Mária szívéén kívánna keresztül haladni... Nos, ha ez a lehetetlen feltevés valóság volna, én akkor is ezt az utóbbit választanám, amely pedig hosszabb is, fáradságosabb is és kevesebb dicsőséget is jelentene a számomra, mert teljesen, de teljesen bizonyosra veszem, hogy nagy öröme volna Jézusnak, ha Szűz Mária iránt való szeretetemet kimutatnám és örömet szereznek anyai szívének. De affelől is bizonyos vagyok, hogy ezen az úton haladva, sokkalta szívesebb fogadtatásban volna részem Istennél, mintha bár mégoly gazdag érdemekkel megrakodva, de az előbbi úton jönnék hozzá. Szerencse, hogy az igazság ennek a fantasztikus feltevésnek éppen az ellenkező oldalán van.

Igen, a Gondviselésnek végtelen irgalma, hogy a megtestesülés óta Mária a legbiztosabb, legrövidebb és legegyenesebb, a hit, a bizalom és a szeretet világosságától beragyogott út, amely a földről az égbe, a Szeretet Királyához vezet.

Mondjuk el tehát gyakran — és pedig inkább a szívünkkel, mint az ajkunkkal a *Salve Reginának* ezt a szép kérését, egyetlen kis szó megváltoztatásával: „Mutasd meg és add nekünk Jézust, *már itt*, a siralom völgyében, ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária!”

Ne felejtétek el kedves apostolok: *már itt, a siralom völgyében.*

Pünkösöd reggelén, az utolsó vacsora termében, Péter oldalán, aki a feltámadott királyt képviselte. hangtalan

csendben, imádkozva ült Mária, az elárvult apostolok anyja és királynéja.

Ha a trónraemelés szertartásában nem emeljük is egyformán trónra mindkettejüket: Jézus Királyt és Mária Királynét, hogy ott az imádás hódolatával vegyük őket körül, amelyre csak az Istenembernek van joga, igyekszünk őt legalább „elefántcsont trónjára”, Szűz Mária szívére helyezve ünnepelni házi oltárainkon. Szorosan együvé van forrva már március 25-e óta ez a két szív: Jézus és Mária szíve és lehetetlen, hogy az előbbit az utóbbi megkerülésével megközelíthesstük.

Sokan vannak azok a lelkek, akik égnék a vágytól, hogy egyházunk feje a Szeplőtelen Szűz szívének oltalmába ajánlja a világot, mintegy betetőzve ezzel XIII. Leo pápa felajánlását Jézus Szentséges Szívének, amelyet ünnepélyes keretek közt ismételt meg XI. Pius pápa Krisztus Királyságának első ünnepén. Mondanunk sem kell, mennyire magunkévá tettük mi is ezt a gyönyörű gondolatot és milyen forró vágygal szeretnénk siettetni a kegyelemnek ezt az óráját, amelyet a nyilvános felajánlás jelentene.

Róma nagy rokonszenvvel fogadta és azzal a meleg érdeklődéssel tette tanulmány tárgyává ezt a gondolatot, amellyel minden lehetőséget felkarol, amely a Szeplőtelen Királynő tiszteletét fokozhatja. Nem is fér hozzá kétség, hogy Krisztus földi helytartója talán nem is nagyon sokára módját fogja találni, hogy saját szíve vágyának és a katolikus világ kérésének engedve, ünnepélyesen is ennek a Szeplőtelen szívnek az oltalmába ajánlja a millió veszély közt tévelygő emberiséget.

Kedves apostolok, imádkozzanak erre a nagy szándéokra és foglaljanak imáikba két másik ügyet is, amelyek mindegyike a Nagyasszony fokozott dicsőségét jelentené és az egyetemes Egyház érdekeit is szolgálná: imádkozzanak, hogy törvénybe iktattassék Szűz Mária mennybevitelének és általános kegyelem-közvetítő voltának tantétele. Az előbbi máris érett gyümölcs, amelyet az Egyház mihamarabb fel fog szolgálni gyerme-

keinek lelki lakomáján. Ez tulajdonképpen Szűz Mária királyságának ünnepélyes elismerése lesz, amelyet egyébként ma sem von kétségbe egyetlen hívő lélek sem. A másik tétel pedig, amely a kegyelmek kizárólagos közvetítőjét látja Máriában, teljesen megfelel az általános felfogásnak, amely mint katolikus hitünk természetes folyománya él a lelkekben és amely azokban, az utóbbi évek folyamán egészen feltűnő módon meghonosodott. Most már csak rajtunk áll tehát, hogy a dicsőségnek kettős új fénysugara fonódjék annak a homlokára, akit szeretünk így megszólítani: „Életünk, édeségünk, reménységünk!”

Használjuk fel erre a szándékra azokat az értékes kegyelemkincseket, amelyeket az Egyház újabban a hónap első szombatjainak a minél bensőségebb megüléséhez fűzött; de ezenkívül is ajánljanak fel minden szombaton egy-egy imát vagy valamely áldozatot Szűz Mária minél nagyobb dicsőségére.

Beszéltünk róla fentebb, hogy senki úgy nem ismerte és olyan szeretettel nem szerette Szűz Máriát, mint isteni Fia, Jézus. Ezzel párhuzamosan megállapíthatjuk azt is, hogy Jézust sem ismerte és nem is szerette jobban senki, mint édesanyja, Mária. Az apostolok három éven keresztül éltek a legszorosabb életközösségben Jézussal, érezték jóságát, látták csodáit, de mintha csak hályog lett volna a szemükön, nem értettek meg belőle semmit. Hiába éltek át az oldalán ezer meg ezer csodás dolgot, amelyek méltán ejthették volna őket gondolkodóba s ők mégis nemcsak a passió drámáját nézték értelmetlenül, de a feltámadás után is kételkedve, bizalmatlanul álltak szemben a letagadhatatlan eseményekkel. „Szemük volt és nem láttak, fülük és nem hallottak.”

De íme, rájuk virradt a pünkösöd, s ez mindent bevilágító fényességével megújította értelmüket, felrázta tompaságba merevült szívüket és széjjeltépte a titok fátyolát, amely a szemükre borult. Mintha hályog esett volna le szemükről, napnál világosabban látnak min-

dent és boldogságtól reszketve állnak szemben a lenyűgöző valósággal, amelyet a Szentlélek a tekintetük előtt feltár. Igen, csak ennek a mennyei világosságnak a fényénél eszmélnek rá, hogy Isten Fia, a Testté lett Ige, a Messiás volt az, akivel ők együtt éltek, jártak, ettek és aludtak teljes három éven át!

Könnyen elképzeltetjük megdöbbenésüket, határtalan csodálkozásukat... Azt az örömteljes rémületet, amely elfogta őket, mikor nyilvánvalóvá lett előttük, hogy barátjuk és mesterük, aki olyan soká tűrte gyávaságukat és tudatlanságukat, nem volt más, mint maga Isten, az Atyának egyszülött Fia, aki öröktől fogva az egekben él és lejött a földre, mint Mária fia!

Hogy meghitt, családi közösségben éltek azzal, akit Izrael évezredekén keresztül epedve várt, akit a próféták megjósoltak... Az anyja most is itt él köztük, mint hajdan; szép és jóságos, de szerény, igénytelen... Miért, hogy egyiküket sem tudták jobban megbecsülni: sem az anyát, sem a Fiát! Mert ha Jézusban a csodáin keresztül nem tudták felismerni Istent, mennyivel kevésbé látták meg Mária csendes alázatosságában az Isten kiválasztott kedvencét, az Istenanyát.

De mikor a pünkösdi fergeteg elemi erővel rázta meg a szívüket, még jobban, mint az utolsó vacsora terem falait, mikor a tűznyelvek titokzatos világosságot gyújtottak a lelkükben, akkor, de csak akkor fordult a Tizenegy tekintete a Nagyasszony felé, aki szótlán csendben ült most is köztük és Péter oldalán tanúja volt az Egyház hivatalos megszületésének. És az apostolok ekkor megértették, hogy ő az ő anyjuk és királynéjuk, bölcsességük és vezérlő csillaguk.

Az apostolok ettől kezdve nagyon gyakran, talán mindennap is kérték királynéjukat, hogy mielőtt szertemennének a világba, megtudjanak tőle mindent, amit ő a szívébe zárva rejtegetett. Fiúi bizalommal és napról-napra növekvő tisztelettel ostromolták meg Máriát kérdéseikkel. A szeretet érdeklődésével igyekeztek bepilantani harminc boldog esztendő történetének meghitt

részleteibe, amelyeket ki őrzött volna meg a számukra, ha nem az édesanya hűséges szíve?

És ő, megértve, hogy az Egyháznak joga van ezekre a kincsekre, áldozatos anyai lélekkel adta közre szívének féltve őrzött emlékeit; titkokat fedett fel az apostolok előtt, szavak, eseményrészletek jelentését magyarázta nekik s szavai nyomán mindegyre ragyogóbb világosság, lelkesebb szeretet lángja gyult fel a galileai férfiak szívében.

Szűz Mária elbeszélése nyomán az apostolok és evangelisták sok olyan adatnak jutottak birtokába, amelyek, mint pl. a megtestesülés misztériuma is, feltétlenül elvesztek volna az utókor számára, ha maga a Szűz közre nem adja azokat.

Ezek egynémelyikét, mint pl. az angyal márc. 25-i látogatásának történetét, mint drágagyöngyöt beleszótték az evangélium foglalatába. Nagyrészüket azonban csak mint szájhagyomány élt tovább az ősegyház tanításában, amelynek hibátlan sértetlensége fölött féltékeny gonddal őrködött az Egyház ébersége.

Mi, akik közel húsz évszázad patinájával hitelesítve ismertük meg ezeket az igazságokat, elképzelni sem tudjuk a boldog meglepetésnek azt a szinte mámoros örömet, amely az apostolok lelkében fellángolt, mikor Mária szavai nyomán feltárultak előttük Betlehem, Názáret, a nyilvános élet, majd a Golgota titkai. Új távlatok nyíltak meg előttük, amelyekről mindeddig sejtelmük sem volt a lelkek leendő hódítóinak. Ujjongó boldogságukban is megszégyenülve gondoltak gyarló rövidlátásukra, amellyel három éven át élhettek a Nap közvetlen közelében, anélkül, hogy isteni ragyogását felismerték volna.

Gyorsan, nagyon is gyorsan repültek az órák, amelyek alatt szomjas lélekkel itták a szót Mária ajkáról a tanítványok. Szerettek volna mindent, de mindent meg tudni tőle: minden részletét az istengyermek első éveinek, az egyiptomi számkivettetésnek, a názáreti hétköznapoknak. Reszkettek arra a gondolatra: mi lesz, ha

Mária elmegy közülük? Ha ő sírbaszáll, ki fedi fel előttük a két nagy szív: a Fiú és az Anya szívének rejtelmes mélységeit? Milyen fenségesen bájos emlékeket vonultatott fel Mária az apostolok könnyfátyolos szeme előtt, mikor a názáreti élet harminc esztendejének ismeretlenségében leélt szerény részleteiről beszélt, de amelyek ragyogóbbak voltak a földi élet minden nagyszerűségénél.

A Lélek ajándékaival töltekezve, Mária tanításaiból merített ismeretekkel felerősítve indult el világot hódító útjára a tizenkettő. Hányszor történt meg, hogy fárasztó, veszélyekkel teli útjukon, olyan nehézségekkel szemben, amelyek emberi számítás szerint legyőzhetetleneknek látszottak, a Mária szavaira való visszaemlékezés és a belőlük kisugárzó erő segítették őket előre és mindig előbbre az áldozatok és a vértanúság útján.

Ezzel el is érkeztünk azokhoz a következtetésekhez, amelyeket az előzményekből levonni szeretnék. Jézus Szívének apostolai, ha komolyan vágyódnak utána, hogy ebbe az isteni Szív mélyébe behatoljanak, azt megismerjék, szeressék és másokkal is megszerettessék, közelegjenek először a Királynőhöz, akinek a tanításai nyomán formálódtak az Egyház legnagyobb tanítói.

Kopogtassanak Mária szívének ajtaján, kérjenek bebocsátást, hogy megtanulják azokat a dolgokat, amelyekre csak az utolsó Vacsora terem Nagyszasszonya taníthatja meg önöket. Egyedül csak ő ismeri a Király Szívének titkait és csak ő hivatott rá, hogy azokat kiválasztott gyermekeinek közreadja. Igyekezzünk mi is ezek közé tartozni.

Kövessék ebben, ha nem is az én gyarló tanácsaimat, de a szentek példáját. Ha ezek eljutottak a Testté lett Ige megismerésére, azt nem a saját igyekezetüknek köszönik, de annak a világosságnak, amely Szűz Mária iskolájában áradt a lelkükre.

Különösen szentáldozásaikban, a kegyelem e kiváltságos perceiben kérjék a Kegyelmeke Osztogatóját, hogy fedje fel lelkük előtt azokat a mennyei szépségeket és

misztériumokat, amelyeket annyira vágyik ő megismertetni a jószándékú lelkekkel, különösképpen pedig azokkal, akik tovább viszik azokat és kiosztják a gyengék és tudatlanok közt, mint a lélek kenyerét.

Menjenek hozzá a pásztorok elragadó egyszerűségével és kérjék: adja önöknek Jézust, az ő Jézusát, aki a miénk is, nyújtsa őt önöknek úgy a saját, mint azok lelkének a táplálására, akiket szeretnének elvezetni az isteni Kiseded szeretetére.

Boldogító tudat lesz azt a hiteles Jézust nyújtani a szomjas lelkeknek, akit maga az édesanya, Mária bízott ránk.

Ha Jézus teljes egészében Máriáé is, van lényének egy kincse, amely kiváló módon egyesíti magában annak minden értékét: az ő Szíve. És Mária minden királyi, anyai hatalmával ennek a Szívnek az uralkodója. Nem abban az értelemben, mintha Mária bármily tekintetben is fölötte állna isteni Fiának, de annak a mindent túlszárnyaló szeretetnek a jogán, amellyel Jézus Szeplőtelen Anyját e királynői hatalommal felruházta. Nincs senki a világon, aki mélyebben hatolt volna bele Jézus Szívének titkaiba, mint Mária, nincs senki, aki a Fiú szívét jobban ismerte volna, mint a Szeplőtelen Anya. Bizonyos, hogy amint Mária saját hasonlatosságára nevelte gyermekét, úgy a Testté lett Ige is a saját isteni szívének és lelkének képmására formálta annak a szívét-lelkét, aki hozzá legközelebb állt a világon.

Méltán kiáltott fel Szent Bernát: „A te szépséged, Mária, nem a sajátod, de hűséges visszfénye Jézusod szépségének.” Vagyis: a szeretet érzelmei, amelyek Jézus Szívét Isten és emberek iránt eltöltötték, teljes mértékben átmentek az anya szívébe és mindazt a szépséget és jóságot, amelyet a Fiú szívében megbámulunk, csorbítatlanul megcsodálhatjuk az Anya, a Királynő szívében is. Isten kegyelmeinek túlradó gazdagságával ruházta fel e legtökéletesebb teremtménye szívét, amelyet arra alkotott, hogy végtelen szeretettel tudja szeretni Istent és az embereket és éppen azért bízta rá ki-

zárólagosan kegyelemkincseinek kiosztását is, mert Mária „dilexit multum,” nagyon szeretett.

Mikor Jézus a földre szállt, hogy az Atya bocsánatát és az ég és a föld szövetségelevelét hozzánk elhozza, tehetetlen, aprócska gyermek képét öltötte magára; a trón azonban, amelyre szállt, a legragyogóbb, legtökéletesebb remeke a teremtés művének. Egyébként egyszerű asszony, olyan asszony, mint a mi anyáink, csak egyszerűen szebb, jobb, gyengédebb, mint ők valamennyien együttvéve. És ő, az Üdvözítő anyja szívéhez simulva mosolyog rá először erre a bűnös világra, itt sírja el első könnyeit és innen, erről az oltárról, amely nem más, mint Mária, kínálja fel Atyjának megváltó áldozatainak zsengejét.

Az áldozati adomány ma is Jézus. Az oltár, a trón: Mária.

Rámutattunk már előzőleg is, hogy senki Máriánál jobban Jézus tanításának szellemét, a megváltás művének lényegét meg nem értette. Hozzátesszük még, hogy mint Jézus anyja, Mária nemcsak megértette isteni Fiának megváltó szenvedéseit, de azokban teljes mértékben részt is vett. És éppen ez az, ami őt méltóvá tette arra a küldetésre, amelyet Isten rábízott: hogy közvetítője legyen Isten kegyelemkincseinek, szószólója az emberek kéréseinek. Röviden összefoglalva: hogy a Keresztények Segítsége legyen.

Mennyire fájhat ennek a jó anyának a szíve, mikor látja, hogy az áldatlan janzenista szellem mennyire pusztít ma is, és pedig olyan körökben is, ahol senki sem gondolná. Hogy a kötelező tisztelet jelszava alatt távol tartják Jézus irgalmas Szívétől a gyengéket, az eltántorodottakat, akiknek Jézus megbocsátó irgalmasságán kívül semmi menedékük, semmi vigasztalásuk nincs. Mennyire fájhat ez neki, aki olyan jól ismeri Betlehem és Golgota minden titkát; aki egész lelkével átéli Fiának forró vágyát, hogy lehetőleg minden embert szerető Szívének közelébe, az üdvösségre vezethessen. Milyen fájdalma lehet ennek az anyai szívnek, mikor

látja, hogy hamis jelszavakkal távoltartják Fiától azokat, akik gyengeségükben és elesettségükben is hozzá igyekeznek és tőle várnak erőt és gyógyulást.

„Monstra te esse matrem,” mutasd meg, hogy anyám vagy. Így fohászzkodott valaki a szorongattatás órájában Máriához.

Mire ő a szelíd szomorúság hangján ezt felelte: „Te pedig mutasd meg, hogy gyermekem vagy.”

Valóban: a Szeplőtelen Királynő gyakran intézhetné ezeket a szavakat hidegszívú gyermekeihez. Önök, kedves apostolok, remélhetőleg soha sem fognak erre a szemrehányásra rászolgálni, mert hiszen önök nagyra tartják azt a kegyelmet, hogy ilyen anyának lehetnek a gyermekei. Igyekezzünk minél méltóbbakká lenni arra a kitüntetésre, hogy Szűz Mária gyermekei és így Jézus testvérei lehetünk. Tiszteljük, szeressük Szűz Máriát, mert aki őt szereti és tiszteli, az tisztelni és szeretni fogja Jézust is. Ha egészen a Szeplőtelen Királynőnek szentelem magam, ezzel nem fogom megrövidíteni Jézusnak kijáró szolgálatomat. Ellenkezőleg: megkettőzöm adományom értékét, ha szívemet Szűz Mária, a kegyelmek és szeretetem közvetítője útján nyújtom át neki.

Gyakori eset, hogy némelyek virágokkal, jámbor énekekkel akarják Szűz Mária kultuszát elintézni, holott komoly keresztény élet nem épülhet fel külsőségeken és érzelmi fellendüléseken. Inkább mondjunk le tehát ezekről s virág helyett gyümölcsöt, jelkép helyett valóságot nyujtsunk mennyei Anyánknak; elmélet, szép szavak helyett az ő szeretetére beállított élet áldozatos szolgálatkészségével kedveskedjünk neki.

Vigyázzunk tehát, nehogy pusztán érzelmi vágányokra terelődjék Szűz Mária-tiszteletünk; legyen az komoly munka, céltudatos előretörtetés, hogy Márián keresztül annál biztosabban eljussunk Jézushoz. Kétség sem fér hozzá, hogy örül az ő anyai szíve a virágnak, a dicsérő éneknek is, hiszen gyermekei adják neki ezeket is, nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ennél értékesebb, lényegesebb ajándékokat vár ő mitőlünk.

Már pedig mi lehetne értékesebb ajándék az ő szemében, mint a szentségi Jézus iránt tanusított hódoló szeretetünk? A virágok elhervadnak, az ének elnémul, egy egyetlen méltóképpen végzett áldozásnak azonban örök az értéke. Ezt várja mitőlünk Mária.

Engedjék meg, hogy mielőtt ezt az elmélkedést lezárnök, felelevenítsem gyermekkoromnak egy emlékét, amellyel a helyesen értelmezett Szűz Mária-tisztelet hatásos voltát és a Szűzanya jóságának, hatalmának nagyságát szeretném dokumentálni.

Fiatall gimnazista koromban betegen feküdt egy velünk szoros baráti viszonyban élő családnak egy tagja, egy katolikusgyűlölő szektának a hozzátartozója. Gyakran megfordultam a család körében s mikor kissé jobban volt a beteg — három éve őrizte az ágyat — beküldtek hozzá, hogy szórakoztassam kissé. Még a tagadhatatlanul jó gyermekszobája sem tudta megakadályozni az öregurat abban, hogy egy-egy kirohanást ne rögtönözzen az Egyház ellen és valami formában nevetséges sé ne próbálja tenni egyik vagy másik tanítását, noha tudta, hogy hívő katolikusok vagyunk és én magam is szerzetesi intézetben nevelkedem.

Nagyon sokat imádkoztak ebben a házban ezért a szegény betegért. Május hónap folyamán, iskolából hazajövet mindennap bementem hozzájuk s mert a ház úrnője, éppen a beteg miatt nem járhatott el májusi litániára, az ő szobájában, a Szeplőtelen Királynő képe előtt gyűlt össze a két család, hogy együtt végezze el a májusi ájtatosságot, amelyet különben a betegért, az ő megtéréseért szoktunk felajánlani. Későbbi hivatásomnak az előrevetett árnyéka volt ez: én voltam ugyanis az előimádkozó, amit mindenki természetesnek talált, mert úgy tekintettek, mint a család hozzátartozóját.

Egyik este, a közös ájtatosság alatt felhangzott a beteg hívő csengetyűje. Az öreg cseléd, aki állandóan a beteg mellett szokott lenni, szó nélkül felkelt és kiment, de egy perc múlva sápadtan, reszketve jött vissza:

— Tessék gyorsan jönni. A nagyságos úr rögtön meghal.

Persze késedelem nélkül siettünk a beteg mellé, akit szerencsére még teljes öntudatánál találtunk. Körültérdeltük az ágyát és buzgón imádkozni kezdtünk a megtérés csodájáért. Alig mondtunk el egy Üdvözlégy Máriát, mikor nagy erőlködéssel felemelte fejét a beteg és ennyit mondott: mint katolikus akarok meghalni. Kereszteljete meg, de gyorsan.

Elképzelhetik a boldogságunkat. Egy cseléd rögtön a közeli plébániára futott, de sajnos, nem találta otthon a plébánost. A beteg pedig esengve sürgetett bennünket. Mit tegyünk? Egyikünk bemártott egy szivacsot és a szertartás szavai mellett megkeresztelte a haldoklót.

Ez hálás, boldog tekintettel nézett ránk, azután ennyit mondott:

— Nagyon boldog vagyok. Imádkozzatok most egy Szűz Mária-imádságot. Mindegy, hogy melyiket.

Persze mindnyájan letérdeltünk és izgatottságtól reszketve ekkora csoda láttán, fennhangon, lassan szótagolva, hogy a beteg is megérthesse, imádkozni kezdtük a *Salve Reginát*. A beteg pedig üvegesedő szemmel is mondta velünk az imádság minden szavát. Mikor elhangzott Szent Bernát szeretetfohásza: *Ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária*, a haldokló erőinek végső megfeszítésével ajkához emelte a Szűz Mária képét, amelyet az egész imádság alatt a kezében tartott, azután kiesett kezéből a kép és ő holtan hanyatlott vissza párnáira.

Igen, ha lángszívű apostolok akarnak lenni, legyenek nagyon szerető szívű, nagyon ragaszkodó gyermekei a Szűzanyának.

Amilyen mértékben nő a helyesen értelmezett Szűz Mária-tisztelet, olyan mértékben fog elmélyülni a lelkekben az eucharisztikus buzgóság, a szentségi Jézus szeretete. Szűz Mária-kultusz és eucharisztikus kultusz: végeredményben és kihatásaiban mindkettő ugyanazt a szeretetet jelenti. Igyekezzünk tehát megdicsőíteni a sze-

retet Királynőjét, hogy annál jobban megdicsőíthessük magát a Királyt is.

Jézus Szívének apostolai: ápolják Szűz Mária tiszteletét azokban a családokban, amelyekben trónraemelték a Szeretet Királyát. Tanítsák rá őket, hogy kiesdekeljenek Szűz Máriától egy kegyelmet: azt, hogy napról-napra jobban megértsék és értékeljék Isten végtelen értékű ajándékát, amely egyúttal Mária ajándéka is: az Eucharisztia csodáját.

Szűz Mária eleven tabernakuluma a Szent Fiának. Kérjük tehát bensőséges, áhítatos lélekkel: Ó, Szűzanyám, Jézus a tied; tedd meg anyai szereteted erejével, hogy az enyém is legyen az Eucharisztia isteni ajándéka által. Jöjjön el hozzám az isteni Vendég a te kezéd által, mint a te szíved ajándéka, ó Mária, anyám és királyném.

Mi nekünk a pápa ?

Közvetlenül Szűz Mária, a Szép Szeretet Királynője után a római pápáról, Jézus Krisztus földi helytartójáról és kormányzó hatalmának letéteményeséről szeretnék még néhány szót szólni.

A pápa Jézus irtalmas szeretetének drága, nagy ajándéka. Üdvözítőnk csak akkor bízta rá Péterre az Egyház kormányzását, akkor ruházta fel teljes hatalommal a lelkek világában királyok és alattvalók felett, miután ez háromszor egymásután hűséges szeretetéről biztosította Jézust. Az Egyház fejének tekintélye tehát magának Jézusnak a rendelésén nyugszik és magasan fölötte áll minden földi nagyság tekintélyének. Hegycsúcs a Vatikán, az Újszövetség Sinai hegye, amelyen maga Isten trónol és az új Mózes, a pápa útján közli velünk parancsait.

Krisztus Király barátai és alattvalói, szociális királyságának apostolai, hallják és fontolják meg mindazt, amit a pápa iránt tartozó kötelességeinkről elmondani szükségesnek tartok, azokról a kötelességekről, amelye-

ket még mindig nem érték el eléggé nagyra a katolikus világ, noha fontosságuk minden kétség felett áll.

A Királyok Királya után a helytartó magasztos személye az, akinek — majdnem azt mondhatnám: az övéhez hasonló — szeretettel, tisztelettel tartozunk és akiknek a rendelkezéseit olyan megalkuvás nélküli engedelmességgel kell fogadnunk, mintha magától Jézus Krisztustól vennénk azokat. Nem mintha Isten Fiának, tehát magának az Istennek a személyét azonosítani akarnánk földi helytartójának személyével, ami távol legyen tőlünk, azt azonban hangsúlyozva állítjuk, hogy a pápa iránt tanúsított tisztelet mindig magának az Istennek szól. Nem magának Üdvözítőnknek a szájából hallottuk-e ezeket a szavakat: „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket vet meg, engem vet meg.” E szavak értelméből természetesen következik a folytatás: „Aki titeket szeret és tisztel, az engem szeret és tisztel.” Ebben a vonatkozásban nem egykönnyen eshetünk a túlzás hibájába, mivel a pápa isteni jogon Jézusnak látható képmása, amint ezt az evangéliumból is tudjuk. Igen, kedves apostolok: a pápa személyében a külső színek leple alatt Jézus lakik, és szavain, rendelkezésein keresztül maga Isten Fia szól hozzánk. Szent Péter utódának a személye, a neve változik: hívhatják Piusnak, Leónak, Benedeknek, ez csak külsőség, amely elmúlik; a lényeg azonban, Jézus szelleme mindig ugyanaz marad, hogy a világ végéig kormányozza egyházát, melyet alapított.

Boldogok önök, kedves apostolok, hogy megvilágosított hitük fényénél nehézség nélkül felismerhetik Jézust a pápa fehér alakjának derengésében s Jézus szavaiból: „Legeltesd juhaimat, legeltesd bárányaimat,” „amit megkötsz a földön, meg lesz kötve az égben is,” megértik, hogy az Üdvözítő akarata szerint Jézus és a pápa személye szorosan egyet jelent, úgy a neki átadott teljhatalom, mint a részünkről neki kijáró gyermeki engedelmesség szempontjából.

Boldogok a jó katolikus családok, amelyek ezt megértik és odaadó tisztelettel, szeretettel adóznak a pápának,

mert ha Jézus örök jutalmat ígér már azoknak is, akik az ő nevében akárha egy gyermekkel is jót tesznek, mennyivel nagyobb jutalom vár azokra, akik gyermeki érzelmekkel veszik körül a pápát és mellette minden körülmények közt kitartanak.

Mindez az Egyház tanítása és elemi követelménye a katolicizmusnak. Egy hegy — a Vatikán — választ el minket a szakadóroktól és protestánsoktól, mert Krisztus Egyházának a próbaköve mindig Péter volt. Tekintélye mindig és mindenben kétség, minden emberi kritika fölött áll. A pápa méltán vonatkoztathatja magára Szent Pál szavait: „Qui judicat me, Deus est.” Igen, az Úr az egyetlen bíró, aki a pápa fölött áll és aki előtt tetteiért felel. Itt a földön a megfellebbezhetetlenség jegyében állnak a cselekedetei és éppen azért mély igazság rejlik ebben a mondásban: „Roma locuta, causa finita.” Róma beszélt, nincs többé helye a kétségnek.

Kedves apostolok, legyenek szószólói ennek az igazságnak, hangsúlyozzák újra meg újra, hogy legalább is kötelessége mindenkinek, aki a katolikus névre igényt tart, hogy törvényt lásson még a pápa egyszerű tanácsaiban és kívánságaiban is, amelyekről nem illik és nem szabad az engedelmességet megtagadni. Hiszen tudják nagyon jól, hogy ez tantétele katolikus hitünknek és szegletköve az egyházi fegyelemnek.

Tegyenek meg mindent, hogy szeressék a pápát mindenütt, ahol Jézus Szívét, mint a keresztény családok királyát trónra emelik. Mikor azt mondom: szeressétek a pápát, ezen nem érzelmi fellendülést értek, de értem azt a szeretetet, amelyről szentemlékü X. Pius pápánk ezeket írta: „Aki szereti a pápát, az nem kritizálja a rendelkezéseit, sem azt nem mérlegeli: mennyire, milyen dolgokra terjed ki az iránta való engedelmisségünk kötelezettsége? Aki a pápát szereti, az ne várja, hogy külön-külön mindenkinek az elméjébe vesse a tilalmait és rendelkezéseit, de vegye magának azt a fáradságot, hogy azokat megismerje azokból az apostoli körlevelekből és pásztorlevelekből, amelyeknek a tartalma, ha másképp

nem, már a szószéken keresztül is eljuthat minden katolikus hívő tudomására. Nagyon gyakran használt kifogás, amely különösen azok részéről hangzik fel sűrűn, akik kibúvót keresnek az engedelmesség kötelezettsége alól, hogy a pápai rendelkezések nem magától a Szentatyától, de a környezetétől erednek. Ne igyekezzünk szűkebb korlátok közé szorítani azt a területet amelyen ő a legfőbb kormányzói jogokat gyakorolhatja. És főképp: ne próbáljunk idegen tekintélyeket a pápáé fölé emelni, már csak azért sem, mert mindazok, akik a pápától eltérő véleményen vannak, lehetnek ugyan nagyon nagyesszű, művelt emberek, szenteknek azonban semmiképp sem monhatjuk őket." Ezek az Eucharisztia pápájának saját szavai. A magam részéről még csak a következő figyelemztetést kívánom hozzájuk fűzni: hívják fel a katolikus családok figyelmét azokra a borzalmas következményekre, amelyeket a Szentszék tekintélyének és a neki tartozó engedelmességnek mindenfajta megcsorbítása von maga után. Régi francia közmondás, hogy „aki kikezdi a pápát, beletörik a foga.” Valóban: aki Krisztus földi helytartóját megtámadja, az Isten haragját vonja magára. Ha Üdvözítő Urunk Szent Margit Mária előtt tett kijelentésében már azokat a szerzetesrendeket is keményen elítélte, akik elüljáróik ellen zúgolódnak, mennyivel szigorúbb lesz az ítélete azokkal szemben, akik annak a tekintélyét kezdik ki, akit Ő földi helytartójául rendelt és legfőbb jogainak letéteményesévé tett. Aki e tanítással szemben fenntartásokkal él, az máris lejtő szélén áll és nagy a veszély, hogy le is csúszik a mélységbe. Az ilyen lecsúzás pedig többnyire halálos kimenetelű, de legalább is veszélyesebb, mintha valakit a teste és vére viz bukásba. Az engedetlenségnek és a lázongás szellemének ugyanis kevélység a kútforrása, ezzel szemben pedig a végtelen irgalmasság is elzárkózik, amint ezt azoknak az elriasztó példájából is látjuk, akik Péter kőszikláján zúzták halálra a magasan hordott fejüket.

A trónraemelés apostolai, legyen gondjuk rá, hogy a Jézus Szívének szentelt családok körében megbonthatatlan

törvény legyen a pápa tisztelete és a vele szemben kötelező engedelmisség. Senkinek eszébe ne jusson, hogy a Főpásztor szavait, cselekedeteit vagy éppen rendelkezéseit bírálgassa. Olyan időket élünk, amikor a kritizálás szellemét szinte a levegővel szívjuk magunkba és szertelen szabadságvágy fűti minden cselekedetünket. Jézus Szívének családjai azonban kell, hogy törhetetlen hűséggel ragaszkodjanak a pápához és feltétlen engedelmisséggel hajoljanak meg rendelkezései előtt. Mert Jézus szava életben és halálban, évezredek multán is kötelező erejű marad: „Aki engem szeret, megtartja szavaimat.”

Jézus Szívének családjai, tiszteljétek tehát a pápát, szeressétek a pápát, engedelmeskedjétek a pápának, a „szelíd Krisztusnak itt a földön,” amint Szienai Szent Katalin nevezte őt.

Alkalmazzuk iránta tartozó szeretetünkre Szent Pál szavait: „Sem élet, sem halál, sem angyalok és hatalmaságok, sem mélység, sem magasság, sem semmiféle teremtmény nem szakíthat el minket Krisztustól,” sem földi helytartójától, a pápától.

Tartsunk ki mellette életben és halálban.

XIII. fejezet

A trónraemelés szociális hordereje és kihatásai

Szent Margit Mária ideje óta nagyon sok család és intézmény ajánlotta már fel magát Jézus szent Szívének, ennek az egyszerű felajánlásnak azonban soha sem volt meg az a jellege, amely a trónraemelés értelmét megadja: nem jelentett kimondottan meghódolást és hitvallást Jézus szociális Királyságával szemben, valamint hiányzott belőle az engesztelés szelleme a modern kor jellegzetes bűnéért, amellyel népek és társadalmak figyelmen kívül hagyják, sőt határozottan le is tagadják Jézus királyi felségjogait.

Az isteni Gondviselés végtelen bölcsességében mindig azokat a kegyelmi eszközöket adja az ember kezébe, amelyek az aktuális bűnök engesztelésére a legalkalmasabbak. A mi századunk legáltalánosabb bűne a hit-től való teljes vagy részleges elszakadás. Tagadása Jézus felségjogainak úgy az egyesekkel, mint a családokkal, társadalmakkal, népekkel szemben. Bátran állíthatjuk tehát, hogy ennek a mindegyre szélesedő mozgalomnak valósággal Istentől rendelt ellenszere a mi keresztes hadjáratunk; hogy Jézus Szívének trónraemelése a családokban valóságos népszavazás; a népakarat megnyilvánulása egy mesterségesen szított istentelen áramlat előtt.

A sok — hála Istennek: nagyon sokezer — család imája, akik kis szentélyükben térdelve forró könyörgéssel kérik: „Te uralkodjál felettünk!” — bizonyára többet nyom Isten igazságosságának mérlegén, mint szélsőséges vezető elemek bűnös hallgatása vagy éppen gyűlölettől fűtött propagandája.

Sohasem volt célunk, hogy keresztes hadjáratunkból magánajtatosságot csináljunk és bárha sürgetjük az elmélyült lelki életet, a komoly vallásosságot és mindezekfölött az eucharisztikus lelkületet, mindezekben csak

az alapépítményt látjuk, amelyben a Nagy Király palotája felépülhessen, amely palotában majdan az egyesek és családok, a társadalmak és nemzetek a Királyok Királyát, az egész világ törvényhozóját köszöntsék és ünnepeljék Őbenne.

Tirol volt az első ország, amely hivatalos formában is Jézus szent Szívének ajánlotta fel magát. Közel másfélszáz évvel ezelőtt, 1796-ban történt meg ez a felajánlás, amelynek századik évfordulóját ünnepélyes keretek közt, a felajánlás megismétlésével ülte meg az ország. Utána két délamerikai köztársaság felajánlása következett, és pedig Ecuadoré 1873-ban, Kolumbiáé pedig 1900-ban. Ez utóbbi ország törvényhozása hivatalos formában törvénybe iktatta Jézus isteni fennhatóságát minden földi hatalom: a köztársasági elnök és a parlament mindkét háza fölött és nemzeti ünnepnek nyilvánította Jézus Szíve ünnepét.

1917 májusában a mélyen vallásos lelkű luxemburgi nagyhercegnő palotájában emelték trónra Jézus Szívét. 1919 májusában XIII. Alfonz spanyol király hódolt valóban királyi pompával kormánya, az udvar és a nép óriási sokaságának részvételével a Királyok Királya előtt. Ugyanez év júniusában Québec állam kormányzója végezte el a kitett Oltáriszentség előtt Kanada katolikus népének felajánlását. Vele majdnem teljesen egyidőben Mercier bíboros olvasta fel Belgium felajánlásának okmányát a király, a kormány és mintegy 300.000 főnyi sokadalom jelenlétében.

Kinek nem jutnának erről eszébe a zsoltáros szavai: „Adorabunt eum omnes reges terrae?” A föld királyai fogják imádni őt.

Franciaország katolikusai, akik mélyen fájlalják a kormányon levők egyházellenes magatartását és minden alkalmat megragadnak, hogy Jézus Szíve iránti hódolatukat kimutassák, nagy megértéssel fogadták a trónraemelés gondolatát.

Örvendetes jelenség, hogy úgy Európa, mint Amerika legtöbb országában egyre több templom épül Jézus Szí-

ve tiszteletére, sőt Jeruzsálemben is folyamatban van egy Jézus Szíve bazilika építése.

Mit szólnak azokról az ünnepélyes trónraemelésekről, amelyekről nemcsak Délamerika katolikus országai-
ból, de az Egyesült Államokból és Kanadából is sűrűn érkezik híradás? Európában a nyugati katolikus országok mellett különösen Hollandiában és Lengyelországban nagyon népszerű a trónraemelés gondolata, de öröndetes hírek érkeznek Angliából, Németországból, Magyarországból, Ausztriából és Csehszlovákiából, nem is beszélve arról, hogy újabban már Dániában, Svédországban, Norvégiában csakúgy vannak lelkes hívei ennek a mozgalomnak, mint Indiában, Japánban és Kínában, továbbá Kanada indiántörzsei és Középfrika négeri között, ahol csodálatosan megértő szeretettel hódolnak be a szívek Jézus Szívének tisztelete előtt. Valóban, minden okunk megvan rá, hogy mélységes hálával gondoljunk Jézus kijelentésére: „Szívem által fogok uralkodni.” Dícsérjük érte Istent Dávid szavaival, aki már zsoltáraiban megénekelte azt, aminek mi ma csodálkozó szemtanúi vagyunk: „Egyik tengertől a másikig fog uralkodni; a puszták lakói le fognak borulni előtte... megáldatnak őbenne a föld minden nemzedékei, mindenek dicsérni fogják őt és dicsőségével betelik az egész földkerekség.”

Azok az adatok, amelyeket itt nagyjából felsoroltunk, remélünk engedik, hogy a zsoltáros szavai legjobb úton vannak ahhoz, hogy valóra váljanak. Nagy örömmel nézünk ennek mindnyájan eléje, amint kimondhatatlanul nagy öröm volt mindnyájunkra nézve, mikor Krisztus Király ünnepének kihirdetése alkalmával kiadott körlevelében Egyházunk feje is mint a Szeretet Királyáról beszél Jézusról és melegen ajánlja, hogy e királyság előtt való behódolásunk külső kifejezésekképp Jézus Szívének ajánlják fel magukat a családok és társadalmak.

Kérdezzük: mi ennek az új ünnepnek a tulajdonképeni lényege? — Ugyanaz, mint amely a trónraemelés tényében kifejezésre jut.

Maga a pápa is határozottan kimondta, hogy ennek az ünnepnek az elrendelésével a kegyelemdőfést akarta megadni annak a liberális szellemnek, amely sajnos, belerágt a magát már az egészen jó keresztények felfogásába is. Nagyon sokan vannak köztük az olyanok, akik elfogadják ugyan Jézust, mint legegységibb magánéletük Istenét és törvényhozóját, az evangélium ama alapjait azonban el akarják sikkasztani, amelyek az Ő elévülhetetlen isteni jogait hirdetik társadalmak és nemzetek, uralkodók és alattvalók fölött.

Ezzel szemben azt kívánja a pápa, hogy Krisztus uralkodói jogai a gyakorlatban is elismertessenek és úgy az egyesek, mint a népek életében érvényre jussanak. És ennek a nagy megújulásnak a szempontjából vár átütő fontosságú feladat a mi keresztes hadjáratunkra. A nagy X. Pius pápa jelszava: „Krisztusban mindent megújítani” — csak úgy válhatik valóra, ha a családi tűzhelyek mellett új életre kel és megerősödik a keresztény szellem, amely minden további építő munkának az alapvető kelléke.

„*Krisztus Király*” jelenti a jobban átismert és átélt evangéliumot, amely minden életnek — a köz- és a magánéletnek egyaránt — megdönthetetlen tekintélyű törvénykönyve legyen.

„*Krisztus Király*” jelenti továbbá a keresztény nevelésben és az élet minden megnyilvánulásában feltétlenül elfogadott erkölcsi törvényt. Vagyis jelenti azt, hogy az otthoni élet csakúgy, mint a társas érintkezés, olvasmány és divat, színház és szórakozások minden faja, szóval: minden, de teljességgel minden az imádandó Jézus akarata szerint igazodjék. Jelenti elismerését annak, hogy szívünk titkos rezdüléseiért éppúgy neki tartozunk felelősséggel, mint közéleti ténykedéseinkért, politikai állásfoglalásunkért, szavazásainkért, stb. Az a lelkiismeret, amely a családi körben így imádkozik: „Jöj-jön el a te országod,” kell, hogy az utcán, az üzleti, a politikai életben is ennek az országnak az eljöveteleért harcoljon. Vagyis: a tabernakulum előtt csendben el-

mondott Miatyánk kötelességeket ró ránk, olyan kötelességeket, amelyeknek a tovagyűrűzése kell, hogy megérezzék nemcsak a családi élet, de népek, nemzetek életének további alakulásán is.

Nehéz kérdés: hol, melyik iskolában tanulhatja meg az ember ezt a minden teherpróbát elbíró erényéletet?

Egyedül csak a családban: a fa gyökerénél, az életnedv forrásánál, amely nélkül még semmi igazán nemes dolog nem történt a világon.

El kell tehát fogadnunk, hogy a család és csupán csak a család az az alapkő, amelyen a Nagy Király trónja felépülhet; hogy a családok fonják azt a koszorút, amelylyel majd a népek, a társadalmak fogják Jézus imádandó homlokát körülövezni, nem azért, hogy sajátjukból adjanak neki valamit, de azért, hogy nyilvánosan is megadják neki, ami őt isteni jogon megilleti. A bátor hit, az eucharisztikus buzgóság, az erkölcsi tisztaság, Isten törvényeinek megtartása, röviden: mindazok az erények, amelyek a lélek életét kimélyítik, amelyektől a polgári élet tisztessége függ: mindmegannyi gyümölcsei annak a többé vagy kevésbé erős lelkes szeretetnek, amellyel a családok Jézus Szívét uruknak és parancsolójuknak elismerik.

A trónraemelés apostolai, ti, akik már eddig is olyan sokat fáradoztatok Krisztus Királyságának elismertetésén, ne kíméljeteK semmi fáradságot, hogy ennek az uralomnak az elismerése minél mélyebben belegyökerezzeK a lelkekbe. ÉlesszéteK bennük szüntelen a hit és a szeretet tüzét. TegyéteK, hogy világszerte eleven valóssággá éledjen az a hit, hogy Krisztus csakugyan Királya, középpontja az életünknek és pedig nemcsak isteni jogainak, de a szeretet, a valóban átélt szeretet törvényének alapján is.

Bátran előre tehát! Már eddig is csodásan szép eredményeket érteteK el, most meg éppen nagyszerű lendületet adott munkásságtoknak Krisztus földi helytartója. SzeresséteK a mi Királyunkat egész szívetekből, min-

den erőtkből, hogy általatok az emberek is megszeresék Őt úgy, hogy készséges szívvel, csorbítatlan teljeségükben elfogadják az Ő törvényeit.

Mínthogy jelen fejezetünket a pápa szándékainak ismertetésére kívántam szentelni, jónak gondolom, hogy annak kereteiben Krisztus Király érdekeinek egyik legfontosabb területéről, a missziókról is megemlékezzünk, annál is inkább, mert ezek jelenleg uarlkodó Szentséges Atyánk, XI. Pius pápa gondoskodásának kiemelő tárgyát képezik. Jézus Szíve apostolaihoz pedig kétszeresen illik, hogy egész szívükkel szeressék azt, amit a pápa szeret és ennek a jóságos atyának nem csupán a parancsait, de szívének halk vágyait is teljesülésre segítsék. Már csak ebből az egészen katolikus szempontból nézve is kell tehát, hogy legmélyebb rokonszenvünk kísérje a missziók ügyének minden mozzanatát. Nemcsak hogy csorba nem esik ezáltal közelebbi célkitűzéseink érdekein, de fokozott mértékben szolgáljuk azokat, amikor arra törekszünk, hogy a szeretet uralma szegény pogány testvéreinkre is kiterjedjen, akiknek mindenkinél nagyobb szükségük van isteni Üdvözítőnk Szívének irgalmas szeretetére.

Tudvalevő, hogy a trónraemelés gondolata csakúgy nem idegen már az örökös hó birodalmában, mint Ázsia legtávolabbi vidékein, vagy Afrika fekete benszülöttei közt. Azokból a hálás, csodadolgokat beszélő levelekből, amelyeket a művünkhöz csatlakozott miszionáriusoktól kapunk, vaskos köteteket lehetne máris összeállítanunk. Az Úr szöllejének ezek a kitűnő munkásai nem győzik eléggé hangoztatni: milyen nagy hasznára van saját lelküknek is a szeretet uralmának hirdetése és csodákat beszélnek ama eredményekről, amelyeket az újkeresztények lelki életében felidézett.

Szentséges atyánknak forró szívevágya, hogy a benszülött papság nevelésének ügye mielőbb megfelelő mederbe terelődjék. És vajjon ki tudná az eljövendő fekete vagy sárga vagy rézbőrű miszionáriusok neveltetésének ügyét sikerre vinni, ha nem maga az Úr Jézusnak

nagyhatalmú Szíve? Ki tudná a lelküket azzal a pünkösdi tűzzel betölteni, amelyre okvetlenül szükségük van, hogy szent hivatásukban eredményt érjenek el, ha nem megint csak ez a jóságos Szív? Már csak azért is, hogy kedvében járjon az újabb korok legnagyobb misszionáriusának, a benszülött papság és a missziók égi védőszentjének: Kis Szent Teréznek? Mi magunk is álljunk be felfokozott erőkkkel a missziók ügyének szolgálatába és igyekezzünk odahatni, hogy Urunk jóságos Szíve a pogány országok újkeresztényei közt is minél teljesebb uralomra kerüljön. Én itt csak mint Szentséges atyánk szavának igénytelen visszhangja fordulok Jézus Szívének barátaihoz, kérve őket: ha csak egy kicsit is lehetséges, kétszerezék meg a missziók ügye iránt tanúsított szeretetüket és áldozatkészségüket. Könnyítsék meg a trónraemelés térhódítását azáltal is, hogy képeket, könyveket, folyóiratokat bocsátanak a misszionáriusok rendelkezésére, természetesen olyanokat, amelyeknek azok a jó ügy szolgálatában hasznát vehetik. Bizalommal kopogtatok jóbarátaink szívére és pénztárcáján és kérem őket: támogassák imáikkal is, meg anyagi segítségükkel is azok munkáját, akik a pogány országokban is trónra akarják emelni a Szeretet Királyának Szívét.

E szent Szív ígéretei termékeny talajra fognak ott találni, amelyből a kegyelem csodavirágait fogja elővárszolni az irgalmas szeretet és ezekből gazdag rózsasző hull majd mindazokra, akik bármilyen módon is hozzásegítenek, hogy a missziók nagy pápájának forró vágya a teljesüléshez közelebb jusson; hogy minél előbb eljőjjön az az idő, amikor a Szeretet Királya fog uralkodni az egész világon, az amerikai őserdőben és Afrika vadonában csakúgy, mint Ázsia sivatagjain és a Sarkvidék hómezőin.

Bár minél előbb felhangzanék a föld egyik sarkától a másikig embermilliók ajkán a szeretet ujjongó kiáltása:

Dicséret és dicsőség Jézus isteni Szívének, akiben nekünk üdvösségünk támadt! Dicsőség neki és hála mindörökkön örökké. Amen.

Tartalomjegyzék

Ismertetésül	— — — — —	7
Bevezetés	— — — — —	11
ELSŐ RÉSZ	A TRÓNRAEMELÉS.	15
<i>I. fejezet.</i>	Mi a trónraemelés	17
	A trónraemelés fontossága	24
	A trónraemelés a gyakorlatban	30
	XV. Benedek pápa levele	42
<i>II. fejezet.</i>	Utolsó simítások Betánia képén	45
<i>III. fejezet.</i>	Betánia mint tabernákulum	61
MÁSODIK RÉSZ:	LELKIGYAKORLAT A TRÓN- RAEMELÉS APOSTOLAI SZÁMÁRA	91
<i>I. fejezet.</i>	Bevezető előadás	93
<i>II. fejezet.</i>	Éljük hitünket	99
	Szükségünk van a hitre	99
	Az élő hit szelleme	107
<i>III. fejezet.</i>	A szeretet élete	117
<i>IV. fejezet.</i>	A bizó szeretet	131
<i>V. fejezet.</i>	Alázatosság	151
	Egyszerűség	153
	Az Istenre hagyatkozás	160
<i>VI. fejezet.</i>	Az életszentség	165
	Legyetek szentek, legyetek tökéletesek	165
	A szentség elérhető valóság	166
	Szentekké lehetünk-e mi is?	167
	A szentség mindig időszerű, állandó folyamat	172
<i>VII. fejezet.</i>	Önfeláldozás — szeretetből	177
<i>VIII. fejezet.</i>	Az evangélium Jézusa	189
	Az Isten-testvér tehetetlen gyöngeségében	190
	Hogyan érzett az Isten-testvér emberszíve?	192

	Az Istentestvér embermódra beszél, embermódra könyvezik	— — — — — — — — — —	195
	Jézus mindig ugyanaz a szent Eucharisziában	— — — — —	198
	Jézus: a király, a testvér, a jóbarát	— — — — —	200
	Christus hodie	— — — — —	200
IX.	<i>fejezet.</i> Jézus, a szeretet foglya	— — — — —	207
	Boruljunk le a szeretet Foglya előtt	— — — — —	207
X.	<i>fejezet.</i> Apostolság	— — — — —	221
	Akarjuk, hogy ő uralkodjék rajtunk!	— — — — —	221
	Az apostol ne csupán csatorna, de ciszterna is legyen	— — — — —	229
XI.	<i>fejezet.</i> Az apostoli munkák	— — — — —	245
	A Jézus Szíve-apostolság jellegzetes vonása	— — — — —	245
	Természetfölöttiség	— — — — —	246
	A hit lelke	— — — — —	249
	Szeretet	— — — — —	252
	Engesztelés	— — — — —	259
	Az áldozatosság hiánya	— — — — —	265
	A buzgóság hiánya	— — — — —	266
	Az eucharisztikus buzgóság hiánya	— — — — —	268
	Jóbarátok, akik hóhérokká lesznek	— — — — —	271
XII.	<i>fejezet.</i> A Boldogasszony	— — — — —	277
	Mi nekünk a pápa?	— — — — —	294
XIII.	<i>fejezet.</i> A trónraemelés szociális hordereje és ki- hatásai	— — — — —	299

